Duellum antea bellum dicebatur:quod duæ ſint partes dimicantium:poſt mutata & detracta littera bellum dicitur.

Duere dare uincere.

Duit dedit.

Duent dabunt.

Dulcis ſuauis :iucundus:amabilis .mitis miſericors Dulcis diminutiuũ dulciculus dulcicula lũ. hic & hæc dulcis & hoc dulce dulcis cior ſimus iter dulcedo.

Dulceo ces dulceſco.

Dulcor ratus ĩdulco cas cõdulco cas :componitur dulciloquus dulcifluus & ſcđm quoſdã ĩdulgeo.

Dulcia dñr genera piſtorii operis a ſapoꝛ ſic noĩata

Dulcoratum dulcedine repletum.

Dulcuſis ſeruitus :quæ & deo quantum oportet reddenda eſt & hominibus.

Dulia δουλια ſeruitus cõmunis græce dicitur ideſt deo uel hominibus uel naturæ:unde ſeruus dulos δοῦλος græce dicitur.

Dulichium inſula:in qua regnauit laertes.

Dum:cum quoaduſq; donec tñ . Dũ ſolet expletiua ĩueniri:ut agedũ adeſdũ qddũ.Inuenit͛ aũt ad uerbiũ tẽporis uel cõiũctio cauſalis:qñ ꝓ eina ει να cõiunctiõe græca accipit͛ . Cõiũctio uero ſubiunctiuo iũgit͛ cũ dumetũ ubi dumi ideſt ſpinæ naſcuntur.

Dum⁹ ſpia:in q̄ naſcit͛ mora ſylueſtris .i. rubus.

Duumuir maſculinum eſt:a uiro componitur. Duũuir: q ſup duos uiros:habet poteſtatẽ.

Dumtaxat ſine præiudicio:tamẽ nanq; tantum. Dumtaxat componitur ex dum & taxat : aduerbium eſt quantitatis.

Duo uel duæ dicimus:quæ ſingularẽ non admittũt numerũ:ut bĩa caſtra arma. Duo & ambo pꝛ ſecũdæ declinatiõis ſunt ĩ gtõ & accuſatiuo duorũ amborũ duos ambos:quis neutro dici ſoleat duũ cã differentiæ:accuſatiuus quoq; maſculinũ eſt.qñ nomĩatiuo ſimilis ꝓfert͛: quomodo ĩ neutro:ut duo uiros.Datiuos & ablatiuos in bus in omni genere terminant.

Duodecim tabulæ dicuntur:quibus leges ſunt a decem uiris incluſæ.

Duodeuigiti .i. duo minus de.xx.

Duonus bon⁹.

Duplex duplicis duabus ꝑtib⁹ cõſtãs generis oĩs.

Duplaris numerus eſt:cum minor bis in maiore numeratur:ut quattuor ad duo:ex hoc naſcitur ſymphonia diapaſon.

Duraconem græci dicunt nauim:quæ alio nomine trieris dicitur.

Durachium Δυρραχιον eſt mons epiri:ubi ẽ caſtum quoddam petra dictum.

Duricia herba galli criſta.

Duro as actiuum:inde dureo eiuſdem ſignificationis:a quo dureſco.

Durus rigidus patiens difficilis:inde duricia.

Durare pati.multum ſufferre.

Duſios galli nominant dæmonas:q aſſidue ſtuprĩ peragunt ĩmũditiã.hi græce panite:latine ĩcubi dicũt͛.iidẽ & piloſi hos romãĩ faunos ficarios dñt

Duſmum incultum dumoſum.

Dux ducis commune dictus:quod ſit ductor exercitus non tamen ſtatim rex.in bello uero melius eſt dux nominari quam rex.

E Præpoſitio ẽ in compoſitione uel ẽ priuatiuũ:ut eneruis:uel eſt intentiuum : ut enarro:uel ꝓ extra ponitur ut educo.præpõitur.b.d.g l.m.n.r.u. & .i. cõſonantib⁹ Reliquis uero ſequentib⁹ ex præponitur:licet aliquãdo .x.in.f.uertatur : In quibuſdã.ſ.aufert͛:ut exequor

Ea inſula circes.

Eacides eaci nepos ideſt achilles.

Eatus pater pelei patris achillis:qui apud inferos iudex fieri dicitur meruiſſe.

Eale animal in india mouens.cornua.

Ean εαν.græce ſi cauſalem ſignificat.

Ei ειη uero ſi continuatiuum.

Eatenus eo uſque ea ratiõe hucuſq;.

Ebdomades cõceptiones:in aſpiratis ponit͛ q̄ fiũt in mẽte:quæ partim notæ ſũt oĩb⁹:ut ſi de æqualib⁹ æq̄lia demas equalia ſũt q̄ remanẽt partim ſapiẽtib⁹ tantum ut ĩcorporea loco nõ eẽ hebdomades ideſt cõceptiões p.b.debẽt ſcribi declinatur uero hæc hebdomas dis:& pluralit͛ hæ hebdomades.hebdomas pro ſeptimana:& ſcribi deberet per.p.Nã deriuat͛ ab hepta græco ideſt ſeptẽ latine.h.in.ſ.mutata.Sed quia apud latios.p. ante.d.nõ reperitur tranſit.p.in.b. ſecundũ quoſdã:& dicit͛ hebdomada:aſpirat͛ hebdomas.

Ebenus arbor in Media & æthiopia naſcitur:quæ cæſa dureſcit in lapidem cuius lignum nigrum eſt:inde ebeninus.Ebenus gẽma ſpecioſa & candida:qua aurum poliunt.

Eber nepos arphaxat:a quo hebræi:interpetratur tranſitus:eo qđ ab eius ſtirpe tranſierit deus trãſlita gratia in gentes.

Ebeſtitis gẽma naturam ſpeculi habet in recentibus imaginibus:quãq̄ rutilet experimẽtũ eius ẽ ſi feruẽti aqua ſtatim addita refrigeret:aut ſi ſoli appoſita aridã materiã accẽdat.Naſcit͛ in corio.

Ebiones pauperes

Ebionitæ hæretici ab ebione dicti: uel a paupertate:chriſtum enim prophetam ſolum uirum iuſtum putant effectum:unde bene a paupertate ĩtelligentiæ dicti ſunt.

Ebis gurdus.

Ebor arbor imputribilis nigri coloris.

Ebur a barro ideſt elephãto dictũ elephãti dens ẽ.

Eburneus nea neum de ebore.

Eccam ecce eam.

Eccas ecce eas uide uel aſpice:q̄ ſubaudiunt͛ & inſimilibus ꝓnoĩa ſunt in accuſatiuo tm̃ compoſita.

Ecatombeõ teucroꝝ ligua ianuarius mẽſis aſpirat͛

Echologus excelſus ſermonis græce.

Ecce cum oſtendis aduerbium eſt.

Ecerere iure iurando per cererem.

Echinus paruus:ac ſemipedalis piſciculus :nomē ſumpſit quod nauem adhærēdo retineat.hunc latini moram dicunt.

Echinus uas quoddam ſimile piſci:Echinus a te reſtri echino nomen traxit:quem uulgus ericiū dicit quia ſimiliter occultatus eſt ſpinis.Echinus breuis piſciculus ſi præſenſerit uim uentorum calculum ualidum accipit:a quo uelut ab anchora teneatur:ne a ui fluctuū excutiatur quod eſt iudicium nautis futuræ perturbationis:fertur quoque nauem tenere ſicut anchora inmobilem aliquando:quod tantum uirtutis niſi munere creatoris potuit ſuppetere.

Echini animalia ſunt parua:quæ in littoribus gignuntur:quorum caro:minio ſimilis eſt & dulcis:duplex teſtula ſpinis aculeata inmodum caſtanearum.

Echinus iſte terrenus:quem uulgo eritiū uocāt ſi quid inſidiarū præſēſerit ſpinis ſuis claudit idē ēt ſi quando boream flaturum collegerit ſeptentrionalē ſpirandi ſibi uiā obſtruit:quando uero notū flatū ſentit:ad ſeptentrionē ſe confert.ut flatus declinet obuios.

Echidna ſerpens quidam uel pro celebro.

Echinades inſulæ dicuntur quinque ſūt:quas fecit achelous.

Echion pater pentei gener cadmi:qui thebas conſtruxit.

Echidne gemma uipereas maculas exprimit.

Echios hærba dicta: quod capiti uipere ſæmen eius ſimile ſit:eadē ē alchibiadia.folia habet longa:aſpa tenuiſſima:ipſa aſperitas ſpinis paruis ſimilis flores iter folia purpureos radix pua & nigra.quæ trita & cū uino potata cōtra ſerpentium morſum ,pdeſt uel āte uel poſtea.Eſt aūt una uis & hærbæ & ſæminis & radicis.

Echyra fabula quædam:quæ iterpretat̄ ſocrus.

Echis εχειϭ græce labes.

Echis mos græce corruptela.

Ecclesia εκκλησιs græce latine conuocatio dicit̄ qd' oēs ad ſe uocet catholice: quod eſt uniuerſaliter:non enim ſicut conuenticula hæreticoꝝ aliquibus regionum partibus coartatur:ſed per totum orbem dilatata diffunditur.

Eccleſiaſtes græce hebraice dicitur coeleth latine concionator dicitur ideſt ſolomon eo quod ſermo eius non ſpecialiter ad unū ſicut in prouerbiis:ſed ad uniuerſos generaliter dirigatur Eccleſiaſtes proprie concionator dicitur.In concione uero ſententia promitur per quam tumultuoſa ſeditio comprimitur.Et cum multi diuerſa ſentiant per concionantis rationem ad unam ſētentiam pducūt:hic ergo liber iccirco cōcionator dicitur:quia ſolomon in eo quaſi tumultuantis turbæ ſuſcepit ſenſum:ut ea per inquiſitionē dicat: q̄ fortaſſe per tēptationē imperita mens ſētiat:Nā qd' ſētētias quaſi per iquiſitionē mouet quaſi tot i ſe pſonas diuerſorū ſuſcepit.Sed cōcionator uerax uelut extēſa manu oium tumultus ſedat:eoſq; ad unam ſentētiā reuocat:cum i eiuſdem libri termio ait:finem loquendi oēs pariter audiamus. Deū time & mādata eius obſerua: hoc eſt oīs homo.Si eni i libro eodē p loquutionē ſuam multorū perſonas non ſuſceperat:cur audiendi finem ſecum pariter admonebat. Qui ergo i fine libri dicit omnes pariter audiamus:ipſe ſibi teſtis eſt:quia in ſe multorum pſonas ſuſcipiens quaſi ſolus locutus eſt unde & alia ſunt:quæ in eodem libro per inquiſitionem mouetur:atq; alia quæ per rationem ſatiſfaciūt:alia quæ ex tēptati profert animo:atq; ad hæc huiuſmodi delectationibus dediti:alia uero in quibus ea quæ rationis ſunt differant atq; animum delectatiōe cōpoſcant.

Eccleſiaſticū librū certiſſime ieſus filius ſyrach nepos ieſu ſacerdotis magni hieroſolimita cōpoſuit:q liber apud latinos ,pter eloquii ſimilitudinē Solomonis titulo prænotat̄:dictus āt eccleſiaſticus quia de eccleſiæ totius diſciplina relligioſæ conuerſationis magna cura ſit editus & ratōe hic autem apud hebræos reperitur:ſed inter apochryphos habetur.

Eccleſiazo εκκλησιαζω concionator græce.

Eclipſis eſt defectus neceſſaria dictionis:ut. hæc ſecum.deeſt loquebatur.quære me in Eg.

Echo uox aeris uel ſonus in ſyluā uel in cauernis. reſonans.

Echones ſacerdotes ruſtici.

Ecors ſine corde uel conſilio:alienus ciectus.

Ecquando aliquando:ecce aliquando.

Ecquid en aliquid.

Ecquis en aliquis ecce quis.

Ecthaſis extenſio ſillabæ contra naturam: ut Italiā fato profugus:cū corripi prima debeat.

Ectecha peribolus.

Ectos εκΤοϭ græce extra.Priſ. Octologus excelſus ſermo.n.græcum eſt.

Ecudere fabricare excutere:

Equuleus paruus equus uel tormentum quoddā dictum:qd extendat:

Eccum componitur ecce eum.

Eccos ecce eos.

Edax uorator inſatiabilis ab edendo.

Eda baſterna.

Aedes omne ædificium:quidam uero dicunt qd' ad edendū ſit factū:unde & dr:ideſt ædicula ideſt domuncula:ide ædiles:q ædibus præſunt.

Edepol per edem pollucis aduerbium iurandi.

Edentare dentes excutere.

Edentulus ſine dentibus.

Edi ab edendo dicti:parui.n.pinguiſſimi ſūt & iucūdiſſimi ſaporis. Edi ſūt ſtellæ in ſiniſtro humero aurigæ.quaꝝ occaſus tēpeſtates ſequuntur.

Edicere imperare:præcipere monere extra dicere publicare:i de edictā publicata.

Edicomatus eiectus.

Edictum imperiale præceptum:quod rex uel ipērator edicit.

Edicta magiſtratuum ſunt:quæ prætores urbani

uel peregrini uel ædiles curiales ſcilicet præto-
res iura dixerunt.
Aedificium dici putatur:quod fuerit prius ad edē
dum factum.
Aedificare edes facere:in altū edere uel componeř
Aedificatio noua conſtructio.
Aedis ſingulariter templum dr̄.pluraliter Aedes
domos uel munitiones ciuitatis ſignificat:inde
dr̄ ædilis cuſtos templi. idem & ædituus:& illa
res aedilitas dicitur.
Aedilicius q ex ædile ſcriba eſt.
Aedilis cuſtos ædificii ideſt capitolii.priſc. digni
tatis nomen.eſt ad uiros pertinentis.ideoq̃ maſ
culinum eſt ab æde melius per æſcribuntur.
Ediſſa urbs meſopothamiæ:quā cōdidit Nēbroth
filius chus:quæ antedicta eſtarech poſt uerſo no
mine a ſeleuco rege dicta eſt ſeleucia.
Edipnia difficultas anhælitus.
Ediſſero ris:narro expono.
Ediricius iudex:quem una pars eligit.
Editio expoſitio ab edo is:quaſi extra datio.
Editus ianitor cuſtos edis unde & dicitur edo es
eſt iæquale ſignificat comedo & facit p̄teritū edi.
Edo dis æquale eſt uerbum :componitur ex e &
do ſignificat parturio uel compono uel formo.in
de editus editio.
Edit profert parit facit orationem manifeſtat inde
editum ideſt ſublime elatum altum.
Editus natus genitus.
Educo:manduco conſumo:inde edax & eduliū &
edulus ideſt comeſtor & edacitas.i.uoracitaſ eſca.
Edo es eſt cā differentiæ facit in plurali tam̄ nume
ro ſeruat regulam tertiæ coniugationis edimus
editis edunt:ſimiliter in p̄to imperfecto edebā
bas bat:& plr̄ edebāus batis bant:& ī futuro edā
edes edet & edēus tis edent:& ī omnibus.quæ ſo
lent ī hac cōiugatione a prima naſci perſona hoc
ē in tertia perſona imperatiui edat:& in futuro
optatiui:quod eſt ſubiunctiuum præſens.edam
das dat.In omnibus uero quæ ſolēt a ſecunda p
ſona naſci. corruptam inuenies regulam:es ta-
men:quam a ſecunda perſona accipiunt:produ
cta ubiq̃ ſeruat̃ es eſt eſte eſto eſtote edo es eſt e-
dimus editis edunt edebam bas bat edebamus
batis bant edi ediſti edit edimus ediſtis ederūt
uel edere ederam ras rat ederamus ratis ederant
edam edes edet edemus edetis edent.Imperati
uo modo ede edat edemus eſte.edāt futuro eſto
tu eſto ille edāus eſtote edunto.Optatiuo utinā
eſſem eſſes eſſet:eſſemus eſſetis eſſent.præterito
utinam ediſſem ſes ſet.ediſſemus ſetis ſent.Futu
ro utinam edam edas edat:edamus edatis edāt.
Cōiunctio cum edam edas edat:edamus edatis
edēt.præterito imperfecto cum eſſem eſſes eſſet
eſſemus eſſetis eēnt præterito perfecto cum ede
rim ris rit:ederimuſ ritis rint:præterito pluſq̄per
fecto cum ediſſem ſes ſet ediſſemus ſetis ſent.Fu
turo cum edero ris rit ederimus ritis rint.Infini
tiuo modo eſſe ediſſe edēdi do dum.Supina eſū
uel eſtum uſus exigit:Nam adeſus ābeſus come
ſtus ī compoſitis reperit̃: uetuſtiſſimi tamē edo
edis dicebant penultimam corripit.
Edoea ueretra græce plr̄.
Edon filius eſau:a quo idumei.interpretatur ter-
renus uel ſanguineus.
Edon ſeyr Idumea eſau una genus nominatur.
Educare enutrire inſtruere eligere educere,ptra-
here eruere ſubuertere:
Edulum ab edēdo dictum quaſi prægustatiua co
meſtio.
Edulia cibi alimenta apta ad manducandum.
Edurus ſatis durus.
Effa interpretatur reſolutio uel effundens:eſt aūt
regio in prouincia ſabba.
Effari loqui.
Effatus extra uel aperte locutus.
Effari uane loqui alii effundere dicunt.
Effebus adoleſcens imberbis Imo qđ ſit ad ΗΒΗΝ
heben ideſt ad pubertatem.
Effectus laſſatus fatigatus fractus ſine effectu lan-
guidus.
Effectus perfectus ab efficio cis deriuatur.
Effectus tus uel effectio ideſt profectio:uel quod
a cauſa efficitur ut dies eſt effectus ſolis.
Efemera ſimplex febris.
Ephemeris græce unius diei geſtio hæc apud noſ
diurnum uel diarium uocatur.
Ephemerides libri:quibus quottidiani actus ſcri-
bi ſolent.
Effæminare emolire quaſi fœminam facere.
Effæminatus quaſi fœmina factus.
Effera ferinæ mentis aſpera ſterilis.
Efferor ris efferatus mente ferina effectus ſine ra-
tione immiſſus.
Effero profero lacero ſuperbio.
Epheſus urbs:quā amazones cōdiderunt in aſia:
interpretatur uoluntas mea uel conſilium.
Effeta quod eſt ad aperire uacuare.
Effœta ſine fœtu ſterilis longæua dicta:quod ſit
frequenter excuſſa fœtu.
Effœtus exhauſtus uacuatus.
Ephexegeſis explanatio ſuperioris ſermonis.
exageratio:ut ſerpens res mortifera.
Ephialtes græce latine incubus:fit autē hoc paſſi-
uo graui & inſolito ſōno ſuppreſſis ita ut præ-
focari ſe putent:aut aliquē ſibi irruiſſe:qui eis cor
pus exanimare cōtendat ſi āt dormierit ſupinus
plus,ſuffocatur unde incubus dicta eſt a mentis
atq̃ ſenſus incubatione:fit autem hæc paſſio:uel
plenitudine nimia cibi uel potus uel ex inanita
te uel ex abundantia ſanguinis.
Efficatia perfectio agilitas.
Efficax cis componitur effectus capax:qui facile
poteſt implere:quod uult.Efficax effector uelox
dictus:quod nullam difficultatem habeat ī qua
libet re facienda.
Efficere perficere leuiter implere.
Effidatus perterritus.
Effigies imago forma ſimulacrum.
Effigiare formare.

Effine eſt quotiens in eodem ſenſu diutius imoramur:ut cui bono inimicus nō fuit.qñ āt nō accuſauit aliquē aut uerberauit aut prodidit.
Effingere aſſimulare adumbrare.
Ephippia equorum fræni ſauinæ ꝟ pectoralia.
Efflagitare expoſtulare.
Efflare ſpirare.
Effluere largiter fluere.
Effenei hæretici iudæorum dicunt eſſe chriſtum qui docuit illos omnem abſtinentiam.
Effodere e terra aliquid eruere.
Effoſſus de terra cauatus: terebratus perforatus
Effoth ueſtis ſacerdotalis:quæ ſuperhūerale appellatur. Eſt autem ī caracallæ nodum ſed ſine cuculo.huius ueſtimenti duo ſunt genera unū lineū & ſimplex:quod ſacerdos habebat:alterū diuerſis coloribus:auro gēmiſq; cōtextū:quo ſoli pōtifices utebantur:Interpretatur autem latine palliū.
Effraim filius Ioſeph.interpretaꝛ fructificatio uel augumentum.
Effrata ex hebræo ſpeculum interpretatur quod eſt figura.
Effrata ciuitas bethlem uel regio.
Effren interpretatur fructificatio pro duabus tribubus leui & Ioſeph.
Effrænatus dictus:quod præceps & pronus & ſine fræno rationis ſit.
Effrænis ſine freno.
Effugere uitare: inde effugiū ideſt affectus fugæ
Effuſa urbs eſt.
Effuncare radicitus eruere.
Effutire foras mittere:ſicut garruli inepte loqui
Effutio tis foras aliquid effundere ſine affectu.
Ega græce latine capra:inde ægis ægidis caprina pellis.
Egetor ηγήτωρ græce hortator & dux.
Egemon ηγεμωμ græce dux.
Egemonicos ηγεμωμικοσ qui cæteris emiet.
Egenus inops pauper ſine gente & genere indigens Egenus ualde pauper.
Aegæon deus quidam marinus.
Aeger animo triſtis.
Aegrotus uero corpore infirmus.
Egerare ſpernere deteſtari.Egerare execrare.
Egerere euomere uel per anum emittere.
Egere præteritum de ago agis egi duxere compulere tulere.
Egeria nimpha fuit cui conſecratus eſt fons eodē nomine dictus ſic etiam nemus.
Egromai εγειρομαι græce uerbum.i.ſurgo:Inde εγερστωμ liber.i.reſurrectionū uel aſcēſioné.
Egeo illius rei & illa re dicimus.
Egere indigeꝛ pauptatē pati neceſſaria nō habere
Egeſtuoſus miſeriis oppreſſus.
Aegæum mare iter tenedum & chirim ſaxum eſt in mari potius quam inſula:quod uidentibus procul capræ ſimile uidetur ægeus pater theſei. quem in mare ſe ꝓciſſe dicunt.
Egilopium uulnus:quod inter oculum naſcitur
Εγγισ græce iuxta aduerbium latine.

Aegis ægidis fœmininum ſcutum palladis decorio capræ:Nam æga græci latine capram dicunt aut lorica aut ſorolus loricæ eſt etiam ſcutum Iouis de quo Virgilius ægiola concuteret.
Εκλειψισ ſolis ē quotiēs luna.xxx.ad eandē lineam:qua ſol uehiꝛ pcurrit:quæ ſe obiiciēs ſolē obſcurat Eclipſis lunæ eſt quotiēs ī umbrā terræ luna incurrit nō enī ſuū lumē habet:ſed a ſole illuminari putatur.unde & defectum patitur:ſi inter ipſam & ſolē umbra terræ interueniat patitur autem hic xy luna eo uſquæ quamdiu centrum atque ūbrā obſtātis terræ exeat:uideaturq; a ſole.
Eglyſim ideſt anguſtias.
Aeglogæ excepta teſtimonia ægloga dicitur quaſi iter locutio gramatica ægloga diciꝛ quaſi ægaloga æga.n.græce caprā logon ſermonē de capriſ uel quaſi de ruſticis & uilioribꝰ rebus dicunt.
Aegophthalmus gemma oculo caprino ſimilis.
Aegones ſacerdotes ruſtici.
Aegonus collis quirinalis εγω Ego.
Egregius nobilis electus quaſi extra gregem maximus præcipuus:eximius.
Egredior ris egreſſus ideſt de loco ad locū exire.
Aegre difficulter.
Aegreo gres inde ægreſco.
Aegrimonia triſtitia.
Aegritudo in animo:ægrotatio uero in corpore.
Aegrotare infirmari neutrum eſt.
Aegrotatiuus qui frequenter infirmatur.
Eguit pt̄m de egeo mendicauit.
Eyere.i.quod eſt nomē dei apud hebræos.
Ei interiectio dolentis unius ſyllabæ.
Et datiuus cū deberet minui ſyllaba una a genetiuo ſicut oīa ī ius facientia gt̄ui:per dieresim profertur cauſa differentiæ ei iteriectionis.Sic igit ei eidem eiſdem per diæreſim.
Ei ει græce ſi.
Eia age ideſt propera.
Eiicere euellere educere prouocare.
Eielios byzantinorū lingua martius menſis.
Eiectus ab eiicio cis ideſt expulſus.
Eigema ευγέρειχ græce ingenuitas.
Eumenes ευμερησ græce beniuolus.
Eipηνн eirene græce pax.
Eiſebes ευσεβησ græce pius.
Eiulath indiæ regio ſic dicta: quod poſſeſſa ſit ab iuda filio iectam poſt diluuium.
Eiulatus ploratus lamentatio ab ei interiectione dolentis.
Eiulare plorare alta uoce.
Eldeus uel fortis:quod nulla infirmitate opprimatur:eſt autem apud hebræos primum dei nomen.Secundum eloy.Tertium eloe.
Elabi decurrere effugere.
Elactare a lacte tollere.
Elactuarium dictum:quod molle ſorbeatur.
Elaphebolion teucrum lingua menſis 'auguſtus.
Elaphus græce ceruus.
Elam porticus.
Elamite perſæ ab elam filio ſem.

Elanguere defluere ceſſare abolitum eſſe.
Elaſis græce agitatio bene ergo elaſius agitator.
Elatus ſuperbus.
Elatio iactatio:confidentia.
Elatæ palmarum folia:quæ ſurſum eleuantur:nec pē dent deorſum:ſicut aliarum arborum.
Elatæ.palmarum ſunt productiores rami & excel lentiores:interdum aurei coloris criſpātes & ad excelſa ſemper tendētes:nunquam uigorē amit tunt:quidam elatas abietes dicunt.
Elbidus ab elbo colore dictus:elbum.n.eſt medi us color inter nigrum & album:ab albo dicitur
Elbidæ uuæ a colore dictæ:quæ uariæ dñr.
Eleoſis græce ſtomachi exhulceratio.
Elæa græce oliua.
Eleacii nomen gentis.nunc dicuntur ſequanii.
Eleatici ab eliſan filio iuuan græci dicti ſunt; un de & heliſei poſt uero æoles dicti ſunt.
Eleazar interpretatur dei adiutorium.
Elcborum circa eleborum fluuium plurimum naſ citur:unde & noīatur quod ueratrum dicunt ro mani hærbæ genus.
Eleborus pabulum nocens eſt:eſca tamen coturni cum ſit:& plerūq; temperatur ad ſalutē hominis
Electrat ructat.
Electra genus arborum ſuccina.
Electrum dictum quod ad radiū ſolis clarius auro reluceat:Sol.n.a poetis electrum dr.huius metal li natura eſt:ut ad lumina clarius cunctis metal lis fulgeat:&uenenum pdat:Nam ſi illud ī fūdas ueneno:ſtridorem edit:& colores uarios emittit
Electri tria ſunt genera unum:quod fit permixtis tribus partibus auri & una argēti. hic præcioſius aliud ē ſuccinum:quod ſudat de arboribus pini: quæ electrinæ dicunt:fertur quoq; tertium nata le electrum uulgo uero aſmaltum dicitur.
Electria gemma dicta quaſi electa:in uentriculis enim galli inuenitur.
Electus ſplendidus excelſus ex aliis lectus ab eli gor ris deriuatur: unde electio dū quidlibet ex multis eligitur.
Elegans:egregius decens nobilis.
Eleganter urbane.
Elegantia excellentia ab eligo gis.
Elegi uerſus miſerorum.
Elegiacum modulatio carminis quæ miſeris con uenit quod metrum cōſtat primo uerſu heroico ſecūdo prima pentimemeri heroica ſecunda da ctilica.ut Carmina qui quondam ſtudio floren te peregi:Flæbilis heu mœſtos cogor inirē mōs.
Elegos caſtigatio.
Eleiſon græce miſerere.
Elementum dicitur uniuſcuiuſquæ rei initium a quo ſumit incrementum & in quo reſoluit di ctum quaſi:eleuamentum.
Eleinos ἐλεεινοσ & ελεημων græce miſericors inde elimoſina græce miſericondia.
Elenchorum titulus libri cuiuſdam Ariſtotelis. Elenchos ελεγχοσ redargutio eſt Elenchos ēt uocamus lapides in ſuperficie ornamēti:quia il lud illuminant.
Elæon τῶν ελαιῶν græce oliuarum.
Elephantum draco ligat:cuius ruina mors eſt ui ctoris: uterque.n.certat:draco ut alliget pedem: quo ſibi noceret:elephas ne poſteriori pede aut calle capiatur.ſ.auguſto aut ſequentis non habe at auxilium.
Elephas a magnitudine corporis dici a græcis pu tatur. græce enim elephos mōs dicit apud idos uero a uoce barrho uocatur uox eius barrhitus dicitur:& dentes eius ebur:roſtrum eius promu ſcida:quoniam illo pabula ori admouet:hos bo ues lucis dixerunt antiqui romani:boues quia cunctis animantibus grandiores uidebantur:lu cas quia in lucania pyrrhus primo obiecit roma nis:intellectu & memoria uigent.ccc.annos ui uunt Elephas græce:latie hic elephas elephantis & elephātus ti a genitiuo.græco elephantos:ſed pluraliter tantū eſt ſecundæ declinatiōis Elephās miræ caſtitatis creditur ita:ut ſi perdiderit coniu gē nulli copuletur.Inter ſyluas ſolus commorat Elephas ſignificat immanem peccatorem.
Elephātia genus ſerpētis Elephātia lepra morbus dicta a ſimilitudine elephanti:quia ille omnibu animantibus:ita hæc omnibus paſſionibus ma ior ſit.
Eleſſor falſus laudator.
Eleſpontia eſt una de decē ſibyllis in agro troiano quæ ſcribitur ſolonis & cyri fuiſſe temporibus.
Eleſmoth hebraice exodus græce.
Eleterra genus hærbæ.
Eleuigata purificata.
Eleuſinum oppidum atticæ prouinciæ.
Eleuſis uel eleuſin proprium loci.
Eleut eros græce liber liberi adiectiuū.
Eliaci græci dicuntur gyri a conuenienti rigore er rantes.
Elia ante dicta ab elio adriano qui nunc ieroſoly ma dicitur.
Elias interpretatur deuſmeus:qui dum ī ſacrificio altercaretur cum quadringentis ſacerdotibꝫ:ba al inuocato nomine domini deſcendit de cœlo ignis ſuper holocauſtum quod cum uidiſſet oīs populus cecidit in faciem ſuam & ait:dominus ipſe deus.ex hac igitur cauſa tale prius ſortitus ē nomen quia per eum poſt cognouit populus do minum deum:Ipſe eſt fortis dominus interpre tatur:quia eoſdem interfecit.
Eliachin interpretatur dei reſurrectio.
Elice urſa maior.
Elicere producere extrahere ſollicitare euocare.
Elices ſulci in maribus per quos aquæ eliciuntur.
Eliconia ipſa eſt bœtia ab elicone monte muſis cō ſecrato.
Elidæ domini græci ab elide ciu itate græciæ.
Elidere excutere temptare.
Eliſā domini cōtēptus uel deus meus me diſpſit.
Elegere de multis extrahere præponere.
Eluminare extra lumen eiiecere. efferre.
Elinguis mutus balbus quaſi ſine lingua.

Elion quintum apud hebræos dei nomē dicitur & interpretatur excelſus

Elipſis colliſio conſonantiū:cū uocalibus aſpere cōcurrētiū.ut multū ille & terris iactatus & alto.

Eliquata purgata aperta manifeſtata.

Eliquare declarare.

Elis elidis ciuitas eſt archadiæ:in qua agitabatur currule certamen.

Eliſa proprium nomen didonis tyrium nomen eſt:latine dr̄ uirago.Eliſa filius Iuuan a quo græci eliſei uocantur.

Elyſæus domini ſalus interpretatur:quia multas uirtutes fecit:& famem pelles populum a morte liberauit.

Eliſabeth interpretatur dei mei ſaturitas.

Eliſus repulſus inflictus.

Eliſum opidum hetruriæ:

Elyſii campi apud inferos ſunt:ubi piorū animæ poſt corporis:animæq; diſcretionē habitant dicti ατϖυΤησ λυσεώσ ideſt ſolutione inter animā & corpus:quod ſecūdum poetas in medio eſt inferorꝝ ſuis felicitatibus plenū:Secūdum philoſophos inſulæ fortūatæ. Secūdū theologos iuxta lunarem circulum:ubi iam purior eſt aer.

Elius bacchus uocatur.

Elyxum quod in aqua ſolum decoquitur :lyxa.n. aqua dr̄ eo:quod ſit ſoluta:unde membra loco mota luxa dicuntur.

Eloga initium:exordium.

Elogia laudes enucleatæ:ſummatiq; collectæ ſeu archana uel myſteria dei:uel carmina uel crimialia mala.

Elogium hereditas in malo ordo criminum titulus cuiuſlibet rei prouerbium :proſapia eloquium fama ignominia diuinū reſponſum.

Elomi interpretatur arietantes.

Eloquens facundus diſertus oratoris eſt

Elocutio unius uerbi uel ſententiæ :Eloquentia uero multorum.

Eloqui expedite loqui.

Elpis ελϖυσ græce ſpes:proprium cuiuſdā ſanctæ fœminæ Mediolanēſis & martyrium paſſæ.

Eluctabile expugnabile:quod uinci poteſt.

Elucubratum euigilatum elaboratum.

Elucubre lucidum.

Elucius aquati.

Eluere purgare lauarē.

Eluidus hæreticus:q dixit matrē dn̄i quatuor habuiſſe filios:q fratres dicti ſūt.dn̄i & filias.

Elumbis ſine lumbis debilis

Eluo luxurioſus,pdigus:glucto:ābro:uorax.Eluo qui ſua ſuperflue diſperdit aluo luis.

Eluuies uorago:liquor lacūæ foſſe ſordes domus

Eluuio diluuium.

Emathis uel emathia:quæ ē & theſſalia ab Aematho rege.

Emacitas emendi auiditas uel macritudo.

Eman interpretatᷣ accipiens uel fortitudo eorum.

Emanare ebulire procedere.

Emancipare iuris proprii dn̄m conſtituere quaſi extra manū ideſt extra poteſtarem ſuam facere.

Emanuel hebraice interpretatur nobiſcum deus ſignificat:quia per uirginem natus deus hominibus in carne mortalis apparuit.

Emarceo ces emarcui ideſt langueo.

Emathii a nomine emathionis regis dicti.poſt uero macedones.

Emathites lapis ſanguineus:unde & dicitur:

Emaus proprium caſtelli:quod poſt nicopolis eſt dictum.

Emax tenuis macer:uel qui amat aliquid emere.

Embadium area dicitur græce quando a circōpoſita terra ſegregatur.

Emboliſmus græce ſupaugmētū dr̄ eo.qđ expleat numerū ānorꝝ cōmuniū q ānis xiii.lūares mēſes habet ideſt.ccc.& Lxiiii.dies.

Embroce fomentatio græce.

Emblema ſupabūdātia uel obſcuritas.qđ celatur.

Emdola idola.

Emembris ſine membris.

Emendare caſtigare:& corripere.

Ememor oblitus.

Emenſus eſt pambulauit ab emetior tiris:& mentior cōmune antiqtus fuit ualde mentior.

Emere ex alieno meum facere ideſt dare ſuum & accipere alienum.Emo emis emptor emptrix emptio.Empticius cia cium:compōitur redemptor redimo adimo perimo:interimo.

Emergere extra uenire exurgere.

Emeritus ualde meritus.

Emerimos græce circulus brumalis:q nobis hyemen facit.

Emerita arma uictricia.

Emerita ciuitas:quam poſtquam cæſar ædificauit ueteranos ibi conſtituit.

Emeriti milites ueterani:q iā ſoluti a militia ſunt.

Emeteros græce noſter.

Emicare præfulgere:exilire.exultare.

Emicadium uas alearium.

Emigrare uel tranſmigrare de loco ad locū tranſiit abſolute uel ad accuſatiuum tranſiens.

Emigranius uermis capitis.

Eminet præcellit:altum eſt Emineo emines nul eminens ſculptura naturalis color.

Emina appendit libram unam.quæ geminata ſextarium facit:habet drachmas centum.

Eminiſcitur in memoriam reducit.

Eminiculæ eminentes in memoria.

Emin horribiles uel terribiles gigantes.

Eminus procul ex interuallo ideſt longius.

Eminus proxime non longe prope.

Emiſſarius flagitioſus:ſatelles homicida.

Emiſſarius equus:qui ad equas mittitur.

Emiſſus dicitur ceruus quando ceruam ſequitur.

Emites lapis eboris:purus etiam uocatur.

Emonia & emonides genus malefica ī theſſalia.

Emoliri acquirere.

Emolumētū fructus laboris acquiſitio cuiuſq; rei.

Emoptoys effuſio ſanguinis per ora emittunt.

Aemoragia qui ſanguinem per urinam faciunt.

Aemorois fluxus ſanguinis.
Aemorois aſpis noiatur quod quicquid ab ea per
cuſſum fuerit diſſolutis uenis p ſanguinem emo
ritur. hæc æmorois genus ſerpētis alia quā aſpis:
cuius cruor a percuſſo ſtatim fluit.
Emori ex parte uel pro ualde dicitur.
Emos græce mens priſ.
Emphaſis exaggeratio: quæ paulatim uel grada
tim creſcit.
Empira experientia.
Empedocles philoſophus quidam fuit q dum ue
ſtigare cōtēderet loca æthnæ mōtis cadēs i igne
am foueam igne cōſumptus eſt unde empedo-
cleos caſus dicunt.
Emphici dn̄r hi: qbus collectio facta i pulmōe ſi-
ue thorace: & crepuerit & ſōauerit iidē ſūt ſanioſi.
Empiriū itellectuale cælū.i. ignis ἐμπύρος ignit⁹
Empyria ignea.
Emperici medici qui ſolam ſectantur experientiā.
Emphis terroribus conuiciis.
Emphyteſeos perpetuus contractus cōmutatio
Empos impatiens amens.
Emporia græce latine mercatus.
Emporiū locus ſup mar̄: ubi negociatores exercēt
Emporitica genus chartæ: in qua merces iuoluun
tur: unde & dicitur & non ſcribitur.
Emptio & uænditio commutatio rerum atq; con
tractus ex conuenientia ueniens.
Empticius emptus ſeruus mollis conducticius.
Aemulari ſignificat amare iuidere: ſeq ſtudiū hr̄e.
Aemulus ſimulator imitator iuidus oblactans.
Aemulocris a quo æmulus la lū æmulator trix tio
cum accipitur pro inuidere: cōponit̄ ex & imolo
cū uero pro perſequi quaſi extra molere.
Emunctoria ſunt forfices ad emūgēdas lucernas.
Emuſilis rex auidus in auſpiciis.
En cum oſtendis.
Ecce aduerbium demonſtrandi.
En pro an ne.
En ἐν græce pro in uel inter.
Ena coniunctio græca ideſt dum.
Enas unitas: quæ ſecundū ſimplicitatem noiatur.
Omne.n. quod ſimplex eſt: unum eſt. Non autē
omne quod unū eſt: ſimplex eſt: qm̄ & unū colle
ctione dicitur: & unū cōpoſitione: & unū ſimilitu
dine: quæ oīa quia non totum quod ſunt: unum
ſunt. uere unum non ſunt: ſed unitatis nomen ſi
militudine tantum mutuantur non proprietate:
Monas enim unitas eſt: ſed quaſi ſecundum diſ-
cretionem dicitur.
Enachim ſtirps enach gigantum.
Enam uel enan interpretatur fontes.
Enagoſis ſignū hercules dr̄ cū dracone pugnans.
Enna proprium inde ennenſis.
Ennagona: ideſt nouem angulorum: Nam ennea
græce nouem: gonia γωνια āgulus.
Enare extra natare.
Enarmonicum genus muſicæ dulce.
Enantion ἐναντίον græce ante & cōtra ſignificat.
Encheladus quidam gigas: qui ſub æthna ignem
nomere dicitur.
Encenia initia uel noui templi dedicationes.
Encenniare nouum inducere aliquid.
Encetegna macinola lignea: qua amphora tenet.
Enchiridion liber dictus: quod manu aſtringatur
dum plurima continet.
Encliticon inclinatiuum: utq; dixitq;.
Encratite continentes.
Endeca ſyllabi uerſus undecim ſyllabarum.
Endeca græce undecim.
Endees ἐνδεής græce egens.
Endexia græce ad dexteram.
Endia ἔνδεια græce indigentia.
Entolechia ſecundum calchidium perfecta ætas q
ſi entos lechia: ideſt intima ætas: ſecūdum ariſto-
telem perfectio abſoluta ſecūdum platonem ani
mam mundi.
Endiadis figura: cum duo diuerſa nomina in unā
conuenientia coniungūtur: ut in partem & præ-
dam pro in partem predæ.
Endon ἔνδον intus.
Endogetum indigeſtum.
Endogenia naturaliter amæna.
Endoplorato implorato.
Endorigyum irritum.
Endromys ueſtis eſt uilloſa fortis hyemalis: q phi
loſophi utuntur.
Ena græce nouē hinc enea phthōgon.i. nouē ſoni
Encados hellinum lingua nouembris menſis.
Aetna ſiciliæ mons.
Επιχειρεω epicheireo aggredior.
Enences ἐνέγκῃς græce inducas.
Enema græce relaxatio.
Energia græce agilitas.
Energius agilis.
Energia imaginatio actum rei incorporalis oculis
ſubmmiſtrans.
Energia rer̄ geſtarum aut q̄ſi geſtarum ſub oculis
inductio.
Energumini dæmoniaci. Energumini ſunt q con
tempta catholica doctrina operationes diaboli-
cas imitantur.
Eneco cas cui & enecaui: enectus & enecatus ideſt
ſtrangulatus.
Eneruare debilitare.
Eneruatus ſine fortitudine: exhulceratus.
Eneruis ſine neruo.i. ſine uirtute.
Emphaticos exaggeratiue.
Enfiteari negare.
Enfaſis exaggeratio latiorē præbens intellectum
figura eſt.
Enfiteucus: qđ ex ficis bonis apparētibus accipit̄.
Enphraſis obeluſio pori alicuius uel membri ne-
ceſſarii ac uitalis.
Engaddi locus: ubi finitur mare mortuum iterpre
tatur hebraice fons ideſt baptiſmus uel oculus
hædi aut uitulorum.
Engalim uero in principio eſt eiuſdem maris ubi
iordanis igreditur: ſed eandem habet interpreta
tionem.

Eugriphii azimi panes.i.ſubcinericii.
Eniantos ενιαυτοσ græce annus.
Enica adultera.
Enydros coluber beſtiola dicta.quod in aquis uerſetur:aqua.n.græce hydros dicitur.
Enydrus gemma aquam exudans.
Enygma obſcuriloquium obſcura intelligentia. Aenygma q̃ſtio obſcura:quæ difficile intelligitur niſi aperiat̃:& eſt tm̃ ſenſus obſcuritatis: allegoriæ uero uis gemina ẽ ſicut Iſaac ductus ad ſacrificium:ſignificat humilem chriſtũ.Cum uero dicimus de comedente exiuit cibus:ſignificat tm̃ de ore leonis fauum extractum.
Enygmatiſta dr̃ q figuraliter uel obſcuræ loquit̃.
Enygmaneum genus maſculinum.
Enim cũ ſit cõiunctio cauſalis γαρ ſignificat. ut cole pudiciciã:eſt.n.fundamentũ uirtutũ: eſt cõpletiua:cũ δε græcã coniunctionẽ ſignificat: ut ſed enim.Inuenit̃ pro affirmatiua & maxime præpoſitiua:ut enim nõ ſinam.Et enim uero daue ſimiliter nam.enimuero componitur ex enĩ & uero acuitur.in penultima.
Eniochus auriga dicitur.
Enipheus fluui⁹ theſſaliæ ab ochry mõte defluẽs.
Enipnion græce:in ſomnium latine.
Enipſiſtis in excelſis.
Enitere ſplendere micare fulgere.
Eniteſco clareſco.
Eniti conari elaborare generis deponentis.
Enixa conata ad efficiendum ,aliquid uel partu liberata.
Enixius diſtrictiu., manifeſtius.
Enimeles canora uox modis & numeris cõpoſita
Enoch interpretatur ædificatio uel dedicatio :Ipſius enim nomine ciuitatem ædificauit cain.
Enochilis piſcis ſtagneus ideſt anguilla.
Enodare de nodo tollere declarare :planũ facere
Enodis ſine nodo.
Enomaticum dicitur:quod continet communem notionem:ut homo eſt:qui rationabilitate uiget &:ſupponitur rationi.
Enoeam ενοιαν notionem dicunt græci.
Enno fons interpretatur.
Ennoſigæus cognomen neptuni quaſi concitans.
Enormis ingens ſine menſura uel forma:cui nihil addi minui ue poteſt.
Enos iuxta proprie linguæ uarietatem homo uel uir dr̃:pro eo quod ipſe fuit initium nomen dñi inueniendi plerią arbitrabãtur:quod tũc primũ in noĩe dñi & ſimilitudĩe eius fabricaſſent idola.
Enos latine dicitur locus.
Emperica experientiſſima hereſis: quæ inuenta ẽ ab æſculapio:quæ nõ indiciorum ſignis ſed ſolis conſtat experimentis.
Empiſtotama:contractio neruorum.
Empneumatoſis græce inflatio.
Empus paſſio dicta ab apoſtemate intrinſecus uel in latere uel in ſtomacho.
Enſaperda quoddam unguentum.
Enſis ferrum tm̃ omnis gladius.enſis inde diminutiuum enſiculus & enſicula.
Enſicium a ſecando uel ab enſe dictum.
Entelechia abſoluta pfectio uel forma corporis.
Enteaſmos ſpecies maniæ ideſt lymphatici.
Entelos mandatum uel præceptum.
Enteca mens.
Enthei furentes.
Entera inteſtina.
Entenia eſt ĩterrogatio:cũ interrogãdo aliqd aceruamus & exaggeramus inuidiã figura eſt.
Entica repoſita:rei copioſa ſubſtantia uocatur.
Enthymenia cõceptio animi.
Enthymenia quaſi in anima ϑυμοσ.n.græce anima dicitur.
Enthymema eſt impfectus ſyllogiſmus: ĩ quo nõ omnibus conſtitutis infertur feſtinata concluſio ut homo eſt animal:ſubſtantia igitur eſt.prætermiſit enim alteram propoſitiõem omne animal ſubſtantia eſt:ſed tamen ab uniuerſalibus ad particularia ſicut ſyllogiſmus tendit:unde a ſyllogiſmo duxit exordium.
Entos intra græce priſc.
Enucleare aperire:extra nucleum ponere.
Enunciatiua oratio eſt uox ſignificatiua de eo: qđ eſt aliquid uel non eſt.
Eodum aduerbium uocantis.
Aeolica uel æolis quinta lingua græcorum : Eliſa .n.fuit filius iuuan:a quibus græci eliſæi : qui uocantur æolides.
Aeolus rex uentorum filius hippote in ſicilia.
Eolicom tetrametrum recipit:ſpondeum ſiue iambum uel trocheum loco primo deinde duos dactylos ſeu trocheum.
Aeolides filius æoli.
Aeolidæ populi theſſaliæ.
Eo neutrum compoſita ab eo actiua adeo adeor: ſubeo ſubeor:ineo incor obeo obeor.ẽt tranſeo or.prætereo or.circũeo or.Ambio or.
Eo is unde deriuatur iter iturus iens eundum cõponit̃ ſemita adeo circũeo prætereo ob.per.ex. ab .pro.deo.præ.in.ſub.redeo trans.ambio.
Eoratus fluuius qnidam.
Eoos dr̃ primus ſplendor aeris græce:quã nos per deriuatiõem auroram uocamus quaſi euroram
Eouſque in tantum.
Eous homo de oriẽte:interdũ ſol uel oriẽs triſſyllabũ eſt primam corripit & producit ſyllabam.
Epactas latini uocant adiectiones ãnuas lunares quæ per undenarium numerum uſq; ad tricenarium in ſe reuoluentes.quas ideo adiiciunt ut lunaris emenſio rationem ſolis ſequantur:luna enĩ iuxta curſum ſuum.xxix dies lucere dinoſcitur: & fiunt in anno lunares dies.cccLiiii.remanẽtą ad curſum ſolarem dies xi: quos adiiciunt abſą his.n.non in uenies lunam:quo quota fuerit luna:tota erit epacta eodem ãno continent̃ autem epacte circulo decemnouennali.
Epacoyein επακουειν græce exaudire.
Epadiam dicam.
Epaginacus ſynochus tertius.i.nouiſſimus.

Epalleotheta græce alternitas:ut pandide priſ.
Epanodos quam noſtri regreſſionem uocant principium dignitas fuit.
Epanaphora eſt per principia ſenſuum eiuſdē uerbi in uno uerſu repetitio:ut te focinus unda:te liquidi fleuere lacus.
Epanalepſis eſt ſermonis in principio uerſus poſiti eiuſdem in fine replicatio:ut creſcit amor nūmi quantum ipſa pecunia creſcit.
Epangelia eſt promiſſio:q iudicē attentū facimus pollicētes nos aliq magna uel minima dicturos.
Epanleum aſcenſio tortuoſa.
Epar græce iecur eſt.
Epercus perfectus.
Eparchion græce ſtatio uel taberna.
Epardion marubium.
Eparius lapis a loco dictus.
Ephatar purificatio.
Epitheſis græce adiunctio.
Epatula aqua.
Epheaſis iteratio crebra ſermonis.
Ephebia prima pars adoleſcentiæ.
Epectaſis porrectio græce.
Epembaſis iteratio enumerationum ſtudium uerba repetentis.
Epentheſis uel parentheſis appoſitio in medio ut indupator pro imperator.
Epexergaſia quando uni cauſæ duas probationeſ opponimus.
Epi græce ſupra.
Epiarſis ſuper ſanus.
Epicharis ἐπίχαρις græce.i.ſupergratioſus.
Epicaricus qui herpicam trahit.
Epicum laudabile.
Epos enim græce uerſus pro laude.
Epichoenon promiſcuum genus:quia utrunq ſexum ſub uno genere nūciat:ut hic piſcis. Epicoenum græce ſuper commune:nam promiſcuum: quod ſequitur:non eſt uerbum ex uerbo:ſed ſenſum expreſſit:quod eſt dubium uel confuſum: quia ſub uno articulo marem & fœminam compræhendit.
Epithema anathema.
Epy mons quidam.
Epicherema in rhetoricis eſt latitudine diſtans & productione ſermonis a dialecticis' ſyllogiſmis. Conſtat autem tribus modis.i.primo tripartito ſecundo quadripartito:tertio quinquepartito.
Epicheremata executiones uel approbatōes dicūtur.Epicheremata argumentationes græce.
Epichima ideſt ſubſtātia patris & filii & ſpiritusſancti ſuper omnia preterita & futura.
Epicyclus ἐπίκυκλος dicitur globus:qui ſuper aliquem circulum fertur.
Epicauſtorium locus unguentorum.
Epicurei dicti ab epicuro:quē ipſi philoſophi porcum nominauerunt quaſi uoluptatem hic.n.uoluptatem corporis ſummū bonū aſſerebat. Nulla.n.prouidentia inſtructum eſſe mundum nec non omnia cōſtare corporibus animam uero nihil eſſe niſi corpus dicebat.
Epicurus ἐπίκουρος latine auxiliator.
Epicroculum palium tenue meretricum a croceo colore dictum.
Epicroca perlucida.
Epicteſis adiectio:porrectio:impoſitio.
Epicurei græce auxiliares.
Epidaunos fluuius de theſſalia exit.
Epidaurus urbs græciæ:a qua æſculapius romam adductus eſt.unde epidaurius ipſe dictus eſt ſerpens:in cuius ſpecie uenit.
Epidaurus epiri ciuitas.
Epidictica demōſtratiua ſciētia philoſophorꝝ eſt.
Epid itheſis ſuperioris rei correctio.
Epidromos uelum ſecundæ amplitudinis ſed ad puppim.
Epidicazomenos ἐπιδικαζόμενος fabula græce a nomine proprio dicta in latino phormio dicit ab alio nomine.
Epiphania græce apparitio: dicitur uel manifeſtatio hac.n.die chriſtus ſideris indicio magis apparuit adorandus uel i baptiſmate oſtēſus ē. uel qd primo ſigno aquā in uinum mutans ſe pPalauit.
Epiferomenos ſuperueniens.
Epiphora lyppitudo oculorum.
Epiphi ægyptiorꝝ lingua unius menſis dicitur.
Epigrāma titulus quod latine ſuperſcriptio dicit.
Epi ἐπί.n.ſupra gramma littera uel ſcriptio dicit.
Epigri claui ſunt quibus lignū ligno adhæret.
Epilepſia ἐπιλεψία græce aphenſio dicitur quod mentem appræhēdens.pariter etiam corpus poſſideat:fit autem ex melancolico humore:quotiēs exhuberauit: & ad cerebrū cōuerſus fuerit:hæc paſſio caduca dicitur eo quod cadēs æger ſpumā patiatur.hos.n.lunaticos uulgus uocat:qd lune curſu commutantur Iidem & barbati hic idem morbus comitialis dicitur.
Epilepticorū duo ſunt genera unum cū tremore & ſomno uel ſtertunt: quos dicunt dæmoniacos. hi ex parte ſentiūt. Aliud ſine tremore & ſomno: hi ſine ſenſu ſunt:Qui cum ſpuma eſt & tremore non curatur.Qui ſine tremore eſt curatur.
Epilogus nouiſſima ps controuerſiæ:quæ præces tantum habet.Epilogus ſupra ſermonem ideſt i fine narratio eſt miſera.
Epimelas dicitur cum in candida gemma ſuper nigritat color.
Ephemerides computatiōes:actus ſingulorū dierum calculatio quottidianæ febres.
Epimene memoria uel breuiariū repetitio crebra ſermonis:quæ multa colligit unius uerbi decurſa iteratiōe:repetitio crebra ſententiæ.
Epimenia exenia quæ dabātur p ſingulos mēſes.
Epinauſimache ſuperna naualis pugna.
Epinicea ideſt dies uictoriarum.
Epipara græce ſuperueniens dicitur:quia nihil negotii habet i naui niſi ut dato naulo tranſeat.
Epicrota perlucida.
Ἐπιβωμαι epibomai acclamo quod per narratas res b reuiter cum exclamatōe ꝓrumpit.

Επιβωμάι epibomai acclamo quod per narratas res breuiter cum exclamatiõe prorumpit.
Epipede ideſt plane figuræ ſine profunditate.
Epiredia maiora uehicula.
Ephyre eſt coryntlius ciuitas eſt ãgulus quaſi lingua iuxta mare.
Epirica ciuitas græcie.
Epiros græce ꝑpetua terra nec ullo mari diſcreta.
Epirus urbs græcie Epirus prouĩcia græciæ a pyrrho achillis filio dicta.
Epirote gens a pyrrho filio achilis prius perſidæ dicti poſtea cum pyrrho rege ad italiam tranſire præſumpſerunt.
Epiſcopus græce ſuperintendens uel inſpector dicitur: curam ſcilicet ſubditorum gerens: nomen eſt operis non honoris.
Epiſynaliphæ uel ſinæreſis cõglutinatio duarum ſyllabarum in unam: ut neri pro nerei.
Epiſtylia dicta quaſi ſupra ſtylos.i.columnas. Nã ſtilus græce columna.
Epiſtola græce latie ſupermiſſiua dicitur. ſtella.n. miſſa iterpretatur. Nam ante chartæ & membranarum uſum: ĩ dolatis ex ligno codicillis epiſtolæ ſcribebantur: unde & portitores earum tabellarii uocati ſunt.
Epiſtolare exponere.
Epitatto επιτάττω græce impero.
Epithaphium græce ſuper ſepulchrum: eſt enim titulus mortuorum: ubi uita eorum deſcribitur.
Epithalamia ſunt carmina nuptiarum: quæ decãtantur a ſcholaſticis in honore ſponſi & ſponſæ: hæc primum Solomon ædidit in laudem chriſti & eccleſiæ: ex quo gentiles epithalamium ſibi uẽdicarunt: dictum eſt autem: quod in thalamis decantetur.
Epita ſuperpoſitum: ut ego ipſe.
Epicherema argumentatio quædam cum genus ſub aliquid ſpecies uero ſunt in qualitate ut diſciplina genus ſpecies: grammatica dialectica &c.
Epitheton eſt ſupra nomẽ: præponitur enim proprio nomini: ut almaceres: obſcæniq; canes & dira celeno: nec unq̃ eſt ſine nomine. unde differt ab h̄ tropo: quo uitupamus uł laudamus aliquẽ.
Epitheta ſunt q̃ latine adiectiua dicunť eo: quod ad implendã ſignificationẽ noĩbus adiiciantur: ut magnus dicitur philoſophus.
Epitheſis impoſitio porrectio.
Epitima dicta quod ſuperponatur aliis adiutoris præcedentibus.
Epithymum græce: latine flos thymi dicitur. flos enim græce thymum uocatur: ẽ autem flos tymbræ ſimilis.
Epithymiticon concupiſcibile.
Epitoma adbreuiatio memoria.
Epitomarius adbreuiator.
Epitriti pedes dicti: quod ſemper tres lõgas habeant & unam breuem: quæ ſunt quattuor.
Epitritus primus ex prima breui & tribus longis: ut ſacerdotes: Secundus ex ſecunda breui & tribus longis: ut cõditores: Tertius ex tertia breui & tribus lõgis: ut Demoſthenes. Quartus ex q̃rta breui & tribus longis: ut feſcẽninus. Epitritus eſt: cũ de duobus numeris maior habet totũ minorem in ſe & inſup: eius tertiã partẽ: ut ſunt.iiii. ad tres. hic nũerus uocať epitritus: deq; eo naſciť ſymphonia: quæ diateſſeron dicitur.
Epitrope permiſſio: cũ aliquid ipſis iudicibus aut aduerſariis permittimus ad exiſtimandum.
Epitrochaſmos: ideſt dicti rotatio cum ſuccincte ꝑſtringit: quæ ſunt effuſius dicenda.
Epizeuxis congeminatio unius uerbi: ut deus deus meus.
Eplaſten formauit ſine fine fit.
Epodos eſt clauſula breuis in poemate: ubi in ſingulis q̈buſq; maioribus ſequentes minores quaſi clauſulæ recinunt.
Epodos additio ſuper odas: nã epi ſupra: odæ laudes uel cantus: additũ eſt.n. hoc carmen a latinis
Eomagdous numerus: qui inter ſe habet minorẽ: & inſup eius octauã partẽ: ut.ix. ad.viii. hic numerus ſonũ parit quẽ muſici tonum uocant.
Epops uolucris: quæ upupa uulgo dicitur.
Epos ideo dictum eſt: quod habet unum pedem maiorem: alterum minorem.
Epos græce uerſus & gloria.
Epotica diſputatio eſt: quæ ex ſinceriſſimæ rerum ſcientiæ fonte manat.
Epotica primaria inquiſitio: & ſubuectæ contẽplationis altior aliquantulum q̃ de phyſica: ut de natura angelorum.
Epulæ opes copiæ pluraliter tantum declinantur: Singulariter epulum dicitur: & græce dr̃ ευφρασία. epulo & epulor antiquitus: & epulo onis ab epulando.
Epulaticius: qui epulis dat operam. epulæ ab opulentia dictæ: ſunt autem priuatorum: dapes uero regum.
Equus aĩal ab æqualitate dr̃: licet e breuietur quia quando quadrigis iungebať pares æquabãtur: inde diminutiuum equuleus: equus. equeſtris equa equula: eques tis: equito tas: eqtor eqtatio.
Equaritia grex equarum uel uaccarum.
Eques qui ĩ equo ſedet ĩ armis. hic & hæc eq̃s tis.
Equeſter locus uł ordo equitum. equeſter qui certaminibus iteruenit medius: per quem utraque pars æquam fidem ſequatur.
Equidem coniunctio complectiua: licet alia poſſit eſſe. priſ. Non equidem inuideo.
Equito equitas taui. Virg. neutrum eſt.
Equi marini dicti: quod prima parte ſunt equi poſtrema ſoluuntur in piſces.
Equi fluuiales quos hippotamos uocãt: eo qđ generentur in nilo flumine: nec ambulent. ſed tantum natent. equus ſignificat ſanctum uirum ĩ bono: in malo falſum: ſignificat etiam corpus: quod regitur uel carnem uel ſuperbos honores.
Aequiuoca dicuntur: qñ multarum reꝝ unum nomen eſt ſed non eadem definitio: ut leo quãtum ad nomẽ pertinet & uerus & pictus eſt & cæleſtis quorum diuerſa eſt definitio.

Errare uagari in diuerſum currere.
Erratum:peccatum macula.
Erraticæ erroneæ uagantes quaſi extra rectum.
Errabundus:erraneus ſimilis erranti.
Eranem equum uulgus uocat: quod in modum æris ſit coloris.
Aerator debitor reus:obligatus.
Erato una ex muſis poeta fuit.Interpretatur inueniens ſimile. ideſt ars geometria plectra gerens erato ſaltat pede carmine uultu.
Ercinæ aues dictæ ab ercino ſaltu germaniæ: ubi naſcuntur:quarum penne adeo per obſcurũ ſplẽdent:ut quamuis nox ſit:Indicio tamen plumarum curſus uiæ pateat.
Erciſcundæ diuiſio hæreditatis inter hæredes: Erciſcundæ.n.apud ueteres diuidundæ dicitur.
Erebus ꝓprie ẽ pars inferoꝝ:ubi q bene uixerunt morant̃.Nam ad helyſiũ non niſi purgati perueniunt. Erebus inferoꝝ profunditas & receſſus.
Eryſipila eſt quẽ latini ſacrũ ignem appellant p antiphraſim.Siquidẽ in ſupficie rubore flãmeo cutis rubeſcunt:tũc moto rubore quaſi ab igne uicina inuadunt loca ita:ut etiam febris excitetur.
Erga præpoſitio περι ſignificat:ſed quando affectum demonſtrat:ut bonus erga propinquos ẽ: ſeparata ſolummodo inuenitur:apud circa. Erga græce opera.
Ergaſteriũ locus ἐργαστήριον ubi aliquod opus fit.græce.n.opera erga στασις ſtaſis ſtatio.i.operaria ſtatio.
Ergaſtulum carcer uel locus ubi damnati marmora ſecant:aut aliquid operantur ab erga qđ græce dicitur opera.
Ergaſtulum durum opus aliquod.
Erga & hemeras ἐργα και ημερας:ideſt opera & dies.
Ergata ἐργατης uicinus uel operator.
Ergatiuum contemplatiuum.
Ergo qñ penultimã acuit coniunctio ẽ rõnalis.collectiua:illatiua:qñ uero in ultima circũflectit̃ cauſalis & ſignificat pp:ut Virg.uenimus ergo:ideſt cauſa illius propter illum & eſt aduerbium.
Ericius animal ſpinis coopertum: dictũ eo: quod erigit ſe:dum ſpinis ſuis clauditur.
Erycis fines ſiciliæ:in qua eryx ueneris & Batæ filius regnauit.
Erycina uenus dicta a monte eryce:ubi eryx rex fuit:& ipſa colitur.
Ericit cuſtodit.
Erichthonius rex fuit athenienſiũ.huius nouiſſimis annis.Ieſus naue mortuus reperit̃. Aiũt uero inde dictũ:quod Vulcanus motus ĩ Mineruã in cõtentiõe ſæmen fuderit terræ græce.n.ἐρις eris contentio. χθων chthon uero terra dicitur: ex qbus duobus compoſitũ eſt erichthonius:fuit uero uulcani filius & Mineruæ:qui primus qtuor equos iunxiſſe traditur.
Eridãus fluuioꝝ rex.Virg.uel fluuius Italiæ qui padus dr̃.Eridanus ſignũ alii nilum quidã oceanum dicunt.Inter hunc qdã eſt ſtella canopos dicta clara.Eridanus a græcis dictus ab eridano ſolis filio.i.phaetonte:qui in eo cecidiſſe dicitur.
Erigõ græce hærba agreſtis dr̃: quod uere primo ſeneſcat:unde eã latini ſenectionẽ uocant.
Erymanthus arcadiæ fluuius & mons:ubi occidit hercules aprum.
Erinacii ẽ χοιροι nũcupant̃ ꝓpe magnitudine mediocriũ cuniculoꝝ:de cauernis petraꝝ ꝓcedẽtes gregati ĩ hermo:q̃ eſt cõtra mare mortuũ:paſcũt̃.
Erinacius figurã habet porcelli lactãtis:ſed deforis ſpinoſus eſt:uuã exacinat acinis q̃ ſpinas ſuas replet ſignificat uoluptates & ſolicitudines carnalium uitioꝝ:q̃ auferunt ſpirituales fructus.
Erinos circulus græce dr̃ ſolſtitialis:quique æſtatem nobis facit.
Erinnys nomẽ furiæ Erinnys erinyos græce:latie hæc orinnys erinnyos erinys.o.in.i.ſicut amphibrachis amphibrachios:amphibrachis.
Aeripedes equi uel cerui dicti quaſi æripedes.i.ueloces.uirg.fixerit Eripedem ceruam.pro æripedem per ſyneriſim.
Eripere auferre. ab alio rapere: componitur ex e & rapere.
Aeris flos Erugo.æris conflationibus fit.
Eris græce lis.
Eris uentris modicum.
Eriſibe erugo:ideſt meſſis erugo.
Erythræũ mare rubrũ ab erythræo pſei & Andromadæ filio.Erythræa noĩe theophila.una ẽ de decem ſibyllis in Babylone orta.q̃ græcis iliũ petentibus uaticinata ẽ:periturã eſſe troiã & homerum mendacia ſcriptuꝝ:dicta aũt erythræa:qa in erythra inſula inuenta eius ſunt carmina:hæc inter omnes ſibyllas celebrior perhibetur.
Erythra inſula eſt.
Erythræus interpretatur rudens.
Eryx mons ſiciliæ ab eryce: Nam eryx ueneris & butæ filius æneæ frater fuit: qui pugnauit cum Hercule.
Ermana calamitas.
Ermeos bithynienſium lingua nouẽber menſis.
Ermiſion lapis ignei coloris radians.
Ermius tuſcorum lingua auguſtus menſis.
Erronei errantes.
Erotenia interrogatio.
Eros ἐρως amor Cupido erotice ĩterrogatiue uel amatorie.
Eruatio eneruatio exinanitio.
Erubitio uerſio dilapidatio.
Eruberc uerecundari cõfuſum eſſe:ide erubeſco.
Eruca uermis modicus:qui toto corpore ĩterrumpit:qui morſibus uniuerſa cõſumit.i.dolba Eruca ab erodẽdo dicta:frondiũ uermis:in oleribus quoque naſcitur.Eruca hærba dicta quaſi urtica: quod ignitæ ſit uirtutis.
Eructare euomere exhalare uel ex corde mittere.
Eruderat purgat.rus tollit.
Erudire docere imbuere.
Eruditio doctrina.literæ ſtudium.
Eruere euertere inueſtigare.

Erugo de ære creatur:teriturq; ut ſcribatur.
Erugo uitium ferri ab erodẽdo:unde erugino as.
Erugo ſanguiſuga uel tinea.
Aerumna miſeria clades labes.
Eruncare:iradicitus euertere eradicare.
Eruo is eruor erutus ideſt ereptus liberatus: componitur ex e & ruo.
Eruum genus leguminis.
Eſayas interp̃tatur dñi ſaluator uel ſalus.Saluatorem.n.gentiũ uniuerſarum plus quã cæteri prædicat eiuſq; ſacramẽta hunc fecit ſecari manaſſes rex:q filiã eius uxorem habebat.
Eſau filius Iſahac.i.ruffus dictus ob cupidinem ruſæ lenticulæ:cuius edulio primogẽita pdidit uel pp ruborẽ corporis edon dictus eſt: quod latine ſanguineus interpretatur:Idem ẽt ſeyr:quod eſt piloſus:quia non habuit lænitatem:ſed totus:piloſus natus eſt.
Eſau roboreus ſeu aceruus lapidum.
Eſca cæ ab edendo dicta:inde eſcarius. Eſca cibus dicta:quod eam os capiat.Eſca uulgo dicitur:qđ fomes ſit ignis.
Eſculus arbor glandiferã dicta ab æſu:quod ex ea prius eſcam homines ſumpſerunt:inde eſculetũ ſicut oliuetum.
Eſculentus eſcæ nimium importunus.
Eſdras propheta interpretatur adiutor.
Eſebon interpretatur cogitationes uel cingulum mæroris.
Eſſeda ſunt gallo℞ uehicula.
Eſſedum baſterna uehiculum.
Eſſeni populi in iudæa præ oĩbus religioſi palmis uiuunt:nihil gignunt & tñ ſunt multi.
Eſſe uere proprieq; dñt:quæ nõ intentiõe creſcũt nec retractione minuunt̃ nec uariatiõe pmutantur:ſed in ꝓpria ſemp ui ſuæ naturæ ſe nixa cuſtodiunt:q ſuo noĩe eſſentiæ noĩantur : ut.x.ꝑdicamẽta.Nulla eſſentia nõ ob aliud eſſentia eſt niſi : qa eſt.Eſſe aũt contrarium non hẽt niſi non eſſe : unde nihil eſt eſſentiæ contrarium.
Eſſentia dicta qa nec incipiẽs aliqñ nec deſinens eſſe ſed eſſe ſp proprium eius eſt.Eſſentia ſubſtantia. natura uel eternitas eo:quod ſemper eſt.
Esfalice cantum græce.
Eſirea corynthus:antea ſic dicta.
Eſigia otium uel ſilentium.
Eſmenos græce ideſt conuentus.
Eſme ſalmo piſcis.
Eſquilia uia eſt romæ:unde dicitur eſqlinus mõs in roma.
Eſte imperatiuum præſens plurale.
Eſtote uero futurum de ſum es.
Eſtema ramuſculi quos faciũt cũ gradus cognationũ parciunt̃:ut puta ille filius:ille pater.
Eſter fœmina de iudæis captiua ſed facta regina. interpretatur abſconſa.
Eſtethicon ideſt natura ſentiendi.
Eſtrida quam ueteres canapum nominauerunt
Eth filius fuit chaam:a quo ethæi ſunt dicti.
Ethalia regio in græcia.
Etham interp̃tat̃ fortis robuſtus uel aſcenſus.
Etheſia aura ab aquilone flans altanus dicitur.
Eteromacræ e parte altera longior:ut bis ter.
Etiam coniunctio cauſalis priſ.copulatiua.
Ethica moralis ſcientia : ſcilicet q̃ uiuendi ordinẽ continet:quã Socrates primus intẽdit diuidens eã in quattuor partes aïæ:ideſt prudentiam iuſtitiam fortitudinem & temperantiam. Mores eñi græci ethe ηφη dicuntur.
Etymologia eſt origo uocabulorum.cum uis uerbi uel noĩs p interpretationẽ colligitur hanc Ariſtoteles ſymbolũ.Cicero ãnotationẽ noĩauit : qa noĩa rerum nota facit exẽplo poſito:ut puta flumen qa fluendo creuit a fluendo dr̃.cuius cognitio neceſſaria eſt. Nã ſi uideris:unde nomen ortum eſt.citius uim eius intelligis. Non autẽ oĩa noĩa a ueteribus ſecundũ naturã impoſita ſũt:ſed interdũ ſecundum qđ placet ſeruis & poſſeſſionibus noĩa damus.hic eſt qđ oĩum etymologia nõ reperit̃:quia quædã non ſecundũ qualitatẽ : quagenita ſunt:ſed iuxta arbitriũ humanæ uoluntatis uocabula acceperunt.Sunt ãt etymologiæ nominũ aut ex cã datæ:ut rex a recte regẽdo: aut ex origine:ut homo qa ſit ex humo : aut ex contrariis:ut lutũ a lauando:dum lutum non ſit mũdũ quædam ẽt facta ſunt ex noĩum deriuatione ut a prudentia prudens:quædã etiam ex uocibus: ut a garrulitate garrulus q̃dam ex græca etymologia orta & in latinum declinata:ut domus a domate:quod græce dicitur tectum. Alia quoq; ex noĩbus locorum urbiũ fluminum traxerunt uocabula.multa ex diuerſa℞ gentium ſermone uocantur:unde & origo eorum uix cernitur . Sũt ẽt quædam barbarorum nomina & incognita latinis & græcis.
Etymologia græce latine ueriloquiũ nuncupat̃.
Etymon.n.græce uerum ſignificat logos orationem:ideſt ſermonem:quæ interpretatio nominis & notatio a tullio dicitur.
Etiopopeia eſt cũ ſermonẽ ex aliena pſona inducimus.ut cũ fingimus pſonã mulieris uel uocem.
Eteſiæ ετησιαι uenti græce.
Ethytes lapis qui reperitur ĩ nidis aquilarum uel quod aquilæ colorem habeat.
Etites lapis alterum lapidem cohibens itrinſecus αετοσ enim aquila.
Etiotidiani hæretici qui dicũt mariam uirginem ante partum non poſt partum.
Etiotica partitur in ea quam deforis contingunt : quã græci caturaca dicunt:ut furor turbulario in digeſtio exacerbatio ex ſole & cætera.
Aethna mõs ſiciliæ ex igne & ſulphure dictus. inde & gehenna.Inde æthnæus nea neum triſſyllabum penultime producitur.
Aethna & hæc oſſa.
Ethnici gentiles interpretantur.
Ethnos.n.græce gens dicitur latine.
Ethonium paramentum etymologia
Ethruria pars italiæ dicta græce : quod eius fines tendantur aduſq; tyberis ripam.

Alii dictum putant ab ethruſco principe: eadem & tyrrhenia & tyrrheno lydi fratre. hæc & tuſcia a frequentia thuris dicta ideſt ſacrificii: Aruſpicia ars ibi reperta eſt.
Etruria eſt cum per ſimulationem diuerſum intelligi quam dici cupimus: ut cum laudamus: quē uituperare uolumus.
Etredia indigne uel moleſte.
Eu græce bonum.
Eua hebraice uita uel calamitas interp̄tat̄ edendo n. uitā hoī abſtulit: dū calamitatem ſibi dedit.
Euadari repoſcere flagitare.
Euagentes paraſceue euangelicæ.
Euangelium bona enunciatio: græce. n. εὐ. bonū angelus nuncius dicitur.
Euander bonus uir interp̄tatur: qdem rex qui de Archadia fugiens. habitauit: ubi nunc eſt roma & adiuuit uenientem æneam cuius filius pallas: Mater uero carmentis dicta eſt.
Euan euantis bacchus: īde euantes inſaniētes uanuit ſubtractus ē refluxit: cuius p̄ſens euaneo debet eē: ſed nō eſt in uſu ſed in eius loco euaneſco
Euado dis euaſi.
Elapſus ſum eripui me.
Euat prouocat.
Euax interiectio lætantis.
Euboea ciuitas. Inſula iuxta cumas.
Euboea ꝓuincia ē in græcia: ubi mare ſtrictū eſt.
Euboica cumana uel campana.
Eubo oleo.
Eubos rex.
Euboicum talentum: de hoc dicitur ciſtoforium.
Euchariſtia bona gratia interpretatur græce.
Euchariſtice bene gratioſe.
Eucharizoma ευχαριζομαι gratulor:
Eucharis eucharidos græce latie eucharidis ideſt gratioſus.
Euchima diæta. i. quæ boni ſuci ſit: & digeratur.
Euchius liber dr̄. i. dignuſ prece & cuyios: ideſt bonus filius: quo nomine iupiter eum nominauit: cum gigantem interfecit in bello.
Euchias bacca: quæ in ſacrificio eius erat
Eudoxa claritas.
Eudochia bona uoluntas gloria.
Eudæmonis. i. bona dæmonitas q & boni angeli.
Eudæmon ēt dr̄ Arabiæ pars thurifica. i. beata.
Euentus fortuna exitus ſors. euentus ipſa res.
Euenta uero: quæ ab euentu ueniunt.
Euerberat diſcutit diſiungit.
Euerrenda diſtollenda.
Euerſo ſas facit ab euerto is dicitur.
Eueriatores qui defunctorum umbras colligunt.
Eueſtigio: ſtatim continuo.
Eueus filius canaā: a quo euei hi ſūt gabaonitæ.
Euphemia bona forma.
Euphonia uocis ſonus ſuauis hæc melos a ſuauitate & melle dicta.
Euphorbiū dictū: qđ eius ſucus oculoꝝ acuat uiſū qd duris carnibus ſupadiectū citius coq̄ cōpellit.
Euphrata regio ciuitas betlehem hebraice: fertilitas interpretatur.
Euphrates fluuius Meſopothamiæ de paradiſo exoriēs copioſiſſimus gemmis: q p mediā babyloniā influit Saluſtius auctor certiſſimus aſſerit tigrim & euphratē uno fonte manare ī armenia: q p diuerſa euntes longius diuidunt̄ & Boetius idē ſentit ſic Tigris & Euphrates uno ſe fonte reſoluunt & mox ab uinctis diſſociant̄ aquis. Terra tñ quæ ab ipſis ambitur meſopotamia dr̄: ex quo hieronymus aiaduertit aliter de paradiſi fluminibus intelligendum.
Euphraſia epulum græce.
Euganea locus galliæ lanæ ferax.
Euge aduerbiū lætandi laudantis uel ortantis.
Euge gaude & lætare bone bene uel gratulatio.
Eugenes græci dicunt: quos nos ingenuos uel nobiles: ideſt boni generis.
Eugenia nobiliſſima.
Euidens manifeſtus certus: euidentior tiſſimus euidenter.
Euilath filius chus: a quo getuli: ideſt mauri uel ꝓprium terræ.
Euirare effœminare caſtrare: euacuare.
Euincti coronati.
Euiſcerare exinanire: euacuare.
Euiſcus maluauiſcus dicta: quod glutinoſa ſit.
Euitare declinare egredi.
Euitatus uite priuatus uel perterritus.
Eulogia græce benedictio.
Eulogiæ bona munera græcum
Eulogium reſponſum diuinum proſapia bona fama teſtamentum.
Eulogicus benedictus.
Eulogetus benedictus.
Eumatos expolitus uel ornatus.
Eumenes Attali regis frater. qui eumeniā in phrygia condidit Aſiæ rex fuit.
Eumenides deæ infernales furiæ.
Eumorphos bene informatus.
Eunuchus græcū eſt: qđ ē ſpado. hoꝝ qdā coeunt ſed tñ uirus emittunt: ſed ad gignendū uanum.
Eunuchizari eunuchum fieri.
Euocati qui militant ſine ſacramento.
Euocatio dum ad ſubitum bellum non ſolum milites ſed & cæteri uocantur.
Euolare elabi abire opprimere protrahere mundare nudare.
Euphroſine una gratiaꝝ diuitiæ interpretatur.
Euproconia narratio.
Eupolis eupolcos latine eupolis facit: ideſt bona ciuitas.
Euprepia pulchritudo decor πρεπον enim decens eſt.
Euryſtheus rex græciæ fuit: q impauit herculi:
Eurypus ē deductio maris uel aquaꝝ: quod fit ſecundū crementū uel decrementū lunæ & maius malina minus ledona uocat̄: uel ut quidā dicunt piſcina manu facta uel fluctuans quodlibet.
Eurypus mare ualde tempeſtuoſū prope athēas.
Eurypedes græcus poeta tragicus fuit.

Eurus uentus dictus:quod ab eoo ideſt ab oriēte flat:eſt enim coniunctus ſubſolano a dextera a ſiniſtra uero euro & auſtro.

Euroauſter uentus dictus:quod ab una parte habeat eurum ab alia auſtrum.

Europa Agenoris regis libye fuit filia:quam Iouis ab Africa captam ad cretā uexit:& tertiā partē orbis ex eius noīe appellauit:Iſte eſt Agenor libyæ filius:ex quo libya.i.africa dicta ē. Europa tertia pars orbis Incipit a montibus ryphæis ac flumīe tanai mæotidiſq; paludibus:q̄ ſunt ad orientem p littus ſeptentrionalis oceani uſq; ad galliam & flumen rhen pontus accipit' ab oriente:Alania ē eſt in medio:dacia ubi & gothia:deinde germania:ubi plurimā partē hunni tenent:quoꝝ oīum gentes ſunt.Liiii.Nunc quicqd danubius a barbarico ad mare noſtrū ſecludat:expediam.i.myſiam:thraciam:macedoniā achaiam:dalmatiam:pannoniā noricum.rhetiā.apuliam.Italiā.galliā.belgicā.galliam.lugdunenſem. Narbonēſem ꝓuinciā aquitaniā prouinciam & hiſpaniā .& q̄m oceanus hēt inſulas:q̄s britanniā & hyberniā uocāt:q in aduerſa galliarum parte ad proſpectum hiſpaniæ ſitæ ſunt:explicentur.Ide britannia orchades tule.hybernia.mephania.hi ſunt fines totius europæ.

Euſchematiſmenos figuraliter græce:dū aliud loquitur:aliud gerit.

Euſebia græce pietas uel expreſſius theoſebia.

Euſebius pius.

Euſcis fluuius.qui caucaſis e montibus fuſus cū aliis pluribus i euxinum ſe præcipitat mare: unde & dicitur.

Euulſit euertit protraxit afflixit ab euello is.

Eutyches græce fortunatus uel felix.

Eu græce bonum tyce fortuna.

Eutyce fortuna uel ortatiue.

Eutychus græce:fortūa tus latine:amens hebraice interpretatur.

Eutychiani hæretici dicti ab eutyche conſtantinopolitano abbate:qui chriſtū poſt humanā aſſumptionē negauit exiſter de duabus naturis ſed ſolam in eo diuinā aſſerunt naturam.

Euterpe.una de.ix.muſis.Tibias tenet : ītetpretat' benedelectās unde uerſus dulciloquis calamos euterpe flatibus urget.

Eutus ſomnus

Eutiſmis genus.

Euxococus fundens orationem.

Ex modo pro extra accipitur:ut excludo.

Exlex mō priuatiuū ut explico.exeo mō ītentiuū uel pfectiuū:utexoro:expleo:efficioextendo.

Ex ꝑpoſitio interdum pro ualde accipitur:ſicut excelſus interdum pro extra ut exul a quo extra exterior extremus extremitas & extraneus : cōponitur extorris exul.

Ex græca præpoſitio eſt & hex græce ſex.

Exacerbare affligtare exaſperare.

Exaia græce habitus emolumentum

Exacta pquiſita perfecta eiecta ab exigo gis.

Exacinare acinos quærere commouere.

Exaduerſum aduerbium compoſitum.

Exaeres nauis exordium

Exaggerare attollere:maius facere ſicut ē illud & tu capharnaum.quæ uſq; ad cælū exaltata es nō quidem uſq; ad cælum exaltata eſt ſed nimiam eius ſuperbiam exaggerat.

Exagematicō ſecundū genus poematis quod latine dicitur enarratiuum:in quo poeta tm̄ loquit' ut Sicilides muſæ:& in parabolis Salomonis.

Exhauſta infecta.

Exhalare ſpirare:redolere effundere.

Exalba non alba ſed prope alba.

Exaltare ſurſum eleuare

Exallage eſt mutatio:quando pro numero plurali ſingularis ponitur figura eſt.

Exhameron liber quidam de ſex diebus nam ex ſex hemora dies.

Examē iudiciū diſcuſſio cuiuſq; rei mltitudo apiū.

Examen filiū mediū:quo curtina ſtatere regitur & lances æquant' unde & lancis amentū dicitur.

Examinare explorare:diſcernere:æqualiter iudicare:ab examine dicitur .

Exāplare inſinuare apire:amplū facere:īde exēplū

Examuſſim diligētiſſime ſine fraude regulariter. amuſſis.n.regula uel menſura fabrilis eſt.

Exāclare græce:exhaurire peragere euacuare examinare uel exinanire.

Exanclata per angulos exquiſita.

Exinanitus territus conſternatus.

Exanimis uero mortuus ſine anima

Exanimus & exanimis ponit Virgilius.

Exaplois exemplaribus.

Exarare:ideſt deſcribere

Exaſſe ex toto examuſſim.

Exaſterans hubertum fluens uel exhauriens.

Exaticum genus ordei dictū:quod ſpicæ eius ſex ordines habeant quod cantaricum.dicitur.

Eſchatos εσχατοσ extremus.

Exaudiri bonorum eſt tm̄ audiri utrorumq;.

Exhaurire cōſumere uacuare diſſipare tenuare.

Exhauritus puteus:hauritur uero aqua.

Exhauſtus dictus quia inanis & conſumptus eſt uel perfectus eſt.

Exauctoratus deiectus.

Excandere iraſci exardere.

Excapillare exercere diſcooperire.

Excedere recedere ꝓcedere expellere uel expelli.

Excelſa alta.

Excelleo es uel excello lis eiuſdem ſignificationis exculi uel excellui ſecundum alios facit.

Excellere præfulgere:ante ſtare.

Excelſus ualde celſus elatus īmēſus altus eminēs.

Excepit doloſe ſuſcepit uel cum cura.

Exceptorium collectorium lacus.

Excerpta q̄ græce dicuntur ſcholia in quibus ea q̄ difficilia ſunt ſummatim perſtringuntur.

Excetra hydra dicta eſt uel multoꝝ capitū ſerpēs : quæ ſic occiditur:Surgunt de capite eius plures ſerpentes niſi ſicius incendantur.

Excidiũ incendium euerſio excíſio ab excido dis
Exciere prouocare euertere:expugnare
Excillare cum uxore eſſe
Excipulum uenabulum antiquitus
Excieo es & excio cis exciui
Excitum:commotum: uocatum unde excito tas excitatus expergefactus commotus.
Exclitorium lacus Italiæ:ex quo qui biberit humi tædium habent.
Excodicare circa codicem terrã aperire:quod ab laqueare dicit:quaſi lacus facere.
Excolere mundare.
Excoaleſcit deficit.
Exconſules dicti quod iã a cõſulatu exciderint pe racto anno.
Excors ſine corde uel conſilio alienus.
Excreare proiicere :expuere.
Excrementum qđ ſupercreſcit:ut in arboribꝫ:qđ putatur ſeu quod expuimus.
Excreta plena malicia:hiceſt ita quã canopũ nomi nauerunt ueteres.
Exſcribere quod ſcriptum eſt transferre.
Excruciare dilaniare comprimere.
Excubare pro foribus euigilare:
Excubiæ uigiliæ cuſtodie inſidiæ:ſpolia
Excubitores dicũt ꝓ e o qđ excubias ſemp agãt.
Excudere ferĩedo eiicere:qa cudere eſt ferire:unde incus dicitur:qa illic cudamus.
Excudit dicit aut ſculpit.
Excuſor homicida ſiccarius craſſator:latro.
Exdignum:non dignum.
Execrabilis peſſimus ab hominabilis ſine ſacro.
Execror commune ãtiquitus pro quo execro.
Execratur deteſtatur:horret
Exequor exequeris executus.
Executor cauſarũ ꝓſequtor Executor ab exequẽdo ideſt expugnator caſtrorũ.
Exedra abſis ideſt locus ſubſelliorum ;latinũ eſt. græci.n.cyclon dicũt.
Exedra exterior ſedes:ubi papa ſedet:qñ concitať populus.
Exemetinos quartus circulus cæli qui & equinoctialis dicitur.temperatus habitabilis.
Exemplabile:quod alicuiuꝫ compatione exẽpli ſimile eſt.
Exemplare aſſimilare.
Exemplar imago forma documẽtũ exẽplũ Exemplar ũde aliqđ exẽplať.exẽplũ uero qđ ad aliud adduciť.Exẽplũ ẽ.qđ particulare propoſitũ particulare quiddã cõtẽdit oſtẽdere hoc mõ. Oportet a tullio cõſule necari catilinã.cum a Scipione gracchus fuerit ĩterfectus:ſed abinductiõe ducit exordiũ:licet ab e a m diſſideat:cum illa a pluribus hic autem ab una parte contendat.Exemplũ eſt alicuius peccati aut dicti præteriti præpoſitio cum certi auctoris nomine:ut oẽs ꝓ ſupna patria laborare debẽus:ſicut fecit apoſtolus:q tot uerbera paſſus ẽ
Exenium donũ ſeruitium.
Exentheſeon græce quæſtionum.
Exempta ſublata ſubtracta ab eximo is.
Exemptores tabularii.
Exequi proſequi cauſam dicere.
Exequiæ proſecũtiones funeris.
Exero ris erui ideſt ꝓfero diſcooperio actũ eſt:facit.n.paſſiuum exeror.
Exertus apertus:nudatus extractus.
Exerceo ces exercui exercitus:ĩde exercito tas tus arte uel ſtudio uel doctría:exercitus uero laboribꝫ fatigatus uel cõtẽptus ut dicit fulgentius.
Exercitus tus multitudo ex uno numero ab exercitatione belli dictus.
Exhæredo ab hærede.
Exhæredatus extra hæreditatem factus.
Exeſa conſumpta euacuata ab edo es.
Exeſum ſiccum.
Exhauſtum tenue ſubtile.
Ex fauillare exeruere.
Exfretat nauigat ultra.
Exfebruare expurgare.februa re.n.purgare.
Exhibeo es exhibui bitus cõponiť ex ex & habeo
Exhibere largiri preſtare ferre ſubminiſtrare ſuggere.
Exigo gis exegi exactus:qđ ẽ petere cogere repellere eiicere.
Exiguus imbecilis:ĩfimus multum egens paruus
Exilio lis liui componitur ex ex & ſalio.
Exilium dicitur quaſi extra ſolũ ab exule:quod diuiditur in relegatis & portatis.
Exilis tenuis qđ poſſit p ãguſtũ exire ſeu ſine alis gracilis ſubtilis.Exilis dicitur a græco.
Exinde deinde confeſtim.
Eximius dictus quod ſit ualde eminens ſingularis maximus.
Eximietas ſublimitas.
Eximo is exemi exẽptus:qđ eſt extra trahere expellere quaſi ex aliquo emo ideſt traho.
Exinanire uacuare minuere.
Exippito tas tare:oſcitare os aperire hiare.
Execratur deteſtatur horet.
Exiſtimare arbitrari putare.
Exitiũ clades mors calamitas caſus aduerſus exitus malus.
Exitiale mortiferum periculoſum.
Exire egredi euadere.
Exlex exlegis ideſt ſine lege.producit penultimã generis omnis.
Eximit minuit.
Exodium ludicra cantatio in theatris ſcurrilis turpitudo delectabilis.
Exodium initium cantilenæ:hinc exodiarii dicũtur:qui choris præſunt.
Exodus excitus nam odos græce uia:hinc odeſperion.i.itinerarium.
Exodus liber exitũ uel egreſſũ populi iſrael de egypto uel ex ea Cam nomen accepit.
Exodus finis.
Exoleo les leui:exoletus:inde exoleſco:
Exoleuit in obliuionem uenit:defecit corruptus eſt interiit.
Exoleſcit euaneſcit:deficit:de memoria exit.

h

Exoletus infamis turpis uanus.
Exoleo les leui exoletus excreſco.
Exhomologeſis preces uel cōfeſſio dicit̃ græcum eſt pro confeſſione peccatorum fit tantum.
Exorciſmus græce coniuratio uel ſermo increpationis aduerſus diabolum:ut diſcedat.
Exorciſtæ adiurātes uel increpātes dñr accipiūt.n. de manu epiſcopi:ſicut Canū ait:cū ordinat̃:libellū:in quo ſunt exorciſmi habētes poteſtatē imponendi manus ſup erguminos uel catecuminos quos heſdras auctores templi nominat hos inuenimus nunc eſſe exorciſtas in templo dei.
Exorzizo græce adiuro:
Exordior ris commune antiquitus quod eſt incipere:exorſus facit.
Exordium principium initium.
Exoriri naſci incipere exurgere.
Exorius immanis inſipiens.
Exorſus locutus :incepit loqui.
Exoſus ab exodi uerbo:qui aliquem odit : odioſus uero qui oditur.
Exoſſatus ager ſine oſſibus.i.ſine lapidibus.
Exotica ueſtis peregrina deforis ueniēs græcū eſt.
Exoticus ca cū pegrinus na nū græcū eſt odibilis.
Exparta partu uacuata.
Exparata uacuata.
Expectat demoratur ſuſtinet preſtolatur.
Expectatur qui uenturus eſt.ſpectatur uero qui uidetur uel approbatur.
Expedire explicare narrare perſoluere quaſi extra pedicam dare.
Expedit uerbū īperſonale cōuenit ꝓdeſt oportet.
Expellere de loco pellere eiicere ſculpere.
Expendit exoluit preſtat exiſtimat patitur.
Expenſum accuratum cū ſtudio libens inde expēſe accurate:& expenſius cū maiori ſtudio.
Expergiſcor cōponitur ab ex & pergo.ꝑgo ex per & rego facit exprectū & exꝑgitus antiquitus.
Expergiſcor a ſomno uigilo.
Experiri probare cognoſcere temptare.
Experiens iduſtrius laborioſus uigilans ꝑſeuerāſ.
Experientia probatio induſtria temptamentum poteſt mali eſſe.
Experimentum probamentum cognitio hinc experimentari.
Experitus non peritus uel ualde doctus.
Expers dictus quod ſit ſine peritia.
Expers extra partē uel patriā alienus extraneus.
Expertia extranea.
Exſpes qui ſine ſpe eſt deſperatus.
Expertus ab experior rerum peritus.expers uero ignarus dicitur.
Expiare mundare purgare exigere.
Expiabilis immundus.
Expilare ſubripere furari:exterminare occultare.
Expilator alienæ hæreditatis ſubuerſores.
Expirauīt mortuus eſt & deletus ē.
Explere finire.
Expletiua coniunctio.i .ornatiua qua ornat̃ oratio quaq; ablata non minuitur:ut Saltem ſi qua mihi de te ſuſcepta fuiſſem Soboles.
Explecit cuius pria & ſcda prima ñ habet̃ ī uſu qa neutrū ē nec ad hoīes ptinet ad libtum refertur.
Explico uero cas explicuit ad hoīem & eſt actiuū.
Explodere elidere uituperare.
Exploſus excluſus eiectus.
Explorare exquirere premeditari.
Expolia hoſtium præda dicta a paliis quaſi ex palia uictis.n.detrahuntur.
Expoliare nudare mundare mactare.
Expolire elimare inſinuare ī medio ponere apire.
Expoſcere cum deſiderio poſcere.
Ex primo is expreſſi.
Exprimit aperit imitatur.
Expreſſit extorſit ademit excluſit.
Experta ualde conſumpta.
Exprodita excluſa.
Exprobare increpare diffamari.
Expromo is exprompſi:qđ eſt proferre aperire.
Expugnare proſternere diruere debellare.
Expugnans importunus ſiniſter.
Expuit excreat ſaliuam proiicit.
Expungo gis xi expunctus ta tum.
Expungere conſumere caſtigare efficere explere peragere.
Expuncta finita.
Exanguis ſine ſanguine pallidus.
Ex ſomnis ſine ſomno .
Exſors dicit̃ qui extra ſortē eſt alienus extraneus.
Exta mediæ pecoꝝ partes inteſtina fibræ.
Extales & aui idē ſunt ideſt uiæ alui purgandi.
Extat extra ſtat:aprum eſt ſupeſt conſtat tumet.
Exſtaſis mētis exceſſus græce:quæ fit pauore mētis uel aliqua reuelatione.
Extempla repentina.
Extemplo ſubito.
Exterreo es exterrita in timorem miſſa.
Exterminare extra terminum ducere.
Externari retro inclinari.
Externata ideſt a ſe alienata.i.extra ſe nata.
Exter dicit̃ qſi extra terrā:inde pōt dici externus.
Externuit extraneum fecit.
Exteſtinus alienæ gentis extraneus.
Extimus ab extra ꝑclarus præcellens nouiſſimus
Extingo gis xi ctus:cuius ſimplex ſtingo in raro uſu eſt.
Extiguit expugnat delet fūdit deſtruit mori facit
Extinctū dicimus lumen reſtinctū uero recupatū.
Extirpare a radice ſubuertere.
Extiſpex extipiſcis dicit̃:qui extra inſpicit.
Extollere laudare erigere.
Extorris dicitur qui extra terram ſuam eſt ſed ꝓprie expulſus ui.
Extorquere adimere expugnare.
Extra contrariū intra ſignificat ε̃ξω & ab hac præpoſitione deriuat̃:apud græcos & apud nos aduerbium eſt:ut extra me ite.
Extrahere eximere eruere excludere.
Extra aduerbiū deforis ſignificat iteruallo īterpoſito ꝓ ꝓpoſitione ponit̃:ut extra unū diē: & ſolū

mõ apponit ex eo deriuat extrãcus & externus.

Extraneus ex alia terra uel immaturus quem exterrita auulſum eiecit.

Extra exterior extremus uel extimus.

Extrahlatus exerto humero quaſi extra filum manum proferens.

Extraordinarius eſt: qui ob uirtutem promouet ex ordine.

Extrarius extraneus alienigena.

Extranium extra rationem extraneum.

Extreus abortiuus: q de exercitio eiicitur extra.

Extremus ſuperlatiuũ ab extra id ẽ nouiſſimus.

Extricare exterminare: profligare extrico ꝓducit penultimã: licet quidã corripiant ut apud homerum in iliade πολλὶ τρὶ κάσι ππόυσ.

Extrinſecus aduerbium loci deforis.

Extrudo depello longe abire facio.

Extruere i altũ ſtruere ſternere: Inſtruere uero aciẽ uel actionem Aſtuere affirmare cõſtruere inſtruendo cõiungere: ſubſtruere ſubſternere.

Extuberat tumet extat.

Extundo dis extũdi produxi excluſi. expreſſi ſtudioſe feci.

Extulit ab effero eleuauit ꝓtulit: erupit: exturbat: expellit.

Exhuberare abundare excreſcere.

Exuere deponere nudare ſpoliare.

Exul dicitur qui extra ſolum eſt.

Exulare extra ſolum ſuum habitare.

Exulo a te dicimus. Exul commune generis priſ. Exul ab exulo abiecta o ſicut uigilo uigil. præſulo præſul: conſulo conſul.

Exulcerare exacerbare eneruare quaſi hulcera extrahere.

Exultare gaudere gloriari cõpõit ex ex & ſaltare.

Exultatio uerborum atq; membrorum: læticia uero mentis gaudium.

Exſumptuare pauperem facere.

Exuro ris exuſſi exuſtus cõbuſtus de quo nihil supereſt.

Exuo exuis exutus ſpoliatus: expulſus liberatus coponitur ex ex & ſuo.

Exuuiæ ueſtes ſpolia ab exuẽdo dictæ: hæc & manubiæ qa manib⁹ detrahũt Exuuie ſpolia occiſorũ hoſtiũ dicũt uel tunice ſerpentiũ exuuie hominũ dicũt. Induuiæ deoꝝ apd pagãos Exuuiæ uel induuiæ ueſtes qa exuuntur uel induũtur.

Ezechias iterptat fortis dñs: uel fortitudo domini

Ezechiel iterpretat fortitudo uel ĩperiũ domini.

Exin ꝓprie græci dicunt habitum diſciplinæ.

F A ueteribus addita in grauí, ſignificatiõe ponebatur ab eiſdem ueteres latini in ditionibus ubi nunc eſt f prius utebantur ph ſicut & græci φ: ſed poſtea illud f ab eolibus aſſumpſerũt poſueruntque tantum in omnibus dictionibus latinis: ubi prius habebant. ph. ut fama filius factio: unde mutata oſtenditur eſſe. Digãma autem dicta. quia duo habeat in figura græca gãma ſicut f.

Faba græca etymologia a ueſcẽdo dicta quaſi faga φαγεῖν. n. græce comedere dicitur primum enĩ homines hoc legumine uſi ſunt.

Faba freſa dicta: quod eam frendant ideſt ſrangãt

Faba ſyria eſt eadem: quæ & mella: quam græci loton uocant.

Fabarii cantores apud gentiles dicebantur eo: qd in cibo pallentiis leguminis uterentur.

Fabaris fluuius italiæ.

Faber rectonus græce a faciendo ferrum dictus hinc deriuantur nomina ad alias artium materias ſed cum aditione: ut faber lignarius faber ærarius & reliqua propter operis ſcilicet firmitatem. Sic quoq; fabrica fabricora prouerbium in eos: qui domeſticis uſi alimentis cũ aliis laborãt.

Fabor loquar a for faris.

Fabrateria ciuitas Campaniæ, uel ornatus fabrorum uel materies inde fabraterius.

Fabre ingenioſe artificioſe docte perfecte.

Fabrefactum ingenioſe compoſitum.

Fabrica fornax fabrorum: quæ conſtat uentis & flamma.

Fabricauit compoſuit inſtruxit muniuit.

Fabricor ris deponens ponit Macrobius. fabricatus eſt inuenit exquiſiuit molitus eſt.

Fabricompitum: ubi nunc lacus eſt captiuis de hoſtibus: hæc fabricia domus dicta eſt.

Fabrilis a fabro perfect⁹: hic & hæc fabrilis & hoc fabrile.

Fabulas poetæ a fando nominauerunt: quia non ſunt res factæ ſed tantum factæ loquendo: ut fictorum mutorum animalium interloquio: imago quedam uitæ hoĩum noſceretur. Sunt autem aut eſopicæ aut libyſticæ. Aeſopiee ab æſopo inuentore dictæ: cum animalia muta uel quæ animam non habent inter ſe ſermocinaſſe fingunt. libyſticæ autem cum inter homines & beſtias cõmercium: fingitur uocis.

Fabulæ aut delectandi cauſa fictæ ſunt: ut hæ quas uulgo dicunt: uel quales Terentius compoſuit aut ad naturam rerum. ut Vulcanus claudus: qa per naturam nunq̃ rectus eſt ignis: aut ad mores hominũ: ut apud horatium. Mus loquitur muri ut per narrationem fictam ad id quod agitur uera ſignificatione referatur.

Fabulæ ſunt quæ nec factæ ſunt: nec fieri poſſunt: quia contra naturam ſunt. Tullius uero fabula ait eſt quæ neq; res ueras neque uериſimiles continet.

Fabulonis fabularum inuentor.

Fabularius fabulas componens.

Fabulo as & fabulor ris fabulas compono.

Face imperatiuum facio cis ſed nunc utitur per apocopam fac: & eſt ablatiuum fax facis.

Faces dicuntur: quod focos faciant: quæ græce lampades dicuntur.

Facee proprium eſt interpretatur os aperiens.

Faceſſit frequenter facit diſſoluitur'recedit
ceſſat plus facit
Faceſſo ſis ſi nõ incongrue deſideratm̃ dici poteſt
a facio:ſicut a lacero laceſſo : Nã non eſſe frequen
tatiua coniugatio oſtẽdit
Facetus qui iocos geſtu & factis commendat : un
de a faciendo dicitur.
Faceta urbana uenuſta iocoſa : bene morigerata a
faciendo uel fari dicta.
Facetior hylarior gratioſior.
Facetiæ lepos ſuauitas uerboꝝ urbanitas
Facies ẽ naturalis habitus & imutabilis: qua quiſ
qꝫ cognoſcitur.Facies dei noticia dei Aug.Facies
dr̃ quod noticiã faciat hominis:& ẽ naturalis &
certa uultus uero uarius.Facies cæli uel caput ori
entalis regio ẽ:ultima uero ſeptentrionalis.
Faciſtergium & manutergium : a tergendo faciẽ
uel manus dictum.
Facinus eſt quicquid alteri nocet : quicquid uero
agit indomita cupiditas ad corrumpẽdum ani-
mum & corpus ſuum flagitium dicitur
Facinoroſus a facionre quod alteri noceat.
Facilis dicitur a faciendo nec tarde.
Facilior limus faciliter facilitas.
Facere eſt neutrum ſed tamen uim babet actiuam
ut facio te & calefacio te : Sed in compoſitis cum
pœne omnibus præpoſitionibus eſt actiuum ut
officio officior : perficio perficior conficio or re
ficio or afficio or efficio or præter preficio deficio
ſufficio:nam calefacio tepefatio & ſimilia calefio
& tepefio loco paſſiuoꝝ habent:ſic quoqꝫ defio:
Componitur etiam inde gratificor aris ludificor
aris.excarnifico uero & uilifico & amplifico acti-
ua ſunt:quæ omnia coniugationẽ mutant Facio
cis unde faceſſo deſideratiuũ & factito frequen-
tatiuum.Faceſſo is factũ factura factor autem cõ-
põitur omni factor ſuperficies facinus oroſus fa-
cilis facilitas facultas componitur difficultas dif
ficilis factio factioſus . Componitur conficio. of.
inter.de.ef.per.præ.inficio ſuf.con. reficio mãſue
facio conſue.pingue.calef.made.tepe.are .diſſue
facio floccifacio cõmmonefacio.perfectus perfe-
ctio officium Componitur officiperdi : affectus
affectio affecto tas affectuſ affectio ctũ proficiſcor
inficior refectorium pacificus co cas . ædifico cas
benefico cas.ædifico cas ædificium fructifico gra
tificor ariſ factum & fictum & ſimilia e coniungũt
ſequenti ſyllabæ.
Factio cõiuratio.conſenſus malorum:unde factio
ſus deceptor fallax.
Factioſus cum inter opprobria eſt . Seditioſus ue
ro gratioſus potens & magnæ factionis dicitur.
Facos uermiculos dicunt.
Facodes hærba quæ in humidis locis naſcitur.
Faculentus fæte plenus.
Facultas poſſibilitas copia opportunitas matri
monium.
Facundus qui facile fari poteſt.
Fagem φαγεῖ ꝑ græce comedere dicitur.
Fagolydores græce manducantes male: fago eni
comedo lydores maledictum ſonat.
Fagus gi fœmeninũ genus arboris:inde dicta qa
homines ꝑtius hanc comederunt : qđ eſt græce
fago inde faginus na num ideſt de fago.
Fallax dicitur:quod fando decipiat Fallax id agit
inde quiſqꝫ fallatur : qui uero mentitur non om
nes uult fallere ſicut minus.
Fallo lis fefelli falſus:qđ eſt decipere fãdo ide fal-
lax cior ſimus:fallacia fallaciter falſus'; inde com
ponitur falſidicus.falſifico falſo as refalſo as.
Falcaſtrum a ſimilitudine'falcis dicitur eſt.n.ferra
mẽtum curuum cũ manubrio longo ad ſuccidẽ
dum denſitatem ueprium hi rũcones dicuntur.
Falcatos currus antiqui habebant : Nam cum gla
diis hærentibus rotis bellabantur.
Falcidia lex dicit᷑ a falcidio tribũo plebis:q ſub oc
tauiano legẽ fecit:ne quis plus in extraneos lega
ret q̃ ut quarta pars ſupereſſet hæredibus.
Falx falcis eſt:qua arbores putãtur uel uites dicta
quod hanc milites hærbam filicem abſcindere
ſolebant.
Falcitare putare ſecare.
Falco dictus quod falcatis . i .curuis unguibus ſit.
hunc itali caput uocant a capiendo.
Faleg interpretat᷑ diuiſio:ob hoc ita dicit᷑:quia tũc
natus eſt quando diuiſio linguaꝝ facta eſt.
Falena genus piſcis.
Falernus mons campaniæ ferax optimi uini.
Falernum uinum a falerna regiõe campaniæ: ubi
optimum naſcitur.
Faleutium pentametrum conſtat ſpondeo dacty-
lo & tribus trocheis.
Fallibilis ſubdolus inſidioſus.
Fallicetum licentia iudæoꝝ uel iuſticiæ.
Faliſci populi ſunt uerſus campaniam.
Faliſcus culter uel ſecuris.
Faliſcum tetrametrum conſtat tribus dactylis &
pyrrhichio.
Falſitas appellata eſt a fando aliud q̃ ueꝝ ſit. Falſi-
tas eſt negare : quod uerũ eſt:fingere uero quod
uerum non eſt.
Falternum & amelum ſuccinũ ad ſimilitudinem
uini & mellis dictum.
Faluus fuluus eluus color.
Fama dicta quod fando peruagatur:eſt autem no
men & bonaꝝ rerum & malaꝝ.
Fames cupiditas edendi uel cuiuſlibet rei: hæc fa-
mes famis:antiq uero famei dicebãt : ũde adhuc
producit᷑ fame abl'tus quaſi quintæ declinatiõis.
Famen faminis ideſt a fama.
Famelicus a fame eſuriens ieiunus indignus.
Famæ rumores aura popularis.
Famæ gerulus famam gerens nuncians.
Famenoch lingua ægyptioꝝ februarius menſis.
Famelia liberi ex liberis a femore dicta. Nam pro
ſeruis non ꝓprie dicit᷑:ſed abuſiue.Familia fami
lias græco more facit pro familiæ priſ.
Familiaris domeſticus aſſuetus uſitatus priuatus.
Familiaritas obedientia amicitia.
Famix contuſio faucis.

Famoſus de quo fama loquitur bene uel male
Famulor aris quod eſt obedire ex debito:obſequi uero uolens.
Famulus unus ex familia:ſeruus uero ex cõdicione ſeruitutis.
Famuli ſunt ex propria ſeruoꝝ familia.
Famulitium famulatus obedientia ſeruitium
Fana dicunt a faunis:quibus error gentilium templa conſtruebat:uel eo quod ibi dæmonum imagines appareant.Nam fama græce apparitio dicitur uel a fando uel a græco phone.i.uox : hoc eſt a reſponſis:quæ ibi dabant:ide phanatici:qui futura canunt.
Fandum iuſtum prædicandum.
Faneus promontorium ciliciæ a faneo rege.
Fanõ dicit corporale.fantaſia etiã alicuius ſaccus.
Fanuel interpretatur facies dei.
Far hebraice taurus dicitur.
Farratus ta tum a.Far frumentũ dictũ quod in initio frangeretur nõdum.n.erat uſus molarum.
Farra frumenta farina.
Far farris ſolũ geminauit rcã differentiæ for fatis.
Farratior fructuoſior.
Farrago a farre dicta:eſt autem hærba hordeacea. adhuc uirides necdum grauis ad maturitatem turgentibus cibus equorum eſt.
Farrata pluraliter ſignificat pingues cibos generaliter.
Fara uaſa ſunt luminatoria quæ nos rætia dicimus diuerſo modo formata.
Faratoniæ ſyrtes:quas alias eſſe extra libycas ait lucanus.
Farcimen caro conciſa minutata dictum qd eo inteſtinum farciat cõmixtione aliarum rerum.
Farcire implere ſpiſſare.
Farcio cis tum componitur confertio refertio.
Fares diuiſio interpretatur quia diuiſit membranulas ſecundarum.
Faria uerba multa eloquia.
Farina & furfures a farre dictæ: cuius ſunt purgamenta.
Farmaceutria ideſt mulier faciens maleficia.
Farmacos φαρμάκοσ græce maleficus uel ueneficus.
Farmati martius menſis ægyptiorum lingua.
Faros φάρωσ Inſula uel ciuitas ægypti metropolis.a qua pharaones dicuntur.
Fartor nomen glutonis.
Fartum impletum.
Farus cænator uel cenatorium.
Fax lex diuina.ius uero lex humana tranſire per alienũ.fas eſt ius nõ eſt.fas iuſtum licitũ a fando.
Faſe tranſcenſus uel tranſitus dicit:quia eadẽ nocte dominus p ægyptum trãſiuit & cuncta ægyptioꝝ primogenita percuſſit.
Faſces dignitates conſulares : de faſciis enim purpureis & auratis coronæ fiebant.faſces erant laniſtæ.i.faſciolæ purpureæ: quibus redimibãtur coronæ lauri : quas qui geſtabant in ſummis faſcibus ideſt dignitatibus poſiti dicebantur.
Faſcia qua tegitur pectus dicta : quod in modum faſſiculi corpus alliget:hic & faſciolæ dictæ:qbus uulnera uel tibiæ colligantur.
Faſcis congregatio lignorũ ad deportandum collinatorum pondus inde faſciculus.
Faſcinat adulando ĩpetit laudãdo decipit : grauat.
Faſeli genus leguminis a faſelo iſula græciæ dicti ſecundum quoſdam uel græcum eſt.
Faſcelus nauicula quã corrupte baſelum dicimus.
Faſianus auis uel pullus a faſide inſula græciæ unde primũ aſportata eſt.
Faſis fluuius in colchide.
Faſis:græce nuncius.
Faſſio confeſſio.
Faſitus ſolutus cõſumptus exhauſtus a fatiſco
Faſina fabula quædam notum.
Faſor ſaginator.
Faſſus confeſſus dictus locutus.
Faſta honorata dicta aut locuta.
Faſtidire ſpernere dedignari aſpernari.
Faſtidiũ ſuperbia tædium contẽptio arrogantia.
Faſti libri quos cõſules habebant in quibus reges uel conſules ſcribuntur a faſcibus ideſt poteſtatibus dicti:unde ouidii libri faſtorum dicũtur qa de regibus & conſulibus æditi ſunt.
Faſtus tædium ſuperbia contemptus quod a faſtidio uerbo eſt:quartæ ẽ declinatiõis quando uero pro annali accipitur ideſt pro feſtis a faſtis & ne faſtis diebus ſic dictum frequentius eſt ſecundæ ſed inuenitur etiam quartæ ut apud lucanũ nec mens eudoxi uincetur faſtibus annus.
Faſti dies ſunt in quibus Ius fatur neſaſti in qbus nõ fatur Faſtus tus tui ſuperbia Faſtus faſti liber uel honor.
Faſtigium culmen ſublimitas ſummus honor.
Fata reſpõſa deoꝝ pagãi dicebãt a fãdo ide fatalis.
Fatus ta tum a for faris locutus ta tum.
Fatale palladiũ in quo fatum troiæ cõtinebat hic & hæc fatalis & hoc fatale:quod fato debetur
Fatamia plaga ut meridiana uel occidentalis
Fateor ris faſſus fateri coacte:confiteri propriũ eſt arbitrii.
Fatidicus fata canens ſortilegus diuinus.
Fatidioſũ reuidens annuẽs cõſentiẽs uel deridens.
Fatiſco componitur ab hiſco ſimiliter dehiſco uetuſtiſſimi fatiſcor & feſſus dicebãt uſ feſſus laſſus ex quo defeciſcor quod quidã deriuant a fateor
Fatiſco ex farim.i.abundanter & hiſco .i. aperio.
Fatiſcit aperitur diſſoluit euaneſcit multum hiat.
Fatigo gas fatigor garis.
Fatigatus itinere laſſatus uero rob or e.
Fatigare ſatis agitare cõtundere domare exercere
Fatim multum ſignificat ſed non ſolum per ſe ponitur ut affatim.
Fatifer lætifer.
Fatum dicunt pagani quicquid dii fantur:nos autem ueri dei cultores ad melius reuocantes dicimus quia ſemel locutus eſt deus hoc eſt : in commutabiliter ſicut nouit omnia ĩ commutabiliter quæ futura ſunt.Tria autem facta eſſe fingunt p

ꝑter tria tempora præteritum quod iam in fuſo i
uolutum eſt:præſens quod in digytis nentis eſt:
futurum quod in lana & in colo eſt adhuc fatum
autẽ a fortũa ita ſeparatur. qd fortuitu uenit nul
la cã palam fortunã uocabant.fatum uero qd ap
poſitum ſingulis & ſtatutum erat.

Fatũ nihil ẽ ut beatus Aug. aliiq; dicũt ſed qđ pro
uidentia dei diſponẽte foris agit̃.fatum dicitur.

Fatũ eſt diſpoſitio rebus mobilibus inhærens per
quã diſponens ꝓuidentia dei ſingula nectit ſuis
ordinibus: & digerit ĩ modũ ſingula ſcilicet dico
locis & formis & tꝑibus diſtributa:ut hæc tem-
poralis ordiniſ explicatio in diuinæ mẽtis aduna
ta ꝓſpectu ꝓuidentia ſit.Eadem uero adũatio di-
geſta & explicata tẽporibus fatum uocat̃.Quæ
licet diuerſa ſint:alterꝝ tamen pendet ex altero.

Fatuus ẽ:q neq; qđ ipe uel alii fant̃ ĩtelligit:ſtultus
uero hebes corde.Fatuus & fatuclus uocat̃ pan.

Fatuos quidam dictos putant eſſe a fatidice fauni
uxore fatua dicta qui præter modũ ſtupefacti ſũt
uaticiniis illius uſq; ad amentiam.

Fauces a fundendiſ uocibus nominatæ:quia ꝑ eas
famur uoces quaſi faces ideſt uoces.

Fauces dñr etiã aditus anguſtoꝝ locorum.

Fauſi ſeptember ægyptiorum lingua.

Fauiſſæ foſſæ quædam in capitolio:quæ ĩ modũ ci-
ſternaꝝ cauatæ excipiebant dona iouis.

Fauonicos ueteres uocabant:quos nos ſpurios di-
cimus:q ex patre incerto matre uidua geniti ſunt
fauonios.n.quædam animalia dicũt quæ hauſto
fauonio ſpiritu cõcipere dicunt̃ unde matrem po
tius q̃ patrem ſequnt̃.

Fauonius uẽtusq græce dr̃ zephyrus a parte dexte
ra afr.cum:a leua corum habet: dictus uero ꝙ
flores & germina eius flatu uiuificent̃: ſiue ꝙ fo
ueat quæ naſcunt̃. Auſtro eni flores ſoluunt:a
fauonio fiunt.

Fauo operimentum quoddam.

Fauonius etiam dicit̃ ſolis radius.quando tremu
lo fulgore reſplendet.

Fauoniũ odiũ leue & ſine cauſa ut a uento collectũ.

Fauor:laus:aſſetus.a fauco es ꝙ ẽ cõſentio laudo.

Faueo es faui fautum:ſicut laui lautũ.caui cautum
ꝑpter differentiam fatũ:latũ.catũ.

Fautor fauens:conſentiens:laudator.

Fauus mel ĩ cæra dictus:qa comedit̃ magis q̃ bibit̃

Fauilla deſerta igne:ſcintila dicta ꝙ ꝑ ignem cauſa
ſit.Fam phos græce ignis.

Fauus græce pan dicit.

Fauni a fando uel ἀπὸ τῆσ φωνῆσ dicti:ꝙ uoce
nõ ſignis uident̃ oſtendere futura in lucis cõſul
ti a paganis hi uulgo incubones a romanis fica-
rii fauni dicuntur.

Faunus latini pater filiuſ pici:filii ſaturni fuit.ideſt
nepos ſaturni.

Faunius:modus antiquiſſimus.

Fauſtus:fœlix:clemens.

Fauſte:fœliciter:proſpere:pie.

Faux cis a fundẽdo uoces.unde cõponit̃ ſuffoco:

Fax cis dcã ꝙ focos faciat:huius dimiutiuũ facula.

Fax:lætitia.

Faxo pro facio antiqui dicebant: unde & artifex
uel pro faciam:unde faxit.

Febris a feruore dicta:eſt enim abundãtia caloris.

Febricitor aris.

Febrio febriui febritum.

Februare:purgare.

Februa:dea paganoꝝ a februo plutone.

Februarius a februa.i.plutone: cui eo menſe ſacri
ficabant:uel a febribus ualidis lupercorũ. hinc fe
bruarium.Numa pompilius in anno conſtituit
ſicut Romani ianuarium.

Fet aſiani:populi phæates

Fæces:reliquiæ purificati uini uel cuiuſlibet rei:ut
(olei.

Faceſſant:diſcedunt ceſſant.

Fæcinia uua minuti acimi & duræ cutis dicta ꝙ
pluſq̃ cæteræ facem habeat uel faciat.

Fœciales dicunt̃ per quos fœdera & bella idicebã
tur.i.ſacerdotes.

Fœtula uua decocta pinguis.

Fœcũda a fœtu dicta ideſt fertilis.

Fœcũda:optima.uerboſa abundans.

Fæda turpis. deformis.

Fœdus da dũ facit:ide fœdare polluere deturpare.

Fœde:turpiter.

Fœdus uero fœderis pactũ uel pax. unde fœdera
re pacificare:fœdus componere.

Fœderales ſacerdotes per quos fœdera ſunt inter
duas gentes.

Fœdus da dum .i. deformis per œ ſcribit̃: fœdus
quod eſt pactũ per œ diphthongum.

Fœdus nomẽ habet ab hirco uł hædo littera addi
ta hoc ueteres in graui ſignificatione ponebant.

Fœdus ẽ pax q̃ fit iter dimicãtes a fide uł fœtialibꝫ
ideſt ſacerdotibus dictũ ꝑ quoſ pax fiebat.Alii fœ
dera dicta putãt a porca fœda & crudeliter occiſa
cuius mors optabat̃ ei qui a pace reſciſceret: quã
antiqui tam diu fuſtibus cædebãt quouſq; defice
ret:per qđ ſignificabatur ſi aliquis illud fœdus rũ
peret tali morte afficeretur.

Fœdus præuenit:pax ſequitur poſterius.

Fœdus da dum & hoc fœdus per œ notatur.

Fel dictum ꝙ ſit bilitũ:geſtans humorẽ qui uocat̃
bilis græce colen την κολην priſ.hoc fel fellis ad
dito lis ſicut mel mellis

Fel terræ ꝓpter amaritudinẽ dicta eſt centaurea.

Fefellit decepit.mentitus eſt a fallo fallis.

Fellibilis:ſubdolus:amarus.

Felis græce cerua

Fellineis oculis ideſt cæſis.

Felis beſtia mitiſſima dr̃:ut capreolus & dama.

Felibris adhuc lætus uiuens.

Felix dicit̃ ꝑ quẽ dat̃ & accipitur felicitas.ut felix lo
cus tẽpus:uel qui accipit:& hæc & hoc felix.

Felix felicis:feliciter felicitas.

Felix ſimplex eſt:græce dicit̃ εὐδαιμων eudemõ

Feme fama græce:uides igit̃:quia ex græco uenit

Fœmellarius:fœminis deditus:mulieratius antiq
tus dictus.

Femen eſt pars corporis:quæ & femur dicit̃:ſed fe

mina ſunt mulierũ:femora ſunt uirorum:dicun tur enim femora inter coxalia:quibus equis inſidemus:hoc femen feminis.Femora dicta ꝗ ea pte fœmina a ſexu uiri diſcrepat.Sunt autem ab inguinibuſ uſq; ad genua.Femina uero per deriuationem femoꝝ partes ſunt:quibus in equitãdo tergis equoꝝ inſidemus uel adhæremus.

Feminalia uel femoralia appellata ꝗ femora tegãt ipſe & bracæ ꝗ breues ſunt.

Fœmina a ptibus femorũ dicta ideſt a femine ubi ſex ſpeciebus a uiro diſtinguitur.Alii græca etymologia ab ignea natura fœminam dictã putant ideſt phos φαὸσ φωσ.quia uehementer cõcupiſcit.libidinoſiores eni ſunt fœminæ uiris.

Femur femoris:neutrum eſt.

Fœna hærbæ ſiccæ ſingulariter.hoc fœnum.inde fœnile dicit̃ locus ubi fœnum ponitur.

Fene græce auis fulica.

Fendo quod in uſu nõ eſt:componit̃ inde offẽdo defendo.infenſum.

Fœnus.noris.lucrũ:pecunia:unde fœnoro as.

Fœnerator & q dat mutuo & q accipit latie accipit̃

Fœnerator ad lucrum dat.

Feneſtræ ſunt quibus exterior pars anguſta interior diffuſa eſt:dictæ ꝗ lucem ferant.lux.n.græce phos dicitur.uel quia per eas foras uidemus.

Feneus pauper ſine fide.

Feniſecæ:fœnum ſecantes.

Feniculum latine uocat̃:ꝗ eius thyrſus & radicis ſucus acuat uiſum.Idẽ maraton græce:uel qa calida eſt ideſt ſicca.

Feniculũ una ex ĩſulis quæ olidæ dicunt̃

Fœnum dictum:ꝗ eo flãma nutritur quod ẽ græce phos φωσ.

Ferax a fero feris ideſt fertilis:generis omnis.

Fera dicta ꝗ toto corpore ferat̃:aut ꝗ naturali utatur libertate:& deſiderio feratur ſuo.

Feræ ſunt quæ & ſi non ſeuiũt:tñ ſilueſtres ſunt:& deſiderio ſuo ferũtur.Beſtiæ uero a uaſtando dictæ:quæ morſu uel unguibus ſæuiunt.

Ferus ra rũ:aſper.durus & crudelis a ferẽdo ſe ſine ordĩe.uel a feriẽdo.inde feritas.hic & hæc feralis & hoc ferale:mortiferum triſte.

Feratra tecta ſiluaꝝ ſpiſſa.

Feraſcit.ferum facit.uel pax facta eſt.

Ferratũ ferro præfixum a ferro as:qd nõ eſt in uſu

Fere.ꝑ iuxta a ferus:qa feris.i.celeribꝫ oĩa iuxta ſũt

Fere:proprie pene.

Ferculum:diſcus:menſa edentium aut uaſculum menſorium.in quo epulæ feruntur.

Ferculũ a fero fers.priſ.Fercula uero pluraliter miniſtrationes epularum.

Ferre:portare.dicere nunciare.præbere:uel pati.

Ferreus rea reum a ferro proprie:de materia ferri:durus perpetuus.

Feregratium metrum cõſtat ſpõdæo dactylo ſpõdeo uel trocheo:ut pontus.uerſat arenas.

Ferẽtarius:leuiter armatus ſagittis uł fũdis a ferẽdo ſe.

Feretrius fertilis.uel locus mortis.

Feretrũ dictum ꝗ in eo mortui deferant̃ & ẽ græ cũ φερετρὸν quod latine capulus dicit̃ ꝗ ſuper capita mortuoꝝ feratur.

Feretrum dictum ꝗ ferat tetrum.i.mortuũ.

Ferezei interpretatur fructificatio.

Feri tribus modis oſtenduntur:uultu.uoce geſtu quadrupedes.n.ſunt nunc equi.

Ferio ris percuſſi.a percutio ſuſcipit:nã delicit ſuo percutior percuſſus.

Ferire:percutere.

Feriacha arma ſubitis bellis recondita.

Feria a fando dicta eo qd in creatione mũdi per ſingulos dies dixit deus:fiat.Item quia dies ſabbati ab initio feriatus:ab eo dies ſolis id ẽ dominicus dies prima feria nuncupatur:quia primuſ eſt a feria.Item lunæ dies ſecundus:quia ſecundus a feria eſt.i.a ſabbato qui eſt feriatus.

Feriatus ocioſus uel quietus.

Feriari:a malis operibus uacare celebrare.

Feriati dies ſũt in qbus res diuina fit:& abſtinere a litibꝫ oportet:feſti uero tamẽ ocii & religiõis ſũt.

Feriferæ.feræ furentes.

Ferme:prope.plus minus.dubitantis aduerbium aut fere circiter.

Fermentũ leuamentũ a feruore dictũ ꝗ plus pria hora non poteſt contineri:creſcendo.n.excedit.

Fermentũ ſignificat peccatũ.ponit̃ aliquãdo ꝓ bõa doctrina.aliquando pro mala.græce zima dicit̃.

Feronia:fluuius.dea agroꝝ.uel puellaꝝ.

Ferus:inde feritas duricia animi:ferocitas uero ſæpe laudem habet:ut ferox iuuentus aſpera.

Ferox cior ſimus.

Ferocit:ſupbit:faſtidit.pro nihilo habet.deſpicit.

Ferox dictus ab eo ꝗ feritatẽ exerceat uel beſtia.

Fero fers tuli a tulo antiquo habet.græce dicit̃ φερω fero per conciſionẽ.i.facit ſecũdã & tertiam pſonã fers fert:ad differẽtiã ferio feris licet tpis ſit differentia:pluralia ferimus ferũt ſecũdum rõnẽ tertiæ fertis uero per ſincopã.In præterito quoq; impfecto & futuro regulam ſeruat tertiæ coniugatiõis ferebã bas:ferã feres.& in oĩbus aliis modis exceptis illis quæ ſolent a ſecũda naſci:ut fert̃ fert ferte.ferto.fertote.ferrem.ferre.

Fero.fers.ĩde dicitur ferculum.fertilis.fertilitas:ferax.feracior:feraciſſimus.feracitas.fera æ.inde ferus ra rum:& ferinus na num.componit̃ feretrũ feretra feretratus.formica:affero:transfero:circũ ob.per.au.de.ex.in.ſub.re.diſ.con.& quæ ab iſtis deriuant̃.feneſtra.paciter.enſifer.peſtifer.frugifer.æſtifer.ſomnifer.lucifer.

Fertilis ager dicitur:fructuoſus uero quiſq; cõpendio dicitur.

Fertum dicit̃ oblatio quæ ad altare fertur & ſacrificatur a põtificibus:a quo offertoriũ nominatur.

Feruet:bullit:iraſcitur.frequentatur.

Feruo es & feruo feruis eiuſdem ſignificatiõis ferui & ferſi.unde ferueſco:& per b ſimiliter ferbeo es ferbui ferbeſco.

Ferrugo:obſcuritas aut ferri raſura.aut nigra a colore ferri.

Ferrucula.ferriginea.nigra ferrei coloris.

Ferrugo purpuræ ſubnigræ color:quæ fit i hiſp a
nia:dicta autem ferrugo ꝙ omĩs purpura prima
tinctura eius modi ſit coloris.

Ferrum dictũ ꝙ farra ideſt ſemina frugum terræ
condat.Idem & calybs a calibe flumine ubi ferrũ
optima acie temperatur : rubigine caret.ſi ceruſa
& gypſo & liquida pice pungitur.Item ſi medul-
la ceruia uel ceruſa mixta roſaceo ungitur:

Ferrum a feriendo dictum:quia cum eo cætera fe
riantur ideſt domentur.

Ferrum:tælum acinace.

Ferrumen:peccatum.ſordes.nota ferri.

Feſſus ſa ſum a fatiſcor ideſt fatigatus ta tum.

Feſcennina cãtica nuptialia:quæ i nuptiis cãtant̃:

Feſcẽninus.na.nũ.nuptialis a feſcẽnino oppido cã
pãiæ:ubi romãi cœperũt deſcribere rephenſorie.

Feſſi:rerum copiarum inopes.

Feſtalia:dies feſti.

Feſtiuus.dies celebralis.ſolennis.

Feſtiui dies ex conſuetudine dicuntur:ſolẽnes ue
ro qui ad homines pertinent:ut parentalia.

Feſtus:lætus.iocoſus.a feriando dictus.

Feſtiuitas dicta feſtis diebus quaſi feria.eo ꝙ in ea
res ſola diuina fit.

Feſtinare:accelerare.properare.

Feſtus ad omnia refertur.ut feſſus rerũ dictus qua
ſi fiſſus:nec iam integer.

Fœta aliquotiẽs plenã:aliquotiẽſ liberatã ſignificat

Fœcunda:plena partu liberata.

Fœcialis pacis ſacerdos:uel corona pacis.

Fœtus dicitur ꝙ adhuc in utero foueatur.

Fœtus tus a filiis ꝓ fructu.fœtus ta tũ plẽus na nũ.

Fœtura:partus.

Fœtidus:putidus:nam fetet imperſonale .i. putet
male olet.inde fœtor fetidus da:dum.

Fetutina res fetida & inquinatiſſima ac muliebris
ſordida occaſio:ꝗ ꝑ mulierẽ fœtũ facere poteſt.

Fæx cis dicta ꝙ ſe uaſis mergendo affigat.

Fialæ:uaſa uitrea dicta a fialin græco ideſt uitro ex
quo primum fiebant.

Fiale:uaſa amplitudine diffuſa : chorda charitatis
ſignificant.

Fibebella.lumina ſolis ortus uel lunæ.

Fibulæ ſũt qbꝰ pectus fœminaꝝ ornat̃ a uiris por
tant̃ in humeris.ſeu cingulum in lumbiſ effluxæ
ſunt nec ſtabiles.

Fibræ:uenæ iecoris uel uiſcera.

Fibræ membrorum iuncturæ.

Fiber qui & beuer dicitur genus animalium por-
cus canis & caſtor nuncupatur.

Fibula græcum eſt:quã ipi fiblin dicũt eo ꝙ liget.

Fibrina ueſtis:tramam de fibri lana habet.

Fibrinum.lana.

Ficatum:iecur.

Ficarius:qui ficus colligit.

Ficedulæ aues dictæ ꝙ ficus magis comedant.

Fictum a fingendo & componendo falſum. uel ali
quid aliud ſicut capillos.

Fictum etiam dicitur quod inter duos componit̃
omni anno reddendum:qui & cenſus.

Fictilia uaſa dicta ꝙ fiant & fingant̃ ex terra: figere
enim ẽ facere & formare:unde figuli.& fictile.

Fictilia primum in ſamo inſula inuenta ſunt.

Fictile:fragile ſicut caro quæ de luto fit.

Fictio:compoſitio.ſimulatio.

Ficus a fecũditate dcã feracior.n.ẽ arboribꝫ cæteriſ
nã ter ꝗterꝗ in ãno generat fructũ. atꝗ altero ma
tureſcẽte alt̃ oborit̃ hæc & caricæ a copia noiatæ.

Ficus uirides humectant & deducũt & calefaciunt
humectant quidem.qa pingui ſucco ſunt : calefa
ciunt autẽ propter ſuccum . egeritur uero dulce-
do illoꝝ.Primæ ergo illoꝝ peſſimæ ſunt pp ni-
mium ſuccum:ſequẽtes uero meliores:ſiccæ aũt
callidiſſimæ ſunt & egerunt̃.Siccæ quoꝗ i aqua
coctæ cum iſopo oẽ pulmonis uitiũ cum tuſſi cu
rant tritæ cum melle carbunculos curant.

Ficulnea:ficus dicitur.

Ficulnus de ficu ſicut populus dr̃ populo colurnus
de corylo.

Ficui domeſticæ : & ſecundæ agreſtis iuxta fertur
inſeri ne illius fœcundæ fructus aura uel æſtu ad
terram defluant.Alii uero groſſis agreſtis ad fe-
racem alligatis medentur eius infirmitati ut poſ
ſit proprios fructus reſeruare.

Ficus uitiũ corpis gñis maſculini ꝗrtæ declinatõis

Ficus quãdo arborẽ uel fructũ ſignificat fœminini
generis ẽ.& quartæ declinationis:uel etiã ſecũdæ

Ficus ſynagogam interdum ſignificat.

Fidus da dum a fido deriuatur:unde utrunꝗ pro
ducunt:nam fides breuiatur.

Fida:fidelis amica.certa.

Fidus in quo cõfidere poſſumus:fidelis uero qui
fidem tenet.

Fides ẽ qua fideliter credimus id quod nequaꝗ ui
dere ualemus:nã credere iã non poſſumus quod
uidemus ꝓprie autẽ & ſecundum ſonum fides di
cta eſt ut Tullio placet ſi omnino fiat qđ dictum
eſt uel promiſſum uel placitũ inter utroſꝗ . quaſi
inter deum & hominẽ.hinc & fœdus.

Fidelis famulus dicitur.fidus uero amicus.

Fidelis fit ut domino ſeruus:fidus uero natura.
Alter tempore cognoſcitur:alter ſemp inuenit̃:

Fideicõmiſſũ dictũ ut fiat qđ a defũcto cõmittitur.
Nã fides dicit̃ eo ꝙ fiat. quod tamẽ fideicõmiſſũ
non directis uerbis ſed precatiuis expoſcitur.

Fidenæ.urbs italiæ:quam uegentani condiderũt
quæ ſexto milliario abeſt ab urbe : inde fidenati
dicunt̃ pluraliter.dicta qa ab his inſtructa eſt qui
fidentes uiribus tyberim tranſmearunt.

Fidis ideſt chorda dicta ꝙ fidem ſibi ſeruet nec al
terius ſonos imitetur.

Fidis fœmininũ:cuius diminutiuũ fidicula:licet q
dam eius nominatiuum fides eſſe dicant.

Fidicẽ a fide & canẽdo compoſitũ.cõe ẽ:ſed tñ fidi
cina facit fœmininũ:unde melius maſculinũ eſt.

Fidicula:cythara . uel fidicen ideſt citharœdus di
citur quia tam cõcinnũt inter ſe chordæ eius ut
bene conueniãt.

Fidiculæ ſunt ungulæ:quibus torquẽtur in equu
leo appenſi:ut fides inueniatur.

Fido is fiſus ſum.neutrum paſſiuum

Fiducia in bōis rebus cōfidentia in malis accipit.

Fiduciarius poſſeſſor:q rē alienā ſiduciatā accipit.

Fidere fiduciam habere:inde fidens

Fidus ior ſimus fiducia alis aliter.fides a quo fide
lis fidelitas ior ſimus fideliter componitur per/
fidus perfidia fideiuſſor.A ſido componitur cō
fido confidens ior confidentiſſimus confiden/
ter.hæc fidis fidicula.cōponiť fidicen fidicena.

Fieri pro firi uel fire dicitur.

Fiedicus propheta.

Figura figida tæla:quod oīs ſint contraria a fin
gendo.

Figida ſaturnia ſtella:quod omnibus ſit cōtraria.

Figo gis fixi xum facit.non go in ctum propter
differentiam fingo finxi:quod facit fictum.

Figere imitere:iferre fortiter uel ſtabiliter iponeř.

Figmentum compoſitio inuētio a fingo.

Figuli compoſitores luti a fingendo & plaſmam
do dicti:unde & fictile.

Figo gis:inde dicitur fixus fixura:componitur
crucifigo gis xus affigo præ.de.infigo.iuffigo.
diffigo.re.con.per.tranſ.

Figura:ſimilitudo:forma:ſed figura hominis eſt
forma naturæ figuras inanimatis formas anima
tis præbet Aug.Figura eſt quæ ſub aliquo fine:
ut circulus uel aliquibus continetur:ut triangu/
lus & cætera forma uero eſt ipſius figuræ quæ/
dam qualitas ut trianguli & aliarum:quod pul/
chrior uel mediocris uel quolibet alio modo cō
ſtituta eſt:qualitas formaq; nominatur hæc er/
go duæ qualitates ſūt.Nam ab his dicitur figu/
ratus & formoſus.Spatium uero ipſum quod ab
ipſis lineis continetur.i.ſuperficies in quantita/
te habetur:quod uero tribus lineis conſtat qua/
litas eſt:figura dicitur a fingendo ideſt compo/
nendo unde & figulus dicitur compoſitor luti
& ē figura rerum forma.In nomine uero res arti
ficialis:quæ aut ex una conſtat parte aut ex pluri
bus.Sunt autem tres.ſimplex compoſita & de/
compoſita:ut magnus magnanimus magna/
nimitas figura dictionis in quantitate compre
henditur:uel.n.ſimplex eſt ut magnus:uel com
poſita ut magnanimus:uel decompoſita ideſt a
compoſitis deriuata:ut magnanimitas figura eſt
quæ fit ex contextu ſermonum ratione uitioſa
figurate loqui eſt:cum aliud dicimus:aliud inte
ligimus.

Figuræ accentum ſunt.x.quæ a grammaticis uer
borum diſtinctionibus appōuntur oxea baria p
iſpomene.Macra.brachia byſen.hypodiaſtole.
apoſtrophos daſia pſile οξεια βαρεια περισ
πωμενι.μα ρα.βραχεια υφεν υποδιαςο
λι αποςροφοσ δασεια.και ψιλη.

Fila dicta quia ex pllis animalium ſunt:uel quia
tenuia ſunt in modum pilorum:unde fila qua
ſi pila.

Filiaſter priuignus:qui prius natus eſt.

Filiatum curuatum.

Filius & filia a familia dicti ſunt.Ipſi enim primi in
naſcentium ordine exiſtunt.Nam pro ſeruis abu
ſiue familia dicitur.Quadripartitus eſt autē or
do filiorum primogēitus antequem nullus:uni
genitus poſt quem nullus.Medius inter omnes
Nouiſſimus poſt omnes.Idem ē & minimus.fi
lii etiam quattuor modis apellantur.Natura ue
luti cum dicuntur filii abrahæ iudæi:imitatione
ut ipſius abrahæ fidem imitantes ex gentibus.
Adoptione quoq; quod humana conſuetudine
nullum licet neſcire.Doctrina ſicut apoſtolus ap
pellat eos quibus euangelium prædiccauit:filii
autem ideo in legibus liberi appellantur:ut a ſer
uis ſecernantur.quia ſicut ſeruus in poteſtate do/
mini eſt:ſic filius in poteſtate patris.Inde etiam
filio fit amancipacio:ut ſit libera patre:ſicut ſer/
uo manumiſſio.Item liberi dicuntur:quia ex li/
bero matrimonio ſunt orti.Nam filii ex libero
& ancilla ſeruilis ſunt condicionis Semper.n.qui
naſcitur deteriorem parentis ſtatum ſuamit.filia
filiæ filiabus facit datiuus & ablatiuus cauſa dif/
ferentiæ.Quod idem quædam fœminina faciūt.
quæ ex maſculinis tranſfigurantur non habenti
bus neutra & ſunt animalium diuiſſum genus
habentium naturaliter.ut deabus:equabus:ani/
mabus libertabus mulabus nulla tamen cauſa
differentiæ dicitur ambabus & duabus.

Filius dicitur a φιλοσ ideſt græce amor.

Filix cis fœmininum hærba altiſſima radice a foli
is ſingularitate dicta.

Fimbriæ uocantur ora ueſtimētorum ideſt fines
græci.n.oron terminum dicunt.

Fimbrium genus neutri.Fimbria ora in angulis
palliorum fœmininum & neutrum.

Fimus ſtercus dictus:quod per agros fiat ideſt ia
ciatur.Item dicitur:quia fit mus ideſt ſtercus.Idē
dicitur lætamen.

Findo dis fidi corripit penultimam.

Fiſſum geminato.ſſ.quod eſt diuidere:dicitur in
de fiſſile fiſſura:componitur diffindo.fingo gis
finxi fictum.go in ctum abiecta n.Nam abiciūt
n.quæ ctū habent penultima a uel i cauſa eupho
niæ:ut frago fractum:fingo ctum rego rectum
iungo iunctum.Excipitur cingo cinctum:tingo
tinctum:ſtingo ſtinctum:& ex his compoſita:ut
ango anctum propter differentiam actum.

Fingere.componere plaſmare formare ſimulare:
inde dicitur fictor figulus figmentum figura &
figuro ras figurate:perfiguro ras & configuro
ras fictio.Componitur effingo:a quo effigies cō
fingo.

Finis quandoq; perfectionem ſignificat:non con
ſumationem:ut finis legis chriſtus finis termi
nus modus dicti fines:quod agri funiculis ſint
diuiſi.Inde dicitur finio is:definio affines.

Finire termiare pficere hic finis & hæc finis finiū
regūdoꝝ dictio dicta:qd per eā regant fines utro
runq;:diſſipētur:dūmodo non anguſtiore.V.pe
dū loco:ea cōtrouerſa ſit littera. Fio fis factus
ſū:q̈rtæ cōiugatōis neutū paſſiuū ſicut fido ſoleo
audeo gaudeo pducitq; penultimā in oī dyſſil/

laba licet āte uocalem:ut fio fiam:Inde componi-
tur ſubfio fis Efficior in loco paſſiui uerbi facio
ponitur.
Firmamentum in ſcripturis ſanctis dictum: quod
fit curſu ſyderum:& ratis legibus: fixiſq; firmatū
Firmamentum etiam dicitur . quod non inuali-
dum neq; remiſſum.firmamentum cælū:in quo
ſydera ſunt.Nam inferiores cæli non firmi ideſt
in eodem ſtatu ſemper ſunt perdurantes: ſed ua
gi.Firmamentum non propter ſtationē:ſed pro
pter intranſgreſibilē terminum : ſuperiorum &
inferiorum aquarum intelligimus.
Firmus ex natura dicitur:ualens uero ex præcipu
is uiribus ut athleta:unde firmo firmas Infirmo
as & firmus infirmitas:firmus unde & formoſus.
Fiſcella uas uimineum gracile forma:ubi caſeus
exprimitur.
Fiſcilla a fiſcina dimminutiue.
Fiſcina ſaccus a fiſco per deriuationem fiſcina iſtru
mentum piſcandi.
Fiſcus ſaccus eſt publicus:unde fiſcia & fiſcella hūc
habent exactores:& in eo mittunt debitum pu-
blicum:quod regi redditur.
Fiſcus eſt pellis:in qua teſticuli ſunt.
Fiſinatis ſpecularibus.
Fiſtula dicta:quod uocem emittat.Nam fone φώ-
νη uox eſt ςὲλλω mitto græce:hanc quidā pu-
tant a mercurio inuentam:alii a fauno . Nōnulli
a myda paſtore agrigentino ex ſicilia:fiſtulæ ue-
ro aquarū dictæ : quod aquas emittāt fiſtula bre
uis arbuſcula:quæ & caſſia dicitur purpnreum
habens corticem.
Fiſtulo as fiſtulare ſibilare cum fiſtula.
Fiſus ſa ſum a fido dis confidens præſumens.
Fictoria ſtomachi corruptela.
Fixit inſeruit ſagitta percuſſit intendit a figo gis
fixum ideſt immobile firmum infixum.
Flabra.flatus uentorum a flo flas.
Flabrum tempeſtas.
Flabri uentoſi fabuloſi.
Flaua roſea fulua falceo es molleſco is.
Flaccentia contracta.
Flaccum quædam hærba cum fructu cito deficiēs.
Flagella uerbera proprie uirgarum ſunt dicta qa
cum flatu & ſtrepitu in corpore ſonant a flagra
per dimminutionē flagella dicunt̄ ſummæ arbo
ris ptes:qa crebros uentoꝝ ſuſtinent flatus.
Flagello as corrumpo flagellis cædo.
Flagitat fortiter petit rogat exigit interrogat.
Flagitioſus dicit̄:qd flagitet ideſt appetat libidinē
Flagitium dicitur quicquid agit indomita cupidi
tas ad corrumpendum animam & corpus ſuum
facinus uero quicquid alteri nocet.
Flagitia quæ in deum peccamus:facinora uero q
in hominem.Flagitium dicitur a flagitando cor
ruptella libidini quæ noceat ſibi.
Flægra dicta:quia cum flatu & ſtrepitu ī corpore
ſonāt:unde flagellum dimminutiuū . Flagra in
cendia uel flagella.Flagrare per f & l ad flammā
refertur.

Flagrat ardet urit uel uerberat cædit.
Flagrans ſplendens refulgens accenſus furens ar
dēs uel olens pulcher.
Flamma proprie fornacis eſt dicta quod flatu folli
um excitetur uel amor:inde flamo as ideſt incen
do dis:unde flamaſco inchoatiuum uel a flameo
es antiquitus cōponit̄ inflamo as actiuum.
Flameo flameſco flamo flamaſco flameus ea eū
fulgens ſplendidus.
Flameum rubeum neutrum.orariū rubrum ope
rimentum quo fœmine obnubunt capita : dictū
a flameo colore.
Flammiger qui flammas gerit.
Flamicus locus in urbe.
Flamigena de flāma natus.
Flaminia uia in roma ita dicta.flamina uentorum
diſcurſus a flando.
Flamine: ſacerdotes gentilium dicti ob hoc: quia
feſtis diebus ſibi pileum pro ſacerdotii eminen-
tia imponebant: quod cum per æſtum ferre non
poſſēt:filo tantum capita ligabant:unde a filo fla-
mines quaſi filamines dicuntur.
Flamonius honor potificalis:apud gentiles flami
nalis dictus.
Flamendialis ſacerdos iouis.
Flacæ græce pro etundendis fialis primum facte
ſunt:uñ & dicūtur:poſtea in uſū humi tranſierūt.
Flatare augere uel amplum facere.
Flatores tibicines a flando.
Flatus uentus ſpiritus aer.
Flauco es:unde flaueſco ideſt reſplendeo.
Flauus ua um ſplendidus.
Flaui dicti ſunt filii herōis uel deſcendētes ex eo.
Flauinia arua uerſus campaniam.
Flauius qui & domitianus frtiti filius ueſpaſiani.
Flaxare uigilia circumire.
Elaxerit afflixerit:
Flecto is xi flexus actiuum.
Flectere curuare humiliare conuertere mutare.
Fleo es eui fletum.
Flemina cum in manibus uel in pedibus caloris
ſulci ſunt.
Flemiuum cum ſanguis ambulādo ī pedes fluit
Flere eſt ubertim lachrymas fundere:quaſi lachry
mas fluere:& plorare uero cum uoce: lugere au-
tem cum aliquibus dictis miſerabilibus : unde
dicitur quaſi luce egere.
Fleuas equitis quddā genus ornamēti equi quod
flexum uocant.
Flexilis lentus qui cito flectitur ideſt flexibilis &
flexura uel flexus xus rotunditas plicatura.
Flo as flare ſpirare redolere neutrum:unde hic fla
cus tus Flabrum.Flamen flaminis flamma com-
ponitur con flo ſufflo per in.
Flocci.i.nihil inde flocipendo ideſt parulpendo.
Flora dea paganorum: quam præfecerunt floren
tibus frumentis miniſtra ueneris erat : cuius ſa
cra floralia dicuntur:quæ pluraliter declinantur.
Floralis ager a floribus dicitur optimus.
Floreus rea reum floribus plenus.

Floridum uirctum tempus florum.

Flores dicti:quod cito fluant quaſi fluores.

Flos floris inde floſculus:floreo es & floreſco.

Floridus floreus:floralis flora florulentus .flos a
fluo addita culus floſculus facit dimminutiuum
ſic ut mus muſculus.flos unde naſcitur fructus
uel decus ornatus græce.thymus dicitur. flos ſi/
gnificat chriſtum uel ſpiritũ iuſtitiæ ornamentũ.

Floriani hæretici a floriano quodam dicti: qui di/
cunt deum creaſſe mala contra id : quod ſcriptũ
eſt:fecit deus omnia bona.

Fluuius eſt perhennis aquarum decurſus a fluen
do perpetim dictus:proprie antem flumen ipſa
aqua.fluuius ipſius aquæ decurſus.Amnis uero
ab amœnitate nemoris dictus.

Flumen fluminis neutrum torrens quia a pluuia
creſcit.Flumen ſignificat gratiam ſancti ſpiritus
populi doctrinam.Flumina ſignificant cupidos
homines labentes in ſeculũ ſicut flumĩa in mare.

Fluctus dicti quod flatibus uentorum agitati flu/
ctuant.ſignificant temptationes.

Fluctuo as uacillo.

Fluctuans incertus:dubius reluctans : æſtuans in
conſtans in diuerſa raptus.

Fluere decurrere deficere uagari interire.

Fluit qđ naturaliter decurrit: ut humus : defluit
uero quod ætate uel uetuſtate ſoluitur.

Fluo is xi xum uerbum neutrum:inde dicitur hic
fluxus xus: fluuidus da dum fluuialis fluuius
flumen flumineus.

Fluuito as hic fluctus ctus a quo fluctuo as : fluui/
dus da dum fluentum pluit.componitur circun
fluo:re.con.diſ.aſ.pro.in.per.ſubter:inter. melli/
fluus ſuperfluum fluctiuagus: & quæ ab his fiũt

Fluere tribus modis dicitur.humore rerum ſanie
uiuorum tabe mortuorum.

Fluuidus da dum fluenus fluuitare frequenter
ſolui.

Fluona lucina a fluore dicta: quia liberet a partu
fœminas.

Fluſcellum floſculum.

Fluuida decurrens.

Fluxus xus uelut ſolutio ſanguinis uel ſæminis
molle uanitas.

Focalia a fuco ideſt oraria genera ueſtimentorũ.

Focatius panis cinere coctus & reuerſatus : unde
ſubcinericius dicitur.

Focaris petra a uulgo dicta : quod ferro percuſſa
ſcintillam emittat.hæc pyritis græce dicitur.

Focarium adfaciendum focum.

Focabos marinus piſcis eſt quaſi boca dicitur.

Focillare fouere rencere.

Focillares domus dicuntur.

Focus ab igne colendo antiquitus dictus.

Fodere quaſi foueam facere uel terram ſollicita/
re cauare.

Fodio fodis fodi foſſum inde foſſor foſſa fouea
foſſio foſſorium:componitur cõfodio per . ſub.
infodico cas.

Folles dicuntur pelles:quæ de occiſis pecudibus
detrahi ſolent follis uulgo manticum fabri : dici
tur uero fos latio uel ferens uel a flãdo eo quod
aerem flando ignem ferant folles dicuntur a ſac
culo:quo conduntur.

Follin⁹ faber a folle uel uacuus priſc.ſollis ſollinus
ſicut collis collinus folliculus theca frumenti in
qua granum ſeruatur interius hæc ſuper ſpicam
uallo iſtructa munimen prætendit folliculus di/
ctus quaſi per diminutionem a folle:quia ſimili/
ter ſit uacuus.

Folia græce φυλλα fylla dicuntur : unde ad nos
deriuatur folia ramorum diſcipulos apoſtolorũ
ſignificant uel laudes ſine ſermonem doctrinæ
folia librorum dicta a ſimilitudine foliorum ar/
borum:uel quia ex follibus ideſt pellibus fiunt.

Foliatum curuatum.

Folium ſignificat uerbum dictum Arg . folium
hærba dictum:quod ſine ulla radice innata ĩdie
littoribus colligitur latĩe labinia dicitur folium
ſpecies aromatica hĩc foliata unguentata.

Folligantes ueſtis groſſior.

Foliolera uerba compoſitionis.

Folobs ſermo.

Fomes uel fomis incẽdium radix origo firmitas.

Fomes lignum aridum quo ignis fouet uel aſtu/
læ minute aut a fungis nomine accæpto : quod
ab his capiat ignem.

Fomentum nutrimentum medicamentum ad
iutorium.

Fons fontis fontanus ſicut mons montis & mon
tanus.

Fons tis fonticulus ſicut mons tis monticulus ca
put aquæ naſcentis dictus quaſi fundens:

Fontamina ſunt fontanæ.

Fontamen minis ortus aquæ intelligendi ſunt.

For faris fatus inde dicitur fans : unde componit
infans tulus cia fanum:a quo pfanus fama famo
ſus.componitur infamis infamia diffamo as fa
bula fabella fabulor ais fabuloſus confabulor fa
men faminis fas fabilis . Componuntur facun
dus facundia fatum inde fatalis:componitur fati
dicus hæc ſupra dicta a for faris dicuntur.Iſta ue
ro componitur propheta tia ticus propheto tas
profetizo zas:nefas nefaſtus:faſtus faſtidium fa
ſtidio dis affabilis ineff.liter fateor fatuus itas cõ
fiteor profiteor bifariam trifariam.

Forago nota ĩtextura ſignificãs cuiuſcũq; diei op⁹

Foramen.minis ideſt pertuſum a foro as.

Foralis ager optimus.

Foraſticus exterior.

Forare penetrare.

Forces cipis fabri quod fortiter teneat uel ulcus
uel cancer uer quaſi ferriceps ſeu formicapes: nã
ferrum eſt calidum forceps & adeps maſculĩa ſũt
antiquitus tamen fœmininum forcipes fabrorũ
forfices ſartorum a filo forpices medicorum uel
tonſorum a pillo.

Forca quam nunc faliſcum appellamus nunc cul
ter dicitur alias ſecuris qua pontifices in ſacris
utuntur.

Forcus quidam deus maris.

Forculus dictus eſt a paganis deus. qui foribus
præeſt.

Forda dicta plena a pregnante: quod proprie ſi-
gnificat.

Forenſis a foro dicitur: qui foro utitur.

Fores pluraliter clauſtra: quæ foras uertuntur: ua
luæ uero quæ intrinſecus uertuntur.

Forem res ret rent. huic deſunt tempora & pſonæ

Foret preſentis temporis preteriti & futuri eſt: fo-
re uero tantum infinitiui.

For foraculum tenebræ.

Forica cloaca publica:

Forire dicitur foras ire: inde foricas dicimus cloa-
cas: in quas publica ſtercora fluunt. Nam latriæ
ſunt priuatæ.

Fori nauium latera concaua a ferendo onera: uel
quod inceſſus ideſt uias ferant uel foris emine-
ant: uel ubi calcatur uia.

Fori tabulata nauium ubi remiges ſedent ſemper
pluraliter.

Formoſus a foruo: quod eſt calidum. feruor. n. ſan
guinem mouet: ſanguis pulchitudinem. forma
ſpecies ſimilitudo ſimulacrum liniamentum for
matum ſiue formatium in africa & hiſpania parie
tes dicunt de terra formatos utrinque duabus
tabulis.

Formatæ epiſtolæ a ſãctis. cccxyiii. patribus in ni-
cæno conſilio conſtitutæ feruntur: ne uidelicet
quicunque clericorum in transferendo ſe qualeſ
cunque litteras confingeret a proprio epiſcopo
commeandi licentiam accepiſſe oportebit igitur
in epiſtolis: quæ formatæ habebuntur: litteras
has ex earum ſupputatione exprimi: primas lit-
teras græcas patris & filii & ſpiritus ſancti: quæ
uidelicet ſũt. ϖ. y. α. pater enim græce ϖαΤΗϭ.
filius υοσ. ſpiritus ſanctus agion pneuma dicun
tur. quarum ſupputatio eſt. cccclxxxi. addenda
erit præterea prima littera nominis petri apoſto
li cum ſupputatiõe ſua ſicut aliorum. quæ ſequũ
tur hæc eſt. ϖ. quæ littera ſignificat. lxxx. nomĩs
epiſcopi quoque: qui delegat epiſtolam. prima
ponenda erit clerici cui licentia datur ſecũda Epi
ſcopi ad quem dirigitur: tertia Ciuitatis de qua
mittitur: quarta. & earum ſupputatio indiciouis
eiuſdem anni. horum igitur elementorum om
nium ſupputatio erit deſcribenda in ſummis re
dacta ſeparatim etiam numerus litterarum. a. x.
g. n. quod fit ſecundum apices. lxxxxyiiii. alpha.
beta gamma delta ε breuis epiſim zeta. a. b. g. d. e.
ϭ. z. i. ii. iii. iiii. y. yi. yii. eta. teta iotha cappa lauda
mi gni. xi. н. θ. i κ. λ. μ. ν. ξ. yiii. yiiii. x. xx. xxx. xl.
l. lx. Obrẽ pi. quope Rho Simma. tau. ypſilon. fi.
chi. o. ϖ. q. p. c. t. y. φ. χ. lxx. lxxx. xc. c. cccc. ccccc. d.
dc. pſi. omega enatophe. ' eclyle. ψ. ω. m. M. dcc.
dccc.. dcccc mile quæ latinæ ita ſunt poſitæ. a. b. g
d. e. breuis. z. e. longa. th. i. k. l. m. n. x. o. p. r. ſ. t. y. f.
ch. pſ. o. producta. Nam. ϭ. υ. q. m. non ſunt litte
re ſed ſupputatiões hæc autẽ quæ dicta ſũt diuer
ſe informatis conſueuerunt locari: quia locandi
modus a ſanctis patribus inſtitutus non ẽ. Qui-
dam. n. in ipſo epiſtolæ principio apices: quos p̃
diximus ordinant ſummaq; ſupputatione deſi
gnati apices collocantur: in extremis.

Quidam apices & apicum numeros: in calce epi
ſtolæ tantum ſufficienter exiſtimãt poſuiſſe: ſed
non eſt diſcutiendum hoc modo tantum: ut me
is ſit ea deprehendere: ſed qualiter hoc uel illud
fiat exemplis duxi utile demonſtrare. In nomine
ϖ &. y. &. α. & i memoria apoſtolorum principi
ϖ. gratia dei antiſtites. T. Venerabili preſuli ſalu
tem: quoniam clericorum qdam diabolica frau
de decepti cum longius a propria ciuitate deſti
terint litteris mendacibus a proprio epiſcopo li
centiam cõmigrandi accepiſſe confiteri non me
tuunt: utiliter a ſanctis prouiſum eſt: nemini da
tam licentiam credi niſi Id litteris quas ipſi con
ſtituere: quaſq; formatas appeliare placuit inno
teſcat: unde ne fieri hic filius noſter de uagabũ
dis illis credat licentiam ſibi largitã formatis ſtu
duimus apicibus declarare: cui quãtum nobis ui
dere conceſſum eſt: bonæ actionis teſtimonium
tribuimus: unde rogamus ut carum eum & dile
ctum habere dignemini: liceatq; uobis eum con
ceſſione noſtra ad quemcunq; gradum uiſum fu
erit promouere: omnemq; quam ſuper eum hac
tenus poteſtatem nobis licuit: uobis exercere ſit
licitum: & ne ullus ſcrupulus hæſitationis rema
neat ueſtro animo ea ſigna: quæ a ſanctis patrib'
cccxyiii. conſtituta ſunt in nicæno concilio pla
cuit annotare primæ igitur litteræ patris & filii:
& ſpiritus ſancti: quæ in græco ſunt. ϖ. y. α. lxxx.
cccc. i. ſignificant prima littera apoſtolorum prin
cipis petri. ϖ. lxxx. prima nominis mei. Τ. ccc. In
ſecunda delegati fratris. н. yiii. Tertia uero ueſtri
nominis. ϖ. lxxx. quarta ciuitatis ueſtræ: q eſt
. i. x. Indicio uero pñtis anni tertia eſt: quæ omnia
in unum coacta. dc. lxxxy. conſiciunt numerum.
Numerus uero hebraice dictiõis. α. χ. н. γ. ſecũ
dũ græcã ſupputatiõem. lxxxxyiiii. Aliter uene
rabili antiſtiti. T. ſalutem. Cognitum ueſtræ faci
mus ſanctitati nos multum licet renitentes: huic
dilecto noſtro filio inſtanti & obnixe depræcan
ti tandem tribuiſſe licentiam: ita penitus ut om
nem quam legaliter nobis licuit poteſtatem: uo
bis amodo conceſſa ſit: ut autem huius rei certitu
do ſit ſolida primas litteras patris & filii & ſpiri-
tus ſancti ſecundũ græca uocabula annotauim'
primã quoq;: apoſtoli petri: primamq; nominis
mei: ſecũdam filii ueſtri: tertiam ueſtri nominis
quartam ciuitatis ueſtræ uidelicet. ϖ. y. α. ϖ. τ. н
Τ. i. quarum ſupputatio ſecundum græca elemẽ
ta cum indicione: quæ tertia eſt. dc. lxxxy. fiunt.
Numerus uero. α. ϖ. н. lxxxxyiiii. Materia qui-
dem informatis habeatur hoc modo. Excolat ue
ro & ornet unuſquiſq; litteras ſuas quibuſcunq;
uerbis uoluerit: priuilegia ſummorum epiſcopo
rum ſunt cuiuſlibet eccleſiæ cõceſſiões pontificũ
quorũ materia hæc ẽ: ut dicat põtifex erogatũ cu
iuſlibet digne pſõæ uel alia qualicũq; rõe eccleſiæ

illi:illa ſeu pontificali concedere & roborare dignitate. Anathema ponatur in calce epiſtolæ. habent autem & priuilegia prologos ſicut & cæteræ epiſtolæ:& monogramma huiuſmodi in fine BTE.quod eſt bene ualete. ignum auté in priuilegii exordio uel chriſmon uel crux dominica cum chriſmon erit.Criſmon autem huiuſmodi effigiabatur ſpecie ut autem plenius i hoc monográmate nomen chriſti appareat:tali mea ſnía effigiabitur ſpecie uel ſic. Conſueuerũt præterea in extremo margine priuilegii:quoſdã inſiguire orbiculos atiſtites nomẽ & pauca quelibet uerba cõtinẽtes in hunc modum.

Præcepta & mũdigurdia magnatũ & poteſtatũ ſæculariũ ſunt tantũmodo. Proprie autem regũ uel principum: precepta ſignum certum non habẽt in exordio:ſed qđ facere collibuerit uel crucem uel chriſmon.uel litterã q̃libet circundatam ſerpentib⁹:uel quodlibet aliud. Solet autem prima linea præceptorum longis & æqualibus litteris figurari.Initium autem preceptorũ huiuſmodi eſt.In nomine ſanctæ & indiuiduæ trinitatis. HE.gratia dei imperator auguſtus. Poſt hæc introducitur perſona imperatoris loquẽtis reddẽtiſq; cauſam:qua inductus uoluerit illud preceptum ſtatuere dicens regiæ competere poteſtati ut talium uirorum quibus ipſe rogatus ſit: non debeat cotemnere preces:uel aliam quam uoluerit cauſam.Poſt hæc ꝙ loco uel homini illi ſua auctoritate concedat. n fine erit locandum : ut quicunq; contra illius precepti decretionem fecerit: mille auri optimi libras uel tale quid : ꝙ inſtituere imperator uoluerit: perſoluatur medietatem regi & medietatem loco uel homini.Poſt hæc adiiciẽdum eſt : ꝙ imperator propria manu ſubſcripſerit: & ꝓprio ſignari ſigillo iuſſerit.In fine monogramma eſt ponendum in quo nomen imperatoris & imperatoris auguſti & dei gratia cõnexum habeatur.uel alia quæ imperatorem deceant.Signum domini octonis sereniſſimi imperatoris.Poſt hæc ſic.Henricus cãcellarius ureg.uercellenſis epiſcopi recognoui.Factum anno dominicæ incarnationis.M.indiciõe.yi. anno uero ei⁹ imperatoris regni.xii.actum romæ feliciter.

Formare componere.componitur infor re.de. cõformare.

Forme uerborum dicta quod ad unam quamque rem nos informent quid agimus ut meditatiua lecturio ideſt legere uolo inchoatiua ut caleſco calere incipio frequentatiua ut ſcriptito frequẽter ſcribo.Deſideratiua ut uiſo deſidero uidere. Diminutiua ut ſorbillo parum ſorbeo ſunt & aliæ deriuationes.

Forma ide fit diminutiuum formula unde etiam formella quæ etiam informationes caſti ſignificat unde & formatum dicitur.

Formaſcor opere piſtorio.

Formeum ſanguis calidus.

Formica dicta:quod micas ferat farris:cuius ſollercia multa prouidet.Dicuntur etiam in æthiopiã formicæ eſſe ad formam canis:quæ arenas aureas pedibus eruũt quas cuſtodiunt.

Formicoleon:animal paruum formicis infeſtum: unde dicitur eſſe leo formicis.

Formido as timeo.

Formido timor ẽ obicitur uero oculis uel animo ſine habita ratione & maxime paruulis : pauor autem cum timiditate animi ſubita & cõturbãs occaſio.Metus motus interior animi ſubitus ſiue cordis factus ex aliqua triſti recordatione.Timor uero eſt accedens dolor mentis extrinſecus ex aliqua incidenti occaſione.Timiditas uero ſẽpiternum uitium animi.

Formidines illigatæ pennæ qbus uenatores ceruos capiunt.

Formidoloſus a formo ideſt ſanguine dictus cũ acute ac precordia cõtrahit ſanguis:qui cum ſit timidus etiam timidum ſignificat.

Formix radix origo aut firmitas.

Fornax cis ab igne nominata.phos .n. ignis eſt.

Fornix arcus incuruatura camera.

Fornices arcus ædificiorum:a quibus fornicariæ dictæ.Fornices arcus de fornacis coctura extructæ.Fornix cis penultima corripitur inde fornicor ris.

Fornicatio dicitur a fornicibus ideſt curuatis locis in quibus meretrices proſtituebantur. Eſt autẽ amor a legitimo connubio ſolutus & uagus explendæ libidinis conſectando licẽtiam. Scripturæ autem ſolent fornicationem uocare omnem illicitam corruptionem ſicut eſt Idolatria & auaricia:ex quibus fit tranſgreſſio legis propter illicitam concupiſcentiam.ſicut ẽ illud. Perdes omnes:qui fornicantur abite.

Fornicatio eſt omnis immundicia & pollutio.

Fornicatum ideſt habens fornicẽ ideſt arcum.

Fornia ideſt fornicatio.

Foro as penetro:inde dicitur foramen:a quo frõs

Forpices tenaces a pilo.Tonſorum enim ſunt maſculini pluraliter.

Fors futurorum caſus.

Fortuitus prouentus decretum

Forte caſu fortuitu.

Fors & forte nomina ſunt ſed pro aduerbiis ponũtur:unde deriuantur aduerbia forſã forſitan forſis fortaſſe fortaſſis fortuitu: fors quidem & forſan & forſitan dubitandi ſunt : forte uero euentus pro fortuitu quod ſit a fortuitu deriuatiuo nomie:fortaſſis uero & fortaſſe pro temere : hæc tamen omnia dubitatiue dicuntur ab eodem priſ.in alio loco. Fortuna quoq; : unde fortuno as.fortunatus cior tiſſimus:componitur infortunium & ſecundum quoſdam fortis quaſi fortunam tenens uel fors.

Fortis dictus qđ ferat aduerſa:quæcūq; acciderint ſiue a ferro:qd ſit durus nec molliat᷑.Fortis or for tiſſim᷒ fortitudo iter cōponit᷑ cōforto.fortitudo mētis ,ps uirtutis ē: q̄ aduerſa æquanimiter tol lāt: licet & corporis fortitudo uocet᷑. Fortitudo ē cōſiderata piculorū ſuſceptio & laboꝝ ppeſſio.cu ius ptes ſt magnificētia fidētia patiētia pſeuerātia Tull.Fortitudo eſt cōtēptio laboris & piculi cū ra tione utilitatis & compenſatione cōmodorum.

For faris comune antiquitus prima perſona ſicut dor raro inuenitur ipia res fatus & fatum inde putatur fas & nefas ex quo faſti & nefaſti dies componitur affor.

Fortuitu ſubito caſu.

Fortunam pagani uocāt quicquid fortuitu uenit nulla palam cauſa item quicquid in uita uarieta tis acciderit fortunæ aiūt eſſe: fatum uero appo ſitum ſingulis & ſtatutum fortuna a forte nomē habere uidetur quaſi dea quedam res humanas caſibus uariis & fortuitis illudentem unde & cæ cam appellant eo quod paſſim in quo libet incur rens ſine ullo examie meritorum & ad bonos & ad malos uenit.

Fortunatæ inſulæ uocabulo ſuo ſignificant om nia fere bona quaſi felices & beatæ a fructuum hubertate.pretioſa.n.poma parturiunt & fortui tis uitibus iuga colliu ueſtiuntur unde gentilū error propter ſoli fecunditatem eaſdem eſſe pa radiſum putauerunt iſtæ inſulæ ſunt in oceano contra mauritaniæ læuam

Fortunare beatificare actiuum eſt.

Fortunatus felix diues.

Forum exercendarum litiū locus a fando dictus: ſeu a frōdeo rege:qui primus græcis legē dedit hæc loca & pro roſtra dicuntur:quia ex bello pu nico captis nauibus roſtra ablata ſunt & in foro romano præfixa conſtat autem forus cauſa lege & iudicio.

Forum iulii ciuitas iuxta taruiſium.

Forum apis:quod appius condidit ſenator forum eſt locus conuentui pro exercendis litibus reli ctus ubicūquæ plures conueniunt forum eſt.g. neutri horatius dicit forū neutri i ſingulari mer catū fori in plurali maſculini ſedilia nautarum in nauibus.

Forus locus ubi calcantur uuæ unde calcatorium dicit forus,& fori dicunt᷑.habent āt quattuor ſpe cies.prima eſt locus in ciuitate ad exercendas nū dinas relictus:ſecunda ubi magiſtratus iudicat tertia ubi uua calcatur quod calcatorium dicitur quarta ſpacia plana in nauibus

Foruli thecæ uel ciſtæ librorum tabularū uel alia rum rerum ut ſpathæ dicti:quod deforis tegant hic forulus foruum calidum uel feruens dicitur

Foſſa profundum uorago aliquid intus cauatum a fodio fodis:inde foſſatum:quod multas foſſas habeat.

Foſſorium dictū quod fouea faciat ipſa ē ſcudicia.

Foſſor oris qui terram fodit unde foſſio.

Fotum refectum molliter ſuſtentatum.

Fouere curare nutrire.

Foueo foues foui foueor fotus unde foto as.foue re dicit᷑ qđ fodiēdo foueat arbores uel hærbas.

Fracere ſordeſ deſpicere dictū a fracellis:quæ ſunt diſtillicidia ſterquilinii.

Fractus debilitatus laceratus diſſolutus a frango gis.

Fraga poma ſylueſtria uel genus hærbe rubicun dæ quæ terræ adhæret & dicitur camelia uel loca montana:unde fragoſus ſa ſum.

Fragile molle tenerum flexibile:quod facile fran gi poteſt.

Fragrare olere bene odorem dare ſpirare.

Fragrat p r ad odorē refertur quaſi fracta ſpecie.

Flagrat uero per l ad flamam quæ flatu ſit.

Fragor ſonitus crepor fulgora flamina:a fractarū rerum commotu dictus:quia ſicca & arida facile frangit.

Fragor ris qd nō eſt in uſu componitur ſuffragor aris ſuffragator:a quo ſuffragium refragor.

Fragmēta dñr:q fracta ſunt ſiue comminuta.

Franci a quodam proprio duce dici putantur alias a feritate moꝝ.Sunt.n.in illis mores inconditi & naturalis ferocitas aiorum:inde francia & hic & hæc francigena.

Franciſcæ ligna ſunt:quæ hiſpani ab uſu franco rum franciſtas uocant quæ ante conſules ferebā tur:quæ ſecures dicuntur.

Frangere illidire cominuere inde fragmentum.

Frango gis fregi fractum:cuius compoſita ſeruāt ſimplicis præteritum & ſupinum:ut infringo in fregi infractum con.per de.

Fracelli diſtillicia ia ſterquilini ſordiū glomuſculi

Fraterna res fratris uel aliud quid

Fratrias coniuratio græcum eſt.

Fratria uxor fratris.fratris uxoris ſoror.

Fratrare turgere pubeſcere.

Fratres dicti quod ſint ex eodem fructu.i.eodem fœmine nati:germani uero de eadem genitrice. Quattuor uero modis in ſcripturis ſanctis fra tres dicuntur:Natura ut Eſau & Iacob.gente.ut omnes iudæi.cognatione ſicut qui ſunt de una familia ideſt patria:quæ latine paternitas inter pretat᷑ cū ex una radice multa turba generis di f fūdit᷑ ſicut fratres domini ſicut habraham loth fratrem dixit:cum eſſet filius fratris eius aram. Quarto modo fratres affectu dicuntur:qui i duo ſcinduntur ſpirituale:quo omnes chriſtiani fra tres uocantur.Cōmune cum omnes homines ex uno patre nati pari interrere nos germanitate iū gimur.

Fratiſſa fratris uxor:fratueliſſa uocatur.

Fratruelis ex altero duorum fratrū natus uel res fratris.Fratruelis materteræ filius uel fratris.

Fratrueles.duoꝝ fratrum filii.

Fraus dolus circa fidem mutuam:inde fraudo as are alienare.defraudare manticulare.

Fraxinus arbor dicta.quod in aſpera loca & frago ſa naſcitur.

Fraxineus nea neum de fraxino.

Frea ideſt mundalda.

Freda ideſt bannum.

Frecinuant anes cantant.

Fredus marubium

Fremere eſt furorem mentis uſq; ad uocis tumultum excitare.

Frendere uero proprie dentes:comprimere uel cõcutere:unde & fræna dicuntur.

Fremor ẽ murmur hoĩum:fremitus uero ferarum

Fræna dicta qđ equos fremere cogant:uel qđ hæc equi frẽdãt ideſt dentibꝫ cõminuãt:inde fræno as frænũ ſingulariter hæc frena & hi fræni plr.

Frænare cohibere regere coercere.

Frendens dictus quod minando frangit dẽtes & comprimat ſtridens.

Frendeo es.

Fremiſculi hulcera circa hiatũ oris ſimilia his:quæ fiunt iumentis aſperitate frænorum.

Frequentare celebrare ſepe agere.

Frequẽtes plurimi aſſidui hic & hec & hoc freqns

Frequentatiua uerba plerũq; ſolẽt a participio preteriti tẽporis fieri ut ſcribo ſcriptus ſcriptito ſcriptitas & curſo ueto uerſus & uerſo as facit tamen euerto as & uertito as.Itẽ uerſus uerſor aris &ad uerſor Excipiũtur in go uel in ſco deſinẽtia quæ a pſẽti faciũt frequẽtatiua:ut ago agito lego gito uel lectito.ſciſco ſciſito.noſco noſcito. A uideo.n. uiſo is & a lacero laceſſo is.& ab arceo arceſſo is ñ primæ ſed tertiæ ſunt coniugationis. frequentatiua uero primæ. Nam inchoatiua tertiæ meditatiua quartæ.

Freſa fracta diuiſa mollita a frẽdeo des dicta.

Freſtra feneſtra.

Freta loca maris ãguſta a fremitu & fragore dicta.

Fretũ dicit:qd ibi mare ſemper ferueat. Nã fretũ ẽ anguſtũ & quaſi feruẽs mare fretũ ſiciliæ qđ rhegiũ dicit. Salluſtius iõ dici ſcribit:dũ una olim eẽt ſiciliæ tellus:cum italia mediũ ſpatiũ abſciſſum ẽ. Inde regium dicitur quia græce abruptum hoc nomine uocatur.

Frætus ta tum fiduciã habẽs.adiutus ſuſtẽtatus.

Fribula uaſa fictilia quaſi fragilia.

Fribria luna.

Frigdor frigus frigidum.

Frigduit alſit.

Frigdent frigeſcunt.

Frigere torpere.

Frigideſcere frigidum eſſe.

Frigeo es xi.frictũ ſicut augeo es xi auctũ lugeo es

Frig⁹ gelu uel timor dicit:qđ frigidũ faciat caput

Frigus frigoris:uñ frigeo ges frigeſco & frigidus.

Frigutire ſubtiliter garrire.

Frigula genus auis:

Fringellus pincio auis.

Fritillum ſiſtrum uel tuba quo uocant ad ludũ.

Fritillus teſſera.

Friuolum uanum inane uas fictile.

Friuolũ dr quaſi fere obolũ ideſt oboli pretium.

Friſum a ſono dictũ quando ardet in oleo.

Frixum cicer faba ſole ſiccata.

Froſra inſula ĩ tyrrheno mari.

Frundare.purgare putare.

Frondator putator.

Frondere comare uirideſcere.

Frons dis inde deriuatur.frondeus frondator.

Frondeo es frondeſco.priſ. hæc frons frondis.

Frondes de arbore dictæ qud ferant uirgulta uel umbras

Frondeus de frondibus totus factus : ut thorus. Frondoſus uero locus ipſe:qui frondes habet.

Frondator auis genus.

Fronimos ſapiens nomen:bene ergo froneſtatus ſapientiſſimus.

Frõs dis de arbore.frõs tis ad partẽ capitis.frõs ab oculoꝝ foraminibus dicit:hæc imago quædã aĩ mẽtis motũ ſpecie ſua exprimit dũ'læta uel triſtiſ eſt:inde dicitur frontatus bifrons.

Fructa pro fruita ideſt adepta.

Fructificor aris fructum facio.

Fructus nomẽ accepit a frumine ideſt eminẽtiore gutturis parte:qua ueſcimur:unde & fruges animaliũ.fructus dicit abuſiue propriæ uero agroꝝ & arborũ.fructus a fruendo ideſt ueſcendo dicti fructus ſignificat opus Aug.

Fructuoſus cõpendioſus uel qđ uſu ſolo habet.

Frugalis utilis a fruge dictus ideſt a fructu uł parſimõia:ſiue ut alii uolũt modeſtia & tẽperantia.

Frugalitas moderantia parcitas liberalitas.

Frugalis temperatæ uitæ homo utilis.frugalis interdũ largus interdum auarus.

Frugi hõ utilis parcus tẽperatus modeſtus frugi abſtinẽs alieni:paruo cõtentus.ſeruator contemptor diuitiaꝝ priſ.hic & hæc & hoc frugi uel obliquus caſus figurate oĩbus iunctus.frugi frugem fruge tres obliquos caſus habet.ueteres tamẽ & frux & fruges dixerũt nomĩatiuũ.Nũc ãt dicitur frugi ideſt parcus uel auarus.fruges liquidæ ſũt: frumẽta uero arida & ſicca : quæ ariſtas habent. fruge prima ceres cœpit uti in græcia : tranſlatis aliũde ſæminibus frumẽta ſunt proprie omnia: quæ ariſtas habent.

Frugem feciſti pro benefeciſti:unde quidam frugificat dixit.

Fruges ãni utilitas:alimõia uictus cõmeatus.

Frui eſt ꝓpter ſe ipſum aliqd amare:ut deũ:uti uero ſi qd in uſum uenerit ad aliud : qđ amamus obtinendũ referat:ut peregrinatiõe ꝓ patria fruimur:qbus nequaq̃ carere poſſumus : ut æterna. utimur uero quæ aliquando nec ſemper habemus:ut temporalia.

Fruitus aſſecutus adeptus uſus poſſidens.

Frumen eminẽs ps gutturis:qua fruimur cibis.

Fruendo ueſcendo.

Frumentum aridum proprie & ſiccũ: & quod ariſtas habet.

Frumentor aris frumenta colligo.

Frumentaria lex de frumentis dicitur: ſicut agraria de agris.

Frumo digero perficio.

Fruniſcor aris fruitur intercipit.

Fruor eris fructus:unde componitur uſufructus
fructifico.

Frux frugis quod non eſt in uſu:a quo fruges &
frugi unde componitur.

Frugifer a fructu.

Fructuoſus fructuoſitas fructifico.

Fructum dictum quod capiatur a frumine.

Fruſtra ſine inaniter uaene.

Fruſtrari decipere eludere fallere inanē reddere.

Fructor aris commune antiquitus fuit.

Fruſcellum flocculum.

Frutex dicitur:quod terram fronde tegat: cuius
plurale facit fructeta.hic frutex cis.

Fructeta arborꝝ contectus ſaltus uepres.

Fucus naſcitur in ponto foliis oleaſtro ſimilis.

Fucare depingere:mendaciis ſubornare.

Fucata depicta tincta adulterio cōtaminata: ficta
non uera diuerſi coloris.

Fucus apis genus quod nil operans alueariis ſe in
ſerit:ut aliena mella conſumat . fucus dictus qđ
alienos labores fœdat : depaſcitur .n. quod non
laborat.i .mella . fucus mendacium fraus dolus
aſtus.fucus genus hærbæ de qua tingiť ueſtis di
cta:qa mentiť alienū colorē inde diciť fucatus.

Fucinus lacus marſiæ in italia.

Futio tis inſtabilis ſum inde futilis & effutio.

Fudi fudiſti a fundo dis diſieci interfeci.

Fugi trāſlatum a græco φυϽн y in u mutato priſ.

Fugax uelox a ſuga ideſt uelocitate uel curſu.

Fugare inſequi expellere fugere uero trepidando
ꝗ cito ſecedere.

Fugo as actiuum eſt.

Fugio gis neutrum fuginat adulādo impedit lau
dando decipit.

Fugitare frequentatiuum a fugio gis.

Fugio pro φεὺγω ey ευ i u mutato.Fugio gis un
de diciť fuga:fugax cior fugaciſſimus.Fugitiuuſ
fugo as unde componitur aufugio pfugio trāſ.
ob.ef.pro.ſubter.diſ.con re:

Fugitiuus proprie:qui dominum ſuum fugit

Furtiue aquæ quæ fluūt ex riuo publico : quibus
furtim quis ac non ſuo iure utitur.

Fulti ſunt uaſa aquarum paruiſſima.

Fulcire formare ſuſtentare auxiliari.

Fulcio fulcis fulſi præteritum facit.

Fulcor fulciris fultum quartæ coniugationis .

Fulcimen uel fulcimentum adminiculum ſuſten
tamen fulcra lecti uel tormenta ſeu ſedilia.

Fulcra ornamenta lectorum dicta quod in his ful
cimur Ideſt ſuſtinemur uel quod thoros fulciāt:
ſiue caput ꝗ reclinatoria uulgus appellat.

Fulcrum ornamentum fundamentum.

Fulcrum ſumma pars lecti uel ſuſtentamentum.

Fulcreal ideſt liber ſed non extraneus.

Fulgere lucere emicare ſplendere eminere ferire.

Fulgeo es & fulgo fulgis fulſi eiuſdē ſignificatiōis

Fulgetra lux quæ apparet ante tonitruum.

Fulgor dicitur quod ſplendeat ideſt appareat ful
gur uero quod condicitur ſi cadat de cælo.

Fulguris ſunt tria tactus afflatus attonitus.

Fulgur & fulmen ictus cæleſtis iaculi a feriēdo di
ctum fulgurare.n.eſt ferire fulmen aūt colliſa ne
bula faciunt nam oīum reꝝ colliſio ignem creat:
fit autē ex uēto & igne cum nubibus & impulſu
uentorū emittiť Ideo autē fulminis ignis ui ha
bet maiorē ad penetrandū qa ſubtilioribus ele
mētis factus ē ꝗ noſter.Tria ſūt aūt eius noīa ful
gus qa tangit fulgur quia incēdit & urit fulmen
quia ſcindit & ideo ternis radiis fingitur.

Fulgura & tonitrua ſimul exprimuntur :ſed illud
celerius uidetur : quia clarius .hoc āt . i.tonitruū
ad aures tardius uenit ad inſtar ſecuriſ procul cæ
dētis cuius quidē ante cernis ictū ꝗ audias ſonū
ubicūqꝫ aūt ceciderit:ſulphuris odorē emittit.

Fulgurare ſplendere coruſcare ferire.

Fulguratus fulgure percuſſus.

Fulgus rufus flauus.

Fulginas tis gentile generis cōmunis priſ.

Fulica dicta quia caro eius leporinam capiat lago
os λαγῶοσ.n.græce lepus diciť & piſciſ . habet
nidum in medio aquæ uel in petris quas aquæ
circundant:maritimoqꝫ ſemper delectatur profū
do:quæ dum præſenſerit tempeſtatem fugiens
in uado ludit:quā græci herodiū uocant . Fulica
græce phene diciť.hæc degenerē filiū aqlæ,p ſuo
diciť nutrire.fulica ſpēs auis græce herodiō:non
alibi pererrat ſed in uno loco moratur ſatis intel
ligibilis & prudentior omnibus auibus.

Fuligo eſt latine niger color fauilla.

Fulmen dicitur a fulgēdo.Nā fulgere eſt ferire.

Fullo lauandarius decorator.

Fulſit emicuit a fulgeo es:a fulcio uero ſuſtētauit.

Fultus ſuſtentatus ſubnixus.

Fulua flaua:rubea munda.

Fuluum cum nigro rubeum.

Fumarium domus fumi.

Fumidus fumoſus pleuns fumo . fumus dictus
quod fiat exigne & humido.unde & uerbum fu
mo fumas.

Fama rheda minor.

Funalia quæ inter cæram ſunt dicta a funibꝰ quos
āte uſū papyri cæra circūdatos habuere maiores.

Funarii equi dicti a genere uinculi:quo prius alli
gabātur quos græci ſtraphoros dicūt.

Fundit humo porſternuit occidit.

Functorium tranſitorium.

Functi ab eo qđ fūgātur officii honore aliquo hic
& defūcti:q iā cōpleuerunt officia uitæ.

Funda dicta qđ ea fūdantur lapides:harum uſus
primo fuit in inſulis:quæ balcares dicuntur :un
de & dicuntur:funda genus piſcatorii rætis dicta
quod in fundū mitatur.i.iaculum.

Funda una pars maris .

Fūdo as fūdamētū pono:fundo dis immiſceo.

Fundare fundamētum ponere cōſtruere ſtabilire.

Fuudamentum dictum:quod ſit fundus domus
Fundamentum ſingulariter ſignificat chriſtum.
pluraliter patriarchas.prophetas:apoſtolos & cæ
teros prædicatores.

Fundo is fudi fuſum generis actiui.fundo is fu

ſor fuſilis fundus :a quo cōponitur profundus cladum & fuſcina fundo capiens nutantes.

Fundo as fundatū.fundamētū fundabula ē funda bularis fons.compōitur per.ob.circum.trans.ex pro.in.ſuf.dif.re.con.ef.

Fundibalus.funda emittens tranſiectorium.

Funditus aduerbium loci a fūdo uel fundamēto. Fundus dr̄ ab eo ꝙ ſit oīum reꝝ fundamentum.

Fundus & urbanum ædificium & ruſticum intelli gendum eſt dictus idem ꝙ eo fundatur ſtabilit patrimonium.

Fundi.ſunt poſſeſſiones agri campi prædia uici.

Fundum ima pars aquæ.

Funebre.luctuoſum:funereum uero quod ex fu nere conſtat:funeſtum aūt quod funere inquina tum eſt.

Funerare ſepelire.condere obſequium facere.

Funeratus.ſepultus.aut locus obſcurus.

Funereus rea reum mortem ferens.

Funes dicti ꝙ antea fuerant in uſu luminis circū dati cæra uñ & funalia dicta hic funis hui⁹ funis.

Funeſtum.ſceleratum.funere coinquīatum quod minus ſacra peragere poteſt flæbile luctuoſum.

Funeſtare.cruentare.

Funis.inde diminutiuum funiculus.

Funiculus menſura.

Fungor eris functus.

Fūgitur.perſoluit.utitur.obſequitur adminiſtrat parcit uel deſerit.

Fungi eſt agere defungi peragere.inde functus uſus miniſterium agens & functorum.

Funus eſt omnis mortuus dum ſepelitur dictum a funibus accenſis quos ante feretrum cara.circū datos ferebāt.funus imaginarium tumulus ſine cadauere fumus & ferias prouerbium mortē di cit quando funere publico feriæ dicebantur hoc funus funeris īde dr̄ funeſtus funereus fūebris.

Fur a furuo:ideſt nigro dictus. Nam noctis tēpo re utitur inde furor aris.

Fur furis tertiæ declinationis commune & uerba le ſicut augur.

Fur duo ſignificat furantem & furentem:ideſt in ſanientem.

Fur pro φορ græco. furunculus eius diminutiuū

Furca dicta quaſi ferēs caput:quod patibulum mi nus pœnæ q̄ trux habet.Nā appenſos & ſtrangu los ſtatim exanimat.

Furca furcula diminutiuum.

Furcifer olim dicebat̄ qui ob leue peccatum coge batur ignominiæ magis q̄ ſuplicii cauſa furcam circa uiam ferre prædicans peccatum ſuum cæte roſqꝫ terrendo.

Furceps:ignarus.

Furcellæ dictæ:ꝙ his frumenta acillētur:ideſt mo ueantur.

Furcæ ciuitas in apulia ubi deuicit hānibal roma nos.

Furens:inſaniens.ſæuiens.bacchans.

Furfuraculum:trebellum.

Furfur maſculinum eſt.priſc.

Furfures & farina a farre dictæ cuius purgamenta ſunt.hic furfur.

Furfures ſunt etiam in urina.

Furfurio genus auis dictus:ꝙ prius farrem in fari nam redactum paſcitur.

Furiæ dictæ deæ īfernales quæ eumenides appel lantur alecto tiſiphone & meggæra.hæ tres fœ minæ eē fingunt̄ crinitæ ſerpētibus propter tres affectus qui in animis hominū multas perturba tiones gignunt id ē uindictam cupere.opes deſi derare.& libidinis uoluptates appetere.

Furo is inſaniui ab inſanio dicitur & furui:ūde & furens & furor.

Furiatus qui fuerit ex cauſa :furioſus uero q̄ fera rum ritu fertur:& ab eo furor non recedit.

Furius dictus eſt iupiter uel ꝓprium cuiuſdam.

Furit:ſeuit.iraſcitur.diſcurrit.

Furibundus:ualde iratus.

Furnus per deriuatiōem a farre dicit̄:qm̄ panis ex eo factus ibi coquitur.

Furor nunc amor nunc indignatio & ira.

Furo a furuo dictus:unde & fur tenebroſos & oc cultos cuniculos effodit.& eiicit,prædam quam ī uenit:

Furtim:latenter occulte.

Furtiuum de furto ſecretum.

Furtum eſt reialienæ clandeſtina contrectatio.fu it autem capitale crimen apud maiores ante pœ nam quadrupli.

Furtum eſt earum reꝝ quæ de loco ad locum trāſ ferri poſſunt.

Furtum eſt fraudoloſa rei cōtrectatio affectu lucrā di ſibi uel alteri contra dñi uoluntatem.

Furua:fuſca.nigra.

Furuum nigrum.inde furens & furui.

Furuum inde dr̄ fur.a quo furor aris furator furtū furtim furūculus diminutiuū.furtiuus furca.

Furuaria uiridiſſima foliis preſeuerāt.

Furunclū uulnus quod naſcitur : latine furūculus tumor in acutum ſurgens dictus:unde græce an thrax.ανθραξ dicitur.

Fuſarius & ſanguinarius arbores.

Fuſa a fundor eriacens.libata:infuſa.ſtrata.

Fuſcina unde piſces pforantur.tridens creacra.

Fuſcinulæ tridentes quibus carnes decaldarils ꝓ feruntur.

Fuſcus:aquilus.niger.

Fuſile quod tantum funditur:ſicut.ductile tantū qđ malleo ꝓducit̄.hic & hæc fuſilis & hoc fuſile

Fuſi per hærbam iacentes:ſtrati:occiſi:fugati.

Fuſum:ſolidatum..ſtratum.

Fuſim:paſſim

Fuſina ferrariorū dicta quaſi fundo capiens nutā tes uelut ferrū æs & cætera uel a fundendo ea.

Fuſitera animal in India.quod fluctus hauſtos fi ſtulis eructu at ita ut naues mergat.

Fuſtes ſunt quibus iuuenes pro criminibus feriū tur dicti ꝙ præfixi ī eo foſſis ſtent:quos palos ru ſtici uocant.

Fuſum dictum ꝙ per id fundatur quod netum eſt

i

Futire:fluere.

Futilis uas aquarum perparui oris.

Futile labile.Nam futilis eſt quoddam uas ĩ ſacris
ueſtæ ſuperius latum:interius accuminatum: ut
ſi ĩ terra poneret̃:quicquid liquoris haberet fun-
deret̃.Non.n.licebat ſacra illa terram tangere.

Futilis:inanis.uacuus.loquax.dictus a uaſis fictili-
bus:quæ caſſa & rimoſſa nõ tenent:q̃ immiſeris.

Futurum ꝙ uenturum eſt.a fio fis uel a fui fuiſti.

G Littera a.γ.tracta.cognatio
nem habet cum c.& qñ po-
nitur ante u uocali ſequẽte
amittit u uim ſuam ſicut cũ
q ut anguis:quis.

Gabaon metropolis ciuitaſ
hebræis data in hæreditate
de q̈ gabaonitæ ſupplices
uenerunt ad Ieſũ uane . Idẽ
& euei ſunt.

Gabbari:incluſi barbari: unde gabbares mortuo-
rum corpora condita.

Gabata patena uas.quaſi cauata.

Gabriel hebraice latine:fortitudo dei dicitur . ubi
enim fortitudo dei uel potentia manifeſtatur ga
briel mittitur.

Gaber:uir interpretatur.

Gad tentatio interpretatur uel accinctus ſiue latrũ
culus.

Gades inſulæ ſunt hiſpaniæ ĩ occidẽte: hinc & ga
ditanum mare dicitur:ubi primum ab oceão ma
ri limen magni maris aperitur:ubi & herculeſ co
lunnas erexit pro fine.

Gadis ſæpe dicitur lingua tyrioꝝ:qui profecti a ru
bro mari:occupantes eandem gadem.i.ſeptẽ no
minauerunt:pro eo ꝙ circũſepta ſit mari:inſula :
eſt in fine beticæ prouinciæ:ideſt hiſpaniæ ſita:q̃
dirimit europam ab africa.

Gadit lingua pœnorum ſepes .

Gadir nomen proprium ciuitatis gaditis quod Sa
luſtius melius eſſe oſtendit neutrum.

Gaditanus lapis:dictus ab inſula gadis

Gagates lapis primo inuentus eſt in ſicilia : fluore
fluminis gigatis reiectus: Eſt autẽ niger : planus
leuis.& ardens igni admotus : ex eo ſcripta ficti -
lia non delentur:incenſus ſerpẽtes fugat:dæmo
niacos prodit:uirginitatem depræhendit : aqua
accenditur:oleo reſtiinguitur.

Gauſapes maſculinum.hoc gauſape pis.

Gaius interprætatur chaos.

Gala græce lac:bene ergo galathea lactea quædam
cæli zona alba hoc nomine dicit̃:quæ uulgo ſtra
ta nominatnr.

Galla genus pigmenti quod græce cecidan dicit̃

Galla'fructus quernæ arboris medicaminibus & ĩ
cauſtis adhibetur.

Galathites lapis dictus ꝙ de ſe lacteum ſuccum
emittat.

Galathea & gallia.

Galathea roma:intelligitur màntua.

Galatæ ideſt galli a candore corporis ſic primum
nominati q in auxilio a rege bithyniæ uocati par
ta uictoria regnum cum eo diuiſerunt primum
gallogræci quaſi græcis admixti:nunc ex ãtiquo
gallorum nomĩe galatæ dicti:quorum regio ga
latia nominatur.

Galaticæ carnes ſunt a colore lacteo nominatæ cõ
fectio.

Galaad ciuitas quæ eſt in dimidia tribu 'manaſſe
in qua iepte ſepultus eſt.hie.

Galaad tranſmigratio interpretatur.

Galaad interpretatur aceruus teſtimonii.

Galbana genera ueſtiũ dicta a galbaneo colorẽ qui
eſt ſublucidus & ſubalbus'cum pallore.

Galbanum genus pigmenti uel ſucus de ferula.

Galbanũ ſpecies eſt multis apta medicaminibus

Galbaneos genus medicamenti de lacte.

Galea criſta capitis ſed de corio eſt.caſis uero lumi
na unde galatius hõ magis aptus galeæ.

Galearia pileus ſiue tyra.

Galici a candore dicti unde & galli reliquis.n.hiſ
paniæ populus candiores ſunt.hi græcã originẽ
ſibi aſſerunt a teucro uñ & naturali ĩgenio calẽt.

Gallicum uẽtum hiſpani uocant:qui ex parte gal-
liæ eis flat.ipſe eſt circus.

Galenum uas uinarium antiqui romani dixerũt.

Galli a candore corporis dicti gala enim græce lac
ſecundum diuerſitates.n.cæli & facies hominũ :
& colores & corporum quantitates & animoꝝ
diuerſitates exiſtunt:ĩde romanos graues:græ-
cos leues:afros uerſipelles.gallos natura feroces
at que acriores ingenio peruidemus quod natu
ra climatum facit.

Galienus qdã medicinæ artis peritiſſimus apud
romanos fuit uel imperator romanus.

Galiola uas uini.

Galerus pileus ex pelle ceſæ hoſtiæ factus ĩſtar ga
leæ uel paſtoralis pileus.

Galgala interpretatur teſtamentum ſine conti -
natio.

Gali dicuntur ſacerdotes matris deum ob hoc qa
mos eis erat caſtrari apud phrygiam : qui omnia
turpiſſima agunt.

Galos cæſar caſtrauit eis deuictis propter oppro-
brium eorundem.

Galli ſenones cũ duce Brẽnone romam captam in
cendere uellent:reſtitit eis matilius uoce anſeris
excitatus.

Galliæ ſunt tres:togata ideſt lungobardia ad mo-
rem romanoꝝ.comata ideſt burgundia & frãcia.
bracata ideſt teutonica a longis bracis.

Gallia belgica & gallia lugdunenſis diuerſæ:

Gallaria.negocii alieni mercator.

Gallicinium.gallorum:cantus dicit̃.

Gallicriſta hærba eſt quæ naſcit̃ locis ſolidis circa
uias hæc ad morſũ trita cũ axũgia & pane dome
ſtico impoſita mox ſanat eadẽ & duricina dicit̃
quia duricias diſcutit.

Gallicula.calciamenta paſtorum ſunt.

Gallicula cortex nucis uel glandis:corpus huma
num ſignificat.

Gallicanus dicitur a loco ſicut ruſticanus oppidanus capitolinus.
Gallicus ſinus maris magni qui nerbonenſem puinciam alluit.
Gallicum:aliquid ex gallia latum:gallum uero in gallia natum.gallicanus uero qui aliquid ex gallia affert.
Galies inſula africæ in qua anguis uel ſcorpius nõ uiuit.
Galilea regio palæſtine dicta quod candidos populos gignat:duplex eſt:ſuperior & terra opima & ferax.
Galilea interpretaẽ tranſmigratio uel reuelatio.
Galilei populi de galilea.uolubiles uel rota interpretantur.
Gallinaria:ſylua.
Gallit:perit.
Galliuit.periuit.
Gallus uir ſororis.
Gallus inde dicitur gallina gallinarius:componit gallicantus gallicinium.
Galunna uelamen candidum a gala:ideſt lac.
Gallus a caſtratione dicitur. Inter cæteras.n.aues huic ſoli teſticuli adimuntur.
Gallus pullus gallinacius dr̃ quaſi gallinis aptus dicitur etiam a quibuſdam gallus caſtratus:ideſt capo:qui aſportatur.
Gallinacius gallus q̃ reperto cibo dat ſignum uocis gallinæ.
Gallina ſignificat chriſtum.ſapientiam.animam.
Gallus ſignificat dominum uirum ſanctum.
Gamaliel:retributio domini.
Gamma.γ.littera apud græcos:apud nos ſignificat tres.
Gãmarus:piſcis genus paruus & uilis.
Gameon teucrum lingua iulius menſis.
Game græce honoro.
Gamos γαμῶσ nuptiæ græce.
Gamo.γάμεο γάμω:nubo græce.
Gamaſus:fortis agilis.
Ganea:taberna.popina.meretrix.
Ganeo uel ganeõ uel ganeus:tabernatius.guloſus popinator.luxurioſus.comeſſator.
Ganeæ meretrices quæ morantur i occultis & ſubterraneis locis αποτησ τησ a terra.
Gangalizes:titillas.
Gangarida India a rege gangaro dicta.
Gangaridæ populi inter aſſyrios idoſq; habitãter iuxta gangẽ fluuiũ.unde & dr̃ hic gangarides.
Gangaridus:fluuius armeniæ.
Gãges fluuius phyſon exiens de paradiſo.pergit ad indiam.
Gangen quidam fontibus ĩcertis naſci & nili more exultare contendunt.quidam uero a ſcythicis montibus exoriri.
Gangia.occulta loca:& ſubterranea.græcum eſt.
Gangrena quaſi obmortua caro.gange enim non p mortuæ carnes ſed adhuc morientes dicũtur.
Gannire uulpium eſt:ſicut latrare canum.
Ganninat:cantat.
Gannium taberna.
Gar γαρ ſignificat enim.cauſalis eſt.
Garamantes populi africæ proximi æthiopibus a garamante apollinis filio dicti q; ibi ex ſuo nomine garama oppidum cõdidit extremi dicti quia ſæui & a conſortio humanitatis remoti ſunt.
Garetinis ideſt donum.
Gargamus:mons apuliæ.
Gargara mõtes phriygiæ.ul̃ regio aſiæ ubertima.
Gargarus ſingulariter & gargara pluraliter idem ſignificant.
Garrire:multa uerba dicere.ſordide lq̃ ſine tõne.
Garrio is inde garrulo as diminutiuum uerbum.
Garrulus:uerboſus proprie a garrulis auibus.
Garizim:diuiſio interpretatur.
Garos:liquamen græce.
Garum liquamen piſcium ſalſum:quod olim cõficiebatur ex piſce garon:quãuis nunc ex ĩfinito fiat genere:nomen tñ priſtinum retinet.
Gaſindius honor ſub iudice.
Gas:haſtas.
Gaſiongaber:interpretatur conſilia uiri.
Gaſo ideſt ſtagno græce.
Gath filius Iacob ab euẽtu ſiue procinctu dicitur. Quando.n.peperit eũ zelpha:dixit dña eius lya in fortuna id ẽ in pcinctu uel euentu.tentatio interpretatur.
Gauata.i.cauata g pro c habet.ideſt concha.
Gaudiũ eſt elatio animi ĩ his quæ digna ſunt exultãtis.lætitia uero ẽ effrænata aĩ elatio:q̃ modum neſciat:& ĩ his quoq; quæ uitio ſũt mixta lætaẽ.
Gaudium animi lætitia:exultatio uero uerborum atq; membrorum.
Gaude genus ligni ex quo balſamum ſudat.
Gaudeo gauiſus ſum. Audeo auſus ſum. Soleo ſolitus ſum.fido fiſus ſum. Fio factus ſum: neutro paſſiua nominanẽ:quorum tñ præterita antiqui ſolebant proferre:gauiſi auſi ſolui ſiſi ſii.
Gaudeo.inde dr̃ gauiſus gaudium: a quo componitur gauiſor aris.gratuſ gratior gratiſſimus gratuitas gratuito.gratioſus.gratãter.gratulor aris. grates componitur ingratus & gratiãcor aris.
Grauia larus.
Gauina ſpecies ueſtimenti ſuper humeros habẽs purpuram.
Gaulus.genus auis qui & merops dicitur.
Gauleon inſula ubi ſerpens non uiuit.
Gaurulus:ſcapha canale uel locellum lembus.
Gauro γαυροῶ γαυρῶ græce gandeo.
Gauſape mappa quæ in menſis ponitur.uel qua tergitur.
Gauſape pis:ablatiuo gauſape pluraliter gauſapa antiqui tamen hic gauſapes quia græci gauſape. dicunt:& hæc gauſapa & hoc gauſape.& pluraliter hæc gauſapa:q̃ſi a nominatiuo:quod hoc gauſapum etiam dicebant.
Gaza ciuitas palæſtinæ uel multa enxenia:dicta q; ibi theſaurum ſuum campyſes.rex perſarum intulit.
Gaza:opes.copiæ.theſaurus ſyriace.

f ii

Gazerenus hæbraice:latine aruſpex dicitur.
Gazecum:regio.
azeir interpretatur conſolatio.
Gazophylatiũ γαζοφύλαυτιον locus appellari ſolet: in u o diuitiæ ſeruantur. phylattein φυλαττειν enim ſeruare dicitur. gazæ diuitiæ.
Gazofilia idem quod exedræ.
Ge γη græce terra.
Ge:uallis hebraice.
Gennon:proprium uiri.
Ge aliud.
Gebal uallis uana ĩterpretatur. ge enim uallis : bal terra.
Gebennæ ſunt montana:ubi ẽ poſita ciuitas gẽua in burgundia.
Gebuſeus filius chanaã:a quo gebuſei. quoꝝ fiunt hieruſalem:tunc dicta gebus.
Getur dictum ꝙ ibi ignis habeat ſedem: qui in cerebro ſubuolat unde ad oculos cæteroſq; ſenſus diffunditur. In iecore conſiſtit concupiſcentia ſicut. n. i corde ſapimus: ita iecore amamus. hoc iecur iecoris.
Gecur ꝙ ibi ignis ſit conditus: uel ꝙ gerat cor ficatum.
Gectan filius heber a quo indoꝝ gens orta eſt:
Gedeon iudex iſrael qui occidit oreb zeb :zebeæ & ſalmana. interpretatur autem tẽtatio iniquitatis eorum.
Gedeon. interpretatur experimentum iniquitatis eorum: frequenti enim præſagio contra hoſtes i formatus eſt.
Gehenne nomen in ueteribus non inuenitur. ſed primum a ſaluatore ponitur huius ſermonis occaſio fuit idolum baal iuxta hieruſalem parua. campi planicies irrigua & nemoroſa fuiſſe legit: & locus in ea idolo cõſecratus. qui appellatur gehennon ideſt uallis filiorum hennon: hoc in loco deſerta templi dei uictima hoſtias immolabãt filii iſrael. & comminatus ẽ deus ſe locum illum impleturum cadaueribus mortuorum. futura ergo ſupplicia & pœnæ ꝑpetuæ quibus peccatores puniendi ſunt huius loci uocabulo deuorantur. Duplicem autẽ gehẽnam nimii ignis & ſulphuris & frigoris pleniſſime i iob legimus.
Gehenna locus ignis & ſulphuris: quem dici putãt a ualle gehenno idolis conſecrata.
Gehenna: uallis grauida.
Gehennon: uallis filiorum hennon.
Gelbœmõtes alieni genarũ ĩterpretatur decurſus.
Gelela quoloquintida.
Gelgel. relatio.
Gelu frigius glacies timor dictũ quod eo terra ſtringatur. ge. n. terra dicitur. priſc. hoc gelu indeclinabile & hic gelus us & hoc gelum antiqui
Gelidus da dum. frigidus.
Gelare: frigeſcere. conſtringere glacie.
Geldonia adunatio.
Gelonus: genus arborum.
Geloni populi ſcythiæ picti membra.
Gelones: gens arabum
Gelonis: baucalis. uas
Gelos græce. riſus.
Gemmæ uocatæ ꝙ inſtar gumi tranſluceant. poſt marmorum autem genera gemmæ ſequũt pre cioſi lapides dũr. quia clari uel a uilibus diſcreti uel rari ſunt.
Gemmare. gemmas emittere pullulare ut uites.
Gemmere. dolore flere. proprie ex ĩteriori mouet Nam de ſono uocis tractum eſt.
Gemitus. ſingultus ſonitus: fletus.
Gemmini ſunt non duo ſimul nati: ſed etiã plures
Gemini ideſt caſtor & pollux ſemper pluraliter declinãtur naturaliter ſignum in cælo eſt.
Geminus: gemellus.
Gemino as geminatio.
Geminare iterare coniungere.
Geminanter: frequenter. crebro: ſepius.
Gemini interpretatur dextra.
Gemo is gemui inde gemitus gemiſco gemebundus id eſt ſimilis gementi.
Gen τηνγην græce terrã: Nam ten articulus eſt.
Genas γηνασ græce generas.
Genæ ea pars uultus quæ inter malas & auriculas eſt: dictæ ꝙ infans in utero caput habet inclinatum ad genua.
Genæ inferiores oculorũ partes undæ barba ĩchoat. Nam græce γεννησ gẽnis barba hinc & gene quod inde incipiat gigni.
Genæ lachrymarũ locus ſed gyne γυνη grece mulierem uel uxorem ſignificat unde gynecium γυναικιον dicit locus ubi pluriæ reſident mulieres
Genealogia græce generationis ratio uel linea.
Genearcha: generis princeps.
Genethliacum laus natalis.
Genethlici propter nataliũ dierum obſeruationes dicunt: geneſes. n. hominum per. xii. ſigna deſcribunt inde ſunt mathematici ſed gynetiũ textrinum græce dictum ꝙ ibi conuentus fœminatũ ad opus lanificii exercendum conueniat.
Gene græce mulier nuncupatur.
Gener initium.
Gener ẽ q filiam alicuius duxit: dictus ꝙ ad genus augendum ſuſcitatur.
Genera dicta ꝙ generent ut maſculinum & fœmininum. Cetera uero nõ proprie ſunt genera ſed hoc nominũ ratio & auctoritas uoluit.
Genera uerborum dicta: qa gignũt. ut amo amor
Generale: uniuerſale.
Generalia nomina dicta: quia uniuerſarũ uel multarum ſunt rerum ut animal.
Generare maſculos parturire fœminas dicimus ꝓprie uel concipere genera.
Generatim per ſingula: genera generaliter uero ſimul omnia.
Generoſus. honeſtus. celebris nobilis.
Generoth interpretatur quaſi lucernæ.
Geneſar lacus ampliſſimus. in iudæa græce dictus qſi generans ſibi aurã de ſeipſo. ſpirãtibus enim auris: per diffuſiora ſpatia agitatur: unde purior hauſtus eius ad potandum & dulcis.

Geneſis liber inde dictus ꝙ exordium mundi uel
generatio in eo continetur.
Geneſis græce generatio.hæc geneſis huius gene
ſeos.
Geneſta:genus'uirgulti amariſſimi:
Genialis:lectus coniugalis.ingenioſus:uel gratus
uoluptuoſus.a genio.
Geniales proprie dicuntur lecti qui ſternũt' nubẽ
tibus.dicti a generandis liberis.
Genialis.gratus propinquus affinis.
Geniculũ diminutiuum a genu.inde geniculare.
Geniculat:flexis genibus adorat.
Genicularis hærba ſuccenditur ob ſcorpionum ui
repellendum.
Genimen generatio a gigno is:ideoq; corripit pe
nultimam.Nam in men deſinentia quæcũque a
uerbis ſecundæ uel tertiæ declinationis deriuãt'
corripiuntur:ut genimen monimẽ.Quæ uero a
priæ uel quartæ ꝑducunt' ut lætamen:munimẽ
Genimina:germina
Geniolus qui habet ĩgenium.
Geniſidium:generatio.
Geniſtæ hæretici iudeoꝝ dicti qa de genere abra‑
hæ ſe eſſe gloriantur.
Genitalia corporis partes a gignẽdo dicta.hæc &
pudenda ſiue pubes pro uerecundia dicunt' ũde
& operiunt':dicunt' in honeſta:qa nõ habent ſpe
ciem decoris ſicut membra quæ in promptu ſũt
Genitalia unde uir generat:aut mulier parit
Genitalis:terra in qua natus eſt.
Genitiuus caſus dicit':quia per eum genus cuiuſ
cunq; quærimus uel oſtendimus:ut ãchiſe filius
dictus a gigno is genu.genitus genitiuus.Dicit'
autem poſſeſſiuus:quia poſſeſſionem oſtendit:
ut cuius equus ẽ iſte?euandri.paternuſ quoq; di
citur.quia patrem per illum oſtẽdimus ut cuius
filius eſt hector? priami.
Genitor naturæ uocabulum eſt.nam pater digni
tatis eſt.
Genitrix mater a gignendo genetrix antiquitus
dicta.
Genitura ſæculi poſteritas uel ſeminis materia:
unde genus.
Gemitus.natus.generatus.a gigno is.
Genius numen a paganis dicitur:ꝙ quaſi uim ha
beat'omnium rerum gignendarum.
Genius deus naturæ.inde gẽialis.i.uoluptuoſus.
Genium:honor.aut dignitas.uigor.ordinatio.
Genomenon:factum participium:greptõ uero no
men.
Genios γενειοσ græce barba.
Gens multitudo ab uno principio orta:ut iudæo
rum:ſiue ab alienatiõe ſecundum ꝓpriã collecti
onem diſtincta:ut gra ciæ aſiæ.hinc & gentilitas
dicit':gens aũt appellat propter generationes fa
miliaꝝ ideſt a gignendo:ſicut natio a naſcendo
gentes uero a quibus diuiſa eſt terra.quindecim
ſunt de Iaphet.xxxi.de cham.xxy.de ſem:quæ ſi
unt.lxxiii.uel potius:ut rõ declarat.lxxii.totidẽ
que linguæ:quæ per terras eſſe cœperunt quæq;
creſcendo prouincias & inſulas impleuerũt.fili
ſem quinq; genteſ ſingulas procreauerunt.quoꝝ
primus elam:a quo elamitæ princeps pſidis.Se‑
cundus aſſur a quo aſſyrioꝝ pullulauit' imperiũ
Tertius' arfaxat:a quo gẽs chaldæoꝝ exorta eſt.
Quartus ludi:a quo lydii.Quintus aram.a quo
ſyrii.quorum metropoli fuit damaſcus:filii aram
nepotes ſem quattuor hus & hul & geter & mes
hus tracõitidis cõditor.qui inter palæſtinã & cele
ſyriam tenuit prĩcipatum.unᷓ Iob ſecundũ ꝙ ſcri
ptũ eſt.uir erat in terra hus.ſecundus hul a quo
armenii.Tertius geter:a quo carmeni ſiue cariæ
Quartus mes:a quo ſũt hi qui uocantur meones.
Cætera require in hiſidoro etymologiarum.
Gens:natio familiæ eſt.
Genus ad qualitatem refertur ut pomi.
lingua gothorum antichriſtus uocatur:
quod interpretatur diſſipator gentium & ſedu‑
ctor.
Gentiles ſunt qui inter ſe eodem ſunt nomine ab
ingenuis oriundi:quorum maiorum nemo ſer
uus fuit & ubi gentilitatem nulla capitis diminu
tio'deſtruxit.
Gentiles ſunt qui ſine lege ſunt:& necdum credi‑
derũt.dicti quia ſunt ut geniti fuerunt ideſt ſub
peccato idolis ſeruientes:q græce ethnici dicunt'
Gentilitas eſt ſocietas cõis nominis liberorum ut
ſcipionum brutorum.
Gentiana hærba nomen ſumpſit ab inuentore ra
dicibus ariſtologiæ ſimilis.
Genubius.intimus.iterior.domeſticus:naturalis.
Genua cõmiſſiones femoꝝ:& crurum dicta ꝙ in
utero ſint genis oppoſita.
Genu ſicut cætera in u neutra ſunt.& aptota ĩ ſin
gulari:& hoc genus antiqui & hoc genũ dicebãt
genu deriuat' a γονυ o in e mutato priſci.
Genuinus.ideſt dens.
Genuini dentes molares præciſores.i.canini.
Genius.amicus ſodalis.
Genuuium naturale de genere tractum initium.
Genus.origo.propago.domus.uultus initium flo
ris.a gignẽdo dictum uel a terra deriuatum ex
qua oĩa gignũtur.ge γη.n.terra eſt græce.a ge‑
nere uero genero as.
Genus dicit' exploratio ſexus per uocẽ carentẽ ge
nere.nam illa uox non eſt genus:ſed quo per eã
intelligitur.
Genus quoq; dicit':quod finali determinatione di
ſcernitur.
Genera a generando uel a græco ge ideſt terra ũde
cuncta procreantur:quæ quattuor modis dino‑
ſcuntur.Natura:articulis:auctoritate & clauſulis.
Nam maſcul inũ & fœmeninum naturalia ſunt.
reliqua artifi cialia.
Genus cognoſcitur tam ab ipſa natura eius quam
ſignificat rei q̃ a terminatione uel declinatiõe:ut
uir.Genera igitur nominum duo pricipalia ſũt
quæ ſola nouit ratio naturæ maſculinũ & fœme‑
ninum.Genus ĩ uerbo dicitur qa unum generat'
ex altero:paſſiuũ ab actiuo & actiuũ a paſſiuo.

Genus eſt quod de pluribus ſpecie differẽtibus i eo ꝙ quid ſit prædicatur.hæc deſcriptio quidem eſt:quia genus proprie ſupra ſe genus nõ habet hæc igitur tria in genere requiruntur ut de pluribus prædicetur:ut de ſpecie differentibus ut in eo quid ſit. Nam cæteris interrogationibus niſi quid ſit homo interroganti animal non reſpõdebitur.

Genus dicitur tripliciter.dicitur enim principium unuſcuiuſq; generatiõis uel ab eo qui genuit:uel a loco in quo quis genitus eſt:ut horeſtes a tantalo ducit genus:& plato athenienſis eſt genere:& enim patria principium eſt uniuſcuiuſq; generatiõis:ſicut & pater.Rurſus genus dicitur aliquorum collectio ad unum aliquid quodammodo ſe habentium & ad ſe iuicem ut romanorum genus ad remulum ſcilicet & ad ſuam inuicem cognationem ab aliis generibus ſe diuidentem.

Tertio modo dicitur genus.cui ſupponit̃ ſpecies.

Generis triplex eſt ſignificatio ideſt patria. parentes.origio.ſãguis.Eſt item genus.ſub quo ſpecie ſimilis continentur:ut animal ſub quo homo equus piſcis & cætera:Eſt etiam tertium illud genus quotiens re qualitas idicatur:ut cuius generis ſit ueſtis qualis & quanta ſit cuius materiei.

Geneſeus fluuius prouinciæ paleſtinæ.

Geomantia ex terra diuinatio.ge eni terra uel geomantia diuinatio dicitur.

Geometria terræ menſura quæ longius acumine ſapientium producta:maris & cæli ſpatia metit̃ hæc in ſe continet liniamenta interualla magnitudines & figuras & i figuris dimenſiones & numeros.ge terra:metron græce menſura.

Geometer uel geometra:terræ menſor.

Geon fluuius de padiſo ſurgens uniuerſam æthiopiam cingit:dictus ꝙ incremento ſuæ exũdationis terram ægypti irriget.ge.n.græce terra:hic apud ægyptios nilus uocatur.

Georgia terræ opera uel cultura.'nde & georgicũ carmen de terræ cultura factum.

Georgius:ruſticus:operarius terræ ruſticanus.

Gepte aperiẽs uel apertus Interpretatur.

Gepton græce factum.

Gera dicta quaſi diuina confectio medicinalis eſt

Gerabotane græce dictum ꝙ remediis atq; ligamẽtis hominum & purificationibus ſacerdotũ apta probaretur unde põtifices eam ſagimen appellabant quaſi ſancimen.hæc & berbena quaſi pura dicta.

Gerannoſus ſacerdotalis morbus.is comitialis dicitur.

Gerare prouincia ubi berſabeæ oppidum cõdidit

Gerræ nugæ.ineptiæ.

Gerere a gero.portare.

Gerimus noſtra uelut in natura aliqua quæ in nobis ſunt:ferimus uero impoſita nobis.

Gergeſeus:filius chanaam.a quo gergeſei.

Gergos agilis gergonius agillimus.græcum eſt.

Gericontinum:murum mundi ambitum.

Geryonen quem hercules interficit. fingũt poetæ hiſpaniæ regem triplici forma præditum:fuerũt enim fratres tres tantæ cõcordiæ ut in trib; quaſi una anima eſſet.

Geritis amnis a quo gerete oppidum.

Germani qui ex eadem matre ac patre naſcuntur dictus germãus quaſi ex eadem genitrice uel eodem genere manans.

Germanus ex utroque parente:frater uero ex altero uel ſoror.

Germanicus frater claudii neronis.qui germaniã deuicit:unde & dictus.

Germaniæ gentes dictæ ꝙ ſint immanium corporũ quaſi immanes.

Germania poſt ſcythiam inferiorem a danubio in terrhenum oceanum ꝗ cõcluſa Cingit̃ a ſeptentrione & occaſu oceano.ab ortu uero danubio.a meridie rheno fluuio dirimit̃. Terra diues populis inumeroſis:& immanibus.uñ propter fœcunditatem gignendi germania dicta eſt.

Germaniæ duæ ſunt.inferior & ſuperior.

Germania promontorium diſtans ab arabia.l.millia paſſuum:cui perſis annectitur.

Germen:ſurculus prægnãs a generando dicit̃ generationis principium.

Gæreos γηραιοσ græce ſenex.

Gerothocontium in quo pauperes & propter ſenectutem ſolam ifirmi homines curantur.

Gero nugator dictus a gerris.

Gero gerens nugas.uel a garrioris.

Geros:uir fortis.

Gerueus baiulus portator.

Gerula:nutrix.portatrix.

Gero ris geſſi geſtum:inde frequentatiuum geſto as:inde geſtio geſtis motum corporis ſignificat id eſt gaudium:inde gerulus componitur nugigerulus.inde etiam geſticulor aris ipſa res geſticulatio.inde etiam geſtus tus gerundiuus componitur digero:egero de.in.ſub.con.ager.a quo aggero as exaggero as.belliger:armiger terriger niger flagro flagras nominata:ꝙ loco infinitiui iũcta cum articulo apud græcos accipiuntur.

Gerundiuus modus dictus ꝙ ſub una litteratura actiui & paſſiui ſenſum gerat:ut cantandi do dũ pro cantari & cantare.priſc.tamen dicit eſſe nomina quia ſeparatim ꝑpoſitionem recipiunt:qd uerbũ non habeat:ut in conuertendo:duo uero mẽbra gerũdiui modi locum ſignificant ut quo pergis lectum ideſt ad lectionem unde uenis lectu.i. de lectione:ponitur & ꝓ ipſa re ut mirabilis uiſu. pro uiſione:

Geruſia:renatus.

Geſſa interpretatur inſulæ ſacrificiũ uel incenſum

Geſa:gladius.

Ceſſaris:lanceis.

Geſſum haſtæ iaculũ.

Geſſamini interpretatur uilla piuguiſſima.

Geſſen locus ægypti:in quo habitauit iacob.

Geſtatorium:ferculum.uel feretrum.

Geſtamen quicquid portatur ſceptrum uel uirga a geſto as.

Geſtamina ideſt arma a geſtando.
Geſtiuncula:minuta res.
Geſto as frequentatiuum a gero is.ideſt porto.
Geſtator:portator:ide geſtatorium portatorium.
Geſtio is a geſto as.i.exulto.deſidero.gaudeo.
Geſtit:luxuriatur.laſciuit.defluit.
Geſtire ꝓprie maloꝝ eſt.gaudere uero bonorum.
Geſtus:tus motus corporis uel nutus.
Geth ciuitas fuit allophylorum.Interpretatur autem torcular.hæc modo dicitur zaph.
Geth.iterpretatur chaos:eſt autem ager unde Ioãnes prophetauit.
Getha uel gethes ideſt gothus.
Getha garrit gothice loquitur.
Gethæ nihil allud niſi gothi:poſt getuli dicti.
Geter filius arã nepos ſem a quo armenii ſiue cari.
Gethia.maleſaciorum doctrina.
Gethicus:thracus.a getha.
Getulia mauritania.
Getula.maura.africana.mauritana.
Getuli gethæ fuiſſe dicũtur:qui a locis ſuis naues conſcendentes loca ſyrtiũ in lydia occupauerũt. Africam autem libyes initio habuerunt ide afri: poſt getuli:poſtremo mauri & numidæ.
Getuli ab euilath filio chus ſunt exorti.
Gezabel fluxus ſanguinis uel fluens ſanguinem interpretatur:ſed melius ubi eſt ſterqlinium.Carnes.n.eius canes comederunt ſicut helias prædixit:quem multum perſecuta eſt.
Gezeb:reuelatio.
Gyas quidam princeps troianorum fuit.
Gyarus & mycone inſulæ execrabiles & ſteriles in quibus exulabant.
Gibbus:tumor in dorſo.ſtruma in pectore.
Gigantes dicti iuxta græcam etymologiam gegenis ideſt terrigenæ.ge.n.terra.genys γεννος genus dicit̃ eo ꝗ fabuloſe eos terra genuerit nõ uere.hic gigas antis
Gignathomachia:gigantum pugna.
Gyges nomen gigantis græce.
Gygno is genui genitum:pro quo geno antiqui.
Gigno.inde dicit̃ genitus genitiuus genitalis germen germino as germiatio genus a quo genero ſus ior ſimus generoſitas.componitur degener. a quo degenero as.generaꝛ genero as ator atio genitalis generalitas ingẽs uel a genu ſecũdum quoſdam:ũde genus gingiua.componitur benignus malignus:malignor aris malignitas gẽitor genitrix genus a quo componitur ingeniũ ingeniolum:ingenioſus:componitur ingenuus igenuitas:componitur igenitus primogenitus unigenitus dicitur gener: componitur progenies. progenitus.
Gilbus color in quo medius inter rufum & albũ color mellinus.
Gimel conſolatio interpretatur.
Gimnos γυμνος græce nudus:hic gymnaſiũ locus exercitii ſchola uel domus balneoꝝ.
Gymnaſium γυμναςιον locus quo nudi exercẽtur græce exercitium dicitur.
Gymnaſium generalis exercitationũ locus: tamẽ apud athenas locus erat ubi ſapientiæ ſtudium exercebatur.
Gymnaſia uel gymnaſtica γυμναςικη fœminini num:exercitatio uel unctio.
Gymnales habitacula ubi philoſophi exercentur
Gymnologiſis ratiõalis a græco γυμνολογιζω ideſt exerceo.
Gymnicus.ludus eſt uelocitatis ac uirium gloria. cuius locus gymnaſium dicit̃:cuius genera ſunt quinq; ſaltus:curſus.iactus.uirtus:luctatio.
Gymnoſophiſtæ dicti:quia nudi per opacas idiæ ſolitudines perhibent̃ philoſophari adhibentes genitalibus tantum tegmina.
Gyne γυνη mulier:hinc gynæzeũ locus ubi habitãt gyneces:græce mulieres uel uxores ſignificat
Gynicium:textrinum.
Gingiuæ a gignendis dentibus dictæ.caro ẽ quæ dentes gignit.
Gion luctus ſiue luctari interpretatur.
Gipides pedeſtri prælio magis ꝙ equeſtri ſunt uſi.
Gypſum græcum eſt:eſt autẽ cognatũ calci ſignis ædificiorum & coronis gratiſſimum.
Gyrgillus dictus:ꝗ in gyrũ uerſatur:eſt enim mobile lignum. ex quo ſitula cum fune in puteum dimittitur ad hauriendam aquam & ideo ſic dr̃.
Gyris græce pollinis.
Girſit mare.
Gyrus:circulus.corona.circuitus.congregatio.
Giſid ideſt teſtes.
Giſina:græce angulus.
Giſſus diffinitio.
Giſus labium uel terminus.
Gyth melaneyon:quod uulgo dicitur terfolium.
Gith nigrum ſemen priſ.hoc gith indeclinabile.
Gith memphis & taphnis ciuitates ægypti ſunt.
Glaber:raſus.mollis.lenis.caluus ſine pilis.
Glabella eſt nuditas frontis inter duo ſupercilia glabrion nanq; græce dicitur qualiſcunq; ꝑs corporis pilis carens.
Glabri barbas non habentes & leues dicuntur.
Glabrio.caluus.
Glacies dicta a gelu & aqua quaſi glacies.i.gelata. aqua.
Gladiatores qui in ſpectaculis ſe mutua cæde trucidant.
Gladii ancipites qui duo habent capita.
Gladiolus hærba dicta ꝗ ſit foliis gladii ſimilibus & thyrſo cubitali floribuſq; purpureis.
Gladius generalis eſt:ſed ꝓprie dicit̃ ꝗ gulam diuidat ideſt ceruicem.ad hoc.n.primo factus eſt.
Gladius:pugio.enſis mucro.
Gladius piſcis genus:dictus ꝗ roſtro mucronato ſit.ob hoc naues perfoſſas demergit.
Glandium & hæc glandula diminutiuum pars ẽ inteſtinorum.
Glandes fructus quercus:quibus homines prius utebantur.hic glans glandis.

i iiii

Glarea:ſtricta glutinoſa.

Glarea minutiſſimi lapides quos aqua fluuians trahit.

Glaros.nomen inſulæ.

Glaucus γλαυκοσ color interdum pro uiridi ponitur:quia admixtum habet nirori album. Item glauci oculi proſpendidi & maris glaucus color dicitur:ſed tunc quando caneſcit.

Glaucus equus ueluti pictos oculos habẽs & quodam ſplendore fuſo.

Glaucus piſcis a colore dictus : ꝙ albus ſit: glaucõ enim græci album dicunt.

Glaucuma caligo oculorum:primæ & tertiæ declinationis:glaucuma glaucumæ & glaucumatis.

Glaucus quidam deus marinus.

Gleba ceſpes terræ dicta:ꝙ ſit quaſi globus.

Glebo:ruſticus:arator.

Gleſides genus hærbæ dicta : ꝙ dulcis ſaporis ſit ipſa eſt & pæonia.naſcitur in ſiluis.

Glibatis.ignis.

Glyphes λυγφη græce ſculptura.

Glycerium nomen fœminæ dulcicula interpretatur γλυκυ græce dulce.

Glygiriza genus hærbæ dicta ꝙ dulcẽ radicem habeat.eadẽ ſadipſos.quia ſitientibus ſitim ſedat.

Glypha:ſculptura græce.

Glio mollities.

Glis animal.glis terra tenax.glis lappa uocatur.

Gliris animal in arboribus nutritur latine dictus quia pigues eos efficit ſomnus.nam gliſcere creſcere eſt:hyeme enim tota dormiũt.priſc.hic glis gliris priſc.fœm.glis gliris animal:inde fit inchoatiuum gliſco is.

Glis gliſſis incrementum.glis glitis carduus. glis glitis terra tenax.glis glitis hærba.

Glirium:torpens.ſtupidum.ignobile.

Gliſco is it:creſcit.ardeſcit.argumentat᷑.deſiderat.

Globa:iunctura.

Globellum a globo inſtrumentum.

Globare:aceruare:in unum congregare.adunare.

Globus.augmẽtum ſpiſſitudo.collectio: aceruus : uolumen:cõuolutum:rotũditas lumen uel ignis hic globus utranq; corripit.Virgi.

Globus lunaris generis maſculini.

Globoſus:rotundus ſpiſſatus.

Glomus glomeris filiorum aggregatio generis neutri.

Glomerare:cõdenſare.cõgregare:in unũ colligere

Gloria frequens fama de aliquo cum laude.

Gloria glorioſus glorior aris tor. componitur . in glorius glorifico.

Gloriat᷑:præfert ſe.iactat:priſ.deponens abſolutũ

Glos gloris cognata fœmininum.

Glorioſus:clarus laudabilis.

Gloſſa græce lingua.

Gloſſa græce latine aduerbium quia quicquid eſt illud uno uerbo declarat:unde gloſſarium dictũ ꝙ omnium fere partium gloſſas contineat.

Gloſſa:petra lapis ſimilis eſt linguæ hũanæ.fertur autem deficiente luna ſolo cadere cui magi tribuunt poteſtatem.

Gloſſema græce interpretatio ſermonum . uel cõgregatio.

Glumit:exoritur.

Glutentinis generis neutri:& hoc glutinum coniunctio:cõfectio quædam qua glutinat᷑ aliquid uulgo blitens.

Glutire:haurire.uorare.abſorbere.

Gluto a gula dictus ganeo ꝓdigus luxurioſus.

Gluo is gluere cutem detrahere uel excoriare.

Gnarus:peritus.doctus.ſciens.ſtrenuus.

Gnari qui peritiam primæ ueritatis inſinuant.

Gnarificationes ſermones.

Gnati filii dicti quia generantur.

Gnauus ideſt ſtrenuus:ſollers:fortis.ſapiens.

Gneus.p.proprium hominis.

Gnidus inſula ex illa parte ſaxi.

Gneſius γρησιοσ græce legitimus filius.

Gnoitæ & tritonæ hæretici a theodoſianis exorti ſunt ex quibus gnoitæ ab ignorantia dicti: qa ꝑuerſitati a qua exorti ſunt id adiiciũt:qa chriſti diuinitas ignoret futura de die & hora.

Gnomono γρομονω eſt ſtilus hemiſperii monſtrantis horas.

Gnomon dr̄ tres quilibet quadrati de aliquo quadrato in quattuor æquis partito partibus ſic.

Gnotum:cognitum.ſiue coopertum eſt.

Gnoſcit:ſentit.exprimitur.

Gnoſia cretenſia a gnoſo oppido uel ciuitate magna quæ eſt cretæ.

Gnoſia ſtellæ nomen.

Gnoſis græce ſcientia.

Gnoſtici hæretici qui propter excellentiã ſcientiæ ſe ita appellare uoluerunt animã naturam dei eſſe fingunt.deum aũt bonum & malum.

Gnoti ſcita græce.gnoeda irriguum græce.

Gobius piſcis.

Gog & magog iterptat᷑ tectũ & detectũ gẽtes ubiq; ſignificant᷑ in qbus diabolus nũc in abyſſo incluſus regit᷑ quia non quantũ uult nocere permittit᷑ poſt uero ad nocendum in aperto ueniet.

Gog & magog filios iaphet gothos quidã putant

Gog & magog quidam gethas & maſſagethas ſuſpicantur ꝓpter litteras horũ primas uel aliquos barbaros:ſed toto orbe ſignificant᷑ eſſe:nam gog tectum:magog detectum taq̃ domus & ipſe qui procedit.de domo ideſt gentes & diabolus uel ipſæ gẽtes modo tectæ:quia in eis tegitur diabolus:& poſt in apertum de operto erupture.

Golgotha hebraice latine caluariæ locus interpretat᷑.dictus ſic quia in eo loco damnati capite truncabantur:quidã tamen dicunt eo ꝙ caluaria adæ ibi fuerit ſepulta:cum arbechlegatur ſepultus.

Gamos græce γομοσ onus.

Gomer menſura.

Gomer filius Iaphet:a quo galatæ ideſt galli.

Gomi græce nos.inde gumen.

Gomor menſura antiqua habens ut quidam pu

tant chœnices.iii.ideſt ſextarios.xii. Alii dicunt ꝙ ſit paulominus ſextariis quiq; eo ꝙ ſit decima pars cephi.
Congros græce latine gongrus uel gõger genus piſcis.
Gonoria paſſio ueſicæ:cum quis ueretro ſeminis lapſu uexatur:non enim poſſunt continere ſub ſtantiam ſeminis pro debilitatione quã niſi dili gentiam habuerint:mors ſequitur.
Gony γονυ græce latine genu.
Gordien frygiæ ciuitas:quæ nunc ſardis dicitur.
Gorgades inſulæ oceani.quas incoluerunt grogo nas fœminea alti pernicitate hirſuto & aſpo cor pore:& ex his inſulæ cognominatæ:diſtant aũt a continenti terra bidui nauigatione.
Gorgon monſtrum humanæ formæ:quod ſiquis uidiſſet in ſaxum mutabatur.
Gorgon interpretatur terror
Gorgones quas fingũt poetæ meretrices fuiſſe cri nitas ſerpentibus:quæ ſe aſpicientes cõuertebât i lapides habentes unum oculum : quo inuicem utebâtur.fuerunt uero tres ſorores. ideſt ſthen nio euryale & meduſa uniuſpulchritudinis for cynis filiæ quaſi unius oculi:quæ ita ſpectatores ſtupe faciebant:ut uertere eos putaret̃ i lapides.
Gorgones dictæ quaſi georgæ ideſt terræ cultri ces γη terra εργον opus.
Gorgeo γεοργεω græce colo terram.
Gorgo aduerbialis interpoſitio:ut porro prorſus nimirum.
Gorgos græce agilis:bene ergo gregorius pagilli mus.
Gorgoteron græce celerius.
Gorgoros græce celeres.
Gorrida:terribilia:metuenda.
Gorriones cum horrore ſonantes.
Gorpeios nouember menſis.
Gomphoma γομφωμα græce inflatio.
Gothi a magog filio Iaphet nomiati putant̃ de ſi militudine ultimæ ſyllabæ:quos ueteres magis gethas appellarunt q̃ gothos gens fortis.
Gothi.qui & gethæ prius circa ſcythica regna ha bitauerũt:qa ſedibus impetu hunnorum depul ſi.tranſgreſſoq; danubio romanis ſe dederunt: ſed dum iniurias eorum nõ ſuſtinerent:idignati ſibi regẽ eligunt.thraciã irruunt.Italiã uaſtant ob ſeſſã urbẽ ideſt romã capiunt.poſt gallias aggre diũtur:patefactiſq; pyrenæis montibus hiſpaniã uſq; perueniũt : ibi ſedẽ locauerunt.
Gothi nuandali heruli turgi lingi:qui & lõgobar di e germania ꝑdiderunt italiã inuadentes.
Gothoniel interpretatur reſponſio dei.
Grabatum reclinati capitis ſuſceptio.Nam græce καρα caput.
Gracile:ſubtile . tenue . fragile.macrum . ſtrictum breue:hic & hæc gracilis & hoc gracile.or.gracil limus.gracilitas.
Gradatim per gradus:caute ordinatim.tarde.
Gradior eris greſſus dicitur gradus gradatim gra diuus . Componitur tranſ.cõ.pro.in.ag.re.di.e
Gradipes apud græcos uocat̃ auis:quæ apud nos tarda.eo ꝙ graui uolatu retenta nequaq̃ ut cæte ræ aues attollit̃.
Gradiuus mars dicitur ꝙ gradatim incedatur ad bellum.
Gradus:inceſſus uel faſtigium quo aſcendit̃.
Gradus gradus.a greſſu uel gradior.
Grafia γραφυ græce ſcriptura γραφειν græce ſcri bere.
Gramma littera.grafium uero ſcriptotum dr̃.
Grafiũ γραφειον ſtilus uel bacculus ſtudentis.
Graculus auis a garrulitate dictus.loquaciſſimus enim eſt.
Graii:græci.
Graica:græca.
Graius ia ium:inde græcus ca cum.
Graiugena pro graiigena i in u mutato propter ge minationem.
Graiugena næ commune eſt a graio natus.
Gramma γραμμα græce littera uel ſcriptio.
Gamma græce linea:unde gramma littera dicitur quia ex lineis conſtat.
Grammaticus litteratus.
Gramma græce qui latine ſcrupulus dicitur reti net ſex tomos.
Grammaticos græce grammaticus latine.
Grãmatica a litteris nomẽ accipit:grãma.n. græce lra dr̃.teca reconditio.eſt aũt ſcia recte loquendi & origo & fundamentum liberaliũ litterarum. Diuiſiones aũt grãmaticæ artis.xxvii.a quibuſdã numerant̃ ideſt partes orationis octo.uox articu lata.littera.ſyllaba.pedes accẽtus.poſituræ ortho graphia.etymologia . anologia.gloſſæ drĩæ.bar barifmi.ſolœciſmi uitia metaplaſmi ſchemata tro pi:proſa metra fabulæ hiſtoriæ.
Gramen graminis genus hærbæ:dictum ꝙ germi netur:hinc omnis hærba gramen uocatur.
Graminor aris graminatur gramen mittit.
Gramis pituita oculorum.
Grande ad corpus pertinet.magnum uero ad ani mam hic & hæc grandis & hoc grande ior ſimus
Grandis uel grandi natu nobilis natu maior natu
Grandæuus:ſenex.grandis.æui maior.antiquus.
Grandiloquus maximus locutionis modus & ſen ſus quaſi grandia loquens.
Grandis:magnificus.excelſus.grandior grandiſſi mus.tas ter.Componitur grandæuus.grandilo quus:grandiloquium grandiſonus.
Granditer:uehæmenter.
Grando ſignificat obiurgationes.
Grando dicta ꝙ forma eius granoꝝ habeat ſimi litudinem.hæc ſicut nix uentoꝝ rigore in nube iduratur.ruptoq; aere ſoluitur hæc grando dinis
Granomaſtix: arboris lẽtiſci gutta ẽ dicta ꝙ i mo dum granorum ſit.
Grapho γραφω græce ſcribo uel ſculpo.
Graſſari:latrocinari uexare.animi crudelitas eſt.
Grata:decens.feſtiua.amabilis:quaſi gratiæ data
Gratari:gratulari.gratum futurum ſperare.
Grator deponens.

Gratio:crudelitatis uoluptas.

Grates ſupplicationis gratiaꝝ actiones pluraliter nominatiuo actó grates non plus.

Grates deo:gratiæ hominibus aguntur.

Gratis aduerbium ideſt ſine merito ex dono.

Gratia dicitur gratis data:quæ ſine præcedẽti merito nobis a chriſto donatur.

Gratiæ tres dicuntur.Euphroſyne quæ interpretatur diuitiæ.Euryale quæ pulchritudo.Agalie quæ ſapientia.

Gratificus ca cum.gratum faciens bonum dicitur aptus acceptus.

Gratificari:largiri.impartiri.

Gratificatus:gratiam largitus.

Gratioſus dicitur:qui plus unicuiq; q̈ meretur tribuit multoꝝ amicoꝝ amicus.

Gratus ta tũ:acceptus. iocũdus ꝓbatus amabilis:

Gratus ior ſimus.

Gratiſſimus anima & corpore dicitur.

Gratuitum:gratis datum.

Gratulari:lætari.

Gratulor pariter cũ alio & gratias ago ſignificat:

Graticula:in qua aſſantur homines.

Grates quæ contexit̃ ex uiminibus.

Grauare:onerare.premere.

Grauis primitiuum dicitur:inde grauior grauiſſimus tas ter.grauida. hic & hæc grauis & hoc graue hic & hæc grandis & hoc grande:& grando:& uerbum grauo.

Grauis:honeſtus.honore dignus.plenus.ponderoſus.ſeuerus.

Graueſco ſcis inchoatiuum.

Grauis pro conſtantia & conſilio dictus:quia non leui motu diſſilit ſed fixa conſtantia & grauitate conſiſtit cui contrarius eſt leuis.

Grauitas ex pondere animi & ſententia cõſtat:grauitudo autem corporis eſt.

Graue natura.grauidum uero ex accidenti dicit̃ ideſt ponderoſum.

Grauida eſt:quæ proxima partui eſt.ꝑgnans uero eſt quæ concepit.

Grauiter:uehæmenter.dolenter.ægre.moleſte.

Græci ante theſſali a theſſalo rege:poſtea a græco rege nominati ſunt qui cunctam hanc regionẽ regno incoluit cuius.vii.prouintiæ ſunt:prima ab occidente dalmatia.inde epirus.inde hellas.inde theſſalia.inde macedonia.ĩde achaia & duæ in mari creta & cyclades.Illyricus autẽ oĩs græcia dicit̃ græcorũ quinq; ſunt linguæ græca eolica attica ionica.Argiua.

Græcus homo dicit̃.græcanica uero rex qualis ſolet fieri in græcia.

Græciſſo as & græcor aris a græco.

Græcalis.uilis.popularis.ruſticus.de plæbe.

Gregarius uulgarius.de grege.de minoribus.

Gregare:congregare.

Gregati:adunati.

Gregatim globatim grege facto.

Greges capraꝝ & ouium ſunt:armenta uero equorum & boum.

Gregorias:græce uigilias:

Gregoreo γρεγοριῶ uigilo.gregorius ergo uigilans ſiue uigilantius.

Gremium ſinus ueſtis ſecretum:ſinum uero exterius ſinuatæ ueſtis receptaculum.

Greſſi participium ponit Virg.in ſexto libro.

Greſſus eſt.confligens.

Greſſus us.ambulatio.iter.gradus.

Greſſutus:pedeſter.

Grex multitudo populus:minorum aggregatio grex gis a grego as.inde componitur aggrego cõgrego ſegrego egregius ide ẽt dicit̃ gregatim.

Grex gis a greco as.actiuo.Sic faciunt in gis quæcunq; nomina ĩ x fiunt a uerbis deſinẽtibus ĩ go

Gryllus animal nomen a ſono uocis habet.hic ſecreto ambulat:terrã terebrat:ſtridet noctibus.

Gryna locus oraculi apollinis fuit in ſmyrna.

Grynea inſula brinea antea dicta.nunc uero corcyra dicit̃:in qua taxi naſcunt̃:unde gryneæ taxi.

Grynæum nemus ĩ finibus ioniis apollini ſacratũ

Gryſes dictus ꝙ ſit animal pennatum & quadrupes.ĩ hyperboreis montibus naſcitur.omni parte corporis leonalis & facie aquilæ ſimilis.equis uehæmenter infeſti ſunt.

Gryſes ſunt in ſcythia regiõe deſerti animalia terribilia & ferocia:quæ corpus habent leoninum pedes uero roſtrum & alas ſicut aquilæ: ideo ꝑ terrã currunt ut leones:per aera uolãt ut aues & ibi cuſtodiunt ſmaragdos quos tamen arimaſpi bellantes ſibi auferunt.

Grypus:ſuperbus.ceruicoſus paruus.

Gros:orbis circulus.

Groſa.raſoria argentarii.

Groſſi primitiuæ & immaturæ ficus non habiles ad edendum quæ ad pulſum uenti facile cadunt hæc groſſus flores fici.

Grues a propria uoce dictæ.tali.n.ſono ſuſurrant dũ ꝓperãt unã ſequunt̃ ordine lĩato:excelſa petunt caſtigat uoce q̃ cogit agmẽ.At ubi rauceſcit ſuccedit alia.nocte excubias diuidunt tenentes lapillos ſuſpenſis digitis quibus ſomnos arguãt Senectute nigreſcunt ueſpertiliones fugiũt.

Grus maſculinũ & fœmininum.hic & hæc grus gruis.

Grues politicã quãdã & militiã uident̃ exercere naturalem.In nocte ſeu die uolantes.

Gerumulus.ſtrues.agger.congregatio cuiuſcũq; rei diminutiuum a grumo.

Grunnitus porcorum eſt de ſono uocis factus:uñ grunere uulgo dicitur.

Gruſus:ſetoſus:piloſus.

Gubernare:moderare.præeſſe.imperare.regere.

Gubernio qui & gubernator.dictus quaſi cohibernator eo ꝙ cohibeat prudentia ſua hybernas tẽpeſtates.

Gubernator pro κυβερνήτης.

Gula anterior pars colli.poſterior ceruix dicitur a gutture uel guſtu dicitur.

Guloſus a gula.deuorator:aſſumptor.gluto.eluo.

Gumen græcũ eſt.Illi.n.gomen dicunt.eſt autem

lachryma ſudore exalata lignorum ut ceraſi & rē
liquorum.

Gumi genus pigmenti.

Gumba:cuneus.

Gumphus:conglutinatio. concathænatio.

Gurga:inutilis.inepta.ſtulta.

Gurges locus uertiginoſus proprie in flumine.

Gurgulio animal dictus : quia pene nihil eſt niſi
guttur.

Gurgulio a gutture nomen accepit cuius meatus
ad os nares ꝑtendit habens uiam qua uox ad lin
guam tranſmittitur.

Gurguneo:gluto.

Gurgus:celer.

Gurguſtiolum antrum ſecretum anguſtum.

Gurguſtum caſa breuiſſima ubi piſces mittuntur.

Gurguſtium cella modica.domus pauperis.

Gurguſtia loca tabernarū tenebroſa ubi conuiuis
turpia fiunt.caſa breuiſſima pauperis.

Guſtus a gutture dictus.ſicut odor a naribus.

Gutta eſt:quæ ſtat:ſtilla uero quæ cadit.

Gutta quaſi glutinoſa.

Guttare parum fluere.

Guttatus color in equo albus nigris interueniēti
bus punctis.

Guttum genus uaſis:uel ampullæ quo unguenta
ſeruantur uel oleum athletarum.dictum pro bre
uitate a gutta.

Guttus:genus uaſis.

Guna uas uitreum: quæ a latinis ī ſimilitudinem
cucurbitæ uentoſa uocatur:quæ animata ſpiritu
per igniculum in ſuperficie trahit ſanguinem.

H Aſpiratio in latinis tātum
iungitur uocalibus. In græ
cis uero a barbaris etiā con
ſonantibus. Aſpiratio ē ſo
nus uberius elatus:cui con
trarius eſt proſodia ſonus
æqualiter flexus. Aliquan
do pro aſpiratione:aliquan
do pro littera ponitur:ſicut
quando uim litteræ habet
h non littera eſt ſed nota aſpiratiōis:quam græco
rum antiquiſſimi ſimiliter ut latini in uerſu ſcri
bebant.Nunc aūt diuiſerūt & dexteram eius par
tem ſuper litteram ponentes psilen notam ha
bent quæ exilis uel leuiſ dicitur:ſiniſtram autem
notam daſiam δασειαν aſpirationis habēt quæ
flatilis uocatur. Aſpiratio ante omnes uocales po
ni pōt.poſt conſonanteſ uero quattuor tantū mo
re antiquo græcorum.c.p.t.r.chremes philippus
thraſo pyrrhus.

Ha interiectio expaueſcentis congeminatur & an
ha ha ha.

Habilis dictus ꝗ ſit ad hn̄dum aptus & cōpoſitus.

Habilis ior ſimus itas.hic & hæc habilis & hoc ha
bile.

Habenæ retinacula equorum:dictæ ꝗ ipſas retinē
tes aliquid habemus.

Habetoren græce foramen uel cauerna.

Habeo quaſi habito retineo ſignificat. abeo uero
recedo:inde habitudo habito habitaculum. ha
bæna componitur inhibeo:co.per.ex.re.

Habeo es.inde deriuat̃ habæna habitus habitudo
habilis & cætera.

Habito as habitaculum.tor.trix tio.bilis.cōponit̃
cohabito as.inde componitur debilis adhibeo ꝑ
habeo exhibeo & cætera. Dubiuſ ſimus ietas:uñ
componitur indubius.

Habere octo modis dicitur. Nā aut qualitatem ha
bere dicimur.ut albū ſcientiam.aut quantitatem
ut magnitudinem bicubitum & cætera:aut ea q̄
circa corpus ſunt ut ueſtimentum: aut dicimur
aliqd in parte habere:ut in manu anulū: aut par
tem ut manū:aut ī uaſe:ut in dolio uinū:aut poſ
ſeſſionem:ut agrū:aut ut uxorē uiꝝ qui alienus
eſt. Nam nihil aliud eſt niſi cohabitare.

Habitus conſuetudine quadā colligitur : quæ nō
rōe aliquid & propria conſtantia ſed uſu facit.

Habitus & priuatio uiſus.cæcitas.dignitas: indi
gnitas.

Habitus corporis poſitio uel qualitas ueſtiū ſiue
acceptus ab habendo aliquid dictum: ſicut ſcien
tiam in mente:uirtutem in corpore.

Habitudo habitus corporis uel cultus ueſtiū com
poſitio corporalis moles forma : aut fortitudo
ſpecies.

Habitus dicitur multis modis:uel habitus animi
ſicut eſt cuiuſcūq; diſciplinæ perceptio uſu firma
ta.uel corporis ſecūdū ꝗ dicimus alium alio ſuc
culentiorē & ualidiorē:quæ magis ꝓprie habituſ
dici ſolet. Vel dr̄ habitus eoꝝ q̄ membris noſtris
commodant̃ extrinſecus:ut ueſtitū calciatum:ar
matū:quæ oīa ab habere uerbo dn̄r: ſuntq; acci
dentia:ita ut poſſint ēt non haberi:ueruntamen
hoc intereſt quod quidā eſt habitus : qui mutat
nos & a nobis nō mutatur:ut ſapiētia. quidam q
mutat & mutatur ut cibus. Tertium genus quod
mutatur a nobis ut ueſtis prius repoſita cū īdui
tur nō tñ mutat mēbra:quod cōpetit xp̄o: q cum
eſſet deus induens hoīem non eſt mutatuſ in ho
minem:licet ipſe homo in immortalitatē & glo
riam melius q̄ ueſtis ſit mutatus. Pōt eſſe quartū
genus:quod raro īuenitur:quod nec mutat nec
mutatur:ut anulus in digito. ſed habitū diſcipli
næ græci ἕξιν exin uocant.hunc uero ſecundū
ut ueſtitum exinia.

Hac in parte iſta uel per hanc partem.

Hac illac per locum ſignificat.

Hactenus:hucuſq;.uſq; nunc. Quidā duas partes
faciunt.quidam unā.ſed melius unam.hactēus
quātū ad artē duæ ſunt partes pronomen & præ
poſito : ſicut pubetenus & circūtenus . ſed uſus
obtinuit pro una parte haberi aduerbium tp̄is
Omnis enim oratio cum deſinet eſſe quod eſt: ī
alterius uim migrat.

Hæc pronomen per h & æ ſcribendum eſt.

Hæccine.iſta:hæc ergo?

Hæccui:alicui.

Heccedora & heccedoge cantiones ī carminibus.

Helam ſæculi uel urbi.

Hala:hircoſus.olens.

Halare cum aſpiratione:ſpirare: redolere : oſcitari aliter uero paſcit.

Halcidia nomen anguis.

Halys fluuius:q capadociam armeniãq; dirimit.

Halitor:fortis.uel olerum cultor.

Halitus:aura:flatus. ſpiraculũ: ſpiritus: uapor. ab halo as.

Hamatum uncinatũ ad modũ hami plicitum.

Hamacriſus lapis arenis aureoq; intermixtus.

Hammon iuppiter ſic dictus : ꝙ i harenoſis libyæ locis colatur.

Hammon libyce arenarius uel aries interpretatur

Hammus qui a græcis anciſtrus dicitur : ligamen circulus uncus:anſula qua capiuntur piſces cum aſpiratione debet ſcribi:unde hamatus: inde hamo hamas & inhamo.

Hanccine:iſtam uero an iſtam.

Hannibal imperator africæ:qui multos interfecit romanos.

Harena terra ſoluta littore per h ſcribitur harena i numeras gentium multitudines ſignificat.

Harena theatrum dicebaẗ.Inde harenarii :'qui in harena deſeruiebant & cuſtodiam habebant.

Harpax dictus qa arripiat uel ab de αρπαζειν qđ græce rapere eſt.& eſt ferreus uncinus dictus ꝙ arripiat quod in puteum cadit.

Harpe genus tali falcati.quo utebatur' mercurius

Harpyæ αρπύαι genus auium inſatiabile mandu candi græce raptrices dictæ:nam αρπάζειν græce rapere.

Hereolus:iocundus.

Hariolari.diuinare:coniectare.

Hariolor aris.

Harmonia modulatio uocis & conſonantia pluri marum uocum.pars muſicæ eſt quæ diſcernitur inter acutum & grauem.

Harpa dicta eſt a gente arporũ:qui hoc inſtrumẽtum muſicum inuenerunt.

Harpalice una ex amazonibus.

Harpe genus gladii.

Harpheton genus gigantis.

Haruſpicina:ars quam aruus tuſcus primus inuenit:cuius domus fulmine cremauit.

Haſcine:has autem.an has?

Haſena harea:aut aſas quas nos aras & laſes quos nos lares dicimus.

Haſinodiles:ſerpens ſimilis harenis:generis maſculini.

Hauens:ſtupens.amens.

Haurit:uidet.percipit:uacuat:bibit:ſorbet.

Haurit:trahit glutit ferit.

Haurio ris ſiſtunt aſſumpſit cauſa differẽtiæ : licet aſpiratione differat:actiuum eſt quartæ coniugationis.

Haud pro nõ aduerbium ponitur quando aſpiratur:& habet au diphthongum & d.

Haud ſecius:pro non minus.

Haud ſecus:non aliter.

Haud procul non longe.

Haud ne non ne?

Hauſtus hauſta hauſtum.ab haurio hauris.

Heautontimorumenos:ſeipſum crucians.

Hebal hebraice deficiens interpretatur.

Hebeo hebes:unde hic & hæc hebes hebetis po nultimam corripit.

Hebet:ſtupet.deficit.tremit.

Hebetat:obtundit:obſtupeſcit.

Hebes hebetis:ſtultus.ſtupidus.obtuſus.

Hebeſcit:qui naturæ uſu reſpicit:hebeteſcit uero qui amittit aciem.

Hebitudo:ſtupiditas:fatuitas.

Hebræus:tranſiens interpretatur.

Hebræi ab heber patriarcha dicti de cuius genere ſunt.

Hebrua:thraciæ fluuius eſt.

Hecaton græce centũ . Inde hecatõben multiplex donum.

Hecate ꝓſerpina triuia ἀπό τοῦ ἑκατόν. aut ꝙ centũ uictimis menelauſ eã placauerit:aut ꝙ inſe pultos centum annos:apud inferos recipe nolit.

Hechaſis poetica : ideſt ſuperflua uerbi repetitio exceſſio uerborum.

Hecthecæ romæ uocantur ſolaria de cænaculorũ pietibus eminẽtia ſiue meniana ab eo q primus ea inuenit:quæ nõnulli græcoꝝ uocant

Hector ris penultimam corripit:ſicut omĩa græca in or.hector ris hectoreus græce ſed abiecta ĩ hectoreus.

Heculanus eunuchus.

Hedom:thraces ex parte.

Hehu interiectio dolentis diſſyllabum:utrunque ꝓducit.

Heia age uox exhortantis aduerbium: diſſyllabũ primam producit.

Helamcadſin chaldaice:latine dicit' deus deorum ſanctorum.

Hellas regio apud Iſthmum.a noſtris græcia dr̃.

Hellines græci ab helline deucalionis filio.

Helle ſoror phryxi athamantis filia.unde helleſpõtus eſt dictus in quẽ cecidit.

Helleſpontus ſinus maris magni quod i anguſtiaſ ſeptem ſtadioꝝ ſtringitur.

Helles ſoror phryxi cum eo fugiens nouercæ inſidias conſcẽdit nauem ſignũ arietis hñtem mox naufragiũ ꝑpeſſa fratre liberato : ipſa uero mortua helleſponto nomen dedit.

Heliopolis urbs ægypti:quæ iterpretatur'ciuitas ſolis.

Heliotrophiũ nomen hærba accepit: ꝙ æſtiuo ſolſtitio floreat : & ꝙ ſolis motibus folia circũacto conuertat:unñ a latinis ſolſequia.dr̃ etiã incubum ſyluaticũ necnõ uerrucaria:ꝙ extiguat uerrucas in aqua potata uel in cataplaſmate poſita abſtergat.helios ηλιοσ græce ſol:tropos τροποσ cõuerſio.

Heliotropius gemma ſeu lapis uiridis coloris ſanguineas hñs uenas.miſſus in argẽteã peluẽ aqua plenam radios ſolis in ſanguineum & obſcurum

uertit colorem.
Helledeabarium hebraice:deuteronomion græce ſecunda lex latine.
Helix.cis.proprium nomen maioris urſæ.
Heliton heros apud latinos.
Helite nomen ſtellæ.
Helue interpretatur deus meus iſte:uel deus dominus gregis.
Helopos nomen anguis.
Heloy interpretatur deus meus.
Helorus fluuius ſiciliæ:q ſuperfūditur ſicut Nilus
Heluo:uorax:inſaciabilis.
Helluat:multum bibit.
Hellu abundi:multum bibentes:ebrioſi.
Helluel Machabæorum libro auguſtus menſis.q ſextus dicitur.
Heluus:ruffus.pallidus.uel nauſia.
Hem p repēte aduerbiū expauētis:uox iraſcentis
Hemiolius eſt cum de duobus numeris maior hēt totū minorē.& inſuper eius medietatem:ut ſunt tres ad duo & ex numero q hemiolius dr̄:naſcit ſymphonia quæ appellatur diapente.
Hemis græce ſemis.priſ.
Hemus mons macedoniæ. ideſt theſſaliæ.
Henchelia ciuitas greciæ a cadmo dicta:quia ibi conuerſus eſt in ſerpētem.nam enchelios ἔγχελιοσ græce draco dicitur.
Hepta επτα ſeptem.
Heptememeris cū tres pedes ſequitur ſyllaba.
Hex ἑξ.hexaptota nomina dicta:q per ſex caſus uarietates habeant:ut unus totus ſolus:ἑξ ſex & πλώσισ caſus dicitur.
Her interpellatur pellicius a pelle.
Heradia ciuitas in ponto ab ercule dicta.
Herbarum nomen ab aruis inflexum credit eo q terris fixis radicibus adhærent.
Hærbidus:locus hærbam habens.
Hærboſus uero qui facile generat hærbam.
Herbidus hærbæ color.
Hærbeſcit:hærbam gignit.
Herceus iuppiter dr̄ propter ſingularem poteſtatem.Nam herciſcundæ græce dicit familia.
Herciſcūdæ familiæ diuidendæ familiæ.
Herculaneus eunuchus.
Hercules duo fuerunt argiuus & oetas ηρακλησ græce latine hercules interpoſita.u.priſ.
Hercle ideſt per herculem.qui eſt medius fidius.
Hærere:arctiſſime inſidere infigi.permanere p h. ſcribitur.obſtupeſcere.ſtare.imorari.
Hæreo res hæſi hæſum.priſ.Inde dicitur hæſitotas.componitur cohæreo.inde cohærentia.inhæreo.adhereo.
Hæredipeta cōis qui hæreditatem petit.
Hæres ab ære dictus.ſoluit.n.tributum.i.æs auctoris.In hoc.n.uocabulo prima ſucceſſio hæreditatis filius & nepos ē.hic & hæc hæres heredis.
Hæreditas eſt res quæ morte alicuius ad quēpiam peruenit iure nō legata nec poſſeſſione retēta.dicta a rebus aditis.uel ab ære:qa q poſſidet agrum cenſum ſoluit.inde hæres.
Hæredium:prædiolum.inde hærediolum diminutiuum:poſſeſſiuncula.
Heremia:deſerta.
Heremus deſertus locus inacceſſus.
Heremus eſt:ubi nunq̄ habitatū eſt:deſertū uero aliquando:ſed nunc derelictum.hinc eremita.
Heremitæ hi ſūt qui anachoritæ ab hominum conſpectu remoti:nā herēus dicitur quaſi remotus.
Herenica antiqua.
Hereos bithynienſium lingua october menſis.
Hæreſis græce ab electiōe dr̄ q ſcilicet unuſquiſq ſibi eligat id quod melius ei eſſe uidet.
Hæretici dicuntur:qui de domino uel creatura ſiue de chriſto uel eccleſia praue ſentiūt:ac dehinc conceptam noui erroris perfidiam pertinaci prauitate defendunt.
Hæreticum autem facit aut dum ſcripturæ ſacræ figurata minus intelligunt myſteria:atq hiſtoriacæ ueritatis & ſpiritualis ſenſus nō conſideratur differentia:aut dum p curioſitate animus cupidus delectatur ſcire latentia.
Heri:domini:inde herilis uelut heri filius.uelut q dam dicunt minor dn̄s.i.domicellus.
Heri ad uerbium tēporis præteritam pximā diem ſignificat:unde heſternus cauſa alternitatis fecit cum debuiſſet herinus ſicut diurnus.
Herymanthus mons archadiæ.
Heridanus padus fluuius liguriæ ab heridano ſolis filio græcis dictus q & phæton nominatus eſt.
Hermafroditus.caſtratus.hoc eſt nec uir nec fœmina.
Herma:caſtratio.
Herme libellus id eſt paſtoralis.
Herma dr̄ capitellum:qd ponit ſup colūnam.
Herme ſimulacra ſūt mercurii.tm̄ caput & pedes hn̄tia.Eſt autem græcum nomen.
Hermes id eſt mercurius.hermafroditus eni quo uterq ſexus appareat:hermes ē enim mercurius & froditate uenus.
Hermones genus ſerpentium.
Herimonium anathema ideſt alienatio.
Hermon mons eſt:interpretatur anathematizatio ſcilicet peccati.hūc fœnices ſamor dicunt.amor rei ſanyr.
Hermon hebraice conſecratio interpretatur.
Hermula ſtatua ſine manibus ab herma deriuat.
Herinus fluuius lydiæ q harenas cum auro trahit
Herinus & pactolus flumina auream fundum habent.hic ſcindit frygiam a caria.
Hermenia & inde perihermenias hoc eſt de interpretatione liber ariſtotelis.
Hermes:interpres.
Hermogeniani hæretici ab hermogene dicti:qui materiam inducentes deum & matrem elemētorum eſſe eam corporarūt:quos apoſtolus elementis ſeruientes appellat.
Hernioſus ponderoſus.
Hermia ramea ramix.
Herodes primus hircanū regem ſimul & pontificem iudæorum interfecit dolo & a cæſare Augu

ſto Octauiano iudæorum regnū ſuſcepit.ut tributis pēſſet:& romano pareret imperio:cuius:xxi. anno xp̄s natus eſt.Nam.xxyii.annis regnauit q cum inter feciſſet quoſdam filios ſuos:Ariſtobolum & Alexandrum ſemetipſū interfecit.huius ariſtoboli herodes q cognominat̄ agrippa filius fuit.fuerunt autem q̄plures herodes.

Herodes felicior glorioſus interpretat̄.herodes dæ.dis.huiuſmodi.n.quæ in oy apud græcos faciūt genitiuū ſæpe apud nos fiunt primæ & tertiæ declinationis.

Heroditius græce felicius.

Herodiani qui herodem chriſtum eſſe ꝓnunciāt

Herodii aues græce:quas latini diomedeas dicūt.

Herodius græce fulica.in pſalmo ardea putatur.

Heroicum carmen dictum ꝗ uirorum fortium res & facta narrat.conſtat autem dactylo & ſpōdæo in fine trocheo:hoc herūphiriū dictum eſt prius:prior eſt omnibus metris.hūc primū moyſes in cantico deuteronomii longe ante pherecydē & homerum ceciniſſe probatur.

Heros herois uir fortis aut cælo dignus :dictus a iunone:græce.n.iuno hera dicit̄ & ideo neſcio qs filius eius heroos fuit dictus ſecundum græcorum fabulas.inde herous heroē heroū.

Heroes terrigenæ terræ filii:qa hera græce terra

Heroides maiores fœminæ dicunt̄ur.

Heros & heroos græce.heros herois latine . ſic ſimilia.

Heroicha:antiqua.

Heroici:antiqui.

Heroici uerſus conſtāt exametro catalecto :qui reciproci ſunt:quotiens ſcāſio cum uerbis deorſū ad ſummā cōſcendit:ut eſt hoc uidimus ire deū reducem ſperare iubemur in cælum qualem uidimus ire deum.

Herodion:genus accipitris.

Herus aſper & malus ſed & proprie dominns.

Heruenus genus materiæ.

Heſperia Italia ab heſpero rege dicta.

Heſperia italia & hiſpania dictæ:ꝗ græce heſpero ſtella nauigent in italiam & hiſpaniā .Nam ſi heſperiam ſolam dicis:italiam ſignificas:ſi adiicis ultimam ſignificas hiſpaniam.

Heſperides filiæ athlantis.

Heſperidū inſulæ dictæ a ciuitate heſperide.q̄ fuit in fine mauritaniæ.In quarum horti fingunt fabulæ draconem peruigilem aurea mala ſeruantē. Fertur autem ibi mare uarium ac ſinuoſis lateribꝫ eē:ut uidentibus procul lapſus anguſtos imitet̄.

Heſperus ſtella quæ ſicut quidam dicunt primo ortu apparet:occidens uero ueſperum facit in occidente apparens.

Heſperus græce lucifer latine.

Heſton:ſextum.

Heſternus na num pridianus na num ante unum diem cauſa laternitatis ab heri dictus quaſi herinus ut noctu nocturnus.

Heſus dicitur mars quorundam lingua.

Heu & heus interiectiones p h ſcribendæ ſunt.

Heus aduerbium interpellantis uel interrogantis heu uero reſpondentis.

Heu interiectio metuētis proprie:hei uero dolētis.

Heu dolentis uel reſpōdentis iteriectio:monoſyllabum eſt.uel etiā diſſyllabū metri neceſſitate.

Heuohe interiectio metuentis.

Heu heu interiectio dolentis diſſyllabū.utranquæ productam ponit boetius.

Heulbo:guttur.

Hex ἑξ græce ſex.

Hexameter uerſus quem nos ex numero pedum ſenarium uerſū uocamus.græci uero timetrum duplicatum.

Hiacynthus pulcherrimus puer ab Appolline dilectus:ex cuius cineribus flores ſūt nati eodē nomine dicti.

Hiacynthus hærba habens florē purpureū dicta a puero eiuſdem nominis:qui ī ſaltibus iter pueros flores interfectus inuentus eſt.

Hiacynthus eſt lapis cerulei.coloris aliquando nebuloſus aliquando purus ut fluctus uidet̄.& eſt lucis purpureæ quāuis cū cælo moueatur . friget in ore ſculpitur adamantes ex nomine dicit̄ floris:qui hiacynthus dicitur gemma eſt.

Hiacynthus flos aromaticus purpurei coloris.

Hiacynthina gemmata hiacynto cuius penultimā corripit perſius ſicut & ab adamas adamantinus bombix bombicinuſ chriſtallum chriſtallinus & ī ſimilibus dictionibus a græcis uenientibus.

Hiacynthus eſt ceruleus color uirore mixtus cuius decora facies mutatur ut tēporis uitā ſignificat angelica diſcretione præditam.

Hyades quinq; ſtellæ in ſimilitudine y græci.

Hyades ſignū in fronte tauri:qđ ortu ſuo pluuias facit unde hyades dn̄t:quas latini ſuculas uocāt.

Hyades aliæ ſtellæ ſunt q̄ pluuiales.

Hyades hædi.

Hyas græce pluuia uel imber:unde hyades dicuntur quia ortæ imbres ferūt: unde ſignificat ſāctos doctores & ſunt in initio tauri.

Hyare:aperire.uidere.inuadere.patere.uū inchoatiuum hiſco hiſcis.

Hians:os aperiens.ardens.amplians.

Hiatus uitiū eſt cum ſimiles uocales ac ſimiliter. longe colliſam fracturam faciunt ſic : ſuſcepiſſe liberos ſecundo omine.

Hiatus ab hio hias ſciſſura.uorago pſumptio:terræ apertio.

Hiatus proprie eſt hoīs oris apertio tranſlatu a feris quarum auiditas oris adapertione monſtrat̄.

Hiberia:hiſpania.

Hiberi hiſpani a tubal filio iaphet exorti ſunt.

Hiberia eſt etiam regio aſiæ ꝓpe ortum armeniæ iuncta.

Hiberus fluuius qui nomen hiſpaniæ dedit:eam illuſtrans.

Hiberus nomen fluuii:inde hiber hiberi per apocopam nomen gētis iuxta eū poſitæ in hiſpania quod ſolum ī hac declinatione producit er:& ex eo compoſita celtiber celtiberi.hiber uero hiberi

uel hiberus aut hiber hiberis:& pluraliter hi hiberes proprie gens ab hiberis profecta quæ ultra armeniam habitat.& apud graios dicit̃ hiber hiberos.gens hiberos hiberoi fluuius.
Hibernum inter hyemem & uernum ẽ quaſi hyeme uernũ:quod plærunq; a parte totum ſignificat hyemem.
Hibernus ab hyeme uel imbre.
Hibiſcus hærba eſt ibicibus grata ad edendum.
Hic pronomẽ.aduerbium loci.aduerbiũ producitur.nomẽ corripitur.
Hic præpoſitiuũ ẽ & demõſtratiuũ:& pro articulo accipitur & pro tunc:iſte uero demonſtratiuum is ſubiectiuum uel relatiuum.ille in loco aliquo lõge poſito:poteſt demõſtratiuũ & relatiuũ tamẽ eſſe:cum ſignificantia aliqua proferri.ut ſic.Iuppiter ille mouebat:ipſe autem & relatiuũ & diſcretiuũ.Hos.hoy hov.he .οσ.ου.οιε.græce dicitur quod latine dicitur ſui.quod in plurali facit.σφε ισ.σφῶν.σφισ ισφαι.
Hic & hæc & hoc articulorum loco accipimus in declinatione:nam in oratione ſunt pnomina:nihil enim aliquid niſi otyos.toytoy toyto ουτοσ τοῦτου τουτῶ ſignificat.ſed ideo loco articulorum ea acipimus:qa naſcunt̃ ab hoc ho.toy.to o.o.του.τω.quibus articulis & pronominibus græci utuntur.
Hiccine:hic ne.
Hicoſium cæſarienſis mauritaniæ oppidum quod hercule illac tranſeũte.xx.milia a comitatu eius diſcedẽtes conſtruxerunt.
Hiera una ex inſulis:quæ æoliæ nuncupantur:dicta q; ſit collibus eminentiſſimis.
Hierapolis ciuitas.
Hieraticis gemma ancipitis coloris.
Hieratici peregrinãtes dubii ñ habẽtes firmũ locũ
Hieraticæ litteræ ſacerdotales.
Hieremias excelſus domini interpretatur :hic hieremias a reliquiis trãſmigratorum lapidatus eſt in ægypto.uirgo fuit.
Hierolantia:merentia.
Hiroſolyma uiſio pacis interpretatur:ſic dicta a ſalomone quaſi hieroſalomonia.
Hieruſalem dicta ſale primum quã iudæi ſem filium noe quẽ dicunt melchiſedech poſt diluuium i ſyria aſſerunt:in q regnũ fuit eiuſdem melchiſedech:hanc poſtea tenuerũt iebuſæi a qbus dicta eſt iebus.ſic quoq; duobus noĩbus copulatis.i.iebus & ſalem uocata eſt hieruſalem:q poſtea a ſalomone in melius reſtaurata hieroſolyma quaſi ſalomonia dicta ẽ:poſtmodũ uero ab elio adriano reædificata helia dicta eſt.
Hieruſalẽ latine pacifica uel uiſio pacis trãſfertur.
Hiezechiel fortitudo dei interpretatur.
Hillæ:ſalciciæ uulgo.
Hillitores ſcænici.
Hillitor:ortica.
Hilliricus maior uenetia.
Hillo:aquilo.
Hilus medietas ferulæ uel pro ullo ponitur.
Hilum qcq̃ ullum apud ueteres ſignificat.
Himanus mons poſitus inter eoas & paſiardas.
Himela fluuius eſt campaniæ.
Hinc & ex hac parte:uel ex hoc tempore.exinde.aduerbium de loco.
Hinnitus:acutus clamor caballi:nomen de ſono tractum.
Hinnio is.ſtridere.acute ſonare:ut equus.
Hin menſura eſt duplex:maior decẽ & octo ſextariis minor nouem.
Hiſpanis ſcythiæ mons & fluuius.
Hipates grauiſſimæ fidiũ uoces.
Hipate hipaton.B.principalis principaliũ.Nam.hæc uox ſemper prima fuit ante q̃ proſlambanomenones.R.adderetur.unde etiã ſic interpretat̃ maxima magnaꝝ.grauiſſima grauiſſimaꝝ.
Hyperion ſol eſt.
Hipatemeſon principalis mediarum ſcilicet chordarum.E.
Hypnalis ſerpens ſomno necat.
Hypocrita græce ſimulator ĩterpretatur quia dum intus malus ſit.bonum ſe palam oſtendit.Hypo enim falſum.criſim iudicium interpretatur : tractum autem a ſpecie eoꝝ qui in ſpectaculis contecta facie incedũt.ut populum fallant.
Hipoliticæ ſtellæ errantes ſequaces ut ſol & luna.
Hyphonia diſſimilitudo.
Hippomanes proprie hærba ẽ ueneniſera:quam equi comedẽtes in amentiã conuertũtur.dicta qſi hiſpomanias ideſt eq amentia.hippos.n.græce equus dicit̃. Dicit̃ etiam uirus quod ab inguinibus equarũ diſtillat:cum mares deſiderant.
Hippochon genus poematis.
Hippodes quaſi equipodes q; equinos habeãt pedes & humanam figuram.
Hippothamus equus fluuialis dictus q; ſit equis ſimilis in dorſo:die aqua moratur.nocte ſegetes paſcit.in nilo eſt ιπποσ hippos equus eſt.ποθαμοσ fluuius quaſi equus fluuialis.
Hippodamia filia regis helidis:quæ cum multos procos iſtinctu patris curru uelociſſimo necaret pelope eam deuicit:eius auriga Myrtho decepto pactione ſua & in mare præcipitato.
Hippothamum fluuiale nauigium tardum.
Hyr caldacie latine uigil dicitur ignis.
Hira locus tenebrarum.uel porcorum.
Hiras:intima inteſtina quorum diminutione hilla dicuntur.
Hiras fratris mei uiſio interpretatur proprium.
Hircanus:indiæ mons.
Hircania nomẽ regiõis:dcã a ſilua hircania q̃ ſcyhiæ ſubiacet.hẽt ab oriẽte mare caſpium:a meridie armeniã:a ſeptẽtrione albaniã:ab occaſu hyberiam.
Hyrmos ſñia continuatæ ideſt productæ orõnis tenorem ſuum uſq; ad ultimum ſeruans.
Hyrmos dicitur conuenientia uel ſeries.
Hirobi qui ungulas non diuidit.
Hyrpices:tribuli.
Hirudo:ſanguiſuga.

Hirſi:hirſuti.
Hirſutus:aſper.uilloſus.ſetoſus.piloſus dictus. ab eo ꝙ ſit hirtus & pilis horridus.
Hirtæ aures.hirſutæ.piloſæ.ſetoſæ.
Hirtus ſonitus.
Hirtus:aſperatus hiſpidus:hiſtoriā uim corporis aſſignans.
Hirpinus mons eſt inſabinis equoꝝ bonoꝝ ferax
Hirqui.oculorum anguli.
Hirundo ſi qua pulli eius fuerint cæcitate ſuffu-ſi:habet quoddam medendi genus quo eorum lumina reformet.
Hircoſæ fūgi duriores:quos græci appellāt tagios
Hircoſus qui ſudore corporis putet.
Hircus laſciuū aīal.& feruens ſemper ad coitū:cuius oculi ab libidinē in trāſuerſū aſpiciūt:unde nomen traxit.nā hirqui ſunt oculoꝝ anguli.cuius natura adeo eſt calida:ut adamantē quē nec ignis nec ferrum domare ualēt.ſolus huius ſanguis diſſoluat.maiores hirci cyniphei dicuntur a fluuio cyniphe in libya ubi grandes naſcuntur.
Hiſagoga græce introductio dicitur eorum.ſ.qui philoſophiā incipiunt continens in ſe rōnem primarum demonſtrationum.
Hyſagogam trāſtulit in latinū uictorinus orator. cōmentūq; eius quinq; libris boetius ædidit.
Hiſauria dicta ꝙ undiq; apta auraꝝ flatibus pateat:metropolim ſeleutiā urbē habet: prouīcia eſt.
Hiſcere:os aperire:loqui.findere.
Hiſci:aperui.
Hiſcit uir loquitur eo ꝙ uelit loqui & non poſſit quaſi hiare incipiens.
Hiſco hiſcis inchoatiuum eſt ab hio hias.nō tam facit haſco.cum omnia cætera inchoatiua ſecundæ perſonæ primitiui addita co fiant.componitur.indehiſco fatiſco.
Hiſcinere:detinere.
Hiſemeria græce æquinoctium.
Hiſemerinos circulus æquinoctialis dicitur.
Hiſſera pila feriendo.
Hiſmaelitæ ab hiſmael filio habraæ,dicti:idem & ſarracini.interpretant̄ obedientes.
Hiſpida:ſpinoſa.piloſa.ſqualida.
Hyſpalim cæſar iulius condidit quā ex ſuo & romæ urbis uocabulo iulia romula nuncupauit.
Hyſpalia autem a ſitu dicta ē eo ꝙ in ſolo plauſtri ſuffixis in profundo palis locata ſit ne lubrico fūdamento caderet.
Hiſpania prius ab hyberia amne hyberia dicta:poſtea ab hiſpano hiſpania cognominata eſt.ipſa & heſperia ab heſpero ſtella occidentali.ſita autem inter africam & galliam a ſeptentrione pyrenæis montibus clauſa reliquis partibus mari concluſa oīum frugum generibus fœcunda:metallorū quoq; copioſa. Duæ ſunt hiſpaniæ:citerior quæ a ſeptentrionali plaga uſq; ad carthaginē porrigitur.ulterior quæ a celtiberis in meridiem uſq; in gaditanum extenditur.
Hiſpaniæ gemmæ quæ reperiunt̄ in littorib9 hiſpanenſis oceani. igneæ & perlucidæ.

Hyſterologia præpoſterus ſermo cū quod præcedere debet ſequit̄.dr̄ & hiſteron proteron ut hi cererem torrere parant:& frangere ſaxo.
Hiſter flumē thraciæ uel ſcythiæ:ut ſeruius dicit : q & danubius dicitur.
Hiſtoria narratio rei geſtæ:per quam ea quæ in p̄terito geſta ſunt dinoſcunt̄: dicta autem græce hiſtoria απο του ιστορειν idest uidere uel cognoſcere.Apud ueteres enim nemo ſcribebat hiſtoriam niſi is qui interfuiſſet.hiſtoriæ genus triplex eſt:effemeris.kalendaria.annalis.
Hiſtoricus qui hiſtoriam ſcribit pantominius.
Hiſtoriographi hiſtoriaꝝ auctores qui hiſtorias. ſcribebant.Nam γραφω græce ſcribo.
Hiſtoridio hiſtoriam motu corporis aſſignans.
Hiſtorio uel hiſtorio ſcænicus ſaltator ioculator.
Hiſtriōes ſunt:qui muliebri indumēto geſtus impudicarum fœminaꝝ exprimebant.hi etiam ſaltando hiſtorias demōſtrabant.dicti autem ſunt ſiue ꝙ ab hyſtoria id genus ſit adductū ſiue qd̄ perplexas hiſtoriis fabulas exprimeret:dicti q̄ſi hiſtorione .
Hiſtriam hiſter amnis uocauit qui eam influit ipſe eſt & danubius.habet autem a ſeptentrione pannoniam.
Hiſtri gens quæ originem a locis ducit:qui miſſi ad argonautas perſequendos ut a ponto intrauerunt hiſtrum uocabulo amnis quo a mari cōceſſerant appellati ſunt.
Hiſtrix:quadruplex.ſpinoſus.
Hytis filius prognes quem ipſa occidit deditq; mā ducari patri Tereo ſcilicet marito ſuo qui uim philomenæ intulerat ſorori ſuæ : linguamq; abſtulerat.
Hyades uernali tempore naſcunt̄ dictæ απο του υειν quod eſt pluere.Nam pluuiæ græce dicuntur.
Hyalin eſt uitium unde hyalinus ſplendens.
Hyaſpis de græco in latinum uiridis gemma īterpretatur.Hyas quippe uiride pinaris gemma dicitur.
Hyaſpis colore uiridi profert nitorem fidei:quæ in perfectis hominibus nunq̄ penitus marceſcit cuius forti præſidio reſiſtit diabolo.
Hyatides lapis & fuluus & rotundus intra ſe aliū habens lapidē:cuius crepitus ſonorus eſt:ſed tū ſapientes dicunt id eſſe quendā ſpiritum.hyatides ipſe eſt emendros gemma ab aqua uocata. Exūdat enim aqua ita:ut clauſam in eo putes fōtaneam ſcaturientem.
Hydaſmon humor hydropicorū.græcum eſt.
Hydaſpes fluuius mediæ.
Hydor ὕδωρ græce aqua.
Hidra quod ex aqua genita uideretur.Nam fertur fuiſſe multorum capitum ſerpēs.i.nouem cuius uno abſciſſo capite ab hercule pro eodem naſcebantur tria:ſed hoc fabuloſum eſt. Nam conſtat hydram locum fuiſſe uomentem aquas : quem hercules exardēs exſiccauit.
Hydra ſignum cum coruo & cratere figuratur.

Hydria uas aquarū dicta: ꝙ hydor græce aq̄ dicat.
Hydrocelicos aqua circa teſticulos coacta.
Hydrophoba aquæ meatus: hydor.n.aquam: phobon tumorem græci dicunt: hunc morbum latini lymphaticum uocāt. fit aūt ex canis rabidi morſu aut eius ſpuma: quam ſi homo aut a beſtia teti gerit. uel dementia replerur. uel ī rabiem uertitur
Hydorbia periculoſa paſſio ideſt hydrophoba.
Hydroliæ dicuntur fiſtulæ: quæ in organo fiunt dictæ ab hydor quod ē aqua ꝙ ex aqua & aere ſonū reddat. aulæ uero fiſtulæ organales.
Hydroleon aqua oleo roſeo mixto
Hydromantia diuinatio per aquā. In aquæ enim inſpectione umbraſ dæmonū euocare perhibent Quod genus diuinatiōis a perſis allatum fertur. Quattuor genera diuinationis Varro eſſe dixit terram: aquā aerem ignē. hinc geomātiam hydromantiam: æromantiam: pyromantiam.
Hydromelle aqua ex melle.
Hydromellum dictū: ꝙ ſit ex aq̄ & malis macrāis.
Hydrops pis morbus dictus ab aquoſo humore cutis. ſubcutaneus enim morbus eſt. hydrop: corum duæ ſpecies totius corporis & uentris: quarꝫ prima leuco fleumantia & hipoſaren appellantᷣ Secūda ī duas diuiditᷣ ſpecies aſcites & tympāites hydropicorū ē quo magis biberit eo magiſſitire.
Hydri: ſerpentes aquatici.
Hydrini: ſerpentini.
Hydra ut poetæ fingunt draco fuit multorum capitum in lerna palude archadiæ.
Hydromantes qui ex aqua diuinant.
Hydrus aq̄tilis ſerpēs: a quo dicti obturgeſcūt cuius morbū boō dicunt: eo ꝙ fimo bouis medeᷣ.
Hyenes fera bellua ſpeluncam habens.
Hyeratica genus carthæ: quæ ad ſacros libros eligabatur ſimilis auguſtæ ſed ſubcolorata.
Hierobotane. i. plātago:
Hyle proprium fluuii uel inſulæ.
Hylen græci uocant materiam: quæ gignendi cauſas rebus omnibus dediſſe exiſtimatur.
Hylen uocant reꝝ quandā primā materiam nullo ꝓrſus modo formatam: ſed oium corporaliū capacem: ex qua uiſibilia elementa formata ſūt unde & eius deriuatione uocabulū acceperunt. hāc poetæ ſyluā nominauerunt: quia materiæ ſiluaꝝ ſunt. uerum in hoc errant quidam gentiliū: ꝙ eā tanq̄ coæternam deo coniūgūt: ut hæc ab illo nō ſit quis ab illo formetur. quod alienū eſſe a ueritate ipſa ueritas docet. De hac enim ſcriptura eloquitur ſic. Qui feciſti mundum de informi materia. ſed materia facta eſt de nihilo. mundi aūt ſpecies de iformi materia. quæ quidem ex nihilo facta præceſſit: tamē rex ex ſe factas non æternitate ſed. ſola origine ſicut ſonus cantum. Nam qui uiuit in æternum creauit omnia ſimul.
Hyleon dolor ualidus & acutus & obuolutio inteſtinorum.
Hylion ideſt anima mundi.
Hylorhodon roſa agreſtis.
Hyphe copulatio una ex proſodiis eſt.
Hyetos græce pluuia.
Hymenedeum conſtat diametro caralecto ut eſt ignea ſidera.
Hymetus mōs eſt Athenis uicinus: melle optimo fertilis iuxta quem habitauit ſocrates.
Hymeneus dormitans.
Hymen deus apud gentiles ſolitus in nuptiis inuocari: de quo Catullus hymē hymen o hymē ades & ouidius hymen hymen hymenæa uocant: hymenæa frequentant.
Hymen græce uirginalis membrana inteſtinorū hic hymen huius hyminis producit en.
Hymenæus deus nuptiarū a quodam hymenæo qui proſpere uſus eſt nuptiis. uel ab ὑμην q̄ mēbrana uirginitatis eſt clauſtrum.
Hymen græce dicitur membranula mulieris ideſt purpuræ: unde hymenæus dicitur.
Hymenæi iuſti nuptiaꝝ thori.
Hymnos carmē in laude dei ὑμνῶ hymno eſt laudo. uñ theſiodus librū cui εργα και ημεραι ita cœpit μουσαι πιεριηθεν αοιδῃσι κλειουσαι δευτε δι εννεπετε σφετερον πατερυμνειουσαι. Hymnos primus dauid propheta in laudem dei cōpoſuiſſe manifeſtum eſt. dei apud ge tiles e quibus orpheus multos cōpoſuit.
Hymnus eſt canticum laudātiū: ꝓprie autē hymni laudem dei continent. ſi ergo ſit laus & nō dei & non cantetur. non eſt hymnus. hos primus ut diximus: Dauid compoſuit. tum alii ꝓphetæ ſicut & tres pueri. ſed ipſiuſ domini & apoſtoloꝝ habemus exēpla. In his primus hylarius floruit: poſt Ambroſius Mediolanenſis eps.
Hymetus mons atticæ floribus & melle abūdans unde dicuntur hymetia mella.
Hyulcus: apertus. patens. diuiſus.
Hyomarios. græce magiſter.
Hyios ὑιὸσ græce latine filius.
Hypalage cum per contrarium uerba intelliguntᷣ ut dare claſſibus auſtros: cum uentis naues demus: non nauibus uentos.
Hypalage eſt permutatio: ut errantes ſtellæ ꝙ nos errare faciant.
Hyparticon. i. ſubſtantiuum.
Hipapante domini. præſentatio dñi in templum.
Hipapante græce obuiatio dicitur: ſimeonis uidelicet & annæ & cæterorum. hipanteſin enim græce uel hipopanteſin latine obuiare eſt.
Hypatia: conſulatus.
Hypaticus morbus iecoris paſſione dictus.
Hyp ὑπερ græca præpoſitio latine ſup uel trans.
Hyperapopha. ſuper abnegatiua.
Hyperbaton ὑπερβατον eſt tranſcenſuſ quidam uerborū ordinē turbans: cuius ſpeciel ſunt quinq; anaſtrophe: hyſterologia: parentheſis: themeſis. ſyntheſis. hyp enim ſaper: pathmos gradus eſt.
Hyperbole eſt figura fidem excedens augendi minuendiue cā: ut cādidior niue. tardior teſtudie & ſydera uerberat unda: & multiplicabo ſemē tuū ſicut ſtellas cæli. ultra. n. fidem aliquid augeᷣ: nec tamē a tramite ſignificādæ ueritatis erratur: ſed

ut uoluntas loquentis non ſallentis appareat
Hyperbolice elate.
Hyperbole excellentia.
Hypercatalecton ubi ſuper legitimos pedes ſylla-ba creſcit ut apud Virgiliũ uulcano decoquit humorem.em.n.in fine uerſus abundauit.
Hyperbetheus macedonũ lingua october menſis.
Hyperborei montes ſcythiæ dicti ꝙ ſupra.i.ultra eos flat boreas montes undecim.
Hypchion græce paruum tugurium alto poſitum dicitur pendens ſolarium.
Hypermetrus uerſus eſt:cũ finis unius ſynaliphẽ patitur a ſequenti:ut terra latinorum ardua.
Hyperodino græce tranſgredior.
Hyperphania græce ſuperbia.
Hyperliſtotæ græce plures mali.
Hypo præpoſitio græca infra ſignificat.
Hypocauſa.ſuſibdium.
Hippocentaurum fingunt hominem fuiſſe equo mixtum ad exprimendam humanæ uitæ uelocitatem.lapithæ eñi uicti a theſſalis ita uocauerunt eoſdem theſſalos.
Hippocentauri dicti eo ꝙ primum diſcurrẽtes in bello equites uelut unũ corpus equorũ & hominum uiderentur.
Hypocondriæ:præcordia.
Hypocondriæ ilia græci uocant coſtas molles.
Hypocritæ ſimulatores dicuntur:qui iuſti eſſe nõ quærunt ſed uideri.
Hippeus:hærba gladiolus.
Hippopedes in ſcythia ſunt homines humanã formam & equinos pedes habentes.
Hippothami equi fluuiales in nilo ſunt.
Happodronum domus declinationis ad neceſſitatem & per gyrum habẽs arcus de ambulatorios ſub quos deambulant homines.
Hippodronum ubi equi currebãt.Nam ὕπποσ equus:δρομοσ curſus eſt.
Hippodronum .ſubleuata uia circi.
Hippogabis nauis in qua equos uehi ſolitum eſt
Hippuris hærba:quã latini caudã equinã uocant. hippus ut dictũ eſt equus eſt οὐρα ura cauda.
Hypodiacon græce ſubdiaconus latine dicitur.hi apud hæbreos nathinei uocantur.
Hypodiaſtole ſubſeparatum.
Hypodigma prædemonſtratio.
Hypodion græce ſcabellum uel ſubpendaneum.
Hypogæum cõſtructum ſub terra ædificium.i.antrum uel ſpelunca.
Hypographice grece deſcriptio.quæ rem declarat adhibita circuitione dictoꝝ & factoꝝ.
Hypomeſticon græce memoriale dicitur latine.
Hypopãtheos ſubminiſtrario uel humiliatio illius qui totus ubiq; eſt deus . Nã ὕπο hypo īfra παν pan totus θεοσ theos deus dicitur.
Hypoſtigme græce ſubdiſtinctio.
Hypoſtaſin dicũt græci ſubſtantiã indiuiduã Nos uero propter iopiam noĩum perſonã eã dicimus nos ſubſtantiã uel ſubſiſtentiam appellamus .
Hypotheſis uel axioma uerbũ ex uerbo. ꝓtẽtio dicitur uel rogamentũ.familiarius uero ꝓpoſitio.
Hypoteca cum res comodatur ſine diſpoſitione pignoris:pacto uel cautione ſola interueniente.
Hypothetice perſonaliter ſuppoſitiue uel cõditionaliter.
Hypotheſis cauſa dicit̃:ubi cũ certa perſona cõtrouerſia ẽ ideſt rhetorica quæſtio.
Hypotheſis rhetorica cã:q circunſtantiis cõſtat.nã theſis dialectica quæſtio ſine circunſtãtiis eſt
Hypothetici cõditionales ſyllogiſmi dicuntur ab hypotheſis:quæ duobus modis dicitur : aut eñi per quandam conditionem aliquid acqeſcit qđ fieri nullo modo poteſt:ut ad ſuum terminum ratio perducatur uelut cum res corporales materiæ formeq; concurſu ſubſiſtere demonſtramus. omnẽ formæ naturã ſubiecta materia ſi nõ re ſaltem cogitatione ſeparamus:ſed hæc nihil differt a ſimplici cathegorica aut in conditiõe poſita cõſequentia ui coniunctionis uel diſiunctionis oñdit̃:ut ſi eſt homo animal eſt in affirmatione: uel ſi eſt homo equus non eſt.in negatione: poſſunt ẽt hoc mõ cũ hõ eſt:animal ẽ.p diſiũctionem uero hoc mõ:aut hoc ẽ aut illud ẽ:aut dies ẽ:aut nox ẽ
Hyporenuſa linea obliqua pendens in aliqua pte.
Hypotheneſis dicit̃ cũ aliqua.ꝓpriis hominibus aptantur ut æneas ueneris filius & anchiſæ.
Hypotipoſion informationũ uel diſpoſitionum.
Hypozeuſis figura ubi in ſingulis ſenſibus ſingulæ ſunt clauſulæ.
Hypozeuſis eſt figura zeumæ contraria:ubi diuerſa uerba ſinguliſquibuſq; clauſulis proprie ſubiũguntur ut regem adit & regi memorat crudelitas ſtimulat ambitio deuaſtat.libido præcipitat.
Hypſipyle uxor iaſonis:unde hypſipyla dicit̃ fabubula de ea facta:
Hyems eſt:cum ſol breuiore ſoluitur circulo unde idem tempus bruma dicit̃.
Hyena beſtia:quæ concumbit ut mas & fœmina. triſyllabum eſt.hyena in africa ĩuenitur.cuius ſpina rigẽte collum nequit flecti niſi toto corpore. ſtabula ſequitur porcorum.uocabulum humãæ uocis exprimere diſcit ut hominẽ actu nocte accitũ laniet:uomituſq; mentiẽs humanos canes elle os deuorat:qui ſi umbram eius contigerit:latrare nequeũt ĩquirẽdo ſepulchra buſta eruit leuius mas caſſe ꝙ̃ fœmina capitur.ĩ oculiſ multiplex uarietas & mutatio colorum in quoꝝ pupillis lapis inuenitur qui hyenia dicitur . qui ſi linguæ hoĩs ſubditus:prædicere futura facit.Quocũq; animaliter luſtrauerit:mouere ſe non poteſt.Ideoq; magicam ſcientiam dicitur habere:cum leæna coit ĩ æthiopia:naſciturq; mõſtrum crotote noĩe . nũq̃ cõniuet aciẽ:in ore nulla gingiua.dẽs unus & par uus.capſulis clauditur.
Hylaris gaudens:apud ſe ſerenus:unde componitur exhilaro as.
Hylaris & hylarus dicit̃.
Hylarior gratioſior.hylaritas gaudium.
Hylas fluuius græciæ.
Hyliace troiane.

Hyleicum ſilueſtre.

Hylie ſatus in ſylua natus.

Hyleus & ſolus centauri quos hercules ꝓ lapithis dimicando occidit.

Hyero:diabolus.ſeruus.

Hydrus fluuius tortuoſus iuxta adriaticum mare

Hybernia inſula inter hiſpaniam & britanniam ſita lōgior ab africa in boream ſpatio porrigit' hæc propior britanniæ ſpatio terrarum āguſtior :ſed ſolis cæliq; temperie magis utilis.

Hibleus ſiculus ab hybla ciuitate i q̈ abūdāt apes.

Hybria dicitur ignobiliter & contumelioſe . uenit ab ὕβρισ quod eſt contumelia.

Hoccine:hoc uero.

Hoc ide deriuatur hornus cōponitur modetnus .i.modo hornus.

Hodie pro ozie.Nam antiqui ozie dixerunt.

Hodie ideſt hoc die & pro ſemper ponitur.

Hoeh ideſt heu.

Holocauſtum illud eſt ubi totum igne conſumit'. qd' offertur.antiqui.n.cum maxima ſacrificia administrarent:ſolebāt totas hoſtias ſacras in ſacrorū conſumere flāma:& ipſa erant holocauſtomata:holon.n.græce totum dicit'.cauma incēſio.unde holocauſtum totum incenſum.

Homelia græce uerbum dicit':qd' profertur ī populo.ad uulgus enim loquitur.

Homicida.cōponit' hominē cædens.i.occidens.

Homœos græce ſimilis uel æqualis.

Homo dictus quia ex humo eſt factus ſicut legit' in geneſi.Abuſiue.n.pronunciatur ex utraq; parte ſubſtantiæ totus homo. i . ex ſocietate animæ: & corporis græci uero hominem antropum nominauerūt eo ꝙ ſurſū ſpectet ſubleuatiſ oculis ad cælum ad contemplationē ſui artificis. Duplex ē autem interior homo anima:exterior homo corpus uocatur.homo ex diuerſis ſubſiſtit ſubſtantiis ideſt mortali & īmortali.Corpus eius diuiditur in quattuor elemēta.Ratio.n. terræ in carne eſt:humoris in ſanguine:aeris in ſpiritu:ignis in calore.Definitur autem ſic homo eſt animal rationale & mortale ſenſus diſciplinæ capax: qui ingenio ualet:artibus pollet & cognitione rerum:aut quod agere debet:eligit:aut animaduerſione qd̄ inutile ſit contemnit.

Homo ab humo dicit':inde deriuat' diminutiuum homuncio homunculus homulus homullulus. & humanus humanitas ne:niter nitus:humano humanas . componitur homicidiū homicida ſemi homo:nemo.inhumanum.

Homo in ſacra ſcriptura appellatur tribus modis per naturam faciamus hominē ad imaginem & ſimilitudinem noſtram.Per culpam : Vos aūt ſicut hoīes moriemini.i.ſicut delinquentes.Per infirmitatem:maledictus qui ſpē ſuam ponit in homine:ideſt infirmitate.

Homo aut ſignificat totum hoīem:aut mentem.

Homo Adam qui nō filius hominis.Auguſtinus.

Homogerus quidam fuit qui primus ad aratrum boues iunxiſſe fertur:qui poſtea fulmine iteriit.

Honeſtus eſt qui nihil habet turpitudinis.

Honeſtas.n.honor ꝑpetuus:quaſi honoris ſtatus:

Honorabilis:honore aptus ideſt dignus.

Honorarium uinum dicit' : qd' regibus & potentibus honoris gratia offertur.

Honorare:honorem deferre.

Honoratum ſolenne.honoribus plenum.

Honos uel honor ris.gr̄a dignitatis. collatio ī rebꝫ uel dictis præmiū.ſacrificiū uel dignitas aliqua.

Hora cū h dieꝝ eſt:ſine ea uero regionū uel finium

Hora græcum nomē eſt:tamen latinum ſonat.hora enim eſt finis temporis ſicut oræ fines ſunt maris fluuiorum uel ueſtimentorum.

Horrendus:horribilis metuendus.

Horrere:timere.

Horreo deficit futuro infinitiuo ſicut plæraq; neutra ſecūdæ coniugationis:tepere:pauere rubere: quæ ſupina nō habent.

Horreſco:pertimeſco.

Horrificare:horrorem incutere.

Horriſonum.fragoſum:cum honore ſonus.

Horrim gigantes.

Horripetæ qui horas petunt. hic & hæc horipeta.

Horizon huius orizontis:ideſt quantum ſpatii cæli uiſus hoīs ſup terrā capere pōt circa ſe in plano.

Horno tempus ſignificat nouiter & hoc āno inde hornotinus:ſicut cras craſtinus.diu diutinus.

Hornus.alnus.ſpēs arboris.hæc hornus horni

Horōtes:flumen eſt ſyriæ:

Horror:pauor.metus peccatum.inde deriuat' horridus ior ſimus . itas::bilis bilitas.biliter . horreo horreſco.

Horologium dictum:ꝙ ibi horas legamus.i.colligamus.inſtrumētum inueniēdi horas.

Horoſcopi mathematici dicti:ꝙ horas natiuitatis hominum ſpeculentur

Horoſcopus ē inſtrumentū quod rotundū & quadrū habēs circūquaq; multas diuiſiōes & medicliniū in medio:in quo duo ſunt foramina : p q̄ oēs horæ & ſtellæ cognoſcunt' unde aſtrolabius.

Horoſcopus circulus ſignorum:ubi horaꝝ fit conſideratio.

Horcatur:ſuadet animum erigit.prouocat .īſtigat.

Hortor aris cōe ē pro quo horto as hortor aris.īde hortamē hortatus hortatio.tor.tabilis. hortaticius . componit' adhortor præhortor dehortor.exhortor.cohortor.unde cohors.

Hoſcine:hos uero.

Hoſpes eſt & qui uenit & ad quē uenitur ad hoſpitādum peregrinus . hic & hæc hoſpes hoſpitis facit:licet hæc hoſpita dicatur.

Hoſpitium eſt cum aliquem in ipſo recipimus aut ab aliquo recipimur.

Hoſpito as at:hoſpitium dat.,

Hoſtiæ apud ueteres ſacrificia dicebant' quæ faciebant deuictis hoſtibus : aut anteq̈ ad hoſtes ꝑgerent:hæc & uictima dicebatur.

Hoſtia ſacrificiū quando ad hoſtes ibant : uictima cum redibant.ipſis uictis:per.h.

Hoſticus ca cū.hoſtilis inimicus.hoſtice hoſtiliter.

Hoſtilis inimicus ab hoſtis aduerſarius.
Hoſtis dicitur ab hoſtire ideſt æquare: quia iuſta
& æqua re init bellum.hinc & hoſtorium dicit̃.
Hoſtimentum dicit̃ lapis:quo exaquant̃ pōdera
Hoſtire:æquare.
Hoſtita æquata.planata:
Hoſtorium rii lignum quo modius æquat̃.
Huc aduerbium ad locum:ſignificat uer ſus nos.
inde deriuatur horſum.
Huic datiuus monoſyllabum uult eſſe
Humanitus ab hominibus factum:hu.ane uero
ad ſimilitudinem hominum ſic ſimilia.
Humanus iocundus q habet circa homines amo
rem:unde & humanitas qua iuicem nos tuemur
Humo as at:humo tegit.ſepelit:actiuum eſt.
Humeo es:neutrum.
Humatus:humo tectus.ſepultus.
Humens quod facit humidum:nō quod fit:humi
dum uero quod extrinſecus habet aliquid.
Humecto as actiuum eſt & hu meo es abſolutum.
unde humeſco.
Humectat:irrigat.uadat.humet:humidus eſt.
Humerus:ſcapula.
Humeruli:qui extremitatibus axis fiunt.
Humilis or limus humilitas.hic & hæc humilis &
hoc humile.
Humilis:abiectus.ignotus.qſi humo.accliuis dcūs
Humores principales ſunt quattuor:ſanguis: colē
ideſt fel :melancolia quod eſt nigri ſanguinis cū
felle mixto.quartus flegma ideſt rigor.
Humus terra inferior ab humore.hic humus hu-
mi:ueteres uero neutrum fecerunt.
Humus inde deriuatur homo & cætera.
Humor humidus humidior ſimus humiditas.hu
mecto as & humeo es & humeſco humilis &c.
Hunccine iſtum uero an hunc.
Hus uel chus terra in finibus Idumeæ.
Hus terra gentilium interpretatur conſiliator.

Inter fauces liquido ſpira-
mine currit:uocalis ē & cō-
ſonans.Conſonās eſt quo
tiēſcunq; ante quā libet uo
calium reperit̃ i eadem ſyl-
laba:ut iaceo ieiuniū.diſii
ceo.ioſeph.iuno.iuuo.Ali
bi uero ubiq; uocalis eſt.
Quotiēs uero iter duas uo
cales inuenit̃: pro duabus
conſonantibus habetur:ut maia:troia:quando q
dam bis ſcribi eam debere exiſtimant : ut maiia.
ſed hoc ratio non permittit q tres uocales in una
ſyllaba unq̃ ſcribantur.
Ia apud hæbreos nomē domini tantū ponitur qđ
etiā nouiſſima ſyllaba ſonat de alleluia.Ia octauū
nomē domini illoꝝ quæ apud hæbreos habent:
quod in deo tantum ponitur.
Iabin iterptat̃ ſapiēs ſēſus ſiue prudētia intellectus.
Iabus ideſt deūx.xi.uno ſubtracto de libra.
Iaceo.iacui iacuit.proſtratus eſt:cubat mortuus eſt
in plano eſt.

Iaceo cis cit ieci iactum:unde fit frequentatiuum.
Iacto.as iactus.tus.iaculū.Cōponitur abiicio.de.re
con.diſ.ad.ob.iniicio.ſub.proiicio.
Iacio is.actiuū eſt:iacior.inde iaceo es abſolutum.
Iacit.mittit.ſpargit iactat.
Iacynthus pulcherrimus puer ab appolīe dilectuſ
cuius cineribus flores ſunt nati eodē noīe dicti.
Iacynthus herba hñs florē purpureū dicta a puero
eiuſdem noīs:qui in ſaltibus inter purpureoſ flo
res interfectus inuentus eſt.
Iacynthus eſt lapis cerulei coloriſ aliquādo nebulo
ſus aliqñ purus ut fluctus uidet̃: & ē lucis purpu
reæ quis cum cælo moueat̃:friget ī ore.ſculpitur
adamante:ex noīe dicitur floris qui iacynthus di
citur gemma eſt.
Iacynthus flos aromaticus.purpurei coloris.
Iacynthina gemmatā a iacyntho cuius penultima
corripitur.
Iacob interpretatur ſupplātator:ſiue q̄ i ortu plan
tam fratris naſcentis tenuerit:ſiue q̄ eidē benedi
ctionem patris ſubripuit.
Iacobus dictus domini frater qa eſſet frater ioſeph
qui quaſi chriſti pater habebatur.
Iacobus interpretatur populus uetuſtus.
Iacobus zebei a patre dictus frater ioannis.hi ſunt
filii tonitrui qui etiā bonarges.ex infirmitate & fi
dei magnitudine nominati ſunt.
Iacobus ab herode occiſus eſt.
Iacobus īterpretatur ſupplātator:hic in hiſpania &
locis occidētalibꝰ ꝑdicauit & ſub herode gladio
occiſus ſepultus ē ī arca marmorea.viii . kal.Aug.
Iacobus alphei dicti ob diſtinctionē prioriſ a patre
dicit̃ Iſte ē iacobuſ minor q in euāgelio frater dñi
nominat̃ qa maria uox alphei ſoror fuit matris
dñi quā cleophæ ioānes noiat.licet hāc quidā aliā
cōtendāt. Iacobus alphei primus epus hieroſoly
moꝝ ab apoſtolis poſt aſcenſionē domini conſti
tutus ē:qui dum xp̄m prædicaret a iudæis de tē
plo præcipitatus lapidibus eſt obrutus:ibiq; iux
ta templū eſt humatus.Natale & ordinatio kalen
dis Ianuarii creditur.
Iacobus frater domini tātæ ſcitatis: tātæq; iuſtitiæ
& perpetuæ uirginitatis fuit:ut:ioſephus iudæo
rum hiſtoricus pp huius necem ſubuerſam hie-
ruſalem referat . hic primus eps ex iudæis hiero
ſolymæ credentis eccleſiæ:ad quem paulus cum
Tito & Barnaba pergebat.
Iactare:frequenter iacere:ſpargere.gloriari .fatiga
re.extollere.cum ſuperbia aliquid dicere.
Iactantia:ſuperbia arogantia.
Iactitat:frequenter iactat.
Iactura damnum:ſed tamen hoc differūt q̄ iactu
ram ſcientes & ultro patimur:damnū uero inſoli
to & eſt improuiſio.
Iactura ꝓprie damnū quod in mari fit dum pericli
tantes oia iaciunt.unde & iactura dicit̃.
Iactuarius eſt qui iacturam frequenter patitur.
Iaculum a iacio miſſile tælū:ut lancea uel ſagitta.
inde iaculo as at.
Iaculum:iactus uel gladius uel teſſera.

Iacolũ genus piſcatorii rætis a iactãdo dictum.

Iaculare:mittere:ſagittare.

Iaculus ſerpens uolans:exiliunt.n.in arboribus & dũ animal uiderint iactant ſe ſuper eum:& pimũt unde & dicuntur.

Iachus idem & bacchus.

Iader fluuius qui fluit a græcia in adriaricum triſyllabum facit Lucanus.

Iaphet iterpretat̃ latitudo.ex eo enim populus gẽtilium naſcit̃:quia lata eſt ex gẽtibus multitudo credentium.

Iais ideſt uniuerſalis.

Iair interpretatur illuminans.

Iam aduerbium temporis graue͂ hẽt accentum in uerſu ut oĩa fere monoſyllaba præpoſitiua:ꝓ ſeaũt acutũ niſi ecliticũ ei adiũgat̃.nã tũc acuitur:iã aduerbium tpis poſt hæc modo tranſactũ eſt.

Iambus pes dictus a græco Ιαμβιζειν qd ẽ detrahere:huiuſmodi.n.carmine oẽs inuectiones uel detractiones ſoliti ſunt dicere.Conſtat uero hic pes ex duabus ſyllabis breui & longa ut parens.

Iambica metra a iãbo pede dicta:que͂ recipiunt paribus & ĩparibꝰ locis.nã paribus locis tantũ ſuſcipiũt iambũ & tribrachũ preter nouiſſima:& apud comicos anapæſtũ.uitãdo tñ multaꝝ breuiũ iuncturam:ĩparibus uero recipiũt & heroicos pedes ideſt nõ ſolũ iambũ & tribrachũ ſed etiã dactylũ ſpondeũ & anapæſtũ.Quod metrũ non ſolũ ſenarium ſed etiã tetrametrũ iuenitur.Sic tetrametrũ recipit oĩbus locis iambũ ſpondæũ imparibus locis tñ.ultima uero ſyllaba indifferenter eſt:ut ſenex fidelis.prima credendi uia eſt abraam A ſolis ortu cardine.Deus creator omnium.

Iambelegum idem pentametrum.

Iamdudum iamdiu.paulo ante.reſpõdentis eſt aduerbium:q̃diu interrogantis.

Iannes interpretatur marinus:ſiue ubi eſt ſignum defecit.n.ſignum eius coram ſignis moyſe:unde magi dicunt hic eſt digitus dei.

Iamq;:etiam.adeo.etiam forte.

Iam:ex eo tempore.

Ianiculus mons in urbe roma trans tybetim.uel oppidum italiæ.

Ianitor:ianuæ cuſtos.

Ianitrices duorum inter ſe fratrum uxores uocantur:quaſi eandem ianuam terẽtes.

Iãtaculũ græce agratiſſima.primus cibꝰ de quo ieiuniũ ſoluit̃.unde & dr̃: nã iãtare prãdere dicit̃.

Ianto:guſto ante prandium.

Ianua a Iano quodã dicta:cui gentiles omne͂ introitum uel exitum conſecrauerunt.Eſt autẽ primus ingreſſus domus uel uillæ.

Ianus a paganis deus dicit̃:quaſi mũdi uel cæli uł menſium ianua.Duas facies iano faciũt:pp orientem & occidentem.Cum uero faciũt quadrifrontem:ad quattuor mundi partes:ſiue quattuor tẽpora uel elementa refertur.

Ianuarius mẽſis a Iano dictus uel ꝙ limes & ianua ſit anni Ipſe enim principium & finis eſt anni.

Ianuarium & februarium Numa pompilius addidit:duodecim menſibus annum cõplens.

Ianuarius græce ſed doneos.hebraice thebet.

Iapix iapigis.uentus ab occidente.

Iapigis itali filia fuit.

Iapix:uelox.

Iapis iapidis nomen fuit etoli:qui ad uenetiæ partes uenit:a quo uenetia iapidia eſt dicta.

Iapides:ſpolia.

Iacynthus eſt ceruleus uirore mixtus:cuius decora facies mutatur ut tẽperies.uitam ſignat angelica diſcretione præditam.

Iair menſis ſecundus.ideſt aprilis.

Iarus animal quod perforat crocodrillum.

Idas uocatur apud hæbreos menſis ſecundus

Iaſpis gemmæ ſpecies uiridis fulua.

Iatheos bizantinorum lingua iulius menſis.

Iath hebraice manus dicitur.

Ibyx ibicis genus quadrupedis.ibyces diæi quaſi auites eo ꝙ inſtar auis ardua teneant:& in ſublimi habitent ita ut uix humanis obtutibus cerni poſſint:qui ſi quando aduerſitatem aĩalium uel hoĩum præſenſerint:de culminibus ſaxoꝝ ſeſe ꝑcipitantes ſuis ſe cornibus illæſi ſuſcipiunt.

Ibidem:in eo loco.

Ibis ægyptiaca lingua ciconia.

Ibis auis ægyptia imunda eſt præ omnibus uolatilibus quoniam morticinis cadaueribus ſemper ueſcitur iuxta littora maris uel fluminum.

Ibis auis nili ſemetipſam purgat roſtro aquam in anum infundens:hæc ouis ſerpentium ueſcitur

Ibiſcus hærba mollis uel genus frondis qui ĩ arboribus naſcit̃:& hyeme aĩalibus cibus datur.

Ibiſcus genus uirgulti.

Ibrida dicitur natus ex ignobili pr̃e & nobili mr̃e.

Ibridem uocant qui ex apris & porcis naſcitur.

Ibus antiqui dicebant pro his illis

Icarus Dædali filius cretenſis ut fabulæ ferunt alta petens pennis calore ſolis ſolutis:mari in quo cecidit:nomen impoſuit icareum.

Icarea iſula de cycladibus una quæ icareo mari nomen dedit.hæc inter ſamum:& myconium procurrentibus ſaxis inhabitabilis ẽ & nullis finibus portuoſa dicitur autem icarum naufragio ibi interemptum nomen impoſuiſſe loco.

Icinus marinum animal.a tereſtri icino nomen traxit:quem uulgus ericium uocat.

Icio icis & ico icis penultimã pñtis corripit.ici ictus.

Icit:ferit.

Ichthyopagi gẽs oriẽtis dicti qđ uenãdo in mari piſcibus tñ alãtur.poſt idos mõtanas regiões tenẽt quos ſubactos: Alexãder piſcibus ueſci ꝓhibuit.

Icius græce piſcis.

Icon græce imago.

Icones:imagines.

Iconia:imago.

Icon ſaxum quod ſonum captãs etiã uerba loquentium imaginatur.

Icneomõ ſerpens eſt græce dictus:ꝙ odore ſuo & ſalubria ciboꝝ & uenenoſa prodat.

Icon eſt imago cum figuram ex ſimili genere cona

mur exprimere.
Icon eſt perſonaꝝ inter ſe uel eoꝝ q̄ perſonis acci-
dunt cōparatio:ut apud Vir. Nō aliter q̄ ſi miſſis
ruat hoſtibus omnis carthago.
Icoſædrum:aqua humiditas.
Icoſina:figura.
Ictericos græci noīant a cuiuſdā aīalis noie q̄d ferť
coloris fellei: hūc morbū latini arcatū dicūt: Var-
ro uero ait a colore auri appellari.idē ē & regius.
Ictericus hydropicus.
Ictus ictus:percuſſio.
Ictus cta ctum ab icio icis.
Ictus ꝓprie ſūt flagelloꝝ ab agitando dicti.
Ictuſia græce elementa.
Idia ſylua uel mons in phrygia iuxta troiam.
Idalius mons ueneri cōſecratus uel lucus in cypro
Idan græci uocant inflationem uentris.
Iccirco:propterea:
Idea exēplar ſicut plato aſſeruit cōdiſcipulis.Nam
tria principia conſtituerunt oīum.i.deū idæam.i.
exēplar.& materiā:quam græci uocant hyle.
Ideas dixerūt ipas exēplares ſpecies quæ fuerunt ī
mente diuina cū iſtas natiuas ſpēs faceret.Nam il
las idæas.in mente diuina aut in archetypo mun
do ſemper eſſe dixerunt.
Idæa dicitur mater deorum quia ī india primum
ſit uenerata a romanis.
Idæa græce exēplar:ꝓprietas cōſuetudo. forma.
Ideæ dicunť originales ſpecies rerum.
Idæas plato quaſdā eē dicebat.i.ſpecies in corpore
as:ſubſtātiaſq; conſtātes per ſe.ab aliis ſubſtātiæ
ratiōe ſeparatas ut hoc ipſum hō uel animal qui
bus idæis participātes cæteræ res aīalia uel hoīes
fierēt.at uero ariſtoteles.nullas putat eē ſubſtātias
extra ſed intellectū ſimilitudinē plurimoꝝ iter ſe
differentiū ſubſtātiale.genus putat eſſe uel ſpeciē
uel hominis uel equi uel platonis uel ciceronis.
Idea ſpecies eſt cū futura ante oculos reducimus.
Idem componitur ex id & demū:eſt aūt maſculinū
& neutrū:ſed maſculinū ꝓducit penultimā.neu
trum uero corripit:& eſt relatiuū quod interpre
tať apud græcos αὐτοσ idem ipſe uel hoc ipſū.
Identidem idem ipſum uel iteꝝ uel ipe ille iterum
atq; iterum crebro.
Identitas unitas.identidē neutrum geminatum ē
.i.idem & idem cuius obliqui deficiunt.
Iden ι Δι ὸν græce ꝓprium. inde idoma ꝓprietas.
Idæum ideſt phrygium ab ida.
Idia ἴ Δι ά græce propria.
Idida dictus:q̄d dilectus deo & amabilis:quo no-
mine dicitur Salomon.
Idylion:opus paucorū uerſuū ſicut apud theocritū
ſyracuſanum.
Idin ι Δι ν græce uidere.
Idna græce tubera.
Idſopathia grece dr̄ paſſio ex ſe ī ſe reciproca ut pe
trus diligit ſe:uľ intrinſecus ut ferueo caleo &c.
Idioma proprietas uel conſuetudo:nam ideō.i.ꝓ
prium græce uel prouerbium.
Idiota ι Δι ο τ η σ iperitus græcū ē inſcius ſtolidus.
Idiota:propria uel ruſtica lingua contentus.
Idiota:ruſticus.indoctus.ignarus ſine litteris.
Iditium interpretatur tranſiliens uel ſaliens eos.
Quoſdam enim inhærentes humo & ima cogitā
tes tranſiliuit canendo.proprium eſt.
Idolatria græce idolorū cultura:ſiue ſeruituſ.Nam
latria latine ſeruitus dicitur:quæ quantum ad ue-
ram religionē ptinet:nō niſi uni & ſoli deo debeť
Idolatra dicitur qui idola colit.cōmune eſt.
Idolum ex dolo nomen accepit:q diabolus cultū
diuini amoris uel honoris creaturæ inuexit.
Idolum eſt ſimulacrū quod humana effigie factū
& conſecratum eſt iuxta uocabuli interpretatio
nem idos enim græce formam ſonat: ab eo eſt p
diminutionem idolum deductum quod apud
nos formulam facit.Omnis igitur forma uel for
mula idolum ſe dici expoſcit:alias dicunt q igno
rant græcum.
Idoloritum:idolo datum uel immolatum.
Idoneum:perpetuum.itemerabile.acceptum.
Idris aīal q̄d in nilo flumine gigniť.hoc ferť croco
dilo dormienti per os aptū iſilire cuius inde uiſce
ra dilanians eo tandē mortuo uiuus exit.
Idros:diabolus.ſeruus.
Idrus fluuius tortuoſus iuxta hadriaticum mare.
Idume ciuitas:Idumæa regio in q̄ palmæ abūdant
Virg.primus idumæas referā tibi mātua palmaſ.
Idumææ ciuitas fœnicum. ubi palmæ abundant.
Idumæa ciuitas palm fera interpretatur terrena.
Idumææ palmæ ab idumæorum regione:ubi plu
rimæ ſunt.
Idumæi ab eodem filio eſau exorti ſunt.
Idumæus interpretať ſanguineus uel terrenus
Idus ab edendo plæriq; latinorum dici putāt:q hi
dies epularum apud ueteres eſſent.
Idus a diebus dictæ ut nonas a nundinis.
Idus græce latine cor uel medietas menſiū uel dici
tur diuiſio ruſtica lingua ab edendo.
Idus dr̄ diuiſio ſcilicet menſis.iduare enim diuide
re dr̄:unde uidua dr̄ a uiro diuiſa: ibi.n.ſequens
mēſis noīari īcipit.hæ idus pluraliter ſp declinať
uſu iduū ſicut & oīa nomina pene feſtoꝝ dierum
Iebus ipſa ē hieruſalē:ipſa & ſalem:a iebeſeis iebuſ
poſtq̄ eam cœperunt dicta.
Iebuſeus filius chanaā:a quo iebuſei.
Ieconia præparatio domini interpretatur.
Iecur ficatum.
Iecur iecoris uel iecocineris q̄d uenire uideť a ntō
ieocinis quod nō ē ī uſu & robur roboris & ebur
eboris & femur femoris generis neutri: pro u o
habent in obliquis.
Iephone interpretatur conuerſio.
Ieiunia:tenuia inteſtinorū dicunť.uñ & ieiunium.
Ieiunus na num:ſterilis infructuoſus.
Ieiunium parſimonia uictus: abſtinentiaq; ciborū
dictum ex quadam parte uiſcerū tenui ſemper &
uacua quæ uulgo ieiunium dicitur.
Ieiuniū & ſtatio dicit̄:differt tamen. Nam ieiuniū
eſt cuiuſlibet dici abſtinētia non ſecundum legē
ſed ſecundum propriam uoluntatem. Statio aūt

eſt obſeruatio ſtatutorum dierum:his tertiũ ieiu
nii genus quidam adiiciunt.quod xerophagum
ξι ρος ſicus φαγω comedo dicunt id eſt abſti
nentiam ciborum humentium.
Ieiunio4 tempora quattuor ſunt ſecundũ ſacras
ſcripturas id eſt primum quadrageſimale ex ieiu
nio moyſi:& heliæ atq; chriſti. Secundum iuxta
canones poſt pẽtecoſten alio die ĩchoatur: iuxta
quod moyſes ait:initio menſis ordinarii facietis
uobis hebdomadas ſeptem. Tertiũ quod a iudæ
is agebat' poſt tabernaculorum ſolennitatem.qd
eccleſia decimo die ſeptẽbris menſis celebrat. ſi
cut in lege ſcriptum eſt. Decimo die menſis ſepti
mi humiliabitis animas ueſtras in ieiunio. Quar
tum kalendarum nouembrium eſt.quod diuina
auctoritate & Hieremiæ teſtimõio declaratur:di
cente domino. Tolle uolumen libri:uſq; ad illud
Factum eſt in menſe nono prædicauerunt ieiuni
um omni populo.
Iemini:dexter interpretatur.
Iepte:aperiens uel apertura interpretatur.iudex in
iſrael fuit.
Iepaticæ ſacerdotales litteræ apud ægyptios.
Ier & erana hebraice iunius menſis.
Ierimias ĩterpretatur excelſus domini:pro eo ꝙ di
ctum eſt.conſtitui te ſuper gentes & regna.
Ierico ciuitas a iebuſeis condita traditur:inde & no
men traxiſſe dicit'. hæc ſubuerſa eſt a romanis cũ
Iehieruſalem obſideretur.
Ierico interpretatur luna.
Ierecuntinus murus mundi ambitus.
Ieroboam interpretatur diiudicans populum uel
diiudicans ſuper nos.ieroboam iudicatio ſine cã
populi:uel ut quidã aiũt diuiſio interpretat':qa
in regno eius diuiſus ſit populus iſrael a dauid.
Ieſſai interpretatur inſulæ holocauſtum uel ſacrifi
cium.
Ieſus hebraice.græce σωτηρ ſoter latine ſalutaris
ſiue ſaluator interpretatur pro eo ꝙ cunctis gen
tibus ſalutifer uenit.
Ieu interpretatur ipſe uel eſt.
Iphigenia ſoror oreſtis eſt.
Igitur collectio coniunctiua uel rõnalis ſicut ergo
itaq; quin:alioqn.immo.utiq;.atqn.hæc.n.p rela
tiõem colligunt ſenſum ſupradictum.
Ignarus:inſcius.rudis.
Ignarium:unde ignis excitatur.
Ignauus:ignarus uiæ.id eſt ratiõis & uitæ. uel ſine
naribus olfeciſſe enim ueteres ſciſſe dicebãt.
Ignauia:cum ignorãtur artes corporis.
Igneus eſt qui ex igne cõſtat naturaliter ut ſol
Ignitum uero quod ex accidẽti & temporaliter ut
ferrum.
Igneus:ſpiritualis.
Igneſcũt:ardeſcunt.
Ignearius:ignem cõtinens.
Ignigena:ex igne genitus.
Ignis ſacer ulcera peſſima:quæ & carbũculi.
Ignis eſt inuiolabile elemẽtum aſſumẽs cũcta quæ
capit:qui græce φλὸξ ι φῶς flox uel phos dicit'
Nam ignis ipſa ẽ flãma. Quicquid autem ignem
fouet focus eſt. Iuxta quoſdam ex igne creatur cũ
cta:cum ſine calore nihil naſcatur. ſup aerẽ purus
ignis dicitur cælum eſſe iſte uero ignis:quis natu
ra ſurſum nitẽdo incedat appetitum tamẽ in cele
ſte habẽs in ſuperiorem trãquillitatem nõ poteſt
euadere quia multo aere ſuperatur & ĩ eum con
uerſus extinguitur.
Ignis calidus & ſiccus. calore aeri ſiccitate terræ ſo
ciatur. Eſt autem acutus mobilis leuis.
Ignis dictus ꝙ nihil gigni poſſit ex eo.
Ignis ſignificat ſpiritum ſãctum ardẽtem uel chari
tatem uel tribulatiõem.
Ignitus.igneus.ignem habẽs.
Ignitus ardẽtior uel acutus.
Ignipotẽs uulcanus dictus:quod potẽtiam habe
at ignis.
Ignobilis:nõ nobilis.obſcurus.cõtemptus.
Ignominioſus q dãnatur & de exilio reuocatur.
Ignominia poteſtate alicuius compõitur. infamia
autem multorum cõſentiẽte ſermone.
Ignominia a nomẽ nomi.addita a fit ignominia.
Ignominium dictum ꝙ deſinat habere nomẽ is q
ĩ aliquo crimine depræhẽditur:quaſi ſine noie.
Ignorare.neſcire.
Ignotus:ĩfinitus.
Ignota pecunia ĩfinita.
Ignotus obſcurus.nulli notus.
Ignobilis:ĩcertus.
Ignoſco ſcis ſcit.
Ignouit:mitigauit.cõceſſit.pepercit.
Ignoſcere:parcere:quaſi nõ noſcere.
Ii pro iui ſicut ierat pro iuerat ab eo is.cuius ĩmpe
ratiuum i eat facit.
Ilas fluuius græciæ.
Ileia ſyriace ſeptember mẽſis dicitur.
Ille pronomẽ poteſt & ĩ loco aliquo lõge poſito eẽ
demõſtratiuum & relatiuum: tamẽ idem eſſe &
cum ſignificãtia aliqua ꝑferri: ut ſic iuppiter ille
mouebat.ille græce dicitur ἐκεῖνος.
Illecebroſus:fallax.ĩſidioſus.
Illecebræ ſuaſiões.uoluptates blãditiæ.
Illecebra etiam ſingulariter ĩuenitur.
Illectio.oblectatio.
Illectat:illicita perſuadet.illigat.
Illectus:ſeductus:ĩductus:omnia enim iſta fiũt ab
illicio illicis illexi illectus illecto tas.illecebra.ille
cebroſus.illectio.
Illepidum:ĩſuaue.
Illetabile:immortale.
Illætabilis ſemper triſtis.
Ilex gẽns arboris ab electo dicta.huius enim arbo
ris fructum homines primum ad uictum ſibi ele
gerũt id eſt glandem.
Ilex ilicis.inde iligna glãs.
Ilex ieitator prouocator.ab ilicio cis.communis uel
omnis generis.
Ilia exilia laterum.
Ilium a græco ιλιος αολειν idẽ uoluere quia ibi
obuoluimus nos.

k iiii

Ilia mater fuit romuli:quæ rhea uocitata eſt.
Ilian fœminini generis.
Iliaci:troiani.
Iliades troianæ matres.
Ilias:forſitan.
Ilichia lucina a loco.
Ilium troia græce ilion:inde hæc ilias iliadis & plu raliter hæ iliades.
Ilione priami filia.
Ilioſtrophon græce malua ſyluatica dicitur eadem & altea.
Illibata:incōtaminata.intacta.
Illi ſimilis ad uultū refert.illius ſimilis ad mores.
Illicet.actum eſt.ſine dubio.cōtinuo.ſcilicet.
Illico:cōtinuo.cōfeſtim.ſubito.ſtatim.aduerbium temporis.
Illicere.atrahere.decipere.prouocare i fraudem.ſe ducere.
Illicio cis illexi illectum.
Illigrinium proprium loci.
Illinc:idē.de loco ſignificat ſicut illic i loco.
Illud ad locum.illac per locum.
Ilinguis:mutus.
Illiccine ex ille & hiccine componitur pro illicine.
Illimus ſine limo clarus.
Illino.nis.illiui illitum:unctum.perfuſū.actiuū eſt.
Illyria regio uicina italiæ iuxta hadriaticū mare.
Illyricus ſinus illyriæ portus.
Illido dis illiſi illiſum:impulſum.fractum.
Illyricum regio hadriatici maris.
Illyricum generaliter omnis græciæ eſt.
Illium urbē ilus appollinis filius i phrygia cōdidit.
Ilus aſſaraci frater qui iliō condidit.unde nomē accepit.
Illua ſyriorum lingua ſeptember mēſis.
Illudetanum hebraice ſeptember mēſis.
Illuſtris nomē noticiæ eſt.dictus ꝗ clareat multis ſplēdore generis uel ſapictiæ uel uirtutis.
Illuſtris clarus.perſpicuus.manifeſtus.
Illuſtrare nobilitare.clarificare.illuminare.
Illuuies ē ſqualor.immūdicia:morbus ſordes.
Illuuies ſordidum ē.ad diluēdo ideſt lauādo.i glu uies uero uentris.
Illutus:ſordidus.
Illuminat:lumē præſtat clarificat.
Imago:umbra oſtēſio:figura ſimilitudo perſonæ.
Imago dei eſt imagiūcula ſimilitudo modica.
Imber pluuia.nūc aqua marina alias fluuialis.
Imber lēta & dēſa pluuia ομβρος græce dictus ꝗ terram inebriet.hic imber imbris.unde compōi tur.ſeptember & cætera.
Imber ad nubes & ad pluuias ptinet.
Imberbis nō bn̄ barbatus.imberbus antiquitus.
Imbecillis quaſi ſine baculo lāguidus.& fragilis.
Imbellis:infirmus nō fortis:quaſi nō bello aptus.
Imbrices tegulæ dicti quod capiāt imbres hic im brex cis.
Imbrumari dicūtur quibus faſtidium eſt ciborum broma.βρωμα.n.edacitas eſt.
Imbrutus.ſine intelligētia.imprudēs.

Imbuere:inſtruere.intimare.icipere:iniciare.
Imbuit dicitur ab ara noua primo ſacrificio deſic cata.
Imbuli dicti uel quia ſub uolumine ſunt.uel quia ſub his ambulamus ſūt enim platearum porticuſ hinc inde.
Imbumētum:documentum.
Imbutus.doctus.
Immagiſtratus:i honore poſitus.
Immanis:nō bonus.Nam mane bonum eſt uel nō manus aſſuetus ideſt immāſuetus crudelis ingēs informis.
Immane aſper:nam manū bonū antiqui dicebāt.
Immane hiſpidū.horridum.ingēs plus a mēſura.
Immanior crudelior.
Immaturum:acerbum:incōſideratū:feſtinatum.
Imerinos græce dies atq; nox æquoctialis circulus
Imerobapriſtæ:hæretici inde dicti ꝗ die ueſtimē ta & corpora lauēt.
Immemor qui oblitus eſt.ignarus uero qui iſcius.
Immendat:deprauat.
Immēſus dicitur qui omnem modum metiēdi trā ſcendit.
Immēſus dicit deus:quia cōcludit cūcta:ipſe a nul lo cōcluditur.
Imminet:altior eſt.iſtat.deſup fundit.
Immittit:iterponit.incitat.inflāmat.
Imitari:ſimulare aut ſequi.
Imitor penultimā & ante penultimam corripit.
Immobile:ſtabile.ratum firmū.
Immobilis qui penitus moueri non poteſt:immo tus uero qui nondum mouetur & tamē moueri poteſt.
Immune:improbum.culpandum uel munere libe randum.
Immodicus inanis.uētoſus.uanus.
Immodeſtus.impudēs improbus.petulās.
Immolare ueteres dicebāt:qn̄ uictimas in mole al taris ponētes ignem ſacrificii ſubiiciebāt.Nūc au tem immolatio panis & uini cōuenit.
Immolator:ſacrificator mulieꝝ ſtuprator.
Immo potius aduerbiū eligēdi.
Immo uero.hoc iam uero.
Immo cōiunctio collectiua uel ratiōalis ſic:aut ē ſa nus aut æger:ſed nō eſt ſanus.immo eſt æger.
Immortalis dicitur deus ſicut de eo ſcriptum eſt q ſolus habet immortalitatem.quia in eius naturā nulla eſt commutatio.Nam omnis mutabilis nō incōuenienter mortalis dicitur:ſecundum quod anima dicitur mori:nō quia mutetur i corpus uł in aliquam alteram ſubſtātiam ſed in ipſa ſua ſub ſtātia:quicquid alio modo nūc eſt aut fuit:ſecun dum id quod deſtitit eſſe quod erat:mortale uti q; depræhenditur.ac per hoc ſolus deus imorta lis dicitur:quia ſolus incōmutabilis.
Immortalitas:incomutabilitas.
Immūdus eſt qui cū uxore ſua dormierit:uel mor tuum tetigerit.non tn̄ ideo peccator eſt.
Immunditia uocatur omnis incontinētia genitali um membrorum.

Immunis ſine munere.
Immunis:minime munificus uel qui nō facit mu
nia ideſt officia:quia uacuus dicitur.
Immunis:intactus.illibatus.
Imon græce ceruix.
Impacta : impulſa:ab impigo gis.
Impalaſti.impugnaſti.
Impandum nota eſſe aduerbiū: ut donatus dicit.
Impās.i manu regis ſeruus dimiſſus.extraneus ē.
Impar:inæqualis.infimus:uel ſine pare. iparilitas
Impariens:ubi nihil naſcitur.
Impaſſibilis dicitur deus:quia ꝑturbatiōibus nul
lis afficitur : quibus fragilitas humana ſucum-
bit.uidelicet iracūdia iuidia & reliquis.ſed cū ira-
ſci aut tale aliquid dr̄:noſtro uſu dicitur.
Impatibile.quod quis pati nō poteſt.
Impatiens ſine fræno.
Impedire:detinere.fruſtrari:quaſi in pede dare.
Impegi:deueni.ab impigno gis.
Impendens:imminens.
Impediū:impenſum.errogatio.
Impens:græce profugus.
Impenſum:erogatū largitū uel magnum.
Impenetrabile.inacceſſibile.nō trāſibile:
Imperare:iubere.
Imperatiuus modus dictusquia ipſo iperam⁹aliis
ut faciāt aliqd uel ꝑpatiant̄ & cætera.
Imperatores apud ueteres dicebantur qui in nu
mero præerāt:poſtea uero ille ū apud quem ſū
ma rei militaris cōſiſteret ſed dum diu duces titu
lis imperatoris fungerent̄:ſenatus ceſuit iulii cæ
ſaris hoc tantum nomē eſſe:quod & ſequētes cæ
ſares habuere:ut hoc nomine diſtiguerentur a cæ
teris regibus.
Imperiū:poteſtas.iuſſio.perpetuū regnū.
Impero as unde imperator imperium : imperia-
lis iperioſus iperioſior & imperito frequentatiuū
componitur.ex in & paro.
Imperitat:frequenter imperat.
Impellicatus:concubinatus.a pellice.
Impersonalia quæ ex ſe naſcuntur deficiunt futu-
ro infinito:ut pudet.
Imperſonale uerbum dictum quia perſona ſola de
ficiat.quæ ſi addatur:perfecti uice fungitur : ut le-
gitur a me pro ego lego.
Imperſonalia uerba cum per ſe infinita ſint : perſo-
narum & numerorū adiectiōe pronominum fini
tur & loco perfectorum per oēs mūdos accipiun
tur : ut curritur a me pro ego curro : frequenter
tn̄ ſine ꝓnomine ꝓferūtur & ipſū actū ſignificant
ut curritur ad uocē ideſt curſus fit : ſed habentia
paſſiuā uocē ablt̄ō uel datiuo more paſſiuorū iū-
gūtur & intrāſitiue intelliguntur:ut currit̄ a me
uel mihi.actiuā uero hn̄tia ſi ſint a ꝑfectis uerbis
eorū cōſtructione ſeruāt:ut iuuat me qa iuuo te.
placet mihi qa placeo tibi:cætera uero datiuo co
pulant̄:& itrāſitiua ſunt.ut licet uacat libet mihi
Quæ uero nō habēt primas uel ſecundas ꝑſonas
q pauca ſūt uel datiuo iungunt̄ ut modo dictū ē
uel accuſatiuo:ut oportet illū ſcire ſicut decet illū
Nam deceo illū dicimus.Debet quoq; Imperſo
nale accipitur cum fieri iunctum & tūc maxime
ſubiūctiuum ſequitur.Debet fieri a me ut aucto-
res legant̄ : licet tamen per eclypſim datiui ea di
cere ut placet me libet uacat uel etiam ipſius ac
cuſatiui:ut placet dicere:uacat audire miſeret pu
det exceptis his quæ accuſatiuum & genitiuum
ſimul aſſumūt:pœnitet pudet piget miſeret me
illius.Duo uero cū genitiuis aliorū applicantur:
qnīq; tamen pronominum ablatiuis contru
uuntur:intereſt refert martini : mea tua ſua no
ſtra ueſtra.
Impartit:donat.tribuit.largitur:& partes dat.
Imptio & impartior dicitur e partior componitur
ſimpartio tis tiui.
Impetrare:obtinere.accipere .mereri.
Ipes is ideſt impetus ab impeto.
Impetigo:ſicca ſcabies.prominens cum aſperitate
rotunditate formæ ; & membrorum decorem
fœdat.
Impetus:animi feruor.incurſus:impreſſio.
Impetere:incurrere iſilire.
Impiger.uelox.alacer.expeditus.iduſtrius agilis.
Impilaſti conuicio . procædiſti uel caſtigaſti : ipu
gnaſti.
Impingo is it:oſtendit:incurrit.cadit : expellit.im
pellit.
Impingo gis impactum.
Impinguo uas:pinguē factio ſignificat lætificare.
Impius ꝓ infideli ponit̄:dictus ꝙ ſit pietate religi
onis alienus.
Impius qſquis a firmitate fidei recedit:peccator ue
ro qui praua actione fœdat̄.Eſt igitur omnis im
pius peccator. non omnis peccator impius . ide
pietas.
Impius in parētes:Tul.
Impius in deum: peccator in ſe:peſtilens in proxi
mum.
Implacata:intuta inſidioſa inquieta:ſuſpecta ifida.
Iaplaſtrum dictum eo ꝙ inducat̄.
Implere:ſaturare.
Implexa:innexa.
Implicare.illigare.irritirae.ipedicare.
Implico as cui implicitus.
Impliciſcere:implicare.
Implorat:cum flætu inuocat:uel rogat.inquirit.
Impluuium ſolarium irruens pluuia tectum unde
ruit pluuia.
Impolio is impoliui dratraxi.
Impolitus.imperitus aſper incompoſitus incondi
tus:detentus.
Imponere eſt rem aliquam corporalem uel incor
poralem alteri rei ſupponere . & per fraudem fa
cere dicitur uel ſimulatione decipere unde im
poſtor uocatur:cum aurum & argentum uiliori
metallo adulteratur.
Impopularis.inuſitata.
Impopulabile uero illæſum.
Importitor quidam deus a paganis agricolis habi
tus eſt.

Importunus:inquietus:qui non habet portum id eſt quietem ſine opportuno.
Importunium dicimus id quo nullum refugium nauium quaſi nullus portus.
Impoſtura fraus:quaſi ſuperimpoſitura.
Impoſtor:ſtropharius:ſtrophoſus.
Impos:non potens puſillanimis.
Impotens.ſine potentia:interdum præpotens.
Imprecari:maledicere.deprecari.expugnare.
Imprecatur:optat.intente rogat maledicit.
Impræceps in depreſſum in profundum in præcipitium.
Improbare.obiicere criminari:uituperare.
improbus:importunus.impudens.inimicus.
Improbus dictus:ꝙ etiam inſtet prohibenti.
Improuiſus non anteuiſus: ſed ſubito. īprouidus uero non ſibi prouidens.
Imprudens:incautus:ſegnis.ſecors non prudens.
Imprudenter incōſideratæ.inſolenter īportune.
Impubes bis:puer imberbis:ephebus :cōmune.
Impudens dictus ꝙ ab eo pudicitia & pudor procul abeſt.cōuicioſus inuerecundus irreuerens.
Impudicus a podice uocatus:pudorem enim & fetorem dicit:qui turpitudinem refert.
Impudicus qui turpitudinem flagitio infert. impurus uero qui patitur.
Impudicus:ſpurcus.corruptor adulter : libidinoſus obſcænus.
Impulator concitator.
Impulit:cogit.percuſſit.impegit.
Impello is impuli impulſum actiuum impultum ꝓ impulſum.
Impurus:coinquinatus.pollutus turpis. fœdus ꝙ patitur turpitudinem.
Impune:ſine pœna.ſine uindicta.aduerbium.
Impunitus qui pœnam euaſit.impunitor inde cōparatiuum.perſius
Impunitas.uenia.
Impuratus:impurus ſemper:
Imus ima imum:nouiſſimus . infimus.extremus minimus.
Imus uero uerbum plurale ab eo is.uadimus.
In præpoſitio quando εισ uel κατα ideſt ad locū uel contra ſignificat accuſatiuo iungitur:ut in urbem uado.in adulterium ducor . inuenitur etiā pro ad cum hoc caſu:cum dicitur impulit in lat⁹ pro ad latus:quando uero ꝓ εν græca præpoſitione ablatiuo ſeruit:ut in Italia ſum : in tempore eſt in loco eſt in illo eſt.& eſt localis temporals perſonalis. in compoſitione modo eſt priuatiua:ut indoctus infirmo :modo intentiua ut in primo . Quidam dicent pro ꝓpter ut in hoc ueni:&pro cum:ut in baculo meo tranſiui: pro per ut in urbem curro.In contra retinet: nec non ad priuat & auget i præpoſitio modo ſignificat ualde:ut increpuit modo non ut inualidus:modo inter:ut benedicta in mulieribus : modo aduerſus ut tres in duo diuiduntur:modo ꝓ ſpatio tēporali:& ſignificat uſq;:ut a mane in nocte.
Ina ειvα græce ut.
Innare.natare.tranſmeare.inde innabilis non habilis ad natandum.
Innacceſſus ſus:quo non acceditur.
Inacceſſus a um participiū ſine origine uerbi . Nā accedor non dicitur.
Inachus achaiæ amnis a theſſalia exit argolicos irrigans campos.quē inachus rex a ſe nominauit.
Inhalare:redolere flagrare.
Inanis uanus:uim nullam habens. ſine cauſa cōponit̃ ex in & anus.inde fit inanio inanis & inanita componitur exinanio.
Inarime inſula regionis eiuſdē:quā alueriā uocāt
Innatum:intus natū:quod nō leuiter ſeparat̃
Inaures ab auriū foraminibus dictæ:quibus præcioſa lapidum grana dependent.
Inauſpicatus qui non eſt initiatus.
Inauſpicatio ſine requiſitione.ex improuiſo.
Incalere:ualde feruere.
Incana:ualde cana.iuuenalis.
Incanigenia:primigenia.
Incantare uerbis magicis conſtringere.
Incantator:qui artē incātandi uerbis peragit.
Incapitatum:ſine capite:
Incautus:improuidus.
Incaſturæ:tabulaꝝ compaginationes.
Incaſſū:irritū fruſtra:infructuoſum ſine cauſa.
Incelebris.deſertus.
Incendere:exurere.excitare.
Incencris:in gyro.
Incenſū dictā ꝗa igne cōſumitur dum offertur.
Incentiua:deſideria carnis:ſtimuli luxuriæ: ab incitando dicta.
Incentiuum:irritamentum.aculeus carnis. cupiditas uitiorum.
Incentor:ſuaſor.ſtimulator.ab eo ꝙ incendat.
Incentiua.incitamenta.iflāmtiōes.
Incertus.dubius:obſcurus.
Inceſſere:inquietare:redarguere accuſare.
Inceſſo is ſit inuaſit ingruit.
Incedo is inceſſi.
Inceſtare:coinquinare:polluere
Inceſtus tus.in uirgines:in uiduas ſacratas uel ꝓpinquas ſanguine conſtitutum eſt.dictum eſt āt quaſi incaſtum . nam pellicia ueneris quæ legitimas nuptias ligat : ſiquis igitur legitimi matrimonii iura uiolauerit:inceſtus dicitur.
Inceſtus a um qui facit inceſtum:inceſtus tus uero uitium.
Inciere:parere initi.a ciēdo & iuocando proximos
Inci pare.:inuoluere.
Incipit:inchoat.initium ſumit : componitur ex in &capit:quaſi incapit : ideſt initium capit . non a cœpit.
Incicta ſine cinctu:quia præcigi fortiter uterus nō permittitur.
Incircunſcriptus termino carens:qui circunclaudi nequit.
Incitare:cōmouere.ꝓuocare. cōponit̃ ex in & cito
Incitamentum : inflāmatio prouocamentum.
Inciti dicunt̃ egentes homines:quibus ſpes ultra

progrediendi ideſt proficiſcendi nulla reſtat:un de calculi qui in luſu tabulæ moueri non poſſũt: inciti dicuntur.
Incimbiles:nocibiles:uel diſcordes.
Inclamitare conuitium agere:interdum corripere.
Inclytus clarus glorioſus.inuictus illuſtris.
Inclytus græcum ē.Nã clyton græce glorioſum.
Includere:interius claudere.
Incluſibilis ad locũ.inclaudibilis ad pedem refert.
Incluuiores:qui gemmas auro includũt.
Inclemens.inexorabilis.immiſericors.crudelis.
Inclæmentia:ſæuitia.inexorabilitas.feritas aſperitas.
Iclæmentia cæli:intemperies cæli.
Inchoare:incipere.quaſi contra chaos facere.
Ichoo deriuatur a græco noīe qd ē chaos ideſt primordialis confuſio quattuor elementorum.
Inchoatiua a uerbis ſecundæ declinationis:magis poſtulãt ex regula e penultimam habere ut horreo horreſco.Nam quidam etiam conticiſco dicũt. Fiunt & ab aliis coniugationibus ſed raro:ut amaſco.hiſco labaſco.ſciſco.
Inchoatiua & meditatiua præteritis deficiunt & q̃ a præteritis fiunt & ſupinis:& quæ a ſupinis deriuantur participiis & futuro infinito ut tepeſco eſurio.inde dicta ichoatiua:quia initium actionis uel paſſionis ſignificant & cætera. Et deriuantur plærũq; a neutris abſolutam uel intrinſecus natã ſignificantibus paſſionem:quorũ plæraq; ſecundæ coniugationis ſunt:ut rubeo es rubeſco.plæraq; dicimus ideo: quia ueniunt etiam ex aliis uerbis ſed raro:ut cupio cupiſco.ſcio ſciſco.dormio dormiſco ſentio ſentiſco:labo labaſco.itegro integraſco:quod in paſſiua ſignificatione ponit̃ cum primitiuum eius ſit actiuum.amo amaſco miſereo miſereſco:uiuo uiuiſco unde reuiuiſco ueſperaſco quaſi a ueſparo as.Omnia fiunt a ſecũda perſona primitiui addita co.excepto hio hias quod hiſco facit non hiaſco.
Incola:aduena.
Inquilinus ſignum perdite patriæ.
Iuquilinus dicitur q̃diu peregrinatur.incola uero dum inuenerit ſedem.
Incolæ ab incolendo dicti:quia iam ſunt habitatores & permanentes:ſed tamen aduenticii.
Incolatus tus:peregrinationis habitatio.
Incolumis.a columna dictus.quaſi erectus:fortis.ſtabilis.unde incolumitas.
Incolumitas eſt tuta.atq; itegra ſalutis cõſeruatio.
Incommitata:ſine comite.
Incõmodũ:damnũ:diſpendium.
Incompos:impotens.
Incõptus.incultus.incõpoſitus:horridus.
Incommutabilis deus dicitur:quia ſemper idem permanet.
Inconceſſus:uetitus.non conceſſus.
Inconditus incompoſitus.inordinatus.impolitus rudis.
Incongruum:inconueniens.
Incompræhenſibilis.qui non poteſt compræhēdi

Inconſequenter:incongrue.irrationabiliter.
Inconſtans qui non eſt ſtabilis:ſed quod placet et rurſus diſplicet.
Inconſultus dictus ab eo ꝙ non accipiat conſiliũ
Incontentione:mox de repente.
Incorporeus uel icorporalis iō dicit̃ deus: ut ſpiritus credat̃ uel itelligat̃ eſſe non corpus.
Incorporalia noīa dicta quia carent corpore:unde nec uideri nec tangi poſſunt:ut pietas.
Incontinens:luxurioſus:uanus guloſus.
Increbruit.incrementum ſumpſit.
Increbreſcit:frequentat.innoteſcit.
Increbreo es increbrui:unde increbreſco.
Incrementum:nutrimentum.augumentum.ab inc reſco.
Increpare:obiurgare.
Increpitans:inclamans:clara uoce appellans inſultans.
Increpo pis increpui increpitus: repræhenſus inclamatus.
Incubi ab incubando paſſim cum animalibus dicti:qui græce panitæ dicuntur.improbi ſæpe exiſtunt mulieribus & earum peragunt concubitũ quos dæmonas gallidoſios uocant: quem autē incubonem uulgo uocant: hunc romani faunũ ficarium dicunt.
Incubi qui in eſaia piloſi a græcis uero panas uocantur.horum forma ab humana effigie incipit ſed in beſtiali terminatur: unde pagani dixerũt eum barbatum:rubicunda facie caprinis pedib⁹ quem uolunt eſſe rerum & totius naturæ deum unde pan quaſi omnia appellatur.
Incudes dicũtur quibus fabri ferrum domant.
Incus dictus ꝙ ibi aliquid cudamus ideſt feriēdo producamus:cudere.n.cædere & ferire eſt.ueteres enim non incudem: ſed intudem dicebant: ꝙ in eo metallum tundatur ideſt tendatur:ũde & tudes ideſt malleus dicitur a tundendo.
Incus iucudis cum producitur ubiq;. Nam cudo unde deriuatur ꝓducitur. fœmininũ eſt.
Iuculcare.inſultare.iactare.infundere.iterare.
Inculcare quaſi ualde calcare.
Incumbere:urgere.inſtare.
Incunabula:īfantis primordia.
Incunctanter indubitanter.
Incurioſus:ſine cura & ſollicitudine.
Incuria negligentia ab eo ꝙ curæ non ſit.
Incurſor aris incurſatur in aliquem incurrit.
Incuſamus potiores:pares accuſamus.incuſamus uerbis.accuſamus crimine uel facto.
Incutere.ingerere immittere: inicere.inſtruere cõmouere:ualde quatere.
Incutio tis incuſſi componit̃ ex i & quatio quatis.
Indagare inueſtigare.īquirere.
Indago indaginis.inquiſitio.inueſtigatio.ferarũ agitatio.ordo.
Inde de loco ſignificat.uel exide.
Indecẽter.icompoſite.
Indecliatus.ſtudioſior uigilans laborioſus.
Indecorum.ihoneſtum.

Indecor & dedecor indecoris penultima corripi-
tur:quia a decus decoris deriuatur.quanuis ſim
plex decor is apud antiquos inueniatur correpta
penultima pro decorus ra rum.
Indefeſſe.indeficienter.
Indefeſſus:infatigabilis indeficiens.
Indemnis ꝙ ſine damno uiuat:dicitur innocuus.
Indens inſerens uel demonſtrans.
Indepiciſci eſt aliquid incipere & perficere.
Indepſit.inuaſit.
Indeptus:adeptus.
Index cis ab indicando dictus.cõmune eſt.
India dicta ab indo flumine quo ex parte occiden
tali clauditur.hæc a meridiano mari uſq; ad or-
tum ſolis porrecta & a ſeptentrione uſq; ad mon
tem caucaſum peruenit habens gentes multas &
oppida inſulamq; taprobanem elephantis refer
tam.cryſan & argyren auro & argento fœcũdas.
tylen quoq; arborum fructibus nunq̃ carentem
in anno bis metit fruges:his hyemem & æſtatẽ
patitur gignit autem homines tincti coloris.cy
namomum & piper & calamum aromaticũ mit-
tit & ebur.Ibi ut diuus hieronymus ſcribit ſunt
montes aurei:quos adire propter dracões & gry
phes & immenſorum monſtra hominum im-
poſſibile eſt.
India ab occidente habet flumen indum:quod ru
bro mari excipitur a ſeptentrione monte cauca-
ſum.reliqua uero eoo & indico oceano terminã-
tur.hæc habet gentes.xliiii.abſq; inſula taproba-
ne decem ciuitates habente & abſq; reliquis inſu
lis habitabilibus plurimis.
Indicus ca cum de india:indi uero a iectã filio he
ber orti putantur.
Inicare:demonſtrare.promere.
Indicatiuus modus eſt quo indicamus uel diffini
mus quid agatur:qui ideo primus ponitur q̃a p
fectus eſt tam perſonis q̃ tẽporibus & cætera.
Indicatiuus modus dictus : quia ſignificationem
habet indicantis:ut lego legere me indico.
Indicere:fieri iubere:præcipere.
Indicium documentum ab indicando dictum ſi-
gnum argumentum.
Indicio dicta quaſi ualde dicio.Octauianus enim
auguſtus : poſtq̃ omnem ſubiugauit orbem in
tres partes diuidens præcepit ut omnis homo cẽ
ſum daret a ſeptem ãnis uſq; ad ſenem.hæc indi
cio prima facta eſt in eſaia ex quinq; annis & ut
oẽ tributum ducebatur romam.tunc urbs illu-
ſtrabat̃ lampadibus:qui annis luſtrum dicebat̃.
Seſto anno exigebatur cenſus de africa per qui
que annos & tunc item annus ille quo tributum
romæ reddebatur luſtrum noiabat̃. Vndecimo
anno ibat edictio per europam:& expletis quin
que annis quintodecimo anno effundebatur cẽ
ſus in arcã capitolii : & tunc dicebat̃ una indicio.
Cõpletis.n.xy.alia indicio incipit:de qua Macro
bius dicit indicio dcã eſt reipublicæ exactio ideſt
cenſus totius orbis in urbe roma cõpletis : & tũc
completis.xy.annis ſex diebus illuſtrabatur.
Indicio quindecim annorum eſt per quinquẽniũ
reddebant aurerum denariũ: p quinquẽniũ ar-
genteũ per quinqueniũ æreũ: unuſquiſq; pro ſe
& pro tota familia ſua : & habebat denarius illæ
decem nummos in ſe:unde & dicitur.
Indiciones romani inuenerunt:quæ p ſigulos an
nos uſq; quindecim ueniẽtes rurſus ad primi an
nos principiũ reuoluuntur.
Indicum in indicis inuẽitur calamis ſpuma adhæ
rente limo:eſt autem colore cyanei mixtura pur
pure ceruleique mirabilem reddens. Eſt & alte-
terum genus.
Indo indis indit impoſuit immiſit inſeruit.
Indicio is it.indixi indictus:quod eſt præcipere iu
bere:quaſi ualde iubere.
Indo uero indis indidi inditus.quod eſt impone
re quaſi in aliquem dare ideſt alicui.
Indico uero as quod eſt aperire quaſi interius di-
care ideſt oſtendere.
Indifferens:ſine dilatione.ſine differentia.
Indigena dictus quod inde ſit genitus.
Indigens:pauper egens.
Indiges pauper ab indigeo.
Indiges dicitur ille deus:qui ex hominibus ad cõ
ſecrationem uenit.ut æneas ita dictus qui cũ ho-
mo fuerit indiguerit:quidam dicunt a contrario
ꝙ nullis indiguerit priſc.hic indiges indigetis
ab egeo.
Indigetes proprie ſunt dii ex hominib⁹ facti qua
ſi in deo agentes.abuſiue omnes quaſi non in-
digẽtes.
Indigeſtus:incompoſitus .inordinatus . non con-
fectus cibus.
Indigeſtio quando cibus non digeritur ideſt nõ
conficitur.
Indigere.aliquando egere.
Indignari:ſtomachari.
Indignatus erectus erigens ſe.
Indignor illam rem & illa re dicimus.
Indiguus a un:indigens:pauper egenus.
Indiſcreta:nõ ſeparata.indiſtincta.
Indiſertus:ineloquẽs:iſans.
Inditus:impoſitus:immiſſus.
Indiuiduum:quod ſolui nõ poteſt.
Indiuiduum dicitur :quod ex proprietatib⁹ cõſi-
ſtit quarum collectio nõ eadẽ eſt in alio ut plato
hic.& hoc album.ſophronici filius ſi ei ſit ſolus.
Boetius de trinitate.
Indiuidua nõmodo ſupſiſtũt ſicut genera & ſpẽs:
uerum ẽt ſubſtãt.Nam neq; ipſa idigent acciden-
tibus:ut ſĩt:iformata enim ſũt iã propriis & ſpeci
ficis differẽtiis:& accidẽtibus:ut eẽ poſſit ſubmi-
niſtrãt dum ſcilicet ſubiecta ſunt: quæ genera &
ſpecies nõ habẽt:qa eis accidẽtia nõ cõtingũt.
Indocilis:q nihil diſcere põt.idoctus uero qui nõ
dum didicit & tñ diſcere poteſt.
Indoles proprie ẽ quædã imago futuræ uirtutis.
Indoles:origo nobilitas.generis incrementum ſo
boles uirtus uel bona ſpes.
Indoles indolis iuuentus incrementum : ætas iu

uenilis'quæ dolos neſcit ſine dolo.
Indole:ingenioſe aut bona ſpe.
Indolentia:ingenioſitas.
Indomitus:inuincibilis.effrænatus: impudens.
Indubitati m:non dubie.
Inductio eſt quæ rebus non dubiis captat aſſenſio nẽ eius rei quæ inſtituta eſt.huius tria ſunt mem bra primum præpoſitio:quæ ſimilitudinis oſten dendæ rei neceſſario unius inducit aut plurima rum ſecũda illatio quæ & aſſumptio dicitur q̃ cu ius cauſa ſimilitudines habitæ ſunt introducit. Tertia cõcluſio quæ aut conſenſionis illationem confirmat.aut quid ex ea cõficiatur declarat.
Inductio eſt orõ per quã fit a particularibus aduni uerſalia progreſſio hoc modo.ſi in regendis na uibus non ſorte ſed arte gubernator eligitur : ſic quoq; in regendis equis auriga:non diſſimiliter in republica princeps & ſimilia tunc & in omni quoq; re grauiter adminiſtranda non ſorte ſed ar te eligi debet rector.ſæpe quoq; multorum colle cta particularitas aliud quiddam pticulare demõ ſtrat ſic ſi neq; nauibus neq; curribus neq; agris ſorte preponuntur nec rebus quidem publicis rectores ſorte ducendi ſunt.Differt igitur a ſyllo giſmo qui ab uniuerſalibus ad particularia de currit:eſtq; in eo ſi ueris præpoſitionibus conte xitur firma & immutabilis ueritas . At inductio habet quidẽ interdũ maximam probabilitatem ſed interdum ueritate deficit:ut in hac . Qui ſcit canere cantor eſt:& qui luctari luctator:& qui ſcri bere ſcriptor quibus & ſimilis ſimul collectis in ferri põt.Qui ſcit igitur malum:malus eſt: quod non procedit.huic inductione exemplum ſuppo nitur ſicut ſyllogiſmo entymema.
Induco cis induxit inductus: intromiſſus . ad ali quid impulſus.
Induo uero induis indui indutus ideſt ueſtitus co opertus.
Induo actiuũ induor artus dicimus.& paſſiuũ eſt.
Indulgere:dare opã.præſtare uel ignoſcere.pcere.
Indulgere.inde algere.ideſt parcere uel dulceſcere
Indulgeo indulges indulſi indultũ:condonatum.
ndumentum dictũ ꝙ intus ad corpus induatur.
Indumina:indumenta.
Induperator pro imperator interpoſita du.
Induuiæ.ſpolia:ueſtitus.
Indupetit:impedit.
Induſtria doctrina.ſtudium.uigilantia ab indulge re ideſt operam dare ſtudio.
Induſtria aſſiduitas.cura.labor.ptinacia:inſtãtia.
Iuduſtrius: ſtudioſus . laborioſus . efficax . faber: agilis.
Induſtriare:docere.
Induſtria frequens exercitium circa honeſtam rẽ.
Induſior.i.induor ueſtibus uel ornor.
Indus fluuius orientis qui rubro mari excipitur. unde india dicitur.
Induſiarius ideſt ueſtiarius.
Induciæ ſunt fœderis partes : dictæ quaſi in dies otia dilationes.
Inedia:fames uel ieiunium tenuitas:faſtidium ſtu por dentium.
Inedia dicta ꝙ ſit ſine eſu.
Ineffabilis dicitur deus:non quia nõ poſſit dici ꝙ eſt fari:ſed quia finiri ſenſu & intellectu humano nullatenus poſſit:& quia de eo nihil digne dici poteſt:ineffabilis eſt:
Inefficax.ignauus.iners.piger.
Inegargatongi.i.ſecundum qualitatem.
Innectere:ligare.inuoluere.fingere .opponere.
Inhibeo es inhibui inhibitus:prohibitus.
Ininbere:uetare.
Ineluctabile:quod uinci non poteſt.
Inexplicabile tempus:quod uitari uel finiri non poteſt.
Inenodabile.quod ſolui non poteſt.
Ineptia:ſtultitia.res uana.non apta.
Ineptus:apto cõtrarius eſt.quaſi non aptus : ideſt ſtultus.
Inhærere:permanere.perſeuerare.fixus ſtare.
Inergia effectus.
Inermis arrogans.
Inergumina:dæmonica dæmonia.
Inerguminus:uexaticus qui a dæmonio arguit'.
Ineritus nomen inſulæ.
Inermis uel inermus:ſine armis.uel uiribus.
Inertia:hebetudo:ſine animi artibus.
Iners ſine arte:& ob hoc quidem nullius operis ſe gnis uero quaſi ſine igne ideſt frigidus p quod ĩ utilem accipimus.
Inerticulus:remiſſus peſſimus.
Inertioſus:piger.ſegnis.tardus.
Inerticula uua nigra q̃ græci ϭαφηλην μαυρᾶν uocant boni uini & lenis:unde quaſi iners dicit' quaſi guſtui non ſit habilis.
Ineruum:incathænatum.
Ineſco ine[illegible]s caui.illicio.
Ineo is iniui initum actiuum.
Inire:intrare.
Inexorabilis qui nullis precibus flectitur.
Inexorabilis:inflexibilis . implacabilis . immiſeri cors.
Inexpectatum:non prouiſum.
Inexpertum:non probatum.ab experior.
Inexpiabile:dictum quod non purgetur.
Inexplebilis:inſatiabilis.
Inexplorato inexperto.
Inextricabilis.inſolubilis.
Infamia dicta quaſi non bona fama.hic & hæc in famis ſine nomine.
Infamo as.
Infãdum:nec dicẽdum ſceleſte:uel nimium.
Infãs homo primæ ætatis:dictus ꝙ adhuc fari ne ſciat .nõdum enim bene ordinatis dentibus nõ exprimit ſermonẽ hic & hæc infãs grece νήπιο nepion dicũt priſ.
Infantia prima ætas quæ porrigitur in ſeptem an nos.
Infatuus.non fatuus.
Infauſtum:infelix.execrabile.

Infœcunda:ſterilis.
Infecta:non facta:uncta.colorata.infuſa.
Infelicare:infelicem facere.affligere.
Infelix ſine felicitate.miſer.
Infelicitas:miſeria.
Infenſus:iratus & offenſus.
Infeſtus:moleſtus.
Infercit:replet.cumulat..
Inferre importare.contraferre.inire.
Inferre:ſacrificium mortuorũ ſæpulturæ. debitæ.
Inferiæ dictæ ꝙ inferis fiant: nam pro mortuis fiunt.
Infermentaria ideſt tacita.diſſimulata.
Infernum nonnulli in quadã terrarum parte: alii uero ſuper terram exiſtimant:ſed tamen hoc animum pulſat:quia ſi ifernum iccirco dicimus: qa inferius iacet quod terra ad cælum eſt hic infernus ad terram eſſe debet:unde fortaſſe per pſalmiſtam dicitur:liberaſti animam meam ex inferno inferiori:ut iferus ſuperior terra.infernus uero inferior ſub terra eſſe uideatur.Et quia in apocalypſi legitur:neq; ſub terra eſſe inuentum qui dignus aperiret librum:quid obſtet non uideo: ut ſub terra infernus eſſe credatur.
Infernus cæcitas animi uel præiudicium.
Infernus eſt pars ſuperior inferi in quo quieuerũt animæ iuſtorum ante aduentum chriſti. pars uero inferior infernus in quo impiorum animæ q̃ plurimum peccauerunt tradunt de quo propheta liberaſti animam meam & inferno inferiori.
Inferus appellatur eo ꝙ infra ſit.ſicut autẽ cor animalis in medio eſt.ita infernus ĩ medio terræ eẽ perhibetur:unde in euãgelio legitur.filius hominis in corde terræ.Alias inferi a philoſophis dicuntur ꝙ animæ ibi inferuntur.
Inferus ſinus maris magni: qui italiam attingit: quem græci ionium.itali inferum uocant.
Infertio tis inferſi infertum repletum.
Infertum quod altari offertur atq; libatur uinum
Infeſtus:innocens.inquietus.
Infeſtari:obiurgare.altercari.inſectari.
Inferciale:illachrymabile.
Inficiatur:abnegat.
Inficere uero colorare.tingere:corrumpere.
Inficiari:crimen inferre.aut negare. mentiri.
Inficiæ:negationes mendacia.
Infigere:firmum ponere.
Inficiabilis.negabilis.infandus.
Inficiator:negator qui non fatetur:ſed contra ueritatem mendacio nititur mendax.
Inficiatio:negatio debitæ rei cum a creditoꝛ depoſcitur eadem & abiuratio.
Infitetur.negat.non fatetur.
Infit:cæteris deficit antiqui tamen infio dicebant incipit fari.
Infidelis qui caret firmitate: infidus uero qui fide.
Infindere :ſecare.
Infinitiuus modus dicitur quia perſonas & numeros definit.nec affectꝰ animi certos habet: & eget uno ex aliis quattuor modis.
Infinitis uerborum utimur loco nominum ſcilicet pro nominatiuo & accuſatiuo:ut bonum eſt mõſtrari digito.
Infinitum eſt interrogatiuo contrarium. ut qui q̃lis.quantus:quot quotus:cum in lectione graui accentu pronunciantur.
Infinita uerba dicuntur a defectione numerorum & perſonarum.
Infirmus dictus quaſi ſine forma ideſt colore. uel non firmus.
Iflare:flatu implere.
Inflatus tumidus:uẽtoſus:uanus:ſuperbus.
Inflectabilis:ſemper triſtis.
Infligere:imprimere.
Infligo gis iflexi iflictum:impactum : impreſſum.
Influctuat:æſtuat ſagitatur.
Informatio:iſtructio.doctrina.compoſitio.
In formare: iſtruere componere.docere.
Informis & hoc informe dictum ꝙ nõ habeat formam : ſed quod ultra formam magnitudinem habeat.
Informe:turpe:uel imenſæ formæ.inde iformitas
Infortunium:infelicitas. fortũa aduerſa. miſeria.
Infra.ab i ſignificat χάτω aduerbium & præpoſitio eſt.Ex hoc inferus uel infer & infernus infra inferior infimus.
Infrænis indomitus:ideſt qui frænis nõ regitur.
Infrequens:abſens.Nam milites cum uocati nõ affuiſſent:infrequentes uocabantur.
Infrequentia:caritas.
Infringere:tranſgredi.imminuere.
Infrontius : inſipiens. nam φρονῖσῖσ ſapientia dicitur.
Infronitus:ſine fræno.indigeſtus.
Infronite effrenate.
Infucatus:ſincerus.purus.ſine fuco.
Infula uitta ſacerdotalis alba in modum diadematis:a qua uittæ ab utraq; parte dependent:quæ infulam uinciunt.
Infulæ:ornamenta honorum:& omnium rerum & equorum phippia ſiue fræni.
Infula faſciola erat.
Infuſoriũ uł ſuffuſorium uas eſt in quo oleum ſit.
Infundere:immittere.miſcere.implere.
Infuſio:aſperſio. imiſſio.
Infuruare.infuſcare.effundere.
Ingeminat:iterat.plauſu ſæpius laudat.
Ingemere.ualde gemere. dolere.
Ingenioſus dicitur ꝙ intus uim habeat gignendi quamlibet artem.
Ingenium eſt interior uis animi quo perſæpe inuenimus quæ ab aliis nõ didicimus.dictum quaſi intus genitum uel genium id eſt naturale.
Ingenitus:innatus.naturalis.
Ingens:grãdis.infinitus.ultra gentem ſuam. Ingẽtior.Virg.
Ingenui dicti ꝙ habeant in genere libertatem nõ in facto:unde græce eugenes dicuntur:ideſt bõi generis inde ingenuitas.
Ingerere:inferre.importare. illidere.componitur

ex in & gero.
Inglorius:ſine gloria.abſq; honore.
Inglutus:infirmus.
Ingluuies uentris.ab ingluendo.
Ingluuias ei:fames gulæ.uoracitas.
Ingraminat:in gramen erumpit.
Ingrata ſine gratia.
Ingruere grauiter irruuere. cũ ĩpetu ſuperuenire
Ingruo is:inſto inuado.
Ingredi:intrare.
Inguen is neutri generis.
Inguina partes ſunt corporis iuxta pudenda latinum eſt. ĩde inguinaria.
Inhiare:ſtupide intẽdere.habere deſiderare.
Inhians:intentus.attendens.cõcupiſcẽs. inſpiciẽs
Inhibere:compeſcere.retinere. cohibere. morari. cõponitur ex in & habere.quaſi contra habere.
Inicere: immittere.inſerere.ĩponere.ex ĩ & iacio.
Inifens:dicens.
Inire:inchoare.incipere.
Inimicus:contrarius.infidelis:quaſi nõ amicus.
Inimico cas componitur ab amico cas.
Initium eſt rerũ a quo quid incipit ut fundamentũ domus.principiũ autem uerbo℞ eſt exordiũ.
Initium ab initio as uel ab ineo is deriuatur.
Initiari:ſanctificare:innouare.
Initiatus ſacratus.
Initiatus eſt:conſecrauit.obtulit.
Iniquitas ad mentis acerbitatem refertur:peccatũ uero ad prolapſionem corporis.præcedit autem ĩniquitas:ſequitur peccatum.ſed grauior iniquitas eſt tanq̃ materia:item peccatum quod admittitur:piaculum quod admiſſum expiatur.
Iniquitatis tres ſunt differentiæ:ſuggeſtionis: delectationis:conſuetudinis.totidem etiam peccati uerbi:opis: cõſuetudinis.item iniquus dr̃ ꝙ nõ ſit æquus:ſed prauis.opib⁹ maculatus q̃uis chriſtianus.ĩpius uero pro infideli ponitur: dict⁹ ĩpius ꝙ ſit a pietate religionis alienus.
Inniti:incumbere.confidere.ex in & nitor.
Iniugis:bos nunq̃ iunctus.
Iniuria:cum fit aliquid contra ordinem iuris.a ius iuri addita a fit iniuria.
Iniuriæ ſunt quæ aut. pulſatione corpus aut conuitio aures aut aliqua turpitudine cuiuſpiam uitam uiolant.
Iniurius:iniuſtus.
Iniurium.contra ius contrarium.
Iniurioſus conuiciator:inſectator.
Ino uxor regis atthamantis.
Innamipoto agræcis dicta ꝙ terræ adherẽs odorẽ pini habeat.
Innocuus:ſine dolo uel cui nocetur non nocens.
Inoxius:ſiue culpa.ſine noxa.innocens.
Innocens:nulli nocens.
Inofficioſum teſtamentum: quod fruſtra liberis exhæredatis ſine officio naturalis pietatis in extraneos reductum eſt.
Inola:corrigia libri.
noleo es iolcuit.i.creuit.iualuit. cõſueuit inhæſit
Inolita:innata naturalis quæ non deſtruitur.
Inoleo es inoleui inolitum.ab inoleui uero inoletum facit ſecundum priſc.
Innoleſcere:ſordeſcere. uel creſcere. uel in unum coniungi.uel innoteſcere.
Inomelum:uinum melle admixtum & uehementer agitatum atq; commotum.
Inhoneſta:ſine honore:uel genitalia:quia non habent eum decorem quem habent cætera membra quæ in promptu ſunt.
Inops inopis:pauper.ſine opib⁹.hic & hæc & hoc inops.
Inops qui ſine terra eſt.ops enim terra dicitur: qa opem fert fructificando.alias non ſepultus inhumatus.
Inopia:egeſtas.paupertas.
Inopinus na num:inſperatus.
Inopinatus:ſubitus. non præuiſus. innormis & hoc innorme: immane. immodicum. longum plus a menſura.
Inhorrere:expauere.uel pauorem facere.
Inhoſpita:inabitabilis.deſerta.
Innoteſcere:in noticiam uenire.
Innotuit:notum factum eſt.
Inotalgicum:oculorum humor.
In præceps: in depreſſum.in profundum. in præcipitium.
Inpræcipiti.in alto & abrupto.
Inpræſentiarum pro in præſenti ponitur.
Inquam quod futuri eſt ſolent plæriq; ponere pro præterito uel preſenti: pro inqui. inquam: dicã dixi inquam:certe dixi:
Iniquo is it inquimus inq̃ũt inq̃ſti inquies dices.
Inquio in multis deficit.
Inquit:dixit.dicit.
Inquiens:dicens.
Inque loquere Teren.
Inquies ſine quiete inquietudo.
Inquies trium generum inquietus quod q̃uis habeat in nominatiuo e correptam.in genitiuo tamen producit ideſt homo ſine quiete.
Inquietare:cõmouere.in quiete non dimitere.
Inquilinus dictus quaſi incolens aliena: non enĩ habet propriam ſedem.
Inquilini ſunt qui migrant & non perpetuo manent Aduenæ autem uel incolæ aduenticii perhibentur ſed permanentes.
Inquinatus:ſordidus.cotaminatus:
Inquino as actĩ.ideſt contamino.
Inquirimus de quibus dubitamus:quærimus uero nota.
Inqro is inqſiui tũ actĩ. cõponitur ex ĩ & quæro.
Inſania genus hærbæ. quæ ſi edatur inſaniam facit hæc uulgo milimindrum dicitur.
Inſanus furioſus uel magnus.
Inſanus eſt qui perpetuo animi furore tenetur: inſaniens uero ſubito incitatr̃ ira uel indignatione.
Inſania:furor amentia.
Inſanire:furere.incitari ira.
Inſcendit:aſcendit.

Inſcius dictus quaſi ſine ſcientia : unde inſcitia uel inſcientia.
Inſcitia eſt ſine doctrina.inſcientia uero ſine ſciētia
Inſcribere:accuſationis eſt notare.
Inſectari:inſidioſe perſequi.
Inſedit:inuaſit.occupauit.ab inſideo es.
Inſellis:ſine ictu ſellici corporis.
Inſequi:pſeq.narrare.pgere.ppiquare. pſeuerare.
Inſerere:immiſcere.interponere.
Inſero de arbore inſeui inſitum pro immitto inſerui.inſertum.
Inſertare:inſerere.
Inſertio:inſitio.cum inſeruntur arbores.
Inſecta:inſerta.indiuiſa.
Inſidiari:doloſe aliquē expectare.inſidias ponere.
Inſidior tibi.deponens.
Inſidiæ loco ſiue tælo ſiunt:fraudes doli pluralitet declinantur.
Inſidioſus dictus ꝙ inſideat. Nam ꝓprie inſidere eſt doloſe aliquem expectare:unde inſidiæ.
Inſideo actiua ꝑterito defecit:ꝓ quo utimur īſedi.
Inſideo & inſido dicitur.
Inſigne:ornamentum nobile.hic & hæc īſignis & hoc inſigne.
Inſignis:nobilis.ꝓcipuus.glorioſus.magnæ fame
Inſignior:nobilior.
Inſignitus:ornatus:deſignatus.
Inſignire:ornare.decorare.exaltare.inſignē facere uel ſignum imponere.tranſlatum ab animabus quæ nota ſignantur.
Inſigniter:egregie.nobiliter.excellenter.
Inſimulare:criminari.accuſare ficto crimine.
Inſinuare:intimare.aperire.inſerere.oſtendere.
Inſiſtere:perſeuerare.urgere.ſtatuere.
Inſiſto is inſtiti facit: ſicut & inſto inſtitum & inſtatum.
Inſitæ arbores dr̄.inſertæ uero cauſæ aut fabulæ dr̄:contra tamen inuenitur in diuina ſcriptura.
Inſicio dr̄ cū fiſſo trunco ſurculus fœcundæ arboris ſterili inſeritur:aut occulorum impoſitio.
Inſitores qui inſerunt arbores.
Inſolens:ſuperbus.importunus:moribus non cōuenines.
Inſoleſco ſcis ſcit:ſine conſuetudine facit.
Inſoleuit:illabauit.inhæſit.inualuit.
Inſomnia:uigiliæ:uel inſomnietas.
Inſomnium dictum ꝙ in ſomno tantum appareat & aliquid non ſignificet:uiſio uero quæ ſignificat.phantaſiæ nocturnæ imagines.
Inſomnium idem eſt quod ſomnium.
Inſomnis:peruigil:qui dormire non poteſt.
Inſons : innocens : inculpabilis hic & hæc & hoc inſons.
Inſpectiua dicitur ſapientia qua ſupergreſſi uiſibilia de diuinis aliquid & cæleſtibus mente ſolum modo contemplatur.
Inſperato ſubito:quod non ſperatur.
Inſpicare:faces findere.
Inſpicio cis inſpexi intus aſpexi.contēplatus ſum.
Inſpectura:uiſura ſpeculatura.
Inſpirare:qd ſubito uenit in mente deo aſpirante.
Inſtare:imminere.urgere.premere.
Inſtar dicere debemus non ad.inſtar:ut apud Virgilium:Inſtar montis equū diuina palladis arte & cætera non ad inſtar dixit.
Inſtaurare reparare ab īſtar dr̄:id eſt ſimilitudine.
Inſtauratio ē quod reparatur inſtar id eſt ſimilitudine prioris.
Inſtar magnitudo:ſimilitudo exemplum.
Inſternere cooperire.
Inſtigat immittit.hortatur incitat.
Inſtillare:paulatim infundere.
Inſtinctu:cogitatione.aſpiratione.impulſu.
Inſtitæ:paruæ lintcolæ uel uaſtalæ: unde mortuorum pollices ligantur.
Inſtitat:qui mortuum inuoluit.
Inſtititius:luctus publicus.
Inſtitor:negociator.
Inſtituere:ordinare.docere in ſtatu ponere.
Inſtituo actiuum : etiam inſtituor grammaticam dicimus.
Inſtitutio æquitatis duplex eſt.nūc.in legibus:nūc in moribus.
Inſtitutio:morum informatio.
Inſtituere : docere.componere.
Inſtructio uel conſtructio dicta ꝙ inſtringat & coercere faciat inſtructum.
Inſtrumentum eſt unde aliquid conſtruimus ut culter calamus:inſtructum uero quod per inſtrumentum efficitur ut baculus.
Inſtrumentū artis eſt:per quod ipſa ars operatur.
Inſuadibilis:incredibilis:ſine artificio.piger.
Inſubili dicti:quia infra & ſupra ſūt:uel quia inſubulantur.
Inſubula inſtrumenta tenuia.
Inſubidus:ſecurus.
Inſudare:cum ſudore quærere.
Inſueſcimus mala.aſſueſcimus uero bona.
Inſueſcere:extra conſuetudinem efficere.
Inſuetare:inſuete inuadere uel inſultanter.
Inſulæ dictæ ꝙ inſint ſitæ id eſt in mari.
Inſula dicitur terra undiq; mari circunſepta : cætera uero firma.
Inſulæ ſignificant animas uel eccleſiam dei.
Inſultare:inſilire:& de alterius iniuria gaudere.
Inſumere:finire.deuaſtare.
Inſutus:illigatus.uel non ſutus.uel impoſitus.
Intacta:intemerata.integra.uirgo.
Intaminatus:incorruptus.impollutus.integer.
Intartizare:peruertere.diſturbare.
Intarca:peruerſus.
Integer:incolumis.plenus.
Integro as.integraſco.integraſcit renouat.
Integritas:religioſitas.caſtitas.
Intelligibilia ſunt:quæ a conſpectu mentis intelligi poſſunt.
Intelligo quod antiqui interlego proferebant: intellexi enim intellectum:quod a lego componit mutauit ſignificationem.
Intelligo:ſentio.cerno intra.id eſt in mēte cogno

ſco.inde intelligentia.
Intellectus ab intellexi deriuatur quod eſt iterior
mentis conceptio earum rerum quæ uere habẽt
eſſe ut intelligantur.
Intellectus eſt præcellens ſpecies rationi .Nam al
tera ſpecies eſt opinio. & ſubdiuiditur in ſcientiã
& recordationem.Scientia uelut dei dea recorda
tio uelut de natiua ſpecie.
Intellectus ad artem refert:inde intellectualis.
Intemerare:ualde cõtĩgere.uel populari & uaſtare.
Intemerata:incorrupta.intacta:& nulla temeritate
uiolata.
Intemerabile:perpetuum.ĩmortale.inuiolabile.
Itemperantia:immoderatio.leuitas.uel audacia.
Intemperies ubi ſecuritas non eſt ad ĩtemperatio
nem temporis pertinet.
Intempeſta nox:media nox:obſcura.taciturna.
Intempeſta.i.importuna quando nihil põt agi: &
oĩa qeta ſunt.nã tempeſtiuũ eſt opportunum.
Intẽpeſta dr̃ quaſi intempeſtiuũ uigilantibus cer
tum tempus noctis eſt ideſt ante galloꝝ cantum
uel ſilentium omnino media nocte.
Intempeſtum:medium noctis tempus.
Intempeſtiuum:non temperatum.nõ ſuo tempo
re ſubitaneum.
Intendere:ad aliquid feſtinare.proponere. obdu
cere.ligare:minari criminari.raro tamen ĩ bono.
Intendit:ad aliquid tendit.ſupereminet complet.
uela tendit.
Intendo is. intendor ris. inde frequentatiuum in
tentor aris.
Intentat:intendit.multum minatur.obiicit. impu
gnat.imponit.infert.
Intenta:porrecta.
Intentus:ad audiendum paratus.
Intentio:propoſitum alicuius.uoluntas aliquid fa
ciendi.
Intercalares dies dicti ſunt.v.qui ſuperſunt duode
cim menſibus & incipiunt a nono Kal. nouẽbri
um & quinto Kal.earundem finiunt̃ iccirco dicti
qa interponuntur:ut rõ lunæ ſoliſq; cõueniat ca
lare enim ponere dr̃.intercalare interponere.
Intercalauit:interpoſuit.
Intercapedo dinis.ab inter & capio pis.
Interiectum temporis:ſpatium inter duas res.
Intercipi proprie dicitur:quod ĩterdum de medio
tollitur.uel decipi.
Interceptus proprie dicitur:qui inter duos de me
dio tollitur.
Intercilium medium.illud inter ſupercilia: quod
ſine pilis eſt.
Intercus cutis:aqua dicit̃ quod græce ύδρωψ hy
drops dicitur uel hic & hæc & hoc quaſi adiecti
uũ.Nec mirũ id obſeruare declinationem ſui ſim
plicis cutis q̃uis nominatiui terminatione muta
ta:quod in omnibus fere compoſitis fieri inueni
mu .ut cor & concors.caput & triceps. corpus &
tricorpor:excepto exanguis nis.hic & hæc exan
guis & hoc exangue huius exanguis.quomodo
omnia ſimilia.hic & hæc fortiſ & hoc forte.huiuſ
fortis.parem hñt genetiuũ noĩatiuo.nam hic &
hæc dis & hoc dite huius ditis non eſt regula.
Interdictum eſt quod a iudice non in perpetuum
ſed pro reformando nomine interim dicit̃ ſalua
propoſitione eius actionis.
Interdicere prohibere.uetare.
Interdiu:per diem.
Interdum:nonnunquam.aliquotiens.
Interrex:qui nunciat conſules.
Intereſt & refert gtõ ſolẽt adiũgi oĩum caſualium
abſq; qnq; pnoĩbus:p quoꝝ genitiuis ablatiuoſ
põimus poſſeſſiuoꝝ: ut ĩtereſt & refert: mea tua
ſua noſtra ueſtra:qbus iungit̃ cuia & ſubauditur
oĩbus re:& ẽ ſẽſus ptinet ad meã uel tuã utilitatẽ.
Interea aduerbium temporis:poteſt eſſe & loci de
riuatiuæ ſpeciei:nam ab in deriuatur ĩter ex quo
interea componitur.unde & compoſitum eſt ex
integro & corrupto:nam ea ex breui factũ eſt lon
gum niſi dicamus ꝙ ex ablatiuo componitur:ut
quapropter.
Interea loci.aduerbium loci:infra locum.
Interimo is mit:interficit.
Interemptus:occiſus.interfectus.
Interfeſſus:infatigabilis.
Interfuſa.intermixta:frequentius recurrens.
Interea græce inteſtina.unde interiti dicuntur qui
diſſolutionem uentris patiuntur.
Interibi:interea.uel interim.
Interiectio dicta:quia ſermõibus interiecta affectũ
cõmoti aĩ exprimit:ut cum dr̃ ab exultante uah.
a dolente heu.ab iraſcente he.a timẽte hem quæ
uoces quarumcunq; linguaꝝ ꝓpriæ ſunt: nec in
aliam linguam facile transferuntur.
Inreriectio fit plærũq; alia pars ut nefas.
Interiectio ab aduerbiis apud latinos ideo accipit̃
diuerſa.quia uidetur affectum ĩ ſeſe uerbi: & ple
nam motus animi ſignificationem etiam ſi non
addatur uerbum demonſtrare:licet etiam uoces
quæ cuiuſq; aĩ pulſu per exclamationẽ ꝓiiciũtur
ſignificet ut pape:etiã ſi miror non addat̃. habẽt
igitur diuerſas ſignificationes gaudii:ut euax.do
loris ut hei mihi pro & odolor.Timoris ut at at:
admirantis ut pape.interponunt & ſonitum il
litteratorum imitationes ut riſus ah he he & ph
heu ohe au.accentus earum non ſunt certi. Aliæ
quoq; partes orationis ſingulæ uel plures interie
ctiuæ.i.pro interiectione ſolẽt ꝓferri: ut infandũ
proprie tamen primitiuæ ſunt ut pape oe.
Inter ab in.hinc intra intro intus & intra quod ſpa
tium loci uel temporis uidetur ſignificare.intro
uero ad locum intus in loco.
Intra interior intimus.
Intro as.
Inter aduerbium & præpoſitio:ſignificat enim τὸ
μέταξυ ut inter reges.modo διὰ ut interrũpit.
modo ἐν:ut ora tenebant inter ſe.
Interea aduerbium loci ἐν τῷ τόπῳ. apponitur
igitur & componitur.ab inter interea deriuatur
quod ſemper eſt aduerbium.
Intericio cis interieci ĩteriectus.i.interpoſitus.

Intereo is interiuit uel interiit.id eſt periit:mortuus eſt.
Interitus:mors diſſipatio finis.
Interrita:ſine terrore.
Interlino is interlini interlitus:intermixtus'diſtinctus.
Interluit:interlabitur.profundit.
Interluuium tempus illud lunæ inter deficiētem & naſcentem.quando eſt.xxx.
Interminabilis: termino carens.
Interminia:internuncia.mediatrix .iſeparabiliter termino carens.
Intermittere: ad tempus dimittere & iterum ad idem reuerti.
Interne:ſecrete
Internus na num ſecretus occultus ta tum.
Internecio quaſi quædā hominis maxima necio mors uel pœna.internectus ti iternecio facit abiecta c cauſa euphoniæ.
Internecium bellum in quo omnes perierunt.internecium quod nec i uſu ſit nec mortuum.
Internecida eſt qui falſum teſtamētum facit:& ob id hominem interfecit.
Iternuncius.mediator.interpres.
Intereo:infundo.
Interitum.infuſum.
Interrogat:requirit.petit.
Interrogatiuum eſt quod cum introgatione profertur.ut quis qualis quantus:quot quotus:cum ſeruant ſuos accentus.
Interrogatiua nomina uel aduerbia penultimam acuunt:ut ubi eſt pamphilus? relatiua grauant interrogationi apud ueteres reſpondebatur.aut non aut etiam.percunctationi uero multa reſpōderi poſſunt.
Interologia:ꝑpoſteratio ſermonis.
Interpola ueſtis illa uocatur quæ cum ſit uetus:ad nouam ſpeciem recurſatur.
Interpolatus.iterfœdatus.uarieq; maculatus corruptus.
Interuulſus:interiectus.per interualla ſuſcatus.
Interpolare:inquinare.interrumpere.iterponere interuenire.
Interpres: mediator.medius.expoſitor.pacificator.auctor concordiæ.
Interpres huius ſimplex pres in uſu non eſt.
Interpretor aris cōmune eſt:expono.transfero.
Interpres dicitur ꝙ inter partes medius ſit duarū linguarum dum tranſfert.uel qui inter deum & hominem interpretatur:qui diuina indicat myſteria.ipſe interpres eſt.Primum autem ſcripturas ueteris teſtamēti de hebræo in græcum.lxx. interpretes tranſtulerunt:ſecūdū editionē aqla tertiam & quartam theodotion & ſymachus ediderunt.ambo iudæi proſeliti. Quinta uero uulgaris illa interpretatio:cuius auctor non apparet & ob hoc ſine nomine interpretis quinta editio appellatur.præterea ſextam & ſeptimam editionem origenes miro labore repperit:& cū cæteris ſupradictis editionibus comparauit.hi ſunt itaq; qui ſcripturas ſacras de hebræo in græcum uerterunt:quiq; etiam numerantur nam latinorum interpretum qui de græco in noſtrum eloquiū tranſtulerunt:ut meminit Auguſtinus:infinitus eſt numerus.Si cui enim inquit primis fidei temporibus ad manus uenit codex græcus:atq; aliquantulum ſibi utriuſq; linguæ peritiam ſenſit. auſus eſt ſtatim iterpretari.atq; inde accidit tam innumerabiles apud latinos extitiſſe interpretes De hebræo autem in latinum eloquium tantum modo hieronymus preſbyter trium linguarum peritus eas ſcripturas conuertit:eloquēterq; trāſfudit.cuius interpretatio merito cæteris anteferetur.Nam eſt & uerborum tenatior:& in ſententiis ueratior: & i uerbis clarior:atq; ut pote a chriſtiano interpretatio uerior.
Interſcapilium:ſpatium inter ſcapulas.
Interſecare:diuidere.ſeparare.
Interſtat:intereſt.
Interſtinguere interponere.
Interſtingo is xi interſtinctum.
Interſtitium interſtantia.interuallum uero ſpatium eſt.
Interualla ſunt ſpatia inter capita uallorum ideſt ſtipitum:quibus uallum fit unde cætera quoquæ ſpatia dicuntur alſtipitibus uidelicet.
Interualla interior:unica:hæc eſt ſuparum:qđ uulgo dicitur camiſia.
Inteſtabilis ſine fide & teſtimonio:cuius teſtimonium non ualet.
Inteſtata hæreditas eſt:quæ teſtō ſcripta non ē:aut ſi ſcripta ſit:iure tamen non eſt edita.
Inteſtina dicūtur eo ꝙ corpis interiori parte cohibentur:quæ iccirco longis nexibus in circulorū ordinata ſunt modo ſuſceptas eſcas paulatim egerant:& ſuperadditis cibis non impediantur.
Inteſtia uerborum domini myſtica mādata ſignificant.Gregorius.
Inteſtinus na num:domeſticum.intimum.
Intextus:plumatus.fabricatus.interuariatus.
Intiba hærbæ gēus cicoria dicit᷑.multas radices hēt
Intimus ma mum:interior.ſecretus.Intrinſecus.
Intimare:indicare.notum facere.ſignificare.
Intonat:increpat.tonitrus fit.
Intra dicitur ab in:ſicut inter.intus.intro.eius incrementum facit interior intimus. Sed intus & itro ſolummodo ſunt aduerbia.inter uero & itra caſualibus iunguntur.ab intra intrinſecus & iternus.ab intro.intro as.
Intractabile:aſperum.inexpugnabile.intolerabile.
Intricare: implicare.ex in & trico as:cuius penultima producitur.
Intro ad ocū.itus uero i loco.ſignificat nel de loco.
Intrio:infundo.
Intriuiſti:paraſti.infudiſti.
Introitus dicitur ꝙ per eum introimus ad eius officium:Verſus ꝙ per eū reuertimur ad itroitum
Intibus græcum nomen eſt dictus ꝙ ſit intus tophus:huius genera ſunt duo:ſubamari & dulcis ſtomacho accommodi.

Intubum ſyluaticum latini dicunt. Eſt autē genus hærbæ quam græci heliotropion dicunt.
Intudere ueteres dicebant:quod nos incudere ab incudendo ferrum.
Intueri:aſpicere.conſiderare.
Intueor eris intutus:defenſus.ueſtitus.
Intuta:infeſta.inſidioſa.inquieta.non tuta.
Inualeſcit:ſuperat.occidit.
Inualere:ſuperare.
Inualitudinarius:languens.ſine ualitudine.
Inualidus:infirmus.uitioſus.
Inuadere alienum tollere uel poſſidere: iniuſte & ui tenere.
Innuba innupta:quæ nondum nubit: licet produ catur nubit.tamen innuba pronuba īde compo ſita breuiantur.
Inuehere:importare.uel uerbis mordacioribus ſti mulare.
Inuectiua ab inuehēdo ubi mordacioribus uerbiſ aliquis repræhenditur atq; pungitur.
Inuenire eſt quæſita.reperire uero ultro occurren tia.inuenire eſt in id uenire:quod quærimus.
Inuentarius:facilis ad inueniendum.
Inuenuſtum:inhoneſtum.ſine uenuſtate.
Inuergere:infundere intus mergere.
Inuerecundus:improbus.impudens.irruens.
Inueſtis ſine ueſte:nondum enim habet ſtollam: quod eſt ſignum maritalis uirginitatis.
Inueſtigare:explorare.ſpeculari.
Inueterator dictus ꝙ ſit multum ex ueteri uſus in malitia.i.malitia uſus.
Inuia:ſine uia aſpera.ſecreta.ipſa ſunt etiam deuia inuicem ſe cauilantes.
Inuium dicitur ubi non eſt uia: deuium ubi iam fuit & modo nō eſt: uel quod de uia trahit cum ad id quis uenerit.peruiū uero uia frequens hoc inuium:extra uiam.
Inuidentia:inuidia ideſt malitia.
Inuidere:zelari:cōtra bona alicuius uidere: idem cupere.
Inuidus dicitur ab inuidendo felicitati alterius. inuidus ē qui feliciori iuidet.inuidioſus uero eſt felix ille:qui de alio iuidiā patiť.Item zelus inter dum in bonā partē accipi ſolet:cum quis nititur ea quæ meliora ſunt æmulari.inuidia uero cum quis uult aliū eē ꝙ ē:aut maioris iuidet felicitati.
Inuidia dicta a nimis intuendo felicitatem alteri us ideſt inuidendo.
Inuiolat:immolat.cædit uictimas.ſecat libat.
Inuiolatus intactus integer.
Inuiſum:odioſum:uel nunq̄ uiſum.
Inuiſere: uiſitare.reuiſere:requirere:
Inuiſibilis trinitas:quæ nunq̄ oculis mortalium ꝑ ſuam ſubſtātiam apparet niſi per ſpēm ſubiectæ creaturæ & corporeæ:Res.n.iuiſibilis eſt.i.deoq; non oculo ſed corde quærenda eſt.
Inuitus:nolens.non ſponte.
Inuitabilis:beneficus.
Inuitare:uocare.
Innuit:nutibus innotuit.

Inula quam ruſtici alam uocant.hærba eſt radice aromatica odoris ſummi cum leni acrimonia.
Innuli filii ceruorum ab innuendo dicti:qa ad nu tum matris abſconduntur in hin reperies.
Innuli uarii ſunt coloris.ſignificant chriſtū uel ſan ctum propter gratiarum uarietatem.
Inultum:non uindicatum.
Inhumatum:non ſepultum:non humo datum.
Inhumanum:deforme.nigrum. uel qui nō habet circa hoīes amorē & miſerationis affectum.
Inumbrat.occultat obſcurat.
Innumeri:infiniti.ſine numero.
Inuncauit manum appræhendit.ui manu intulit.
Inundare:augumētare.plenum eſſe.
Inundo modo abſolutam:modo actiuam ſignifica tionem habet.
Inuocat:adorat.ſupplicat.prece poſcit.
Inuolare in uolā:ideſt in manum includere furari.
Inuoluere:circundare.obſcurare.
Inuolucrum:abſconſum.occultum. dictum ꝙ ī ſe teneat inuolutum.
Inurere:infigere notas:ſicut cum ferro candēti de ſignare ſolemus.
Inuro is.inuſſi.inuſtum.
Inutilis:incōmodus.incongruus non utilis.
Ioab īterpraťinimicus prīceps militiæ dauid fuit.
Ioachin interpretatur cuius eſt præparatio dei.Ne mo autem putet eundem eſſe ioachin in princi pio danielis:q in ezechielis exordio ioachin ſcri biť.iſte enim in daniel extremam ſyllabam chim habet.ille chin.& ob hoc in euangelio ſecūdum mattheum una uidetur deeſſe generatio.
Ioachaz interpretatur robuſtus.
Ioānes baptiſta īterpretať domini gratia:eo ꝙ ſit prænuncius gratiæ ſiue initium baptiſmatis:per quod gratia miniſtratur.
Ioannes euangeliſta uaticinio quodā nomen acce pit:interpretatur.n.dei gratia uel in quo gratia. Amplius eni cæteris apoſtolis eum dn̄s dilexit hic ſortitus eſt aſiam:unde apud epheſum com moratus eſt & defunctus.
Ioannes apoſtolus & euangeliſta filius zebedei di lectus dei prædicauit aſiæ & in epheſo ſexto kal. ianuarii ſepultuſ eſt:alii dicūt octauo kalen.iulii quando & ſancti ioannis baptiſtæ feſtum eſt.
Ioas interpretatur ſperans ueldomini robur:ſiue temporalis.
Ioathan interpretatur robuſtus uel perfectus:fecit enim rectum in cōſpectu domini & portam tem pli ædificauit excelſam.
Iob dolens uel magnus interpretať pp ꝑcuſſionē iob ipſe eſt qui ioab filius iareth filii raguel filii eſau quintus ab abraham.
Iob filius zaræ de boſra rex idumæorum & ex eoꝝ genere ortus.ibi mortuus eſt ſucceſſor balæ filii beor:cuius tēpora.quis non iueniebamus ī chro nicis:colligimus tn̄ ex libro eius tertia generati one poſteriorem fuiſſe q̄ iſrael.
Iob librū qdam moyſen ſcripiſiſſe arbitrantur:alii unum ex prophetis: nōnulli ipſum iob poſtq̄ a

deo meruit conſolari.
Iocari:ludere.
Iocor aris.
Iocinora inteſtina.
Iocoſus:iocis uſus.iocum neutrum & iocus maſcu
linum.
Iocus:lepos.urbanitas.faſtiuitas.ridiculus.
Iocundus:lætus.gaudens quod ſit iocis aptus.
Iocunditas:delectatio.alacritas.amœnitas.
Iocundior:hilarior.
Iohel.interpretatur deus dominus ſiue incipiens
deo uel fuit dei:ſic eñi etymologia eius icerta eſt.
Ioadas hebraice ſonat iuſtitia domini:idem & ba-
rachias pater zachariæ.
Io filia inachi a ioue uitiata & in uaccã metu iuno-
nis mutata:a iunone uſq; i ægyptum perſecutio-
nem paſſa:ibiq; reuerſa iſis dicta colitur.
Ionas interpretatur columba ſiue dolẽs:ipſe eſt &
amathi ſareptenæ uiduæ filius . quem ſuſcitauit
helyas:iudæi dicunt.Amathi enim hebraice ue-
ritas iterpretatur ex eo ꝙ uerum helyas locutus
eſt ſicut mulier dixit . Nunc cognoui ꝙ uerbum
dei in ore tuo uerum eſt.
Ionathas iterpretatur columbæ donum uel domi
ni donum.
Ion uir fortis:& ſuo nomine athenienſes uocauit:
iones autem hi ſunt : qui & græci exorti a iuuan
filio iaphet.
Ionia eſt una pars græciæ.
Ionia & caria regiones aſiæ minoris:quas iterſecat
meander.
Ionica una ex linguis græcoꝝ eſt.
Ionice genus rotundarum colũnarum.
Ionium mare dictum ꝙ io a ioue cõpreſſa & a iu-
nonis inſtinctu in uaccam conuerſa per id trãſiit
uel ab ion rege græciæ:hoc mare tyrrhenum &
boſſorum dicitur.
Ionicus pes propter numerum & iæqualẽ ſonum
dictus.ionicus enim minor ex duabus breuibuſ
& duabus longis conſiſtit:ut diomedes:ionicus
maior ex duabus longis & duabus breuibus: ut
diuinitus.
Ionos rex in theſſalia qui primus fecit monetam.
Iopas citharœdus didonis fuit.
Iopen oppidum palæſtinæ maritimum : ubi ſaxũ
adhuc oñditur retinere ueſtigia andromadæ cu-
ius figura eminentior elephantis fuit.
Ioram iterpretatur qui eſt excelſus:ſed melius de
us ſublimatus.
Iordanis iudeæ fluuius a duobus fontibus nomi
natur:quorum unus ior alter dan dicũtur. hi co-
pulati iordanem efficiunt:naſciturq; ſub libano
monte:& diuidit iudæam & arabiã:qui poſt mul
tos circuitus iuxta hierico in mare mortuũ fluit
Ior hebraice fluuius dicitur.
Iordanis riuus iudicii interpretatur.
Iordanis hebraice deſcenſio eorum dicitur.
Ioſaphat.domini iudicium interpretatur.
Ioſeph ab eo quod mater ſibi alium addi optaue-
rit uocatus eſt augmentum.hunc pharao ſoto-
phanec appellauit:quod hebraice dicitur abſcõ
ditorum repertor.ægypriace uero ſaluator mun
di interpretatur:quia orbem terræ ab iminentis
famis excidio liberauit.
Ioſeph auctus uel filius ampliatus interpretatur.
Ioſer ideſt plaſten: quem fictorem & figulum poſ-
ſumus dicere.
Iuſquiamus a græci dicta : a latinis calicularis q̄d
caliculi eius in figura cantatorum naſcuntur : ut
eſt mali punici:quorum ora ſerata ſunt habẽtes
intrinſecus ſemina papaueris ſimilia: hæc hærba
& inſana uocatur:hæc & milimindrum.
Ioſias interpretat̃ ubi eſt incenſum domini uel do
mini ſalus:iſte enim ſimulacra incendit.
Ioſue interpretatur ſaluator:ipſe enim in figuram
chriſti populum a deſerto ſaluans in terrã repro-
miſſionis induxit.
Ioſue hebraice dr̃ bennun:græce ieſunaue:latine
ioſue: liber dictus a ieſu filio nun : cuius hiſtoriã
continet:ſcriptura uero eiuſdem eſt.
Ioraciſmus eſt quãdo in iota littera quæ eſt græce
i duplicat̃ ſonus:ut maia:ideo exilis eſt:ut unum
non duo ſonare uideantur.
Iotaciſmus eſt ubi i plurimum ſonat: ut ſi dicas io
ui:iuno iouis iure iraſcitur.
Iouentalis beneficus.
Iouimaniſtæ hæretici a iouimano quodam mona
cho dicti:aſſerentes nullam nubentium & uirgi-
num eſſe diſtantiam: nullum & inter abſtinẽtes
& ſimpliciter epulantes eſſe diſcrimen.
Iouis fert̃ a iuuando dictus & iupiter quaſi iuuãs
pater . hunc aũt ex priuato titulo iouem optimũ
dixerunt:dum fuiſſet inceſtus in ſuis: ĩpudicus ĩ
extraneis:ſed hæc fingunt per figuras cum plane
de ueritate ſcelera ſint:unde turpe erat tales deoſ
credi:quales homines eſſe non debeant. Fingũt
etiam iouem æthera:iunonẽ aera eẽ: ꝙ hæc duo
elementa iuncta ſint.
Iouis dictus quaſi iauis:nã iauis.i.uniuerſalis q̃a ꝓ
mundo a quibuſdam accipitur.
Iouis genitiuus cuius nomiatiuus ſimilis ĩuenit̃.
Iouis armiger aquila . iouis baiula fulminis dicit̃
iouis ignis fulmen.iouis ſtygius pluto.
Ipoſilenon hortolana hærba:dicta ꝙ ſit dura & au
ſtera.
Ipſus antiqui dicebant pro ipſe.
Ipſe pronomen relatiuũ & diſcretiuum ẽ & apud
antiquos ipſus inuenitur:ũde iure neutrũ in um
non in d facit:ſicut relatiuum.Relatiuum eſt: ut
ego ſum ipſe æneas.diſcretiuum:ut ego ipſe : tu
ipſe:nam diſcernit perſonam.cui iungitur oſten
dens per ſe facere non per alium.
Ir concauitas manus.idem ẽ & uola.medietas pal
mæ.neutrum indeclinabile.
Ira dei aut furor non perturbationem mentis ſed
uim qua iuſtiſſime iudicat uniuerſam creaturam
ſignificat.Eſt etiam motus qui ſit in anima : quæ
legem dei nouit:cum uidet eam a peccatoribus
præteriri.uel ipſa mentis obduratio.
Ira præſens eſt & ex cauſa naſcitur.iracundia uero

uitium naturale & perpetuum.
Iraſcor ris iratus.deponens.
Iracundus dictus q̄ accenſo ſanguine in furorem compellit.ur.n.flamma dr̄ & ira in flamma eſt.
Iratus:ire actus.pro tempore concitatus.
Ircoſæ fungi duriores.quas græci appellāt tagros.
Ircoſus qui ſudore corporis putet.
Ircus laſciuum animal & feruens ſemper ad coitum: cuius oculi ob libidinem in tranſuerſum aſpiciunt.unde nomen traxit:nā irqui ſunt oculorum anguli:cuius natura adeo eſt calidiſſima ut adamantē quem nec ignis nec ferrum domar ualent:ſolus huius cruor diſſoluat.maiores hirci cyniphei dicūtur a fluuio cyniphe in libya ubi grandes naſcūtur.hæc tamen tria:hircoſæ hircus hircoſus rectius aſpirantur.
Ire ambulare.ab eo is iui itum corripit penultima.
Iricii qui tynai dicuntur.ita ſpinoſo defenduntur tegmine:ut nec contingi poſſint.
Iris arcus cæleſtis qui multis coloribus deſcendit ad terras:cuius nomen pagani iunoni cōſecraue runt.Cameraria enim iunonis eſt.
Iris gemma coloris cryſtallini ſexāgulata dicta ex argumento iris.Nam ſub tecto ſole repcuſſa colorem illius iris imitatur in pariete.
Iris illyrica a ſimilitudine cæleſtis iris dicta:unde a latinis argumentum dicitur:qa flos eius uarietate coloris itim imitetur.hæc in illyrico plurima eſt.
Irmos ſeries orōnis teorem ſuum uſq; ad ultimū ſeruans ut principio cælum ac terras campoſq; liquentes ſpiritus intus alit.
Irrito as:prouoco.a rite uel ritu dicitur:dicunt quidam etiam irrito ideſt fruſtro.
Irrita:inanis.ſine cauſa.inutilis.
Irritum teſtamentum eſt ſi is q teſtatur aut capite diminutus eſt:uel ſi non rite factum eſt.
Irritus non inuenitur.
Irudo:ſanguiſſuga.uel hærba.
Ironia eſt ſententia p pronuncitionem contrariū habens intellectum:ut cū dicimus homini male agenti:bonū eſt qd facis.Antiphraſis uerbo non uoce pronunciantis ſignificat contrariū.ſed ſuis tm̄ uerbis.hoc.n.tropo callide.aut p accuſationē aut p īſultationē aliqd dr̄:ut ꝓphetiza nobis xp̄e per contrariū eſt cū laudādo deridet.per accuſationē uerbo ſicut in pſalmo.Frater nō redimit redimet hō.& dicit p contrariū frater non redimit. ideſt chriſtus qui dicit ita nunciate frattribus meis:& aliquis homo redemptus eſt.
Ironi:ſubſannatores.detractores.
Is pronomen relatiuum uel ſubiunctiuum.
Iſagoga introductio eorum ſcilicet:qui philoſophiam incipiunt:continens in ſe rationem primarum demoſtrationum.hanc tranſtulit in latinū Victorinus orator:cōmentumq; eius quinq; libris boetius edidit.
Iſagogæ introductiones quibus ad aliud melius introducimur.
Iſauria dicta:q undique aperta auratum flatibus pateat.metropolim ſeleuciam urbem habet.prouincia eſt.
Iſaac ex riſu nomen accepit. Riſerat enim pater quando ei promiſſus eſt: admirans in gaudio.riſerat & mater quando ei promiſſus eſt dubitans in gaudio.
Iſaac interpretatur riſus.
Iſachar iterpretatur merces.ideo quia mandragoris ruben filii ſui lya emerat introitum uiri:qui racheli debebatur.unde cum natus eēt dixit lya dedit deus mercedem meam.
Iſachar interpretatur mandati adimpletio.
Iſacus rector adam.
Iſai interpretatur inſulæ holocauſtorum.uel ſacrificium.
Iſara fluuius galliæ influens rhodano.
Iſaurus fluuius italiæ uerſus hadriaticum fluit.
Iſooſeth uir confuſiionis interpretatur.
Iſcyphi:orientales.
Iſcino ilice ſciſſio.
Iſcinifes uermiculi græce.Sic quoq; multis aliis antiqui adiūgebant:quæ ſine i in s reperies:ut iſcocia:iſculponei cæſt us plūbo ligati.
Iſcitia ex iſcite piſce quodā primum dr̄:quāuis alio genere piſcium fiat.
Iſchytos græce fortis.
Ieſus dicitur ſerapis:habet ſydera:uel quaſi iuſtus quod eſt iſos.
Iſmerinus:tropicus æquinoctialis circulus.
Iſmeria græce equinoctium.
Iſis ligua ægyptica terra appellatur quam iſin uolunt eſſe:fuit autem filia inachi regis.Io dicta:q̄ græcia ueniens ægyptiis litteras docuit & terras collere.unde & terram eius nomine apellauerūt & deam habuerunt.
Iſmahel filius abraham.a quo iſmahelitæ:q nunc corrupto noīe ſarthaceni quaſi a ſarrha:& ab agar agareni.iterpretatur auditio dei.
Iſmalitæ interpretat obedientes ſibi.
Iſmara urbs thraciæ.
Iſmaros & rhodope montes trhaciæ.
Iſmara montes theſſaliæ uel thraciæ.unde iſmarus iſmara rum.
Iſmaris lapis aſper & indomitus & omīa atterrens: ex quo gemmæ raduntur.
Iſmenus fluuius eſt.
Iſopleuri græce æquilateri latine dicūtur:ſicut trianguli æquilaterales.Iſocheli uero duo latera æqlia:tertium inæquale habentia.
Iſopus hærba calefacit & flegma de ducit.
Iſopus humilis hærba cuius radicibus nihil fortius & penetrabilius inter ſaxa ſignificat charitatē cuius uis purgatoria etiam eſt pectoris:ſignificat purgationem a ſuperbia.
Iſos græce ſignificat iuſtus uel æquus.
Iſpitis græce dolia.
Iſrael interpretatur princeps dei ſiue dilectus dei illud uero quod iſrael uir uidens deū ſine mens uidens deum omnium pene ſermonem.nō tam uere q̄ uiolenter iterpretatum mihi uidetur.Sen

ſus itaq; talis eſt:Non uocabitur nomen tuum iacob ideſt ſupplantator:ſed iſrael.id eſt prīceps cum deo.Quomodo enim prīceps ſum:ſic & tu qui mecum luctari potuiſti princeps uocaberis. Si autem mecum qui deus ſum ſiue angelus:quē plærīq; uarie īterpretant̄ pugnare potuiſti:quan to magis cum hominibus hoc eſt cum Eſau.

Iſrael interpretatur uir uidens deum.Tunc enim hoc nomen accepit:quando tota nocte luctatus uicit in certamine angelum:& oriēte lucifero be nedictus eſt unde propter uiſionem dei iſrael ap pellatus ē:ſicut & ipſe ait.Vidi dominum de fa cie ad faciem:& ſalua facta eſt anima mea.

Iſraelitæ ab iſrael filio iſrael nominati.qui fuit pa triarcha hebræorum:a quo duodecim tribus iudæ orū iſraelis nomē ſortitæ ſūt:hic & hæc iſraelita iſraelitæ:unde iſraeliticus ca.cum.

Iſtanccine:iſtam ergo.an iſtam?

Iſte pronomē demonſtratiuum eſt.

Iſtega:nauis lembus.tabularū nauis ſuper quod nautæ ambulant:

Iſtenſior græci uocant mōſtra quæ ſine capite uel manu generantur.

Iſterologia aſpiratur dicta quaſi ὕςερον logion ideſt in extremo dicto.hæc hyſteron proterō di cta ideſt in extremo primum.

Iſtic aduerbiū in loco iſto.iſtinc uero de loco iſto.

Iſtuc ad locum.iſtac per locum.iſtic iſtæc iſtoc com ponitur ab iſte & hic & hæc & hoc:uel ē adiectio ſyllabica apocope facta pro iſticcina.

Iſticcine pro iſticine.compōitur ab iſte & hiccine.

Iſthmos mōs in finibus achaiæ:ubi eſt corynthus

Iſtrinos quæ latine hærba ſalutaris dicitur:ꝙ do lorem capitis & incendiū ſtomachi mitiget.hæc & uua lupina.

Ita:ſic.in hunc modum.

Ita aduerbium ſimilitudinis primitiuum quod ſo lum a corripit quis quidam quoq; puta aduerbi um dicūt ideoq; perſium corripuiſſe.

Itaque coniunctio collectiua uel rationalis quādo penultimam acuit.

Ithaca inſula ulyxis patria.unde ithacus dictus eſt

Italia.olim a græcis occupata:magna græcia appel lata eſt.deinde a regis nomine ſaturnia.mox eſt latium dicta eo ꝙ idem ſaturnus a ioue ſedibus ſuis pulſus ibi latuerit.poſtremo ab italo ſiculo rum rege ibi regnante italia nominata eſt:cuius ſitus per longitudinem amplius ꝗ per latitudi nem a circio in eurum extenditur:a meridie tyr rheno mari:ab aquilone hadriatico diuiditur: ab occiduo alpium iugis figitur:terra omnibus in rebus pulcherria.ſoli fertilitate & pabuli uber tate gratiſſima.

Italia & hiſpania iccirco heſperiæ dictæ:ꝙ græci heſpero ſtella nauigent in italiam & hiſpaniam Si heſperiam ſolam dicis: ſignificas italiam:Si ue ro addis ultimam ſignificas hiſpaniam quia in oc cidentis fine eſt.

Italia has prouincias habere perhibetur:uenetiam quæ prima eſt in inceſſu uincentiam & ueronā monteīq; ſciliſcis.Mantuam quoque ſed & ter minos ab annoniæ finibus uſque ad adan fluuiū protelans ex eo tempore dicebantur.ſibi quoque iſtria iungitur quæ āplior ꝗ nūc ē fuiſſe ꝓbatur.

Secundam lyguriam quæ a legendis leguminibꝫ dicitur:quorum ferax eſt:in qua. Mediolanum & papia uſq; ad gallorum fines extenſa præpoſi tæ habentur.

Tertiam quoq; rhetiam primam.

Quartam uero rhetiam ſecundam.

Quintam uero quæ alpes ſcutiæ dicitur:hæc a ly guria uſque ad mare extenſa ab occiduo gallorū finibus copulatur.in hac terdona & monaſteriū bobii.Genua & Saona ciuitates.

Sexta prouincia eſt tuſcia:quæ habet ītra ſe romā caput orbis.aureliam umbriam:quæ ruſus in ſe peruſium & lacum dictorium ſpoletumq; habet.

Septima dicitur campania ab urbe roma uſq; ad ſilerem lucaniæ fluuium:ī qua capua & neapolis & ſalernis.

Octaua lucania a ſilere inchoans uſque ad fretū ſiculum p ora tyrrheni maris ſicut & duæ ſupe riores:dextrum italiæ cornu tenens attingit in qua peſtus lanuinus caſſium conſentium regiū poſitæ ſunt.

Nona eſt quæ in appenninis montibus nuncupat̄ quæ appenniæ alpes alpis cutiarum per mediā Italiam pergentes tuſciam ab æmilia umbriāq; a flaminia diuidūt:in qua ſūt ciuitates foronia nus mons beluius.Bobiū & Verona.

Decima porro a lyguria æmilia incipiens inter ap penninas alpes & padi fluenta.uerſus Rauēnā pergit in qua eſt placentia.parma. Bononia cor neliiq; forum cuius caſtrū imola appellat̄.

Vndecima flamina:ꝗ inter appēnias alpes & ma re hadriaticum poſita rauennam & quīq; alias ci uitates quæ pētapolio uocitāt̄ cōtinet.

Duodecima picenus habens ab auſtro appēninos montes:ex altera parte hadriaticum mare uſque ab flumen piſcarium.in qua ſūt ciuitates.Firmus eſculus & hadria:quæ hadriatico mari nomen dedit.

Tertia decima ualeria cui ē nurſia annexa īter um briam & cāpaniam & picenum cōſiſtit.in hac ſūt ciuitates tirbur carſio uel rheate furtōc & mirenū regioq; marſorū & eorū lacus fulcinus.

Quartadecima Samnium inter campaniam & ma re hadriaticum apuliamq; a piſcario incipiens ha betur.in hac ſunt ciuitates thæte auſidenna iſau ria antiquitate conſumpta.Samnium a quo tota prouincia nomen accepit.caput harum ditiſſima eſt Boneuentus.

Quinta decima apulia:conſociata ſibi calabria iter quā eſt regio ſalertina:hæc ab occidente uel afri co habet ſāniū & lucaniā.A ſolis uero ortu hadri atico mari terminatur.hæc habet.ciuitates luce riā ſipontū canuſiū argerētiam.Brūduſiū tarentū in ſiniſtro cornu italiæ idruntū.

Sextadecima ſicilia:quæ tyrrheno mari & ionio al luitur.

Septima decima corſica.
Octauadecima ſardinia:quæ utraq; tirrhenis fluctibus ambit̃.porro corſicam a duce ſuo corſo.Sardiniã a ſarde herculis filio nominauerunt.Sed tamen ueteres hiſtoriographi lyguriam ad partes uenetiæ.æmiliam uero & flaminiam ciſalpinam galliam appellauerunt.Galli enim dum italiam inuaſiſſent ticinum & mediolanum pergamumque & Brixiam quoque conſtituentes ciſalpina galliam regioni nomen dederunt.
Italica ciuitas ulterioris hiſpaniæ.
Italus & ſabinus & ſicanus fratres fuerũt:ex quib; nomina populis impoſita ſunt & regionibus:nã ab italo Italia.a ſabino ſabini a ſicano ſicani.nominati ſunt.Idem & ſicilienſes.
Itaſius genus marmoris:eſt autẽ diuerſis maculis diſtrinctus.
Item:iterum.
Itenti nomen gentis barbaræ orientalis.
Iter eſt locus tranſitu facilis:ũde appellant̃ aditus
Itiner autem longæ uiæ iter:& ipſa labor ambulandi.
Iter itineris:quis hoc iter iteris & itiner neris·antiqui regulariter protulerũt.
Iterare:renouare.repetere.
Iterum:altera uice:quaſi itẽ alter.iterum iterumq; frequenter
Itereus:ideſt parthus.
Itidem:idipſum uel iteꝝ atq; iterum componitur ex id & idem.
Itineraria uiatoria.
Iturcus populus.
Iturea regio i iſrael.
Iuba coma.ceruix.galea.
Iuba rex maurorum fuit.
Iubar:radius ſolis uel ſtellæ ut ſtella quæ ante ſolẽ apparet.
Iubar dictum:ꝙ iubas lucis fundat.hoc iubar huius iubaris.penultimam & antepenultimam corripit Vir.
Iubere apud ueteres dicebatur:ubi uolũtatis erat obſequium:imperare.uero ubi debito imperio quiſq; parebat:
Iuberum:luciferum.
Iubileus annus remiſſionis hebraice interpretat̃ qui ſeptenis hebdomadibus ãnorũ ideſt xlyiiii. annis texitur:in quo tuba clãgebat̃ & ad omnes reuertebatur antiqua poſſeſſio debita obſoluebãtur:confirmabantur libertates hunc numerum i pentecoſte celebramus.
Iubilatio eſt quãdo ineffabile gaudium mente cõcipitur:quod nec abſcondi poſſit:nec ſermõibus aperiri & tamen quibuſdam montibus ꝓmitur quis nullis proprietatibus exprimatur.
Iubilum eſt cum tanta lætitia corde concipitur: quanta ſermonis efficacia non expletur:inde iubilo as.
Iudas confeſſio interpretat̃:quãdo eni peperit eũ lya dixit·Nũc ſup hoc cõfitebor dño.
Iudas iacobi qui alibi appellatus eſt libeus ideſt corculum latine:ipſe in alio euangelio thadeus ſcribitur quẽ eccleſiaſtica tradit hiſtoria miſſum ede ſſam ad Abagarum regem.
Iudas qui interpretatur confeſſor iacobi frater in meſopotamia:atq; interioribus ponti prædicauit ſepultus eſt in media armeniæ urbe.y.Kalendas nouembris.
Iudas quidam frater dñi ſecundum carnem:cuius nepotes a domitiano cruciantur quaſi de geneſ dauid & fratres domini ſcd'm carnem.
Iudas ſcariothus a uico i quo ortus eſt dictus fuit ex tribu iſachar:q interpretatur merces.ipſe enim mercedem accepit.de proditione domini ſui.
Iudaicus lapis eſt albus.uel poſſeſſiuũ de iudæa.
Iudæa regio paleſtinæ ex nomine Iudæ appellata eſt: qui fuit unus ex duodecim filiis iſrael ex cuius.tribu reges habuit.hæc prius chanaan dicta a filio cham ſiue decẽ chananeorum gentibus in quibus expulſis iudæi eadẽ poſſederũt:hæc autẽ porrecta eſt longitudine a uico Arpha uſq; ad uicum iuliadẽ:in quo iudæorum pariter & tyriorũ cõmunis habitatio ẽ.latitudo autẽ a monte libãi uſq; ad mare tiberiadis extenditur.in medio aũt iudeæ ciuitas hieroſolyma eſt uariaꝝ opũ diues ũde ſecũdum elemẽtoꝝ gratiã putauerũt iudæi eã promiſſam fluentẽ lac & mel cum hic illis deus prærogantiuã reſurrectionis polliceretur.
Iudæis ſciſſura decẽ tribuũ nomen dedit:nã antea hebræi ſiue iſrael nominabantur:ex quo autem i duo regna dei populus eſt diuiſus:duæ tribus quæ de ſtirpe iuda reges habebant iudæi dictæ ſunt teliq decẽ tribus .quæ i ſamaria regem ſibi conſtituerunt iſrael dictæ ſunt.
Iudex dictus quaſi ius dicens populo ſiue ꝙ iure diſceptet.iure autẽ diſputare eſt iuſte iudicare: non eſt autẽ iudex ſi non eſt i eo iuſtitia.
Iudicium eſt cum diſcutitur:cauſa cũ præponitur iuſtitia dum finitur.
Iudicium iuris dictio iuſtitia iuris ſtatus.iudicium prius iquiſitio uocabatur.In omni autem iudicio ſex perſonæ quærũtur.iudex accuſator & tres teſtes & reus.iudicium paruũ põt eſſe:iuſtitia uero iniuſtitia nõ poteſt eſſe.
Iudiciale cauſæ genus eſt uel iudicialis conſtitutio cum de ipſius perſonæ facto pœnæ aut præmii ſententia datur:dictum eſt autem eo ꝙ iudicet hominẽ & ſententiam ſuam oſtendit utrum laudibus præmioue dignus ſit an reus ſupplicio cõdemnari.
Iudicium liber nominat̃ a pricipibus populi qui præfuerunt in iſrael poſt moyſen & ioſue anteq dauid & cæteri reges exiſterent.hinc librũ credit̃ edidiſſe ſamuel:
Iudith uidua laudanda quæ interfecit oloſernem & liberauit iſrael de manu hoſtis: interpretatur Iudans uel iudæa.
Iuga montium ex eo appellata ꝙ ꝓpinquitate ſui iungantur.
Iuga:montes.colles.hoc iugũ iugi.
Iuga paria bouum.

I iiii

Iuga tabulæ ſunt ubi ſedent remiges: eadem &
tranſtra.

Iugare matrimonio coniũgere:uel ad unũ iugum

Iugo as aui.

Iugalis coniugio dicatus.uel iugo aptus.

Iugamenta:iuncturæ artuũ.

Iugula a latinis uocatur orion ꝙ ſit armatus ut gla
dius & ſtellaꝝ luce terribilis atqꝫ clariſſimus:in
quo ſi effulgent omnia ſerenitas.ſi uero obſcura
tur his acies tempeſtas protenditur.

Iugatiuus deus a iungendo coniuges.

Iugarius uicus arabis ſita eſt.

Iugæ ioui ſacratæ ſunt a paganis:currus eſt unius
iugi.

Iugeries unius diei opus aratoris.

Iugerum actus duplicatus facit:dictũ ab eo ꝙ ſit
iunctum duobus actibus:conſtat aũt latitudine
pedum.cxx. longitudine.ccxl.priſc. hoc iugerũ
iugeri.hoc iuger iugeris.

Iugis & hoc iuge idẽ continuus aſſiduus ſine de-
fectione:

Iugitas coniunctio ſocietas.

Iugit miluus cũ clamat:propriũ eſt miluorũ

Iugiter pſeueranter.diu ſemper.

Iugalus a latinis nux dicta quaſi iouis glans.ideſt
ſibi conſecrata.

Iugum: collum . ſeruitium uel lignum quod in
ceruicibus ſolet poni bouum captiuitas par bo
uum.

Iugulare:mactare.occidere.decolare.

Iugulũ:occiſio collum quod iugulatur decolatio
dicitur.

Iulus aſcanius filius æneæ & creuſæ a quo iulius.
cæſar.

Iulius q primus imperator fuit apud romanos di-
ctus ẽ a iulio æneæ filio a quo duxit originẽ.

Iulius & auguſtus mẽſes de nomĩbus iulii & augu
ſti imperatoꝝ nominati ſunt.Nã prius qntilis &
ſextilis dicebantur a martio primo menſe.

Iulia auguſti filia turpiſſime uixit.

Iulius portus q de lacu a iulio portus factus eſt.

Iulius mẽſis græce πάνεμοσ hebraice tamul.ægy
ptiace epiphi:macedonice panenos.

Iulia lex in adulteras fœminas data eſt.

Iumenta inde nomen traxerũt ꝙ noſtrum laborẽ
uel onus ſuo adiutorio ſubuectẽdo uel arãdo iu
uent.hæc ſunt bos:equus:aſinus.

Iumẽta ſignificãt intellectu eloquiũ carens.

Iuncus dicitur eo ꝙ iunctis radicibus hæreat ideſt
ſyrpus.

Iunices boues iuuenes.

Iuniperus genus arboris dicta ꝙ ab amplo ĩ angu
ſtũ finit:uel ꝙ diu tenẽt ignẽ prunæ eius ideſt ad
annum.pyr.n.græce ignis dicitur.

Iunior & ſenior ad inuicem comparãtur:licet neu
ter ad id ætatis uenerit.

Iunius menſis a iunone dictus dicitur a quibuſdã
Alii ſicut maium ꝓ maioribus:ita iuniũ ꝓ iunio
ribus romanis dixerunt.

Iunius græce ἑκατομβαιών: hebraice ſibã: ægy
ptiace parmi:macedonice ſius.

Iuno a paganis dicitur quaſi iano ideſt ianua eo ꝙ
quaſi portas matrum naturas pandat nubẽtium
matris:ſed hoc philoſophi:poetæ autem iunonẽ
iouis aſſerunt ſororem & cõiugẽ.ignem.n.& aerẽ
iouem aquã & terrã iunonẽ interpretãtur quorũ
ꝑmixtione gignũtur uniuerſa:unde coniũx & di
cit iouis.Sororem autem quia mundi partes ſũt
dicunt.

Iuno in ferna.proſerpina.

Iuno argiua quia apud argos maxime.colitur.

Iupiter quaſi iuuans pater.quere iouis.hic iupiter
cuius gtũs ad aliud trãſit nomẽ huius iouis.

Iura ſunt quæ a nobis iura poſſidentur.nec aliena
ſunt:dictum autem ius a iuſte poſſidendo ideſt
bene quod autem male poſſidetur alienum eſt.
male autem poſſidet qui uel ſuis male utitur:uel
aliena præſumit.

Iure merito iuſtitia uel poteſtate.

Iuriſconſultus:iuris pitus.Iuriſperitorum auctori
tas eſt eorum:qui ex duodecim tabulis uel edi
ctis magiſtratuum ius ciuile interpretati ſunt ꝓ
batæ ciuiũ iudiciis:creditæqꝫ ſententiæ.

Iuramentum dicitur ſacramentum in deum : iura
enim diuinæ leges ſunt.

Iuratio eſt cũ dicimus ſic.bonũ mihi eueniat. Exe
cratio uero cũ dicimus ſic:malũ ille patiatur.

Iugari altercari.litigare.purgare.

Iurgor & iurgo idem ſignificabant antiquitus.

Iurgia:conuicia.cauſæ.lites male actæ.

Iurgialis:contẽtioſus in lite.

Iurgium dictum quaſi iuris garrium eo ꝙ de aure
diſceptent.

Ius lex humana eſt.nam fas lex diuina eſt.

Ius ex his partibus cõſtat:natura:lege:cõſuetudi-
ne.has tres quidam ponunt partes cõſuetudinis
iudicato.æquo & bono pacto.Naturæ quidem
ius ẽ quod nobis nõ opinio:ſed quædam innata
uis afferat:religionem quæ & metu & cerimonia
fit dei & pietate quæ eſt erga patriã parentes con
iunctos ſanguine:& gratiam quæ eſt ĩ memoria
& remũeratione officiorum honoris & amicitia
rum:uindicationem.per quã uim & contumeliã
defendendo aut ulciſcendo propulſamus.pecca
ta primus & obſeruantiã p quã ætate & ſapientia
aut aliquo honore antecedentes ueremur & coli
mus:& ueritatẽ per quã damus operã ne qd ali-
ter q̃ cõfirmauerimus fiat:aut factum aut futurũ
ſit legis ius id quod in uſu populi ſanctum ẽ.Iam
iura legitima ex legibus ſcire oportebit.Cõſuetu
dinis autem ius eſſe putat id qd' uolũtate oĩum
ſine lege uetuſtas comprobarit: quod ſine lege
æque acſi legitimũ ſit uſitatũ ẽ:in ea qdam ſunt
iura iã certa propter uetuſtatem quorũ maximã
partem prætores cõſulẽtibus edicere conſuerũt
Quod genus id quod argẽtario tuleris expẽſũ:a
ſocio eius recte repetere poſſis.Iudicatũ eſt id de
quo iã ante ſentẽtia alicuius aut aliquoꝝ conſti
tutũ eſt fitqꝫ ut de eadem re ſæpe alius aliud de
creuerit.Ex æquo & bono ius cõſtat quod ad ue

ritatē & utilitatē cōmunem uidet̃ ptinere.Quod
genus ut maior annis.lx.& cui morbus cauſa eſt
cognitorē det cauſæ ſuæ:qui pro eo agat. Ex hoc
ſcilicet iure nouū ius conſtitui conuenit: & ex tē
pore & ex hominis dignitate.hoc ī alio libro par
uidetur appellari:quod eſt id quod in oēs æqua
bile eſt ex pacto ius eſt ſi quid inter ſe pepigerit.
ſi quid inter aliquos conuenit.Pacta q̄dam legi
bus obſeruātur ut ī comitio aut in foro ante me
ridiem cauſam agere.Sunt quædam quæ ſine le
gibus obſeruantur ex cōuentu quæ de iure præ
ſtare dicuntur.

Ius & lex differunt.ius enim dicitur.lex ſcribitur
Item leges humanæ.iura diuina ſunt.Ius genera
le nomen eſt:lex autem iuris eſt ſpecies.Ius uero
dictum quia iuſtum eſt. Omne autē ius legibus
& moribus conſtat lex eſt cōſtitutio ſcripta.Mos
eſt uetuſtate ꝓbata cōſuetudo. Conſuetudo aūt
ius quodam moribus īſtiſtitutū:ius naturale qđ
cōmune eſt oīum nationum:ius ciuile qđ popu
lus quiſq; proprium inſtituit.

Iuſgentium:bello ſeruitutes:captiuitates:dictū ꝙ
eo iure fere omnes utātur gentes.

Iuſmilitare belli faciēdi ſolennitas.

Iuſquiricium proprie romanorum:quo nulli tene
antur niſi quirites:cōſtat autem ex plebiſcitis cō
ſtitutionibus principium & dictis ſine prudētia
& reſponſis.

Ius liberoꝝ eſt coniugiū ſine liberis inuicē ꝓ loco
pignoꝝ alternæ hæreditatis conſcriptio.

Ius coquinæ uel piſtorū a magiſtris iure dixerunt
qa lex ē cōdimēti eius. quā græci zemam uocāt.

Ius ciuile æquitas cōſtituta his qui eiuſdem ciuita
tis ſunt ad obtinendas ſuas res.

Ius ciuile ē quod ī legibus ſenatus cōſultus rebus.
iudicatiſ iuriſperitorum auctoritate edictis magi
ſtratuū more æquitate conſiſtit.

Ius iuris fit ex oleo uino aqua ſalſa & cæteris tali
bus ut pipere.

Iuſiurandum iuratio pro iure quis iurat.

Iuſtitia eſt qua recte iudicando ſua cuiq; tribuunt
dicta quaſi iuris ſtatus.

Iuſtitia eſt conſtans & perpetua uolūtas ius ſuum
cuiq; tribuens.

Iuſtitia eſt habitus animi:cōmuni utilitate ſeruata
ſuam cuiq; tribuens dignitatem. Iuſtitiæ partes
ſunt timere deū. uenerari religionem pietate &
humanitate æqui boniq; delectatio:odiū maloꝝ
referendæ gratiæ ſtudium continere.

Iuſtitiū luctus publicus uel publici iuris ſilētium.

Iuſticium dicitur quaſi iuris ſtatio:ubi ius ceſſat.
Nam ibi ſequitur iniuſtitia:ideo accipitur pro cō
muni luctu.

Iuſtus dictus quia iura cuſtodit:& ſecundum legē
uiuit:luctus actu:bonus ex eſſentia: iuſtus ex le
ge:æquus ex natura deſcendit.

Iuſti dies ſunt continui.xxx.

Iuſſum inferiori parte.

Iuuā filius iaphet.a quo iones græci & mare ioniū.

Iuuo as at.iutum actiuū eſt.i.auxiliū do ſuſtento

Iuuat uero imperſonale ideſt delectat.

Iuuencus bos nouellus dictus ꝙ īcipiat iuuare ho
minis uſus terram excolendo:uel quia ioui ſolū
modo iuuenci immolabantur.

Iuuenca iuuenis fœmina.

Iuuenis dictus ꝙ iuuare poſſit.eſt enim ī ipſo æta
tis incremento poſitus & ad auxilium præpara
tus.Sicut autem infantia ſeptimo anno finitur:
quartodecimo pueritia: ado eſcentia uero dua
bus hebdomadibus propter intellectum & actio
nem: ita poſt hanc ſuccendens iuuentus tribus
hebdomadis permanet propter illa tria ītellectū
& actionē corporiſq; uirtutē. Iſta ætas a.xxxviii.
anno exoritur.xlix.conſumitur:quādo in fœmi
nis partus conficitur. Sicut autem in hominibus
xxx.annus perfectæ eſt ætatis: ita in pecudibus
& iuuencis tertius.

Iuuentus uel iuuētas una ætatum hominum ſeu
collectio iuuenum.

Iuuenta ipſa dea iunonis filia:uxor herculis.

Iuuenta & iuuentas ætas ipſa eſt: iuuentus uero
multitudo iuuenum.iuuenis.inde iuuenilis uel
iuuenalis.iuuenis iunior pro iuuenior facit priſ.

Iuuentus hominis ætas:iuuenta uero decus iuuē
tutis ſed abutitur.

Iuuentabilis beneficus.

Iuxta ꝓpe circa.priſc.

Iuxta ſignificat παρα græcum aduerbium. Aduer
bium quando per ſe uerbo iūgitur ut malorū ui
tam mortemq; iuxta æſtimo.loco prope uel pro
pter quod eſt eſt παρα fungitur quod & præpo
ſitio ut iuxta parietem.

Ixion poſtq̄ illicitos iunonis petiit amplexus: ad
rotam ſerpentibus ligatus eſt apud inferos.

Ixiō auis de genere uulturis:alba & minor q̄ uult.

Ixion prorium regis lapytharum.

K

Et q litteræ ideo dicuntur ſup
uacuæ: ꝙ c littera harū poſſit
implere uocabulū.Nam antiq
cū a ſequebat̃.K ꝓponebant:cū
uero u q.Nunc aūt Kartago Ka
lendæ ſolum p eam ſcribunt.
Omnia autem græca qualia
cunq; ſequēte uocali per K ſcri
bēda ſunt.

K littera Saluius ludi magr̃ prius latinis adiecit.

Kabrata interpretatur aquila.

Kabina labrum inferens.

Kacoquina eſt corpus mali.humoribus languidū
& laborans.

Kai græce & latine:kai cancelli.

Kam interpretatur poſſeſſio:unde mater eius ait
Kareth:ideſt poſſedi hominem p deum.Idem &
lamentatio:eo ꝙ interfecto abel.interfectus ſit:&
& pœnam ſui ſceleris dederit.

Kalantum græce menta agreſtis:quæ uulgo nape
ta dicitur.

Kaſcatorium a calcando:ideſt torcular.